สรุปผลการดำเนินงาน
ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕

คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา

สำนักกรรมาธิการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

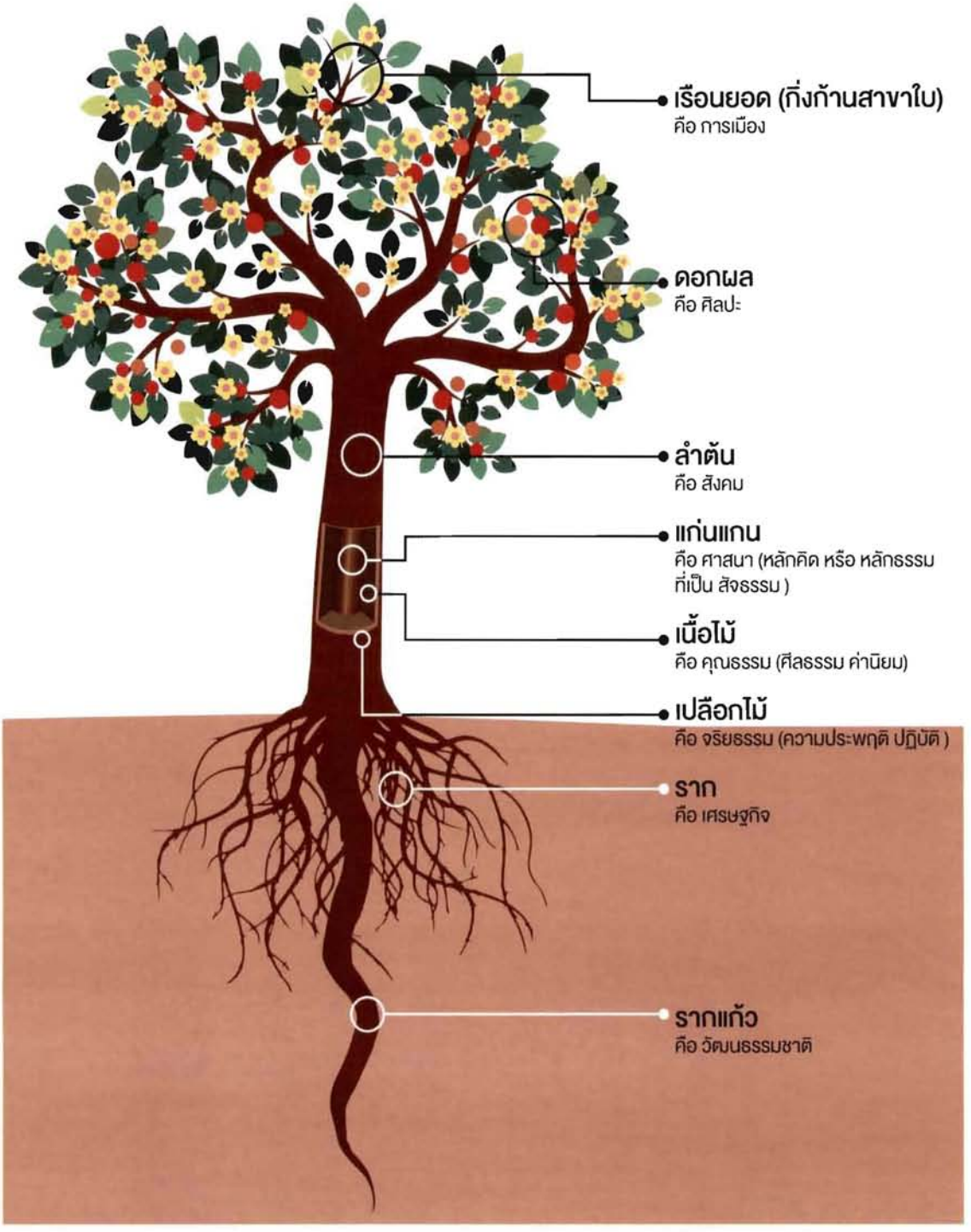

"สามสัมพันธ์" คือ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง

ศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม มีความเกี่ยวข้องกัน อาจจะพอเปรียบเทียบได้กับต้นไม้ **รากแก้ว** คือ วัฒนธรรมของชาติ **ราก** คือ เศรษฐกิจ **เปลือกไม้** คือ จริยธรรม (ความประพฤติ ปฏิบัติ) **เนื้อไม้** คือ คุณธรรม (ศีลธรรม ค่านิยม) **แก่นแกนของต้นไม้** คือ ศาสนา (หลักคิด หรือหลักธรรมที่เป็นสัจธรรม) **ลำต้น** คือ สังคม **ดอกผล** คือ ศิลปะ และ**เรือนยอด** คือ การเมือง ซึ่งทั้งหมดล้วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเมื่อเกิดปัญหาขึ้นสามารถมองปัญหาได้อย่างเชื่อมโยงเป็นอันเดียวกันและหาสาเหตุเพื่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างไม่ยากนัก

โดยนายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
และประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

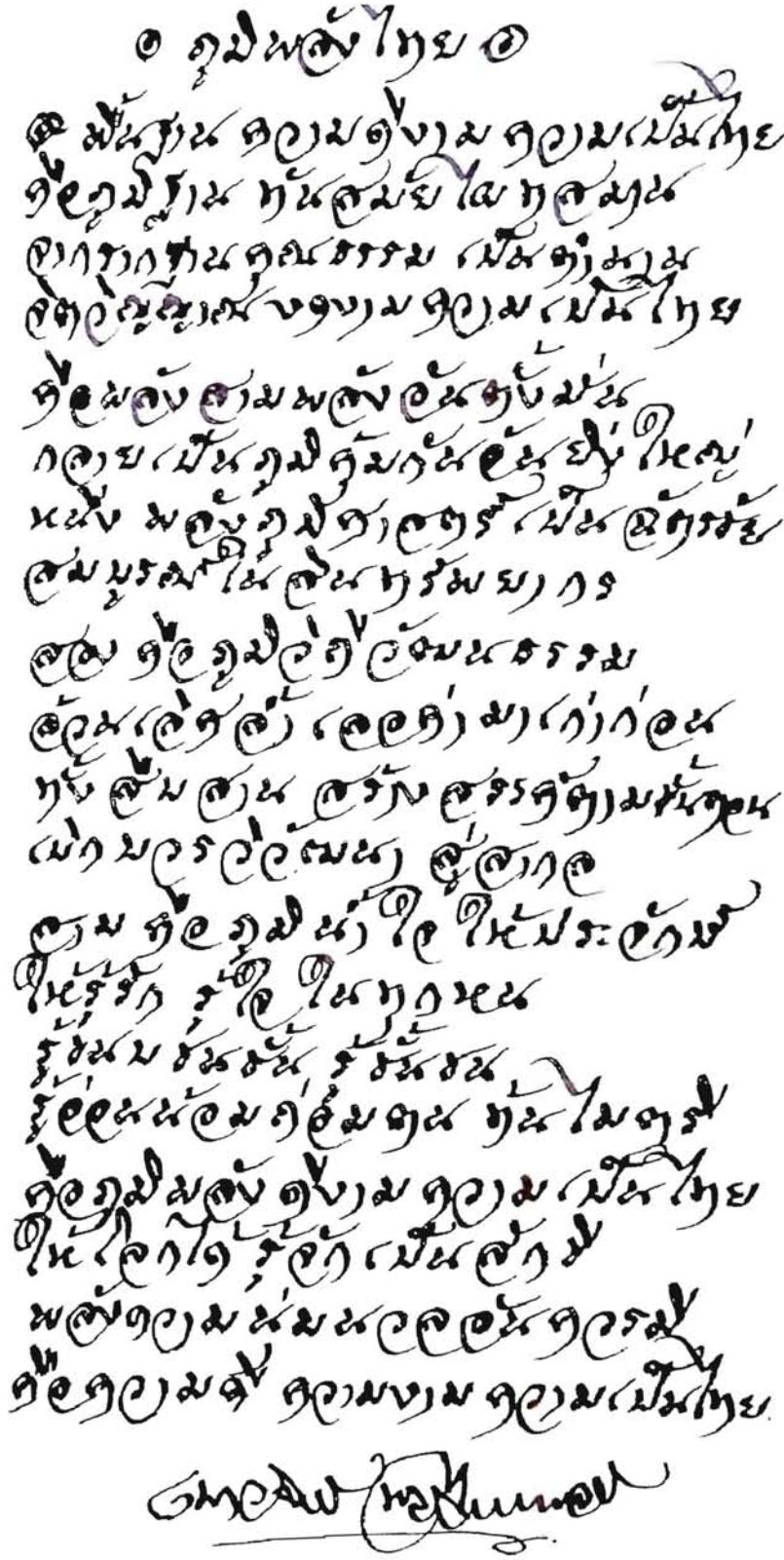

ประพันธ์โดย : นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๖
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า

“บูรณาการ สานต่อภารกิจ และติดตามการดำเนินงานด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม เกิดผลเป็นรูปธรรม”

คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา มีภารกิจหลัก ๔ ด้าน โดยมีคณะอนุกรรมาธิการ ๔ คณะ เป็นกลไกการดำเนินงาน คือ ด้านศาสนา (พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร เป็นประธาน) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (ดร. ศิรินา ปวโรฬารวิทยา เป็นประธาน) ด้านศิลปะและวัฒนธรรม (นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ เป็นประธาน) ด้านการติดตามเสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในภารกิจของคณะกรรมาธิการ (พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ เป็นประธาน) การดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ ตามภารกิจ ๔ ด้าน ข้างต้น มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างมีบูรณาการ ไม่อาจแยกส่วนกันได้

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะกรรมาธิการได้รับมอบหมายจากที่ประชุมวุฒิสภาให้พิจารณาศึกษาเรื่องสำคัญที่เสนอเข้าสู่ที่ประชุมวุฒิสภา ได้แก่ รายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘) รวมถึง ได้นำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมวุฒิสภา จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม และเรื่อง การจัดตั้งและการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ ซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบและได้เสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป นอกจากนี้ ในการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการในแต่ละด้าน ในรอบปีที่ผ่านมาได้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์เป็นจำนวนมาก งานด้านศาสนา อาทิ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านศาสนาอันเป็นเท็จ (Fake News) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุ งานด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ การขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) งานด้านศิลปะและวัฒนธรรม อาทิ การส่งเสริมสนับสนุนการบูรณาการการเปิดภูมิพื้นที่ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม การส่งเสริมสนับสนุนโครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน งานด้านการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ อาทิ การติดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

ในโอกาสนี้ ผมขอขอบคุณกรรมาธิการ คณะอนุกรรมาธิการ และคณะทำงานทุกคณะที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ ทุ่มเท เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจประสบผลสำเร็จ ซึ่งคณะอนุกรรมาธิการถือเป็นกลไกฟันเฟืองสำคัญในการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการตามกรอบภารกิจให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและสังคมโดยรวม ตลอดจนขอขอบคุณบุคลากรในวงงานคณะกรรมาธิการและฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งเอกสารฉบับนี้ได้สรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาอย่างครบถ้วนแล้ว สามารถสืบค้นข้อมูลรายละเอียดทาง QR Code ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนอย่างสูงสุดต่อไป

(นายมหรรณพ เดชวิทักษ์)
ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา
คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา

“อุปถัมภ์คุ้มครองศาสนา ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นำทุนทางศิลปวัฒนธรรมสร้างชาติ”

คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา เป็นคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา คณะหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานของวุฒิสภา ซึ่งการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้มีการจัดทำสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ ซึ่งมีผลงานโดดเด่นเป็นที่ประจักษ์เสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะกรรมาธิการได้กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และกิจกรรม และดำเนินการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ งานด้านการศาสนา อาทิ การแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ การดำเนินโครงการวัดสีขาว ฯลฯ งานด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ การจัดเสวนาทางวิชาการ เรื่อง ชุมชนสุขภาพดี การมอบประกาศเกียรติคุณองค์กรคนดี ฯลฯ งานด้านศิลปะและวัฒนธรรม อาทิ การเปิดพื้นที่เพื่อบูรณาการงานด้านไตรภาคีศิลปะและวัฒนธรรม และงานด้านการติดตาม เสนอแนะเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติได้ดำเนินงานอย่างเข้มแข็ง และในปีนี้ได้มีรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการการศาสนาฯ จำนวน ๒ เรื่อง ที่เสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบ ได้แก่ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม และรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดตั้งและการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ ซึ่งวุฒิสภาจะนำรายงานการพิจารณาศึกษาดังกล่าวเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

ในเอกสารฉบับนี้ ได้ประมวลผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมาธิการ คณะอนุกรรมาธิการ และคณะทำงาน รวมตลอดจนงานด้านวิชาการของคณะกรรมาธิการในรอบปีที่ผ่านมาไว้อย่างครบถ้วน ซึ่งผลงานที่ปรากฏเป็นที่น่าชื่นชมในความมุ่งมั่นในการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการทั้ง ๔ คณะ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ในท้ายที่สุดนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการการศาสนาฯ ฉบับนี้จะเป็นคุณประโยชน์ต่อการพิจารณาดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจตามสมควรต่อไป

ร้อยเอก

(ศาสตราจารย์ทินพันธุ์ นาคะตะ)
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

“ส่งเสริมศาสนา พัฒนาจิตใจ นำพาสันติสุข สู่ความมั่นคงของชาติ”

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ได้กำหนดวิสัยทัศน์ และแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ โดยในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ผ่านมาคณะอนุกรรมาธิการได้ดำเนินภารกิจสำคัญตามกรอบหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการ ทั้งด้านนิติบัญญัติในการเสนอแนะการแก้ไขกฎหมาย เช่น มาตรการป้องกันการละเมิดทางพระพุทธศาสนา โดยการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๖ การล้อเลียนหรือดูหมิ่นศาสนา และมาตรา ๒๐๘ การแต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ นักพรต หรือนักบวช รวมทั้งมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น

นอกจากนี้ มีการเสนอแนะข้อมูล เร่งรัดและติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามภารกิจของคณะอนุกรรมาธิการ ซึ่งมีผลงานสำคัญในห้วงที่ผ่านมาเป็นประเด็นที่สาธารณะชนให้ความสนใจ อาทิ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านศาสนาอันเป็นเท็จ (Fake News) การบริหารจัดการศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในวัดและการอุปถัมภ์คุ้มครองวัดและพระภิกษุสามเณรภายในวัด ตลอดจนได้ประมวลประเด็นสำคัญทางพระพุทธศาสนา จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา เรื่อง การจัดตั้งและการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ ซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาได้เห็นชอบและส่งไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการด้วยแล้ว อีกทั้งยังได้ตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าปลูกป่าชดเชย และบำรุงรักษาป่าจากวัด สำนักสงฆ์ และศาสนสถาน เพื่อยกเว้นค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่า ซึ่งปัจจุบันกรณีดังกล่าวได้รับการแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้วตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ นอกจากภารกิจดังกล่าวคณะอนุกรรมาธิการยังได้พิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านพระพุทธศาสนา อาทิ การนำเสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์กฎหมาย และส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายให้กับคณะสงฆ์ เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานให้แก่พระสงฆ์ที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย การใช้จ่ายงบประมาณของรัฐ และอื่น ๆ ตลอดจนศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว เพื่อให้วัดปลอดจากสิ่งผิดกฎหมาย อบายมุขและพระสงฆ์ประพฤติตนตามครรลองของพระธรรมวินัย มีพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่สมณสารูป และป้องปรามมิให้เกิดปัญหาการละเมิดพระธรรมวินัย ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ในอนาคต

สำหรับการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนายังคงมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานเชิงรุกเพื่อแก้ปัญหาและปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาให้มั่นคง โดยจะพยายามบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อสานต่อและต่อยอดการดำเนินงานจากปีงบประมาณที่ผ่านมาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงต่อไป

พลตำรวจโท
(ศานิตย์ มหถาวร)
ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา

“สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งคุณธรรมและจริยธรรม”

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศไทยให้มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ถ้าคนไทยเป็นคนดี มีคุณธรรม ๕ ประการ คือ กตัญญู มีวินัย ซื่อสัตย์ พอเพียง และจิตอาสา คนไทยจะมีความสุข ประเทศไทยจะเจริญและเป็นต้นแบบของพลเมืองโลก

ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔) ประเทศไทยมีประชากร จำนวน ๖๖,๑๗๑,๔๓๙ คน แบ่งเป็น ๘ Generations คือ Gen COVID ๑,๑๒๐,๐๔๔ คน Gen Alpha ๖,๖๓๗,๖๘๗ คน Gen Z ๑๐,๖๐๑,๖๓๕ คน Gen Y ๑๗,๓๗๓,๓๗๔ คน Gen X ๑๕,๔๑๑,๘๗๓ คน Baby bloomer ๑๒,๑๙๒,๑๓๗ คน Silent Gen ๒,๗๗๑,๗๘๔ คน และ Greatest Gen ๖๒,๘๕๘ คน ซึ่งทุก Generations มีความคิดที่แตกต่างกัน Gen Alpha Gen Z และ Gen Y รวม ๓๕ ล้านคน ต้องการความรวดเร็วและการเปลี่ยนแปลง ส่วน Gen X Baby Bloom Silent และ Greatest รวมกัน ๓๑ ล้านคน เป็นผู้อาวุโส ผู้นำครอบครัว ผู้นำองค์กร ผู้นำของประเทศเป็นผู้มีประสบการณ์ทำงานอย่างรอบคอบ แต่อาจไม่ทันใจคนรุ่นใหม่

ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม พิจารณาเห็นว่า “การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ หัวใจของยุทธศาสตร์ชาติ” และเล็งเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่คนไทยให้เป็นสังคมแห่งความดี และเป็นอัตลักษณ์ของคนไทย จึงได้กำหนดแผนการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา เชื่อมโยงกับสถาบันหลักของชาติ ได้แก่ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปลูกฝังอยู่ในจิตสำนึกของคนไทยให้เกิดความรัก มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย และได้เสนอให้คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา แต่งตั้งคณะทำงานขึ้น ๙ คณะ ได้แก่ คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี คณะทำงานคนดี มีโอกาส คณะทำงานคนดี สุขภาพดี คณะทำงานคนดี เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา คณะทำงานคนดี รักษ์โลก คณะทำงานคนดี พลังบวก คณะทำงานคนดี รู้รักสามัคคี และคณะทำงานคนดี สังคมดี เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา โดยประสานความร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาสังคม ผ่านการจัดสัมมนาและกิจกรรมต่าง ๆ จำนวนทั้งสิ้น ๑๗ กิจกรรม อาทิ กิจกรรม “รักแม่ เพื่อแม่ไม่มีที่สิ้นสุด” กิจกรรม “NFT ศิลปะคุณธรรม” การจัดงานมอบเกียรติบัตร “คนดี Gen Z” การจัดสัมมนา “คนดี มีโอกาส” การจัดสัมมนา “คุณธรรมสร้างธุรกิจ” การจัดงาน “พลังสตรีสร้างคุณธรรม” การจัดสัมมนา “ชุมชนสุขภาพดี” การจัดสัมมนา “พฤกษาบูชา พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง” การจัดกิจกรรม “กีฬารักษ์โลกเพื่อชุมชนสุขภาพ” การมอบโล่เชิดชูเกียรติแด่หม่อมราชวงศ์รุจีสมร สุขสวัสดิ์ ครูใหญ่โรงเรียนวรรณวิทย์ การจัดสัมมนา “สื่อสร้างสรรค์ องค์กรคนดี” และการจัดงานมอบโล่เกียรติยศ “องค์กรคนดี”

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะอนุกรรมาธิการจะขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) ภายใต้กิจกรรม “นวัตกรรมรักษ์โลก” การจัดสัมมนา “ครอบครัวพลังบวก” และโครงการรู้รักสามัคคีภายในโรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ในการพัฒนาประเทศไทยให้ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สืบไป

(ดร.ศิรินา ปวโรฬารวิทยา)
ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม

“ปฏิรูปงานด้านศิลปวัฒนธรรมเชิงรุก เพื่อพัฒนาสังคมอย่างทั่วด้าน”

งานศิลปวัฒนธรรมเป็นทั้งวิถีชีวิตและพลังสำคัญพัฒนาสังคม ซึ่งนับวันจะทวีความสำคัญไปพร้อมกับความเจริญของโลกยุคใหม่ยิ่งขึ้น

แม้จะมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหลายหมวดหลายมาตรา แต่เนื้อหาจำเป็นต้องปฏิรูปเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาสังคมในทุกมิติอันเป็นสัจธรรมสากลนั้นต้องเน้นลักษณะสามประการนี้เป็นสำคัญคือ

๑. สามสัมพันธ์ งานศิลปวัฒนธรรม เป็นผลของสามส่วนที่ขึ้นต่อกันและกันโดยตรง คือ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ดังเคยเปรียบเทียบกับต้นไม้ ที่มีสามส่วนสัมพันธ์กันโดยตรง คือ ราก ลำต้น เรือนยอด

๒. สามฐาน งานศิลปวัฒนธรรมประกอบด้วยสามฐานสำคัญประกอบด้วย รากฐาน พื้นฐาน ภูมิฐาน ยกตัวอย่างเช่น อาหารไทย ทรัพยากรอันอุดมสมบูรณ์ของแผ่นดินนี้ คือรากฐาน ความสามารถในการปรุงประกอบขึ้นเป็นอาหารให้มีรสชาติ เพื่อเป็นอาหารรับประทานเป็น “*กับข้าว*” คือกินประกอบ “*กับ*” ข้าว นี่คือพื้นฐาน กระทั่งอาหารไทยและครัวไทย เป็นเสน่ห์สากลให้คนชื่นชมไปทั่วโลก นี่คือ ภูมิฐาน ซึ่งนอกจากอาหารแล้ว ยังมีอีกสารพัดอย่าง ของความเป็นไทยที่เป็นทั้งเอกลักษณ์และภูมิธรรมสำคัญ ล้วนมีพร้อมทั้งสามฐานนี้อยู่แล้ว หากแต่ขาดการทำให้ปรากฏอย่างมีนัยยะสำคัญเท่านั้น

๓. สามพลัง คือพลังสามภาคส่วน มีภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม งานศิลปวัฒนธรรมต้องมีพลังสามภาคส่วนนี้ ร่วมสานเป็นพลังขับเคลื่อนในทุกกิจกรรมอย่างมีดุลยภาพและคุณภาพ มิอาจขาดภาคใด ภาคหนึ่งได้เลย

ดังนั้น คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ในคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา จึงดำเนินการด้านเนื้อหาตามลักษณะสามประการดังกล่าวมาโดยตลอดด้วยการกำหนดเป็นสามภูมิ คือ

ภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน
ภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม
ภูมิวัฒนธรรมสัมพันธ์นานาชาติ

นอกจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว ยังได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม พ.ศ. .... เพื่อรองรับพันธกิจด้านศิลปวัฒนธรรมดังกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหลายหมวด หลายมาตรา โดยเฉพาะหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐที่กำหนดให้ “รัฐต้อง” อันไม่เคยมีในรัฐธรรมนูญฉบับใดมาก่อน พร้อมมีผลบังคับไว้ในมาตรา ๕๑ ดังนี้

“การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ”

นี่คือพันธกิจของคณะอนุกรรมาธิการศิลปะและวัฒนธรรม

(นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)
ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

“นำพายุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม สู่เป้าหมายที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม”

“ยุทธศาสตร์” หรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Strategy” อันมีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า “Stratégia” ที่แปลว่า แม่ทัพหรือผู้ควบคุมกองทัพ ซึ่งในการควบคุมกองทัพนั้น ผู้เป็นแม่ทัพต้องบริหารจัดการกำลังพล อาวุธ และเสบียง เพื่อให้ได้รับชัยชนะในการทำศึก ต่อมาเมื่อคำว่ายุทธศาสตร์เดินทางออกจากปริมณฑลทางการทหาร เข้ามาสู่มิติของการบริหารจัดการองค์กร คำว่า “ยุทธศาสตร์ (Strategy)” จึงกลายเป็นภาพรวมของความคาดหวังต่อองค์กร ที่บุคลากรปรารถนาจะเล็งเห็นในอนาคต โดยวิเคราะห์จากสภาพแวดล้อมที่องค์กรเผชิญอยู่ทั้งภายในและภายนอก เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายที่องค์กรจะต้องบรรลุผลภายใต้ระยะเวลาและทรัพยากรต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่อย่างจำกัด หากเปรียบเทียบกับการทำสงคราม จะมีเป้าหมาย คือ ชัยชนะ กำลังพล คือ ทรัพยากรบุคคล (Man) อาวุธ คือ วัสดุ (Material) และเสบียง คือ งบประมาณ (Money) โดยแม่ทัพจะเป็นผู้ทำการบริหารจัดการ (Management) ซึ่งปัจจัยแห่งชัยชนะทั้ง ๔ ประการ หรือ 4 M นี้ มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ไม่อาจขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งไปได้ เช่นเดียวกับกรณีของ “ประเทศชาติ” หากมีการกำหนดเป้าหมายและวิธีการไปสู่เป้าหมายเอาไว้ ก็จะช่วยให้การเดินทางไปสู่เป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนดมีทิศทางที่ชัดเจน มีการใช้ทรัพยากรและงบประมาณอย่างคุ้มค่ามากที่สุด จึงกลายมาเป็นหลักการที่สำคัญในการจัดทำ “ยุทธศาสตร์ชาติ” ขึ้นมา และมีการประกาศใช้ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ โดยแบ่งระยะเวลาขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเป็น ๔ ระยะ กำหนดเป็นระยะละ ๕ ปี ซึ่งระยะแรกมีห้วงเวลาในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ คือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ดังนั้น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงถือเป็นหมุดหมายที่สำคัญในการติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่ามีโอกาสบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด หรือการเดินทางไปสู่เป้าหมายในห้วง ๕ ปีแรกนั้นเป็นการเดินทางที่ถูกทิศถูกทางมากน้อยเพียงใด

นอกจากนี้ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติยังมีกลไกที่สำคัญ นั่นคือ “แผนการปฏิรูปประเทศ” อันเป็นการปรับปรุงโครงสร้างทางสังคม เพื่อเป็นปัจจัยหนุนนำให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่กระนั้นแผนการปฏิรูปประเทศที่มีการใช้งานอยู่ในปัจจุบันก็จะสิ้นสุดลงเมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นปีแห่งหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญในการเดินทางไปสู่เป้าหมาย

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เอง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม จึงเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินงานในเชิงรุกมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินการในช่วงรอยต่อนี้มีประสิทธิภาพและเดินหน้าไปสู่เป้าหมายในระยะต่อไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยได้มีการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๔ หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากร กรมส่งเสริมวัฒนธรรม สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมสารนิเทศ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) รวมทั้งได้มีการเดินทางไปศึกษา

ดูงานในพื้นที่ต่างๆ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงราย และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งทั้ง ๒ พื้นที่ มีความโดดเด่นในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ และวัฒนธรรม อย่างชัดเจน

จากการติดตามอย่างเข้มข้นและจริงจังในปีที่ผ่านมา คณะอนุกรรมาธิการมีข้อค้นพบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศที่สำคัญ ซึ่งกระผมใคร่จะขอนำเสนอไว้ในเบื้องต้น คือ “ชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร” ที่สามารถใช้พลังของชุมชนเป็นศูนย์กลางในการบูรณาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยใช้วัฒนธรรมของชุมชนมาเป็นพื้นฐานในการยกระดับสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่คนในชุมชน และ “การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality) ในอุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และหอสมุดแห่งชาติ” ที่สามารถใช้เทคโนโลยีรูปแบบใหม่มาช่วยในการสร้างสรรค์กระบวนการนำเสนอข้อมูลทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และรองรับการใช้งานของคนทุกเพศทุกวัย ซึ่งไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของระยะทาง และระยะเวลาในการเข้าเยี่ยมชม

ความสำเร็จในห้วงเวลาดังกล่าวที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมนี้ ต้องขอชื่นชมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการร่วมกันผลักดันให้บรรลุเป้าหมายภายใต้เวลาและทรัพยากรที่จำกัด และต้องขอขอบคุณท่านประธานคณะกรรมาธิการ เพื่อนกรรมาธิการ คณะอนุกรรมาธิการ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการ ที่ให้ความสำคัญในการติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศจนบรรลุเป้าหมายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ นี้ ถือได้ว่าเป็นชัยชนะที่สำคัญ แม้จะเป็นชัยชนะในสมรภูมิที่เล็กๆ แต่ก็เป็นการกุมหัวใจของการปรับเปลี่ยนโฉมประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน สืบไป

พลเอก

(ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ)

ประธานคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด การปฏิรูประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

คำนำ

ตลอดระยะเวลากว่า ๑ ปี (ตั้งแต่ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ถึงกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕) นับตั้งแต่ที่ประชุมวุฒิสภาได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา เพื่อทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร โดยข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๘) กำหนดให้คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนา การอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนา การอนุรักษ์และการสืบสานศิลปะประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน การส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ไทย พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมาธิการได้แบ่งการดำเนินงานตามภารกิจของคณะกรรมาธิการ เป็น ๔ ด้านหลัก ได้แก่ ด้านการศาสนา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านศิลปะและวัฒนธรรม และด้านการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการเพื่อพิจารณาศึกษาแต่ละด้านและแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณารวบรวมข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการ ได้ปรากฏเป็นผลงานต่อสาธารณะอย่างหลากหลาย เช่น งานด้านการศาสนา อาทิ การแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ การดำเนินโครงการวัดสีขาว ฯลฯ งานด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ การจัดเสวนาทางวิชาการเรื่อง ชุมชนสุขภาพดี การมอบประกาศเกียรติคุณองค์กรคนดี การจัดกิจกรรมรักแม่ เพื่อแม่ ไม่มีที่สิ้นสุด ฯลฯ งานด้านศิลปะและวัฒนธรรม อาทิ การเปิดพื้นที่เพื่อบูรณาการงานด้านไตรภาคีศิลปะและวัฒนธรรม งานด้านการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อาทิ การติดตามการปฏิรูปประเทศ ประเด็น การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เป็นต้น

คณะกรรมาธิการได้มุ่งเน้นการจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเพื่อเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ พร้อมทั้งมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

ด้วยภารกิจและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการมีความหลากหลายดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมาธิการจึงได้ประมวลผลการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจในแต่ละด้านเป็นเอกสารสรุปผลการดำเนินงานในรอบ ๑ ปี ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕) ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนการดำเนินงาน และการดำเนินงานของแต่ละคณะอนุกรรมาธิการ และแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป คณะกรรมาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกรรมาธิการ อนุกรรมาธิการ และบุคลากรในวงงานคณะกรรมาธิการ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนสืบไป

(นายมหรรณพ เดชวิทักษ์)
ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา
คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา
กันยายน ๒๕๖๕

สารบัญ

หน้า

สาร
- ประธานคณะกรรมาธิการ ๓
- ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ ๔
- ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ๕
- ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ๖
- ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ๗
- ประธานคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ๘

คำนำ ๑๑

สรุปสำหรับผู้บริหาร ๑๗

บทที่ ๑ การจัดตั้งและองค์ประกอบของคณะกรรมาธิการ ๓๑

๑. การจัดตั้งคณะกรรมาธิการ ๓๓

๒. การแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมาธิการ ๓๖

๒.๑ การแต่งตั้งที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ ๓๖

๒.๒ การแต่งตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ ๓๘

๓. การแต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการ ๔๑

๓.๑ คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ๔๑

๓.๒ คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ๔๔

๓.๓ คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ๔๗

๓.๔ คณะอนุกรรมาธิการด้านการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ๕๐

๔. การแต่งตั้งคณะทำงาน ๕๔

๔.๑ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางโครงการวัดสีขาว ๕๔

๔.๒ คณะทำงานพิจารณาศึกษาเรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมภายใต้แนวคิวไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม ๕๔

๔.๓ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ๕๔

๔.๔ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนแนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผนดิน ภาคเหนือ ๕๕

สารบัญ

๔.๕ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนแนวคิดภูมิภาษา และปัญญาแผนดิน ภาคกลาง ๕๖
๔.๖ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนแนวคิดภูมิภาษา และปัญญาแผนดินภาคอีสาน ๕๖
๔.๗ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนแนวคิดภูมิภาษา และปัญญาแผนดินภาคใต้ ๕๗
๔.๘ คณะทำงานองค์กรคนดี ๕๘
๔.๙ คณะทำงานคนดี มีโอกาส ๕๙
๔.๑๐ คณะทำงานคนดี สุขภาพดี ๖๐
๔.๑๑ คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี ๖๑
๔.๑๒ คณะทำงานคนดี รักษ์โลก ๖๒
๔.๑๓ คณะทำงานคนดี เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ๖๓
๔.๑๔ คณะทำงานคนดี รู้รักสามัคคี ๖๔
๔.๑๕ คณะทำงานคนดี พลังบวก ๖๔
๔.๑๖ คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม ๖๕
๔.๑๗ คณะทำงานคนดี สังคมดี ๖๖
๕. การแต่งตั้งคณะกรรมการ ๖๘
- คณะกรรมการพิจารณาตัดสินการประกวดคลิปวิดีโอ ๖๘
๖. สรุปการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ ๖๘
๖.๑ การจัดประชุมปรึกษาหารือ ๗๒
๖.๒ การจัดสัมมนาและเสวนา ๗๒
๖.๓ การศึกษาดูงานภายในประเทศ ๗๓
๖.๔ กิจกรรมอื่น ๆ ๗๔
๖.๕ การพิจารณาเรื่องร้องเรียน ๗๕
๖.๖ การพิจารณาข้อคิดเห็นของประชาชน ๗๗

บทที่ ๒ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ ๗๙
๑. ด้านการศาสนา ๘๑
๑.๑ วิสัยทัศน์ ๘๑
๑.๒ พันธกิจ ๘๑
๑.๓ แผนการดำเนินการ ๘๑
๒. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ๘๒
๒.๑ วิสัยทัศน์ ๘๒
๒.๒ พันธกิจ ๘๒
๒.๓ แผนการดำเนินการ ๘๒

สารบัญ

๓. ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ๘๒
๓.๑ วิสัยทัศน์ ๘๒
๓.๒ พันธกิจ ๘๒
๓.๓ แผนการดำเนินการ ๘๓
๔. ด้านการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ๘๓
๔.๑ วิสัยทัศน์ ๘๓
๔.๒ พันธกิจ ๘๓
๔.๓ แผนการดำเนินการ ๘๔

บทที่ ๓ ผลการดำเนินการด้านการศาสนา ๘๕
๑. แผนงานที่ ๑ พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบด้านการศาสนา ๘๗
๒. แผนงานที่ ๒ สนับสนุนข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการศาสนา ๙๒
๓. แผนงานที่ ๓ สนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนา ๙๗

บทที่ ๔ ผลการดำเนินการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ๑๑๙
- แผนงานที่ ๑ การขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) ๑๒๑

บทที่ ๕ ผลการดำเนินการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ๑๕๙
๑. แผนงานที่ ๑ การขับเคลื่อนกฎหมายด้านศิลปะวัฒนธรรม ๑๖๑
๒. แผนงานที่ ๒ การเปิดภูมิพื้นที่เพื่อบูรณาการงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม ๑๖๒
๓. แผนงานที่ ๓ การส่งเสริม สนับสนุนโครงการภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ... ๑๖๕
๔. แผนงานที่ ๔ การแก้ไขปัญหางานด้านศิลปะและวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ๑๖๙
๕. แผนงานที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย ๑๗๑

บทที่ ๖ ผลการดำเนินการด้านการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ๑๗๙
๑. แผนงานที่ ๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ๑๘๑
๒. แผนงานที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง : การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๑๙๐

สารบัญ

๓. แผนงานที่ ๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ : การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้ และงานสร้างสรรค์ของไทย ๑๙๒

๔. แผนงานที่ ๔ การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการ ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งแผน ๑๙๕

๕. แผนงานที่ ๕ การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการ ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นการปฏิรูปด้านการออมสวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม : ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น ๒๐๔

๖. แผนงานที่ ๖ พิจารณาให้ความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ..... ๒๐๗

๗. แผนงานที่ ๗ พิจารณาติดตามการพัฒนาโครงการชุมชนคุณธรรมให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ๒๐๙

๘. สถิติการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ..... ๒๑๕

บทที่ ๗ งานด้านวิชาการ การประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมพิเศษ ๒๑๙

๑. การจัดทำรายงาน ๒๒๑

๒. การจัดทำบทความ ๒๒๖

๓. การอภิปรายในการประชุมวุฒิสภา ๒๒๘

๔. การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ ๒๓๓

๕. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์และวิทยุ ๒๓๕

๖. กิจกรรมพิเศษ ๒๔๐

ภาคผนวก ๒๔๓

- สรุปผลการดำเนินงานคณะกรรมาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และแผนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ..... ๒๔๕

สรุปสำหรับผู้บริหาร

การดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา ผ่านกลไกการปฏิบัติงานของ ๔ คณะอนุกรรมาธิการ คือ คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา (พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร เป็นประธาน) คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม (ดร. ศิรินา ปวโรฬารวิทยา เป็นประธาน) คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม (นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ เป็นประธาน) คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม (พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ เป็นประธาน) ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ด้านการศาสนา

๑) มาตรการป้องกันการละเมิดทางพระพุทธศาสนา

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาได้มีข้อเสนอการแก้ไขปัญหาความประพฤติและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนา จำนวน ๒ ประเด็น ได้แก่ การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๖ เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาล้อเลียน ดูหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญหรือกระทำการอันไม่สมควรอย่างยิ่งต่อวัตถุหรือสถานที่อันเป็นที่เคารพในทางศาสนา และมาตรา ๒๐๘ เพื่อเพิ่มบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดอาญาเหตุฉกรรจ์ในความผิดเกี่ยวกับศาสนา เพื่อให้ผู้แต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ นักพรต หรือนักบวช ซึ่งมีการกระทำอันเป็นการหลอกลวงเอาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนาได้รับโทษที่สูงขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะไปยังกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งมอบหมายให้กรมการศาสนาผลักดันการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาในมาตราดังกล่าวและจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามข้อเสนอ พร้อมทั้งอยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุ

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาได้มีข้อเสนอว่าการประพฤติผิดพระธรรมวินัยของพระภิกษุในข้อร้ายแรงในสายตาของพุทธศาสนิกชนนั้น เป็นความผิดและมีโทษทางอาญา และถือว่าการกระทำความผิดอาญาขณะเป็นพระภิกษุเป็นเหตุเพิ่มโทษในบทบัญญัติแห่งความผิดต่าง ๆ เพราะได้กระทำผิดในขณะครองสมณะเพศอันเป็นสถานะที่ได้รับความเคารพและศรัทธาอย่างสูงในสังคมไทย และยิ่งไปกว่านั้นเพื่อให้เกิดผลในการปกป้องพระพุทธศาสนามากที่สุดได้มีการบัญญัติบทลงโทษสำหรับบุคคลผู้รู้เห็นเป็นใจหรือมีส่วนร่วมในการก่อให้พระภิกษุกระทำความผิดนั้นด้วย จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุ โดยเสนอไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ได้แก่ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๓) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านศาสนาอันเป็นเท็จ (Fake News)

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาได้มีข้อเสนอ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านศาสนาอันเป็นเท็จ (Fake News) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ อาทิ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ควรกำหนดมาตรการป้องกันมิให้มีการส่งต่อข้อมูลที่เป็นเท็จตั้งแต่ต้นทางและทำความเข้าใจกับประชาชนโดยเร็ว เช่น ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ถูกต้องผ่านทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น การแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในลักษณะการเผยแพร่ข้อมูลด้านการศาสนาอันเป็นเท็จรวมทั้งหากข้อมูลเท็จเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ สร้างความเสียหายและความแตกแยกทางสังคม ควรเป็นผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดีทางกฎหมาย กรมการศาสนา ควรมีนโยบายเร่งด่วนสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนิกชนของแต่ละศาสนา และกำหนดให้คณะกรรมการศาสนิกสัมพันธ์ได้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง หรือมากกว่า เพื่อปรึกษาหารือและแก้ไขปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างศาสนิกชน สำนักจุฬาราชมนตรี ควรกำชับให้ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมขององค์กรศาสนาอิสลามดำเนินการเชิงรุกในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ และแจ้งไปยังศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ผู้แทนหน่วยงานข้างต้นได้รับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการไปเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการต่อไปแล้ว

๔) การบริหารจัดการศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในวัด

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาพิจารณาเห็นว่า สื่อมวลชนมีการนำเสนอข่าวกรณีผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดวัดท่าพุราษฎร์บำรุง เข้าร้องทุกข์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องในข้อหาค้ามนุษย์ เนื่องจากมีขั้นตอนการบำบัดและรักษาไม่ถูกต้องตามหลักการไม่ถูกสุขลักษณะ มีการทำร้ายร่างกาย จิตใจ และการให้อดอาหาร จึงเชิญผู้แทนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ พร้อมทั้ง ได้รับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ เรื่อง การบริหารจัดการศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในวัดของคณะอนุกรรมาธิการไปเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการแก้ไขปรับปรุง อาทิ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานต้องได้มาตรฐาน มีทีมงานร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในแต่ละศูนย์เพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่วัด และมีการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อความโปร่งใส รวมทั้งตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานประจำปี นอกจากนี้จะต้องมีการทบทวนบันทึกข้อตกลง ๓ ฝ่าย เรื่อง “การให้วัดเป็นศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูติดยาเสพติด” เพื่อปรับปรุงให้มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ กำหนดบทบาทให้ชัดเจน ไม่สร้างภาระแก่พระภิกษุ (วัด) และมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักกำกับดูแลศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด (เป็นเจ้าภาพ)

๕) การอุปถัมภ์คุ้มครองวัดและพระภิกษุสามเณรภายในวัด

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาพิจารณาเห็นว่า กรณีที่มีกลุ่มบุคคลเข้าไปภายในวัด โดยนำสื่อมวลชนเข้าไปทำข่าวในการจับกุมหรือกล่าวโทษพระภิกษุ โดยไม่ผ่านกระบวนการพิจารณาตามธรรมวินัยและกฎหมายจากเจ้าอาวาสและเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ ซึ่งอาจเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพก้าวล่วง คุกคาม รวมทั้งเป็นการกระทำที่ไม่มีกฎหมายรองรับทำให้เกิดผล

กระทบต่อพระพุทธศาสนาในวงกว้าง และไม่ใช่วิธีการส่งเสริมและคุ้มครองพระพุทธศาสนา จึงได้เชิญผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางการอุปถัมภ์คุ้มครองวัด และพระภิกษุสามเณรภายในวัด อาทิ กำหนดให้มีสายด่วน กอ.รมน. ๑๓๗๔ เพื่อรับเรื่องร้องเรียนกรณีพระภิกษุสามเณรที่มีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นภัยต่อพระพุทธศาสนา เพื่อแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันท่วงที ไม่ให้ปรากฏเป็นเรื่องราวทางสื่อสังคมออนไลน์ และแจ้งเบาะแสการกระทำความผิดกับพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินการสืบสวนผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายต่อไป

๖) การแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาพิจารณาเห็นว่า ศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการหลายแห่ง เช่น ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และที่ดินสาธารณประโยชน์ เป็นต้น มีความกังวลว่าอาจถูกผลักดันให้ออกจากพื้นที่ ประกอบกับมีการจ่ายค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าในอัตราที่สูง จึงได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ เพื่อให้ศาสนสถานอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยพลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ได้ตั้งกระทู้ถามเป็นหนังสือเรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าจากวัด สำนักสงฆ์ และศาสนสถาน ในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อขอให้พิจารณาทบทวนแนวทางการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยการยกเว้นค่าปลูกป่าชดเชย และบำรุงรักษาป่าให้แก่วัด สำนักสงฆ์ ที่พักสงฆ์ และศาสนสถานที่ตั้งหรือสร้างขึ้นโดยถูกต้องตามกฎหมาย พร้อมทั้งศึกษาและจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องการจัดตั้งและการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ เสนอต่อวุฒิสภาในการประชุมครั้งที่ ๒๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ปัญหาค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าได้รับการแก้ไขแล้วโดยการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบยกเว้นโครงการเพื่อสร้างศาสนสถานและสถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนาไม่ต้องจัดสรรงบประมาณค่าปลูกป่าทดแทน

๗) การจัดตั้งศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาได้จัดทำร่างโครงสร้างศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์ โดยมีบทบาทและภารกิจสำคัญในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของวัดหรือพระภิกษุที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ประสบปัญหาเกี่ยวกับคดีความหรือข้อพิพาททางกฎหมาย รวมทั้งให้คำปรึกษาและประสานงานช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของวัดและพระภิกษุให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อันจะเป็นการสนองงานแก่คณะสงฆ์ให้ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงสืบไป และเพื่อให้การดำเนินการจัดตั้ง “ศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์” สามารถขับเคลื่อนและจัดการกับสภาพปัญหาและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นผล จึงเสนอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดตั้งหน่วยปฏิบัติในลักษณะของการประสานบูรณาการของหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบช่วยเหลืองานด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์ (ส่วนกลาง) และศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์ประจำจังหวัด โดยได้นำเสนอต่อมหาเถรสมาคม เพื่อพิจารณา และที่ประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๔ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมติให้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์และอยู่ระหว่างดำเนินการ

๘) ส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายให้กับพระภิกษุ

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาพิจารณาเห็นว่า พระภิกษุได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายและการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐหลายกรณี อาทิ กรณีเงินทอนวัด ซึ่งทำให้พระภิกษุต้องได้รับโทษตามกฎหมาย รวมทั้งได้รับเรื่องร้องเรียนจำนวนมากเกี่ยวกับพระภิกษุที่ได้รับผลกระทบจากข้อกฎหมายต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการที่ดินของวัด การใช้จ่ายเงินของวัด การบริหารจัดการวัดที่ตั้งอยู่ในเขตโบราณสถาน และการใช้พื้นที่ป่าไม้ เป็นต้น ซึ่งทำให้พระภิกษุถูกดำเนินคดีเป็นจำนวนมาก ที่ประชุมจึงปรึกษาหารือกับผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พร้อมทั้งมีข้อเสนอให้มีการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายและการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐให้แด่พระภิกษุในโอกาสต่าง ๆ และคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา โดยพลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ได้ถวายความรู้แด่พระสังฆาธิการในการประชุมพระสังฆาธิการจังหวัดอุดรธานี (ธรรมยุต) ระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดโพธิสมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี

๙) ศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาพิจารณาเห็นว่า เพื่อให้วัดปลอดจากสิ่งผิดกฎหมาย อบายมุข และพระภิกษุสงฆ์ประพฤติตนตามครรลองของพระธรรมวินัย มีพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่สมณสารูป และป้องปรามมิให้เกิดปัญหาการละเมิดพระธรรมวินัย ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุสงฆ์ในอนาคต จึงมีการศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออุปถัมภ์ คุ้มครอง และส่งเสริมพระพุทธศาสนา และเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการวัดที่ดี รวมทั้งเพื่อให้วัดเป็นที่เลื่อมใสและศรัทธาของประชาชนอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งตั้งสมมุติฐานของนิยามคำว่า “วัดสีขาว” หมายถึง วัดที่มีการบริหารจัดการที่ดี มีพระภิกษุสามเณรที่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยบัญญัติ และเผยแผ่หลักธรรมอย่างถูกต้อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางรวมจิตใจของคนในชุมชน และเป็นที่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธาของประชาชน ตลอดจนได้เดินทางไปศึกษาดูงาน ๔ ภูมิภาคทั่วประเทศ เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกและรับฟังความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิทั้งพระภิกษุ หน่วยงานราชการ องค์กรและประชาชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดทำเป็นรายงานการพิจารณาศึกษา พร้อมข้อเสนอแนะนำเสนอต่อวุฒิสภา เพื่อส่งไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรมพิจารณาเห็นว่า “การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ หัวใจของยุทธศาสตร์ชาติ” และเล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่คนไทยให้เป็นสังคมแห่งความดีและเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของคนไทย จึงได้กำหนดแผนการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา เชื่อมโยงกับสถาบันหลักของชาติ ได้แก่ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปลูกฝังอยู่ในจิตสำนึกของคนไทยให้เกิดความรัก มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย จึงได้เสนอให้คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา แต่งตั้งคณะทำงานขึ้น ๙ คณะ ได้แก่ คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี คณะทำงานคนดี มีโอกาส คณะทำงานคนดี สุขภาพดี คณะทำงานคนดี เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา คณะทำงานคนดี รักษ์โลก คณะทำงานคนดี พลังบวก คณะทำงานคนดี รู้รักสามัคคี และคณะทำงานคนดี สังคมดี ทำหน้าที่ขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรม

ตามช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา โดยประสานความร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาสังคม ผ่านการจัดสัมมนาและกิจกรรมต่าง ๆ จำนวนทั้งสิ้น ๑๙ กิจกรรม/สัมมนา

ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา คณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณาดำเนินโครงการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) ภายใต้การดำเนินงานของคณะทำงาน ๗ คณะ ประกอบด้วย คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี คณะทำงานคนดี มีโอกาส คณะทำงานคนดี เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา คณะทำงานคนดี สุขภาพดี คณะทำงานคนดี รักษ์โลก และคณะทำงานคนดี สังคมดี ในรูปแบบของการจัดงาน กิจกรรม และการจัดสัมมนา สรุปได้ดังนี้

๑) คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมเรื่อง "ความกตัญญู" ให้แก่เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นอัลฟ่า (Generation Alpha) ให้เติบโตเป็นคนไทยที่ดี มีคุณภาพ ซึ่งคณะทำงานได้จัดกิจกรรม "รักแม่" วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีและคุณธรรมเรื่องความกตัญญูให้แก่เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นอัลฟ่า (Generation Alpha) และสนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวและเด็กใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกันอันจะเป็นการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง

๒) คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนเจเนอเรชั่นซี (Generation Z) ให้มีทัศนคติและความประพฤติที่ดีงามสอดคล้องกับหลักคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย กตัญญู พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา ซึ่งคณะทำงานได้จัดกิจกรรม "NFT ศิลปะคุณธรรม" วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และการจัดงานมอบเกียรติบัตร "คนดี Gen Z" วันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีและคุณธรรมเรื่องความกตัญญูให้แก่เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นซี (Generation Z) และสนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวและเด็กใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง

๓) คณะทำงานคนดี มีโอกาส ทำหน้าที่พิจารณาส่งเสริมให้กลุ่มคนเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) ที่มีอายุระหว่าง ๒๓ - ๔๐ปี จำนวน ๑๗,๔๐๓,๓๙๔ คน ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ให้มีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการทำงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นคนดี เก่ง กล้า มีชื่อเสียงและมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมไทย โดยคณะทำงานได้จัดสัมมนา เรื่อง "คนดี มีโอกาส" วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดสัมมนาดังกล่าวทำให้กลุ่มคนเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) ได้พัฒนาศักยภาพและมีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการทำงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม และสามารถประสานความร่วมมือองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มคนเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) เป็นคนดี เก่ง กล้า มีคุณธรรมจริยธรรม มีชื่อเสียง มีโอกาส และประสบความสำเร็จในชีวิต

๔) คณะทำงานคนดี เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา : ทำหน้าที่ส่งเสริมคนในเจเนอรชั่นเอ็กซ์ (Generation X) ซึ่งเป็นผู้บริหารหรือผู้นำองค์กร น้อมนำศาสตร์พระราชาตามหลักการ "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" และหลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา นำมาถ่ายทอดให้กับคนไทยให้มีความรู้คู่คุณธรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งคณะทำงานได้จัดสัมมนา

เรื่อง "คุณธรรมสร้างธุรกิจ" วันอังคารที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และจัดงาน "พลังสตรีสร้างคุณธรรม" วันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดงาน/สัมมนาดังกล่าวทำให้นักธุรกิจรุ่นใหม่ได้รับแรงบันดาลใจในการดำเนินธุรกิจด้วยคุณธรรม เพื่อเกิดธรรมาภิบาลในองค์กรและดำเนินธุรกิจเพื่อช่วยเหลือสังคม ทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านคุณธรรมจริยธรรมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอีกด้วย

๕) คณะทำงานคนดี สุขภาพดี : ทำหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ควบคู่ไปกับการสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับประชาชนไทยในทุกช่วงวัย และส่งเสริมให้ประชาชนไทยมีความรู้ด้านสุขภาพและมีความสามารถพึ่งพาตนเองได้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า โดยคณะทำงานได้จัดสัมมนา เรื่อง "คนดี สุขภาพดี" วันอาทิตย์ที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และวันศุกร์ที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดสัมมนาดังกล่าวทำให้เกิดศูนย์กลางเครือข่ายการให้ข้อมูลการดูแลและส่งเสริมสุขภาพ พร้อมทั้งป้องกันโรคระบาดโควิด - ๑๙ ในชุมชน ให้ได้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริงและความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการระบาดของโรค และทำให้เกิดเครือข่ายคุณธรรมจริยธรรมระหว่างภาครัฐและภาคชุมชน

๖) คณะทำงานคนดี รักษ์โลก : ทำหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย ภายใต้คุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ให้เป็นที่ประจักษ์ในสังคม พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคประชาสังคม เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของคณะทำงานให้มีประสิทธิผลและมีความต่อเนื่อง

โดยคณะทำงานได้จัดสัมมนาและกิจกรรม จำนวน ๒ ครั้ง ได้แก่ การจัดสัมมนา เรื่อง "พฤกษาบูชา พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง" วันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ และการจัดกิจกรรม "กีฬาเพื่อสุขภาพ" วันศุกร์ที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดสัมมนาและกิจกรรมดังกล่าวทำให้ทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมด้วยการนำกล้าไม้ไปปลูกทำให้เกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และเผยแพร่คุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา

๗) คณะทำงานคนดี สังคมดี : ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับประเทศ ให้มีการยกย่องเชิดชูองค์กรคนดีเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม อันจะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้คนในสังคมที่จะประพฤติและปฏิบัติตนเป็นคนดีมีศีลธรรมอันจะส่งผลให้สังคมโดยรวมเกิดความสงบสุข พร้อมทั้งการส่งเสริมให้จัดทำสื่อคุณธรรมสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่คุณธรรมและจริยธรรมให้เป็นที่ประจักษ์ในสังคม โดยคณะทำงานได้จัดสัมมนา เรื่อง "สื่อสร้างสรรค์ องค์กรดี" ซึ่งทำให้สามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้นำและบุคลากร ภายในองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เป็นต้นแบบให้สกัดความรู้ จุดเด่นของตนเองมาสื่อสารสร้างแรงบันดาลใจให้กับองค์กรอื่นในสังคมได้ ในรูปแบบคลิปวีดิโอผลงานสื่อคุณธรรมสร้างสรรค์ จำนวน ๔๘ ผลงาน สำหรับเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ต่อสาธารณชน และการจัดงานมอบโล่เกียรติยศ "องค์กรคนดี" จำนวน ๖๕ องค์กร วันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งการจัดงานดังกล่าวทำให้องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาสังคม ที่บริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรม

จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นองค์กรต้นแบบที่ดีในสังคมไทย เป็นองค์กรต้นแบบสามารถสกัดความรู้ จุดเด่นของตนเองมาสื่อสารสร้างแรงบันดาลใจกับองค์กรอื่นในสังคม และได้ถ่ายทอดกระบวนการสร้างคนดีขององค์กรหรือวิธีการสร้างคนดีภายในองค์กรขยายผลไปสู่การปฏิบัติขององค์กรอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะอนุกรรมาธิการได้กำหนดแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป ในการพิจารณาโครงการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ซึ่งจะเป็นการดำเนินงานของคณะทำงานคนดี รักษ์โลก ในการจัดงาน “นวัตกรรมรักษ์โลก” คณะทำงานคนดี พลังบวก ในการจัดสัมมนา เรื่อง ครอบครัวพลังบวก และคณะทำงานคนดี รู้รักสามัคคี ในการจัดโครงการรู้รักสามัคคีภายในโรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ในการพัฒนาประเทศไทยให้มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สืบไป

๓. ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

๑) การติดตามปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่แล้วของกระทรวงวัฒนธรรม จำนวน ๒ ฉบับ และกฎหมายที่กำลังเข้าสู่การพิจารณาของสภา

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้ติดตามกฎหมาย การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายด้านศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และพิจารณาติดตามความคืบหน้าในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... โดยประสานความร่วมมือกับกระทรวงวัฒนธรรมในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและการเสนอกฎหมายใหม่ต่อไป

๒) การส่งเสริม สนับสนุน การบูรณาการการเปิดภูมิพื้นที่ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมเห็นความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมภายใต้รูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมผ่านการเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมแบบบูรณาการดังแนวคิดการดำเนินงาน “ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม” จึงได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และพัฒนางานวิชาการภายใต้การจัดการองค์ความรู้และแนวคิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม มีการจัดสัมมนา เรื่อง “การเปิดภูมิพื้นที่ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม ๔ ภูมิภาค” เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะที่ภาครัฐควรสนับสนุนให้ทุกพื้นที่สามารถบริหารจัดการงานศิลปวัฒนธรรมได้ง่ายขึ้น และเอื้อต่อการทำงานของพื้นที่ เพื่อยกระดับทุนทางวัฒนธรรมให้เกิดมูลค่าส่งเสริมให้เกิดแผนการดำเนินงาน (แผนแม่บท) และนำแผนไปสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคี เสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา และเมื่อวันจันทร์ที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ รายงานดังกล่าวได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว และที่ประชุมวุฒิสภาให้ความเห็นชอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๓) การส่งเสริม สนับสนุน โครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมเห็นความสำคัญในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมที่บรรพชนสร้างไว้ทั้งจากโบราณสถาน แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิรู้ศิลปวัฒนธรรมจากปราชญ์ชาวบ้าน ภาษาและวรรณกรรม รวมถึงเพลงพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงาม จึงเห็นควรส่งเสริม สนับสนุน โครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ให้มีบทบาทในการสร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมชาติและท้องถิ่น โดยได้กำหนดเป็นประเด็นการปฏิรูปตามแนวทางของรัฐบาล ภายใต้ข้อเสนอโครงการ/กิจกรรมสำคัญที่ควรเร่งรัด (Big Rock) ประเด็นที่ ๑ : ประเด็นภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน จึงมีการแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน และคณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ๔ ภูมิภาค เพื่อศึกษากฎหมาย รวบรวมข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นด้านปัจจัยเงื่อนไข องค์ประกอบและทิศทางในการขับเคลื่อนสู่การเป็นสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาต้นแบบการดำเนินงานด้านสถาบันภาษาและวรรณกรรม กรณีศึกษาสถาบันเดวันบาฮาซา ประเทศมาเลเซีย และสภาศิลปะแห่งจาการ์ตาประเทศอินโดนีเซียให้เกิดการบูรณาการการขับเคลื่อนงานด้านสถาบันภาษาและวรรณกรรมให้เกิดขึ้นในทุกภูมิภาค และจัดทำเป็นรายงานพิจารณาศึกษาต่อไป ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานพิจารณาศึกษา

๔) การพิจารณาการพัฒนาพื้นที่บริเวณพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมเห็นความสำคัญของการพัฒนาพื้นที่บริเวณพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก เนื่องจากการประชุมชาวพุทธนานาชาติมีมติเห็นชอบให้ประเทศไทยใช้พุทธมณฑลเป็นที่ตั้งศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลกในการให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติและจัดอบรมวิชาการในการส่งเสริมเผยแผ่ แลกเปลี่ยนความรู้ด้านพระพุทธศาสนา โดยไม่จำกัดนิกายและให้จัดสถานที่ให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ กระตุ้นให้ประชาชนมาเยี่ยมชมศึกษาพระพุทธศาสนา และจัดทำสถานที่ให้มีความสงบ ร่มเย็น เป็นแหล่งพักผ่อนทางจิตใจของประชาชนและเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยให้เอกชนร่วมดำเนินการ ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการอนุรักษ์และพัฒนาพุทธมณฑลฝ่ายสงฆ์และฝ่ายฆราวาสได้เห็นชอบแผนแม่บทการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก ตั้งแต่วันศุกร์ที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ การดำเนินงานดังกล่าวได้ล่วงเลยระยะเวลามานานแล้ว แต่ยังไม่มีความคืบหน้าประการใด จึงได้เชิญผู้แทนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมศิลปากร และสถาบันอาศรมศิลป์ เข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความคืบหน้าแผนพัฒนาและผังแม่บทการพัฒนาพุทธมณฑล โดยคณะอนุกรรมาธิการจะได้ประสานและติดตามผลการดำเนินงานในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องต่อไป

๕) พิจารณาการอนุรักษ์โบราณสถาน กรณี การประกาศแก้ไขเขตที่ดินโบราณสถานภาพเขียนสีเขายะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ออกจากการเป็นแหล่งโบราณคดี เพื่อทำเป็นแหล่งสัมปทานหิน

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้รับทราบประเด็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นในการออกประกาศแก้ไขเขตที่ดินโบราณสถานในขอบเขตที่ดินโบราณสถานภาพเขียนสีเขายะลา และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้มีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะให้

กรมศิลปากรเน้นดำเนินการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบขั้นตอนการดำเนินงานของกรมศิลปากรที่เป็นการอนุรักษ์ ทำนุงบำรุงและฟื้นฟูโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุให้คงอยู่สืบไป

๖) การพิจารณากรณีการขอรับการอุดหนุนและส่งเสริมให้วัดกลางศรีเชียงใหม่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้ประสานงานกับสำนักศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่น และหน่วยงานในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้วัดกลางศรีเชียงใหม่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี พร้อมทั้งมอบหมายให้อนุกรรมาธิการเข้าร่วมประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานให้มีความเป็นรูปธรรมต่อไป ซึ่งขณะนี้สำนักศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่นได้จัดทำแผนงบประมาณรายจ่ายเสนอของบประมาณในแผนงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เรียบร้อยแล้ว

๗) การพิจารณารายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการ ๔ คณะ ประกอบด้วย คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม และคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม พิจารณาจัดทำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อรายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยให้คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมเป็นคณะหลักในการพิจารณา รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการแต่ละคณะเสนอไปยังคณะกรรมาธิการ และคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๘) การพิจารณา กรณี ขอให้ช่วยผลักดันการก่อสร้างโครงการพิพิธภัณฑ์บัลเล่ต์มโนราห์และหอเกียรติยศประวัติศาสตร์ศิลปะพื้นบ้าน จังหวัดพัทลุง

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะโดยเสนอให้คณะกรรมาธิการมีหนังสือไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง เพื่อผลักดันโครงการดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ ในระยะต่อไปคณะอนุกรรมาธิการจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการก่อสร้างโครงการพิพิธภัณฑ์มโนราห์ จังหวัดพัทลุง ให้มีความเป็นรูปธรรมต่อไป

๙) พิจารณา กรณี ขอความช่วยเหลือติดตามและดำเนินการประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ซ่อมแซมบูรณะโบสถ์เก่าวัดโพธิ์ชัย จังหวัดขอนแก่น

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมเสนอให้คณะกรรมาธิการมีหนังสือไปยังกรมศิลปากร เพื่อขอให้พิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าวตามควรแก่กรณี พร้อมทั้งแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ร้องโดยตรง

๔. ด้านการดำเนินงานด้านการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตสร.)

๑) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

คณะอนุกรรมาธิการ ติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม (ตสร.) มีข้อเสนอแนะในการติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ดังนี้

แผนย่อยที่ ๑ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี มีข้อเสนอแนะแบ่งเป็น (๑) ข้อเสนอแนะด้านศาสนา อาทิ ควรมีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ที่มีการปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ให้มีบทบาทในการเผยแผ่หลักคำสอนที่ดีงามออกสู่สังคมในวงกว้างยิ่งขึ้น และควรมีการขยายกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมทางศาสนาไปยังกลุ่มที่ขาดโอกาส (๒) ข้อเสนอแนะด้านค่านิยมและวัฒนธรรม อาทิ ควรใช้สื่อออนไลน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนให้แพร่หลายยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมการใช้กลไก “บวร” ในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

แผนย่อยที่ ๒ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการนำเสนอว่า ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการ สอดคล้องและบรรลุค่าเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ในฐานะเครือข่ายการทำงาน ควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและนำวัฒนธรรมไปต่อยอดเป็นสินค้าเพื่อสร้างมูลค่าทางธุรกิจ และควรมีการวางแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับทุกสถานการณ์

แผนย่อยที่ ๓ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการดำเนินการให้ครบถ้วนทุกแนวทางการพัฒนา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท ควรใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือในการนำเสนอเรื่องราวที่ดีงามที่สามารถสร้างผลกระทบที่ดีต่อสังคม ควรส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมในฐานะเครือข่ายการทำงาน ควรกำหนดค่าเป้าหมายตั้งแต่ระดับโครงการ ระดับแผนย่อย และระดับแผนแม่บทให้มีความชัดเจน ควรมีการผลักดันงบประมาณสนับสนุนการขับเคลื่อนสื่อที่มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์กับสังคม สะท้อนค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคมอย่างแท้จริง และควรผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่มีเนื้อหาสาระที่สนุก สร้างสรรค์ และแฝงแง่คิด เพื่อดึงดูดคนในทุกช่วงวัยให้มารับชมได้

๒) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ : การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คณะอนุกรรมาธิการ ตสร. มีข้อเสนอแนะจากการพิจารณาว่า ควรมีการขยายการจัดกิจกรรมศาสนิกสัมพันธ์เพิ่มขึ้นในทุกพื้นที่ โดยเน้นส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างศาสนาต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการการดำเนินการให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่หลักคำสอนทางศาสนาไว้เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทางศาสนาแสวงบุญของแต่ละพื้นที่ นอกจากนั้น ควรพิจารณาว่าโครงการที่ดำเนินการนั้นมีความทับซ้อนกับโครงการของหน่วยงานอื่นหรือไม่

๓) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อยการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก : การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย

คณะอนุกรรมาธิการ ตสร. มีข้อเสนอแนะจากการพิจารณาว่า ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในหลากหลายรูปแบบและหลายช่องทาง โดยเฉพาะเรื่องการอยู่ร่วมกันหลากหลายศาสนา โดยการดำเนินการควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรจัดทำเป็นรูปแบบหนังสือเพื่อแจกจ่ายให้กับห้องสมุดแห่งชาติในต่างประเทศ และควรติดตามและผลักดันสถานที่อันทรงคุณค่าของไทยที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) เพื่อเตรียมรอพิจารณาเป็นมรดกโลกในอนาคต จำนวน ๖ แห่ง ประกอบด้วย (๑) อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี (๒) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช (๓) อนุสรณ์สถานแหล่งต่าง ๆ และภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเชียงใหม่ นครหลวงล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ (๔) พระธาตุพนม และสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์และภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้อง จังหวัดนครพนม (๕) กลุ่มเทวสถานปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ และปราสาทปลายบัด จังหวัดบุรีรัมย์ และ (๖) เมืองโบราณศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

๔) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

คณะอนุกรรมาธิการ ตสร. มีข้อเสนอแนะจากการพิจารณา ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน มีข้อเสนอแนะว่า ควรนำหลักเกณฑ์ด้านคุณธรรมที่สามารถใช้ประเมินดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ในระดับบุคคล องค์กร และสื่อ ไปใช้ในวงกว้างยิ่งขึ้น อาทิ ใช้กับบุคคลในช่วงวัยต่าง ๆ ในทุกจังหวัด ใช้กับองค์กรภาครัฐที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรมทั้งหน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนให้เพิ่มจำนวนขึ้น รวมทั้ง ควรมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้เกิดสื่อรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งภาพยนตร์และวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดแทรกด้านวัฒนธรรมและการเสริมสร้างคุณธรรม โดยมีรูปแบบการนำเสนอที่สร้างสรรค์ น่าสนใจ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ มีข้อเสนอแนะว่า ควรต่อยอดการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมผ่านการจัดตลาดวัฒนธรรมที่มีสินค้า ผลิตภัณฑ์ เทศกาลประเพณี อาหาร การท่องเที่ยวชุมชน และศิลปะการแสดงมาเป็นพื้นที่ในการนำเสนอผลงานดังกล่าว โดยใช้พื้นที่กลางของชุมชนที่สามารถจัดทำเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนได้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

๕) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นปฏิรูปด้านการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม : ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น

คณะอนุกรรมาธิการ ตสร. มีการจัดทำข้อคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว คือ ในโครงการอุดหนุนการดำเนินงานหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นการต่อยอดธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐ หรือต่อยอดผลการดำเนินการที่บรรลุเป้าหมายแล้วให้เกิดความยั่งยืนยิ่งขึ้น ปรากฏผลชัดเจนในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กล่าวคือ เกิดเป็นกิจกรรมให้วัดตั้งโรงทานช่วยเหลือประชาชนในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยวัดต่าง ๆ มีการแจกจ่ายอาหารให้กับประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงกับวัดหรือในชุมชนโดยรอบของวัด และมีการจัดตั้ง “ตู้พระธรรมนำสุข” ที่พระภิกษุและประชาชนที่มีกำลังศรัทธานำเอาสิ่งของอุปโภคบริโภคมาใส่ไว้ในตู้บริจาค เพื่อให้ผู้ที่เดือดร้อนจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) ได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

๖) พิจารณาให้ความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

คณะอนุกรรมาธิการ ตสร. มีการจัดทำข้อคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว คือ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านศาสนายังไม่ปรากฏรายละเอียดที่ชัดเจนมากนัก แต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านคุณธรรมและจริยธรรมนั้น พบว่ารายละเอียดส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการที่ต่อยอดมาจากแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในห้วงที่ผ่านมา รวมทั้งมีความสอดคล้องกับการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ในห้วงเวลาปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ค่อนข้างมาก เช่น การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง การพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคม เป็นต้น เช่นเดียวกันกับด้านศิลปะและวัฒนธรรมนั้น พบว่ามีกิจกรรมด้านวัฒนธรรมจำนวนมาก เช่น การใช้ Soft Power การใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาช่วยในการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้ชุมชนมีความอยู่ดีกินดี เป็นต้น

จากข้อคิดเห็นดังกล่าวคณะกรรมาธิการมีการจัดทำข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ สรุปได้ว่า (๑) ควรมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันทางศาสนาเพิ่มมากขึ้น (๒) ควรต่อยอดการดำเนินการในเรื่องวิสาหกิจเพื่อสังคมให้เกิดความยั่งยืน (๓) ควรส่งเสริมการใช้สื่อในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยในทุกช่วงวัย (๔) ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมถนนสายวัฒนธรรมและตลาดวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ทั่วประเทศ (๕) ควรส่งเสริมสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมที่มีความทันสมัย และสามารถสะท้อนอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งสามารถสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับชุมชนอย่างยั่งยืน และ (๖) ควรมีการสร้างพื้นที่เรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กระจายทั่วประเทศ

๗) พิจารณาศึกษา เรื่อง "การพัฒนาโครงการชุมชนคุณธรรมให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน"

คณะอนุกรรมาธิการ ตสร. ได้เดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยติดตามการดำเนินการชุมชนคุณธรรม จำนวน ๒ แห่ง ดังนี้

(๑) ชุมชนคุณธรรมบ้านสันทางหลวง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกิดเป็นการสร้างอาชีพมีรายได้ถึง ๑๘ กลุ่ม อาทิ การนำทุนทางวัฒนธรรมมาพัฒนาต่อยอดเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เปิดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เที่ยววิถีไท วิถียอง ผ่านโฮมสเตย์ อาหาร งานปักผ้า การทอตุงล้านนา ตุ๊กตาคนยองของที่ระลึก เครื่องจักสานไม้ไผ่ การฟ้อนรำสไตล์ยอง และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีนักท่องเที่ยวและผู้ที่มาศึกษาเรียนรู้ดูงาน เฉลี่ยปีละกว่า ๓,๐๐๐ คน สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนตลอดทั้งปี

(๒) ชุมชนคุณธรรมบ้านเมืองรวง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย มีการธำรงรักษาอัตลักษณ์ที่ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมคนไทยวน และวัฒนธรรมชาติพันธุ์อาข่า เพื่อแสดงในงานวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญของชุมชน และเพื่อแสดงต้อนรับแขกผู้มาเยือนในชุมชน เช่น การแสดงฟ้อนเล็บของกลุ่มสตรีบ้านเมืองรวง การแสดงฟ้อนประกอบเพลงพื้นเมือง การแสดงชาติพันธุ์อาข่า เป็นต้น

บทที่ ๑
การจัดตั้งและองค์ประกอบ
คณะกรรมาธิการ

การจัดตั้งและองค์ประกอบของคณะกรรมาธิการ

๑. การจัดตั้งคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นคณะกรรมาธิการสามัญคณะหนึ่ง ซึ่งตั้งขึ้นในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๘ ประกอบกับข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๘) มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนา การอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนา การอนุรักษ์และการสืบสานศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน การส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ไทย พิจารณาศึกษาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑) นายมหรรณพ เดชวิทักษ์	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓) พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔) พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕) นางศิรินา ปวโรพารวิทยา	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖) นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
๗) นางวรารัตน์ อติแพทย์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๘) พลเรือเอก ฐนิธ กิตติอำพน	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๙) ศาสตราจารย์ ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๐) นายวันชัย สอนศิริ	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการและโฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๑) พลอากาศเอก ตรีทศ สนแจ้ง	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๒) นายถนัด มานะพันธุ์นิยม	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๓) นายนิอาแซ ซีอุเซ็ง	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๔) พลเอก วลิต โรจนภักดี	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๕) พลเอก วินัย สร้างสุขดี	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๖) พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๗) พลอากาศเอก สุจินต์ แช่มช้อย	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๘) พลเอก อักษรา เกิดผล	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา

นายมหรรณพ เดชวิทักษ์
ประธานคณะกรรมาธิการ

ศ.ร.อ.ทินพันธุ์ นาคะตะ
ประธานที่ปรึกษา
คณะกรรมาธิการ

นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

พลเอก ไพฑูรย์ ค้าทันเจริญ
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สอง

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สาม

นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สี่

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่ห้า

นางวรารัตน์ อติแพทย์
เลขานุการคณะกรรมาธิการ

พลเรือเอก ฐนิธ กิตติอำพน
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นายวันชัย สอนศิริ
รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
และโฆษกคณะกรรมาธิการ

พลอากาศเอก ตรีทศ สนแจ้ง
รองประธานที่ปรึกษา
คณะกรรมาธิการ

นายถนัด มานะพันธุ์นิยม
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายนิอาแช ซีอุเซ็ง
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลเอก วลิต โรจนภักดี
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลเอก วินัย สร้างสุขดี
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลอากาศเอก สุจินต์ แช่มช้อย
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลเอก อักษรา เกิดผล
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

๒. การแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมาธิการ

๒.๑ การแต่งตั้งที่ปรึกษาและที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ

๑) นายสมชาย เสียงหลาย	ที่ปรึกษา
๒) นายคำนูณ สิทธิสมาน	ที่ปรึกษา
๓) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๔) พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๕) นางศรินทร เมธีวัชรานนท์	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๖) นายเมธา เลิศปรีชาภักดี	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๗) นายฆนัท ครุฑกูล	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๘) นายสถิตย์ กุมาร	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๙) นายปรารพ เหล่าวานิช	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๑๐) พลโท ณฐ พรจุลศักดิ์	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๑๑) นายสุภชัย วีระภุชงค์	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๑๒) นายกายสิทธิ์ พิศวงปราการ	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๑๓) นางพรรณวีรินทร์ รัตนวานิช	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๑๔) นายวิศิษฏ์ ตั้งนภากร	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๑๕) นายสัตยา อรุณธารี	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๑๖) ดร.ภาณุวัฒน์ พันธุ์วิชาติกุล	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ
๑๗) นายสุวัฒน์ วสะภิญโญกุล	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ

ที่ปรึกษา ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ

นายสมชาย เสียงหลาย
ที่ปรึกษา

นายคำนูณ สิทธิสมาน
ที่ปรึกษา

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางศรินทร เมธีวัชรานนท์
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายเมธา เลิศปรีชาภักดี
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายฆนัท ครุฑกูล
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายสถิตย์ กุมาร
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายปรารพ เหล่าวานิช
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

พลโท ณฐ พรจุลศักดิ์
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายสุภชัย วีระภุชงค์
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายกายสิทธิ์ พิศวงปราการ
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางพรรณวีรินทร์ รัตนวานิช
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายวิศิษฏ์ ตั้งนภากร
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายสัตยา อรุณธารี
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

ดร.ภาณุวัฒน์ พันธุ์วิชาติกุล
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายสุวัฒน์ วสะภิญโญกุล
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประจำคณะกรรมาธิการ

๒.๒ การแต่งตั้งที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

๑) ดร.ธิติมา หล่อพิพัฒน์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ
๒) พลเอก รังสาทย์ แช่มเชื้อ	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
๓) นายจตุพร เพียรสุภาพ	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
๔) นายเมธี เลิศปรีชาภักดี	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
๕) นางเยาวนุช เดชวิทักษ์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
๖) นายปรเมษฐ์ แดนดงยิ่ง	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
๗) นายฆนัท ครุฑกูล	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
๘) นางสาวศรีสุนันท์ เตชฤทธิพิทักษ์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมาธิการ
๙) นางพรพนิต ศรีนพรัตน์วัฒนา	นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๐) นายศรัณย์ หล่อพิพัฒน์	นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๑) นางสาวสุพัตรา ศิริมณีวัชร	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๒) นางสาวอังคนางค์ อุ่นละม้าย	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๓) นายดนัย หวังบุญชัย	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๔) นาวาเอกหญิง อรอุสาห์ เชียงกูล	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๕) นางสาวสุธิดา ชัยสุวรรณ	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๖) ดร. ภูริพงศ์ พูลพร	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๗) นายตรีพบ เรืองแสงตอ	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๘) นางสาวศิรดา หล่อพิพัฒน์	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑๙) พลโท ธำรงกุล วิเศษอัคร	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๒๐) นางวิมลรัตน์ สัจยากร	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๒๑) นายอุชุเกติ์ เตชฤทธิพิทักษ์	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๒๒) นายสมชาย อัศวเศรณี	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๒๓) นายพิริยะ คล้ายสังข์	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๒๔) พลเอก ประวิตร ฉายะบุตร	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๒๕) นางเทวี กลีสัน	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๒๖) นางสาวนริศรา แก้วระยะ	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๒๗) ร้อยตำรวจโท ปิ่น มหถาวร	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๒๘) นายวัชรชนก วงษ์สุวรรณ	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๒๙) นางสาวนิภาพร ชัยเสือ	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๓๐) นายวิโรจน์ สถิตานนท์	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

ดร.ธิติมา หล่อพิพัฒน์
ที่ปรึกษา
ประจำคณะกรรมาธิการ

พลเอก รังสาทย์ แช่มเชื้อ
ผู้ชำนาญการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายจตุพร เพียรสุภาพ
ผู้ชำนาญการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายเมธี เลิศปรีชาภักดี
ผู้ชำนาญการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางเยาวนุช เดชวิทักษ์
ที่ผู้ชำนาญการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายปรเมษฐ์ แดนดงยิ่ง
ผู้ชำนาญการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายฆนัท ครุฑกูล
ผู้ชำนาญการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางสาวศรีสุนันท์ เตชฤทธิพิทักษ์
ผู้ชำนาญการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางพรพนิต ศรีนพรัตน์วัฒนา
นักวิชาการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายศรัณย์ หล่อพิพัฒน์
นักวิชาการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางสาวสุพัตรา ศิริมณีวัชร
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางสาวอังคนางค์ อุ่นละม้าย
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายดนัย หวังบุญชัย
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นาวาเอกหญิง อรอุสาห์ เชียงกูล
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางสาวสุธิดา ชัยสุวรรณ
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

ดร.ภูริพงศ์ พูลพร
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายตรีพบ เรืองแสงตอ
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

นางสาวศิรดา หล่อพิพัฒน์
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

พลโท ธำรงกุล วิเศษอัคร
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางวิมลรัตน์ สัจยากร
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายอุชุเกต์ เตชฤทธิพิทักษ์
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายสมชาย อัศวเศรณี
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายพิริยะ คล้ายสังข์
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

พลเอก ประวิตร ฉายะบุตร
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางเทวี กลีสัน
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางสาวนริศรา แก้วระยะ
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

ร้อยตำรวจโท ปิ่น มหถาวร
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายวัชรชนก วงษ์สุวรรณ
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นางสาวนิภาพร ชัยเสือ
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

นายวิโรจน์ สถิตานนท์
เลขานุการ
ประจำคณะกรรมาธิการ

๓. การแต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการ

๓.๑ คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา

มีหน้าที่และอำนาจศึกษาและพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนา การทำนุบำรุง การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น รวมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนิกชนของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

องค์ประกอบ

อนุกรรมาธิการ

๑) พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๒) นายวันชัย สอนศิริ รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓) พลตำรวจโท อัตชัย ดวงอัมพร รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง
๔) นายสิปป์บวร แก้วงาม อนุกรรมาธิการ
๕) พลตำรวจตรี วิชาญญ์วัชร์ บริรักษ์กุล อนุกรรมาธิการ
๖) พันตำรวจเอก รัฐศักดิ์ รักสลาม อนุกรรมาธิการ
๗) นายอภินันท์ ธรรมฤๅชุ อนุกรรมาธิการ
๘) นายขวัญชัย โชติพันธุ์ อนุกรรมาธิการ
๙) นายพรพล สุวรรณมาศ อนุกรรมาธิการ
๑๐) นายมงคล สาริสุต อนุกรรมาธิการและเลขานุการ
๑๑) นางสาวสุธาทิพย์ กสิฤกษ์ อนุกรรมาธิการและรองเลขานุการ
๑๒) นายเนติ พันธ์ชาญสง่า อนุกรรมาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๑) สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (สุชิน อคฺคชิโน) ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๒) มงซินญอร์ แอนดรูว์ วิษณุ ธัญญอนันต์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๓) พลเอก สุนัย สัมปัตตะวนิช ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๔) พลตำรวจเอก ทวิชชาติ พละศักดิ์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๕) พลตำรวจโท สมชาย นิตยบวรกุล ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๖) พลเรือโท ยุจ พิจิตรชุมพล ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๗) นาวาอากาศโท แพน มหารักขกะ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๘) นายสมมาตร มะลิลา ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๙) พลตำรวจตรี พันธ์ศักดิ์ ศาสนอนันต์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๐) นายเปรม ปิยะสัจจะเดช ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๑) นายเมธา เลิศปรีชาภักดี ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๒) พันตำรวจเอก ปรีชญาวุฒิ อุดมพิสุทธิคุณ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๓) นายสุมิตร กุมาร ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๔) พันตำรวจโท สืบสกุล เข็มทอง ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

นายวันชัย สอนศิริ
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

พลตำรวจโท อัตชัย ดวงอัมพร
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่สอง

นายสิปป์บวร แก้วงาม
อนุกรรมาธิการ

พลตำรวจตรี วิชาญญ์วัชร์ บริรักษ์กุล
อนุกรรมาธิการ

พันตำรวจเอก รัฐศักดิ์ รักสลาม
อนุกรรมาธิการ

นายอภินันท์ ธรรมฤๅชุ
อนุกรรมาธิการ

นายขวัญชัย โชติพันธุ์
อนุกรรมาธิการ

นายพรพล สุวรรณมาศ
อนุกรรมาธิการ

นายมงคล สาริสุต
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

นางสาวสุธาทิพย์ กสิฤกษ์
อนุกรรมาธิการและรองเลขานุการ

นายเนติ พันธ์ชาญสง่า
อนุกรรมาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา

สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (สุชิน อคฺคชิโน)
ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

มงซินญอร์ แอนดรูว์ วิษณุ ธัญญอนันต์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

พลเอก สุนัย สัมปัตตะวนิช
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

พลตำรวจเอก ทวิชชาติ พละศักดิ์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

พลตำรวจโท สมชาย นิตยบวรกุล
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

พลเรือโท ยุจ พิจิตรชุมพล
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นาวาอากาศโท แพน มหารักขกะ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายสมมาตร มะลิลา
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

พลตำรวจตรี พันธ์ศักดิ์ ศาสนอนันต์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายเปรม ปิยะสัจจะเดช
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายเมธา เลิศปรีชาภักดี
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

พ.ต.อ. ปรีชญาวุฒิ อุดมพิสุทธิคุณ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายสุมิตร กุมาร
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

พันตำรวจโท สืบสกุล เข็มทอง
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๓.๒ คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม

มีหน้าที่และอำนาจศึกษาและพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม และเสริมสร้างศีลธรรม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

องค์ประกอบ

อนุกรรมาธิการ

๑) นางศิรินา ปวโรพารวิทยา	ประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง
๔) พลเอก ศรุต นาควัชระ	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สาม
๕) นายภพ เอครพานิช	อนุกรรมาธิการ
๖) นายฆนัท ครุธกูล	อนุกรรมาธิการ
๗) นายอนันตชัย อินทร์ธิราช	อนุกรรมาธิการ
๘) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา	อนุกรรมาธิการ
๙) นายสุรพงษ์ รงศิริกุล	อนุกรรมาธิการ
๑๐) นายสุริยเดว ทรีปาตี	อนุกรรมาธิการ
๑๑) นายเลิศรัฐ ติยะรัตนาชัย	อนุกรรมาธิการ
๑๒) นายสรโชติ อำพันวงษ์	อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๑) หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๒) นางจรรย์สมร วัธนเวคิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๓) รองศาสตราจารย์นรีวรรณ จินตกานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๔) นายกนิษฐ์ สารสิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๕) นายกนิษฐ์ ตันติเวชกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๖) นางธิดา พิทักษ์สินสุข	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๗) นายนรัฐ คุณะวัฒนากรณ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๘) นายวุฒิไกร โหวดมงคล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๙) รองศาสตราจารย์จิราภา วิทยาภิรักษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๐) นางอรวรรณ ฤทธิประวัติ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๑) นางเตชินี แก้วดวงงาม	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๒) นางวงเดือน จินดาวัฒนะ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๓) นายวัชรชนก วงษ์สุวรรณ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม

นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่สอง

พลเอก ศรุต นาควัชระ
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่สาม

นายภพ เอครพานิช
อนุกรรมาธิการ

นายฆนัท ครุธกูล
อนุกรรมาธิการ

นายอนันตชัย อินทร์ธิราช
อนุกรรมาธิการ

นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา
อนุกรรมาธิการ

นายสุรพงษ์ รงศิริกุล
อนุกรรมาธิการ

รองศาสตราจารย์สุริยเดว ทรีปาตี
อนุกรรมาธิการ

นายเลิศรัฐ ติยะรัตนาชัย
อนุกรรมาธิการ

นายสรโชติ อำพันวงษ์
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม

หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นางจรรย์สมร วัธนเวคิน
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

รองศาสตราจารย์นรีวรรณ จินตกานนท์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายกนิษฐ์ สารสิน
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นางธิดา พิทักษ์สินสุข
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายนรัฐ คุณะวัฒนากรณ์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายวุฒิไกร โหวดมงคล
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

รองศาสตราจารย์จิราภา วิทยาภิรักษ์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นางอรวรรณ ฤทธิประวัติ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นางเตชินี แก้วดวงงาม
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นางวงเดือน จินดาวัฒนะ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายวัชรชนก วงษ์สุวรรณ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๓.๓ คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

มีหน้าที่และอำนาจศึกษาและพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และพัฒนามรดกทางศิลปะและวัฒนธรรม และส่งเสริม ปกป้อง ฟื้นฟูประเพณี อนุรักษ์ เผยแพร่และสืบสานศิลปะและวัฒนธรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้และคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม วัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ไทย โดยคำนึงถึงการประสานงานและบูรณาการกับทุกภาคส่วน ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

องค์ประกอบ

อนุกรรมาธิการ

๑) นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	ประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๒) นายนิอาแซ ซีอุเซ็ง	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓) พลอากาศเอก สุจินต์ แช่มช้อย	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง
๔) รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข	อนุกรรมาธิการ
๕) นายประสาร มฤคพิทักษ์	อนุกรรมาธิการ
๖) นายธนภณ วัฒนกุล	อนุกรรมาธิการ
๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เอี่ยมสำอางค์	อนุกรรมาธิการ
๘) นายพัฒนะ จิรวงศ์	อนุกรรมาธิการ
๙) นายพินิจ นิลรัตน์	อนุกรรมาธิการ
๑๐) นางสาวลักษมี ศรีสมเพ็ชร	อนุกรรมาธิการ
๑๑) นายเจน สงสมพันธุ์	อนุกรรมาธิการ
๑๒) นายดนัย หวังบุญชัย	อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๑) นายสมชาย เสียงหลาย	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๒) นายธนิสร์ ศรีกลิ่นดี	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๓) นายเอนก นาวิกมูล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๔) นางสาวดาวิษี บุญธรรม	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๕) นายชัยวัฒน์ ถิระพันธ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๖) นายนนทรีย์ นิมิบุตร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๗) นางพิมพ์รวี วัฒนวรางกูร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๘) นางถนอมศรี แสงทอง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๙) นางสาววรรณสิริ โมรากุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๐) พล.อ.ต. หม่อมหลวงประกิตติ เกษมสันต์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๑) นายธงชัย ลิขิตพรสวรรค์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๒) รองศาสตราจารย์ธัญญา สังขพันธานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

นายนิอาแซ ซีอุเซ็ง
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

พลอากาศเอก สุจินต์ แช่มช้อย
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่สอง

รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข
อนุกรรมาธิการ

นายประสาร มฤคพิทักษ์
อนุกรรมาธิการ

นายธนภณ วัฒนกุล
อนุกรรมาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เอี่ยมสำอางค์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายพัฒนะ จิรวงศ์
อนุกรรมาธิการ

นายพินิจ นิลรัตน์
อนุกรรมาธิการ

นางสาวลักษมี ศรีสมเพ็ชร
อนุกรรมาธิการ

นายเจน สงสมพันธุ์
อนุกรรมาธิการ

นายดนัย หวังบุญชัย
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

นายสมชาย เสียงหลาย
ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายธนิสร์ ศรีกลิ่นดี
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายเอนก นาวิกมูล
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายชัยวัฒน์ ถิระพันธ์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายนนทรีย์ นิมิบุตร
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นางพิมพ์รวี วัฒนวรางกูร
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นางถนอมศรี แสงทอง
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นางสาววรรณสิริ โมรากุล พลอากาศตรี หม่อมหลวงประกิตติ เกษมสันต์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายธงชัย ลิขิตพรสวรรค์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

รองศาสตราจารย์ธัญญา สังขพันธานนท์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๓.๔ คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

มีหน้าที่และอำนาจในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ดังนี้

๑) ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในภาพรวมให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ

๒) ศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานผลการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศที่คณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภาทุกสามเดือนตาม มาตรา ๒๗๐ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ

๓) ศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามแผนปฏิรูปประเทศและตามยุทธศาสตร์ชาติที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอต่อวุฒิสภาตามกฎหมาย

๔) ศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศหรือยุทธศาสตร์ชาติที่ต้องนำเสนอตามกฎหมาย

๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

ทั้งนี้ การดำเนินการของคณะอนุกรรมาธิการ ให้ดำเนินการตามแนวทางที่คณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติกำหนด โดยประสานงานกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พร้อมทั้งรายงานผลการศึกษาวิเคราะห์และข้อเสนอแนะดังกล่าวต่อคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาต่อไป

องค์ประกอบ

อนุกรรมาธิการ

๑) พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ	ประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๒) พลอากาศเอก ตรีทศ สนแจ้ง	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓) พลเอก อักษรา เกิดผล	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง
๔) พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สาม
๕) พลเอก ไตรรัตน์ รังคะรัตน	อนุกรรมาธิการ
๖) พลเอก ชลิต วสยางกูร	อนุกรรมาธิการ
๗) นายธีราวุฒิ คงปรีชา	อนุกรรมาธิการ
๘) นายอุกริช พึ่งโสภา	อนุกรรมาธิการ
๙) นายสมบัติ ภู่กาญจน์	อนุกรรมาธิการ
๑๐) นายพิริยะ คล้ายสังข์	อนุกรรมาธิการ
๑๑) นายวินิต อัศวกิจวิรี	อนุกรรมาธิการ
๑๒) พลโท ชัยวิทย์ ชยาภินันท์	อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๑) นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๒) นายประสพ เรียงเงิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๓) พลเอก มณฑล ไชยเสวี	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๔) นางชัชญดา ปภาทรัพย์ฤทธา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๕) นายสมเกียรติ ธงศรี	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๖) นางสาวฐิติพร เฉลิมรัตนประทีป	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๗) พันเอกหญิง ทรงสุดา ขวัญประชา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๘) นายจักรกฤษณ์ พันธุรักษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

พลอากาศเอก ตรีทศ สนแจ้ง
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

พลเอก อักษรา เกิดผล
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่สอง

พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่สาม

พลเอก ไตรรัตน์ รังคะรัตน
อนุกรรมาธิการ

พลเอก ชลิต วสยางกูร
อนุกรรมาธิการ

นายธีราวุฒิ คงปรีชา
อนุกรรมาธิการ

นายอุกริช พึ่งโสภา
อนุกรรมาธิการ

นายสมบัติ ภู่กาญจน์
อนุกรรมาธิการ

นายพิริยะ คล้ายสังข์
อนุกรรมาธิการ

นายวินิต อัศวกิจวิรี
อนุกรรมาธิการ

พลโท ชัยวิทย์ ชยาภินันท์
อนุกรรมาธิการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายประสพ เรียงเงิน
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

พลเอก มณฑล ไชยเสวี
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นางชัชญดา ปภาทรัพย์ฤทธา
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายสมเกียรติ ธงศรี
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นางสาวฐิติพร เฉลิมรัตนประทีป
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

พันเอกหญิง ทรงสุดา ขวัญประชา
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

นายจักรกฤษณ์ พันธุรักษ์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๔. การแต่งตั้งคณะทำงาน

๔.๑ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

มีหน้าที่และอำนาจรวบรวมข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นและศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และพัฒนางานวิชาการภายใต้การจัดการองค์ความรู้และแนวคิดวัดสีขาว และจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

องค์ประกอบ

คณะทำงาน

๑) นางสาวสุธาทิพย์ กสิฤกษ์	ประธานคณะทำงาน
๒) ร้อยตำรวจเอก ชาตรี อุตสาหรัมย์	คณะทำงาน
๓) นางสาวชวนพิศ เปรมกมล	คณะทำงาน
๔) นางสาววีรวรรณ แตงทอง	คณะทำงาน
๕) นายเนติ พันธ์ชาญสง่า	คณะทำงานและเลขานุการ

๔.๒ คณะทำงานจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม

มีหน้าที่และอำนาจวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลและพัฒนางานวิชาการภายใต้การจัดการองค์ความรู้และแนวคิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม รวบรวมข้อมูลจากเวทีรับฟังความคิดเห็นและศึกษาแนวทางและการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมไตรภาคีภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการบริหารจัดการทุนทางวัฒนธรรมพื้นที่ต้นแบบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาข้อเสนอทางนโยบายในการผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรมต่อหน่วยงานด้านนโยบายการปฏิรูปประเทศด้านศิลปวัฒนธรรม

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นายธนภณ วัฒนกุล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) นางสาวลักษมี ศรีสมเพ็ชร	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) รองศาสตราจารย์เกศินี ประทุมสุวรรณ	ประธานคณะทำงาน
๒) นายดนัย หวังบุญชัย	คณะทำงาน
๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงวิทย์ พิมพะกรรณ์	คณะทำงาน
๔) นางสาวโศภชา เอี่ยมโอภาส	คณะทำงาน
๕) นางสุมาลี สุวรรณกร	คณะทำงาน
๖) นายชัชวินธ์ ตันติเวชวาณิชย์	คณะทำงาน
๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เอี่ยมสำอางค์	คณะทำงาน
๘) นางสาวปาริชาติ แก้วเขียว	คณะทำงาน
๙) นางสาววรัญญา อยู่จรรยา	คณะทำงาน

๔.๓ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

มีหน้าที่และอำนาจศึกษารูปแบบแนวทางการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิบ้านภูมิเมือง ภูมิรู้ ศิลปวัฒนธรรมจากปราชญ์ชาวบ้าน ภาษาและวรรณกรรม รวมถึงเพลงพื้นบ้านขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงาม รวมทั้งศึกษารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านสถาบันภาษาและวรรณกรรมในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

องค์ประกอบ
ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	ประธานที่ปรึกษา
๒) รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข	ที่ปรึกษา
๓) รองศาสตราจารย์ตรีศิลป์ บุญขจร	ที่ปรึกษา
๔) นายเอนก นาวิกมูล	ที่ปรึกษา

คณะทำงาน

๑) รองศาสตราจารย์เกศินี ประทุมสุวรรณ	ประธานคณะคณะทำงาน
๒) รองศาสตราจารย์ธัญญา สังขพันธานนท์	รองประธานคณะทำงาน
๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เอี่ยมสำอางค์	คณะทำงาน
๔) นายเจน สงสมพันธุ์	คณะทำงาน
๕) นายพินิจ นิลรัตน์	คณะทำงาน
๖) นายธงชัย ลิขิตพรสวรรค์	คณะทำงาน
๗) นางสุมาลี สุวรรณกร	คณะทำงาน
๘) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สกุล บุณยทัต	คณะทำงาน
๙) นายชัชวินธ์ ตันติเวชวาณิชย์	คณะทำงาน
๑๐) นางสาวเมทิกา พ่วงแสง	คณะทำงาน
๑๑) นายพัฒนะ จิรวงศ์	คณะทำงาน
๑๒) นายดนัย หวังบุญชัย	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๓) นางสาวปาริชาติ แก้วเขียว	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๔) นางสาววรัญญา อยู่จรรยา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๔ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคเหนือ

มีหน้าที่และอำนาจศึกษารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านสถาบันภาษาและวรรณกรรมในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อบูรณาการร่วมกับสถาบันการศึกษาและเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา รวบรวมรายชื่อผู้มีผลงานด้านภูมิภาษาปัญญาแผ่นดินเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับเผยแพร่ ดำเนินการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น และรวบรวมข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) และวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และพัฒนางานวิชาการภายใต้การจัดการองค์ความรู้และแนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

องค์ประกอบ
ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) รองศาสตราจารย์สุชาติ แสงทอง	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปฏิพันธ์ อุทยานุกูล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) นายเกียรติศักดิ์ มีสมสืบ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) นายเจริญ มาลาโรจน์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) ศาสตราจารย์จิราวัฒน์ พีระสันต์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) รองศาสตราจารย์ธัญญา สังขพันธานท์	ประธานคณะทำงาน
๒) นายน่านฟ้า จันทะพรม	รองประธานคณะทำงาน

๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ ลาวรรณ์	คณะทำงาน
๔) นางสาวภูริตา เรืองจิรยศ	คณะทำงาน
๕) นางสาวสุวรรณี ทองรอด	คณะทำงาน
๖) นายภาณุพงษ์ คงจันทร์	คณะทำงาน
๗) นายประยูร หงษาธร	คณะทำงาน
๘) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาคภูมิ สุขเจริญ	คณะทำงานและเลขานุการ
๙) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญชนก นัยเจริญ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐) นายธนบัตร ใจอินทร์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๕ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคกลาง

มีหน้าที่และอำนาจศึกษารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านสถาบันภาษาและวรรณกรรมในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อบูรณาการร่วมกับสถาบันการศึกษาและเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา รวบรวมรายชื่อผู้มีผลงานด้านภูมิภาษาปัญญาแผ่นดินเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับเผยแพร่ ดำเนินการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น และรวบรวมข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) และวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และพัฒนางานวิชาการภายใต้การจัดการองค์ความรู้และแนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นายทองร่วง เอมโอษฐ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นายธงชัย ลิขิตพรสวรรค์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์มิ่งขวัญ คงเจริญ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) นายวัฒนะ บุญจับ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) นายทวีโรจน์ กล่ำกล่อมจิตต์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เอี่ยมสำอางค์	ประธานคณะทำงาน
๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศ์รัชต์ธวัช วิวังสู	คณะทำงาน
๓) นายก้องเกียรติ มหาอินทร์	คณะทำงาน
๔) นายญาณาธร เธียรถาวร	คณะทำงาน
๕) นายนพดล ปรางค์ทอง	คณะทำงาน
๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์แสนประเสริฐ ปานเนียม	คณะทำงาน
๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ราตรี แจ่มนิยม	คณะทำงาน
๘) ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ บัวทอง	คณะทำงาน
๙) นางเมทิกา พ่วงแสง	คณะทำงาน
๑๐) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรทิพย์ รินนาศักดิ์	คณะทำงาน

๔.๖ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคอีสาน

มีหน้าที่และอำนาจศึกษารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านสถาบันภาษาและวรรณกรรมในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อบูรณาการร่วมกับสถาบันการศึกษาและเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา รวบรวมรายชื่อผู้มีผลงานด้านภูมิภาษาปัญญาแผ่นดินเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับเผยแพร่ ดำเนินการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น และรวบรวมข้อมูลจากการรับฟัง

ความคิดเห็น พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) และวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และพัฒนางานวิชาการภายใต้การจัดการองค์ความรู้และแนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นางฉวีวรรณ พันธุ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นายฉลาด ส่งเสริม ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) นายไพวรินทร์ ขาวงาม ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) รองศาสตราจารย์วีณา วีสเพ็ญ ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) นางสุมาลี สุวรรณกร ประธานคณะทำงาน
๒) นางสาวแก้วตา จันทรานุสรณ์ คณะทำงาน
๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สถิตย์ ภาคมฤค คณะทำงาน
๔) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจวบ จันทร์หมื่น คณะทำงาน
๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิศานาจ โสภาพล คณะทำงาน
๖) นายทม เกตุวงศา คณะทำงาน
๗) นายวรศักดิ์ วรยศ คณะทำงาน
๘) นายคำล่า มุสิกา คณะทำงาน
๙) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงวิทย์ พิมพะกรรณ์ คณะทำงานและเลขานุการ
๑๐) ผู้ช่วยศาสตราจารย์มารศรี สอทิพย์ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๗ คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคใต้

มีหน้าที่และอำนาจศึกษารูปแบบการส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านสถาบันภาษาและวรรณกรรมในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อบูรณาการร่วมกับสถาบันการศึกษาและเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา รวบรวมรายชื่อผู้มีผลงานด้านภูมิภาษาปัญญาแผ่นดินเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับเผยแพร่ ดำเนินการจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น และรวบรวมข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) และวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และพัฒนางานวิชาการภายใต้การจัดการองค์ความรู้และแนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นายสถาพร ศรีสัจจัง ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) รองศาสตราจารย์สืบพงศ์ ธรรมชาติ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) นายจำลอง ฝั่งชลจิตร ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) นายณรงค์ จันทร์พุ่ม ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) นายแพทย์บัญชา พงษ์พานิช ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) นายเจน สงสมพันธุ์ ประธานคณะทำงาน
๒) นายพินิจ นิลรัตน์ คณะทำงาน

๓) นางสาวเพ็ญศรี พานิช	คณะทำงาน
๔) นายแสงธรรมดา กิติเสถียรพร	คณะทำงาน
๕) นายจรูญ หยูทอง	คณะทำงาน
๖) นางสาวนิดา เต๊ะหลง	คณะทำงาน
๗) นายปรเมศวร์ กาแก้ว	คณะทำงาน
๘) ศาสตราจารย์บุญธรรม เทอดเกียรติชาติ	คณะทำงาน
๙) ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิชาติ จันทร์แดง	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๐) นายธีระ จันทิปะ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๘ คณะทำงานองค์กรคนดี

มีหน้าที่และอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และคุณสมบัติขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ที่จะได้รับการคัดเลือกเป็นองค์กรคนดี สรรหาองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมและหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน เป็นที่ประจักษ์ในสังคมเพื่อคัดเลือกเป็นองค์กรคนดี พิจารณาจัดทำสื่อโทรทัศน์เพื่อเผยแพร่วิธีการเสริมสร้างองค์กรคนดีให้องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน นำไปดำเนินการพัฒนาให้เป็นองค์กรคนดี

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	ประธานที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) นางวรินรำไพ ปุณย์ธนารีย์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) นายณัฐพัชญ์ วงษ์เหรียญทอง	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) นางสาวกนกวรรณ มากล้น	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๖) นางสาวพัชรี คงแก้ว	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๗) นางสาววรรษรต เจริญรัตนวัฒน์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	ประธานคณะทำงาน
๒) นายบุญฤทธิ์ มหามนตรี	รองประธานคณะทำงาน คนที่หนึ่ง
๓) นางสาวนภาภรณ์ ใจสัจจะ เลขาธิการวุฒิสภา	รองประธานคณะทำงาน คนที่สอง
๔) นางสาวชมนาด ศรีสวาสดิ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	คณะทำงาน
๕) นายอุทิศ บัวศรี รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	คณะทำงาน
๖) นายณัฏฐกฤษฎ์ วงศ์เจริญ ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	คณะทำงาน
๗) นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	คณะทำงาน
๘) รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สุริยเดว ทรีปาตี ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)	คณะทำงาน

๙) นางสาวสุชาฎา วรินทร์เวช คณะทำงาน
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข
๑๐) ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ คณะทำงาน
๑๒) นายสรโชติ อำพันวงษ์ คณะทำงาน
๑๓) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา คณะทำงาน

๔.๙ คณะทำงานคนดี มีโอกาส

มีหน้าที่และอำนาจขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อสังคมให้คนเจเนอเรชั่น Y ที่อายุ ๒๓ - ๔๐ ปี ให้เป็นคนดี เก่ง กล้า มีคุณธรรม จริยธรรม มีชื่อเสียง มีโอกาส และประสบความสำเร็จในชีวิต

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นางศิรินา ปวโรพารวิทยา ประธานที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) พลเอก ศรุต นาควัชระ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) นายฆนัท ครุธกูล ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๖) นายเลิศรัฐ ติยะรัตนาชัย ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๗) รองศาสตราจารย์สุริยเดว ทรีปาตี ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๘) นายสุรพงษ์ รงศิริกุล ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๙) นายภพ เอครพานิช ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๐) นายสรโชติ อำพันวงษ์ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๑) นายธนกร ศรีสุกใส ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๒) พันเอก อนันต์ รื่นพิทักษ์ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๓) นายปรีชา ศรีสง่า ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๔) นายสมพล รัตนาภิบาล ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๕) นายราชา อารีหะหมัด ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๖) นางภิรมย์ เจริญรุ่ง ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๗) พันตำรวจเอก สุพจน์ เส้นขาว ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๘) นายประสิทธิ์ ยูฮันเงาะ ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา ประธานคณะทำงาน
๒) นายวุฒิไกร โหวดมงคล รองประธานคณะทำงาน คนที่หนึ่ง
๓) นายอนันตชัย อินทร์ธิราช รองประธานคณะทำงาน คนที่สอง
๔) นายสุรินทร์ธร ศิธรกุล คณะทำงาน
๕) นายวัชรวิชญ์ กีรติดุสิตโรจน์ คณะทำงาน
๖) นายสุรัตน์ แสงเอี่ยม คณะทำงาน
๗) นายประชา มานะบุตร คณะทำงาน

๘) ผู้ช่วยศาสตราจารย์มนูญ โต๊ะอาจ	คณะทำงาน
๙) นายมูฮัมหมัดเฟาซี แยนา	คณะทำงาน
๑๐) นายอนุชิต ธูปเหลือง	คณะทำงาน
๑๑) ดร. สุพัตรา ขัตติยะอารี	คณะทำงาน
๑๒) นางสลิล นิวัฒน์ภูมินทร์	คณะทำงาน
๑๓) นางสาวกัลญ์ฐิตา วรกฤติกร	คณะทำงาน
๑๔) นางสาวประไพพรรณ ศรีนวล	คณะทำงาน
๑๕) นางสาวอธิฏฐาน จันทร์สว่าง	คณะทำงาน
๑๖) นายมูซาคาน เดเช	คณะทำงาน
๑๗) นายประสิทธิ์ ยูฮันเงาะ	คณะทำงาน
๑๘) ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	คณะทำงาน
๑๙) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	คณะทำงาน
๒๐) ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม	คณะทำงาน
๒๑) นายวัชรชนก วงษ์สุวรรณ	คณะทำงาน
๒๒) นางสาวกนกวรรณ มากล้น	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๓) นายวัจน์จรณ มณีแสง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๑๐ คณะทำงานคนดี สุขภาพดี

มีหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับคนไทยควบคู่กับการสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับประชาชนไทยในทุกช่วงวัย ส่งเสริมให้ชุมชนสามารถมีความรู้ในการพึ่งพาตนเองมีสุขภาวะที่ดี และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	ประธานที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) พลเอก ศรุต นาควัชระ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๖) รองศาสตราจารย์สุริยเดว ทรีปาตี	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๗) นายภพ เอครพานิช	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๘) นายสรโชติ อำพันวงษ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๙) นายเลิศรัฐ ติยะรัตนาชัย	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๐) นายสุรพงษ์ รงศิริกุล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๑) นายธนกร ศรีสุขใส	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๒) นายชวินทร์ ศิรินาค	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๓) นายพันธ์ศักดิ์ เจริญสุข	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) นายแพทย์ฆนัท ครุธกูล	ประธานคณะทำงาน
๒) อาจารย์ชุรีย์พร วันหลัง	รองประธานคณะทำงาน คนที่หนึ่ง
๓) นายแพทย์ดรณ์ ศรศิลป์	รองประธานคณะทำงาน คนที่สอง
๔) นายอนันตชัย อินทร์ธิราช	รองประธานคณะทำงาน คนที่สาม
๕) ดร.เภสัชกรหญิงเมธ์วดี เรียววิไลสุข	คณะทำงาน
๖) พท.สัญญา ปัญญา	คณะทำงาน
๗) สิบเอก จักรกฤษณ์ พินา	คณะทำงาน
๘) นางปวีณา ทวีกิจเจริญไพศาล	คณะทำงาน
๙) นายสุธี ธนิษฐาพงศา	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนกรมการแพทย์	คณะทำงาน
๑๒) นางสาวกนกวรรณ มากล้น	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๓) นางพัทธหทัย พิกุลเขตต์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๑๑ คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี

มีหน้าที่และอำนาจในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชน Generation Z ให้มีทัศนคติและความประพฤติที่ดีงาม สอดคล้องกับหลักคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย กตัญญู พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา ดำเนินการเผยแพร่และส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเยาวชน Generation Z ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ให้แพร่หลายในสังคม

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นางศิรินา ปวโรพารวิทยา	ประธานที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) พลเอก ศรุต นาควัชระ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๖) นายอนันตชัย อินทร์ธิราช	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๗) รองศาสตราจารย์ สุริยเดว ทรีปาตี	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๘) นายแพทย์ฆนัท ครุธกูล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๙) นายสุรพงษ์ รงศิริกุล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๐) นายธนกร ศรีสุขใส	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) นายสรโชติ อำพันวงษ์	ประธานคณะทำงาน
๒) นายภพ เอครพานิช	รองประธานคณะทำงาน
๓) พันตำรวจโท อนุรักษ์ จิรจิตร	คณะทำงาน
๔) นายอนันท์ ตีระบูรณะพงษ์	คณะทำงาน
๕) นายระวี ตะวันธรงค์	คณะทำงาน
๖) นายนิพัฒน์ ชัยวรมุขกุล	คณะทำงาน

๗) นายศุภากร จิตเดชโภคิน	คณะทำงาน
๘) ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)	คณะทำงาน
๑๓) ผู้แทนกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์	คณะทำงาน
๑๔) นายเลิศรัฐ ติยะรัตนาชัย	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๕) นายภานุมาศ ฉัตรพิทักษ์โชค	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖) นางชญาพร บัวนิธิสินธุ์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๑๒ คณะทำงานคนดี รักษ์โลก

มีหน้าที่และอำนาจในการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับสมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในการดำเนินโครงการนวัตกรรมรักษ์โลก ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคส่วนในสังคม เพื่อสร้างเครือข่ายในการสนับสนุนการดำเนินงานของคณะทำงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิผล และมีความต่อเนื่อง

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นางศิรินา ปวโรพารวิทยา	ประธานที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) พลเอก ศรุต นาควัชระ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) นายฆนัท ครุธกูล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๖) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๗) นายอนันตชัย อินทร์ธิราช	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๘) รองศาสตราจารย์สุริยเดว ทรีปาตี	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๙) นายภพ เอครพานิช	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๐) นายสรโชติ อำพันวงษ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๑) นายธนกร ศรีสุขใส	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๒) นายประกาย ชลหาญ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๓) นายจเด็จ บุตรสุทธิวงศ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) นายสุรพงษ์ รงศิริกุล	ประธานคณะทำงาน
๒) นายเลิศรัฐ ติยะรัตนาชัย	รองประธานคณะทำงาน
๓) นายธนพงศ์ ใจซื่อ	คณะทำงาน
๔) นางสาวสรินยา แท่นชวาล	คณะทำงาน
๕) นายธีระศักดิ์ ชำนาญเศรษฐกุล	คณะทำงาน
๖) นายอมรพล ธนูสิงห์	คณะทำงาน
๗) นางเสาวลักษณ์ ลีลาวงศาโรจน์	คณะทำงาน

๘) นายพรภิรมย์ กิจสมัคร	คณะทำงาน
๙) นางอรรจนียา ตนานนท์	คณะทำงาน
๑๐) นางสุวิรัตน์ จันทรวรินทร์	คณะทำงาน
๑๑) นางสาวอารีญา จันทร์จิเรศรัศมี	คณะทำงาน
๑๒) นายวัชรชนก วงษ์สุวรรณ	คณะทำงาน
๑๓) นายสุธี ศรีขันธ์	คณะทำงาน
๑๔) นางสาวอนรรฆวี คำภูมี	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๕) นางสาวกนกวรรณ มากล้น	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๑๓ คณะทำงานคนดีเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

มีหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริมให้คนไทยเจเนอเรชั่น X ที่เป็นผู้บริหารด้านธุรกิจพัฒนาคนทุกเจเนอเรชั่นให้เป็นคนดีมีความสามารถ มีโอกาสประสบความสำเร็จ ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรมมอบหมาย

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	ประธานที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) พลเอก ศรุต นาควัชระ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๖) นายอนันตชัย อินทร์ธิราช	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๗) รองศาสตราจารย์สุริยเดว ทรีปาตี	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๘) นายภพ เอครพานิช	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๙) นพ. ฆนัท ครุธกูล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๐) นายสรโชติ อำพันวงษ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๑) นายธนกร ศรีสุกใส	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) นายเลิศรัฐ ติยะรัตนาชัย	ประธานคณะทำงาน
๒) นายสุรพงษ์ รงศิริกุล	รองประธานคณะทำงาน
๓) ดร.วนิสา สุรพิพิธ	คณะทำงาน
๔) นางสาวมาลิน อำนรรฆกิตติกุล	คณะทำงาน
๕) นายพรสิทธิ์ ปาลิไลยก์	คณะทำงาน
๖) นายนิติวัชญ์ ยุติธรรมวงษ์	คณะทำงาน
๗) อาจารย์ขวัญฤทัย กุลกิจเจริญ	คณะทำงาน
๘) ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	คณะทำงาน

๑๓) นายภานุมาศ ฉัตรพิทักษ์โชค	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๔) นายศรัน วิบูลย์กุล	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๑๔ คณะทำงานคนดี รู้รักสามัคคี

มีหน้าที่และอำนาจในการเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นพี่ร่วมกันจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่เยาวชนรุ่นน้อง ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะเป็นการสนองพระบรมราโชวาท เรื่อง “รู้รักสามัคคี” และส่งเสริมอุดมการณ์ เรื่อง “เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน” พิจารณาเผยแพร่วิธีการเสริมสร้างให้เยาวชนไทย เป็นต้นแบบในมิติของความเป็นคนดี และมีความรู้ความสามารถ

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	ประธานที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) นายฆนัท ครุธกูล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๖) นายเลิศรัฐ ติยะรัตนาชัย	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๗) นายอนันตชัย อินทร์ธิราช	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๘) นายสุรพงษ์ รงศิริกุล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๙) นายภพ เอครพานิช	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๐) นายสรโชติ อำพันวงษ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๑) นายธนกร ศรีสุขใส	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) พลเอก ศรุต นาควัชระ	ประธานคณะทำงาน
๒) รองศาสตราจารย์สุริยเดว ทรีปาตี	รองประธานคณะทำงาน
๓) นางดาราวรรณ ศรีกาญจนา	คณะทำงาน
๔) นางสาวกันต์ลภัส อชิรปัญญานันท์	คณะทำงาน
๕) นางสาวรัญชา บริบาลบุรีภัณฑ์	คณะทำงาน
๖) นางสาวนวพร สอดศรี	คณะทำงาน
๗) นางกรชนก สุตะพาหะ	คณะทำงาน
๘) นางสาวระวีวรรณ เลขนาวิน	คณะทำงาน
๙) นางมนัสดากาณฑ์ รักษ์พงศ์สถิต	คณะทำงาน
๑๐) นางสาวกรรณิกา ไผทฉันท์	คณะทำงาน
๑๑) นางสาวพรฤทัย ฤทธาคร	คณะทำงาน
๑๒) นายราชัน เกศาวงศ์	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๓) นายบุญชัย บำเพ็ญทาน	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๑๕ คณะทำงานคนดี พลังบวก

มีหน้าที่และอำนาจในการ สร้างความตระหนักรู้ในการสร้างเสริมครอบครัวพลังบวกให้แพร่หลายในสังคม และเผยแพร่ข้อเสนอเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างครอบครัวพลังบวกสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรมมอบหมาย

องค์ประกอบ
ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นางศิรินา ปวโรพารวิทยา	ประธานที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) พลเอก ศรุต นาควัชระ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) นายฆนัท ครุธกูล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๖) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๗) นายอนันตชัย อินทร์ธิราช	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๘) นายสุรพงษ์ รงศิริกุล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๙) นายภพ เอครพานิช	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๐) นายเลิศรัฐ ติยะรัตนาชัย	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๑) ดร.ธนกร ศรีสุขใส	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) รองศาสตราจารย์สุริยเดว ทรีปาตี	ประธานคณะทำงาน
๒) นายสรโชติ อำพันวงษ์	รองประธานคณะทำงาน
๓) รองศาสตราจารย์ชาญวิทย์ พรนภดล	คณะทำงาน
๔) นายโกศลวัฒน์ อินทุจันทร์ยง	คณะทำงาน
๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรินทร์ เสรี	คณะทำงาน
๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปนัดดา ธนเศรษฐกร	คณะทำงาน
๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์	คณะทำงาน
๘) นางสาวสุขุมาล มลิวัลย์	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน
๑๓) นายภานุมาศ ฉัตรพิทักษ์โชค	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๔) นายวิฑูรย์ สนุกแสน	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๑๖ คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม

มีหน้าที่และอำนาจในการ การปลูกฝังคุณธรรมเรื่องความกตัญญูให้แก่เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นอัลฟ่า (Generation Alpha) ให้เติบโตเป็นคนไทยที่ดี มีคุณภาพ ประสานความร่วมมือให้ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ให้เผยแพร่คุณธรรมและจริยธรรมให้เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นอัลฟ่า (Generation Alpha) ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรมมอบหมาย

องค์ประกอบ
ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นางศิรินา ปวโรพารวิทยา	ประธานที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) พลเอก ศรุต นาควัชระ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๕) นายฆนัท ครุธกูล ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๖) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๗) นายอนันตชัย อินทร์ธิราช ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๘) นายสุรพงษ์ รงศิริกุล ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๙) นายเลิศรัฐ ติยะรัตนาชัย ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๐) รองศาสตราจารย์สุริยเดว ทรีปาตี ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๑) ดร.ธนกร ศรีสุขใส ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) นายภพ เอครพานิช ประธานคณะทำงาน
๒) นายสรโชติ อำพันวงษ์ รองประธานคณะทำงาน คนที่หนึ่ง
๓) พลเอก สุรใจ จิตต์แจ้ง รองประธานคณะทำงาน คนที่สอง
๔) นายวัชรชนก วงษ์สุวรรณ คณะทำงาน
๕) นายศุขขโต พุ่มมาลี คณะทำงาน
๖) นายวิจิตร เกิดน้อย คณะทำงาน
๗) พลโท พร ภิเศก คณะทำงาน
๘) นางจิตฤดี ขวัญพุฒ คณะทำงาน
ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ
๙) นางวรินรำไพ ปุณย์ธนารีย์
ผู้แทนกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ คณะทำงาน
๑๐) นางสาวสุธิตา หมายเจริญ
ผู้แทนกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ คณะทำงาน
๑๑) นางสาวคณัสนันท์ เอกพิทยตันติ
ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม คณะทำงาน
๑๒) นางสาวเกศิณี วัฒนสมบัติ คณะทำงานและเลขานุการ
๑๓) นายอาคม สิงห์ผาสุข คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๑๗ คณะทำงานคนดี สังคมดี

มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและคุณสมบัติขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ที่จะได้รับการคัดเลือกเป็นองค์กรคนดี สรรหาและคัดเลือกองค์กรองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเป็นที่ประจักษ์ในสังคมเป็นองค์กรคนดี พิจารณาจัดทำสื่อเผยแพร่วิธีการเสริมสร้างองค์กรคนดี เพื่อเป็นแบบอย่างและพัฒนาองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้เป็นองค์กรคนดี

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑) นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา ประธานที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓) พลเอก ศรุต นาควัชระ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔) นายภพ เอครพานิช ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕) นายเลิศรัฐ ติยะรัตนาชัย ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๖) นายอนันตชัย อินทร์ธิราช ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๗) รองศาสตราจารย์ สุริยเดว ทรีปาตี	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๘) นายสุรพงษ์ รงศิริกุล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๙) นายแพทย์ฆนัท ครุธกูล	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๑๐) นายธนกร ศรีสุขใส	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

คณะทำงาน

๑) พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์	ประธานคณะทำงาน
๒) นายบุญฤทธิ์ มหามนตรี	รองประธานคณะทำงาน คนที่หนึ่ง
๓) นางสาวนภาภรณ์ ใจสัจจะ เลขาธิการวุฒิสภา	รองประธานคณะทำงาน คนที่สอง
๔) นายสรโชติ อำพันวงษ์	คณะทำงาน
๕) นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา	คณะทำงาน
๖) นางวรินรำไพ ปุณย์ธนารีย์	คณะทำงาน
๗) นางสาวชมนาด ศรีสวาสดิ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	คณะทำงาน
๘) นายอุทิศ บัวศรี รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	คณะทำงาน
๙) นายณัฏฐกฤษฎ์ วงศ์เจริญ ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	คณะทำงาน
๑๐) นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	คณะทำงาน
๑๑) นางสาวสุชาฎา วรินทร์เวช ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.)	คณะทำงาน
๑๒) นายณัฐพัชญ์ วงษ์เหรียญทอง	คณะทำงาน
๑๓) ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม	คณะทำงาน
๑๔) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการ	คณะทำงาน
๑๕) นางสาวสุขุมาล มลิวัลย์	คณะทำงาน
๑๖) นางสาวกนกวรรณ มากล้น	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๗) นางสาวจริยา ศรีสวัสดิ์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๕. การแต่งตั้งคณะกรรมการ

- คณะกรรมการพิจารณาตัดสินการประกวดคลิปวิดีโอ

มีหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกคลิปวิดีโอที่มีเนื้อหาสื่อถึงความรัก ความห่วงใย ความเปลี่ยนแปลงต่อสิ่งแวดล้อมโลก หรือเนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมโลก หรือโลกบ้านที่เราอาศัยอยู่ด้วยกัน พิจารณาคัดเลือกคลิปตามเงื่อนไขและข้อกำหนดที่ประกาศในเว็บไซต์ www.นวัตกรรมรักษ์โลก .com

องค์ประกอบ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

- นางสาวเขมะศิริ นิชชากร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

คณะทำงาน

๑) บาทหลวงอนุชา ไชยเดช	ประธานกรรมการ
๒) รศ. ดร. รัตติกรณ์ จงวิศาล	กรรมการ
๓) นายประกาย ชลหาญ	กรรมการ
๔) นางวรินรำไพ ปุณย์ธนารีย์	กรรมการ
๕) นายธนะสิทธิ์ อริยสินวีรกุล	กรรมการ
๖) ดร.เสาวลักษณ์ ลีลาวงศาโรจน์	เลขานุการคณะกรรมการ
๗) นายสุธี ศรีขันธ์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

๖. สรุปการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา ได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับศาสนา การอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนา การอนุรักษ์และการสืบสานศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน การส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ไทย พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมาธิการสอดคล้องและเป็นไปตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าว คณะกรรมาธิการจึงตั้งคณะอนุกรรมาธิการ จำนวน ๔ คณะ คณะทำงาน จำนวน ๑๗ คณะ และคณะกรรมการ จำนวน ๑ คณะ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ซึ่งปรากฏผลงานในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การจัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยเชิญผู้แทนหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม การจัดเสวนา การจัดสัมมนา การเดินทางไปราชการภายในประเทศ ดังสรุปตามตารางนี้

คณะกรรมาธิการ คณะอนุกรรมาธิการ	การประชุม (ครั้ง)	การสัมมนา/เสวนา (ครั้ง)	การจัดกิจกรรม (ครั้ง)	การศึกษาดูงาน (ครั้ง)
๑. คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม	๓๗	๑	-	๔
๒. คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา	๓๐	-	-	๙
๓. คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม	๒๘	๑๑	๔	๓
๔. คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม	๒๒	๖	-	๕
๕. คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะเร่งรัดการปฏิรูปประเทศการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม	๔๒	-	-	๒
รวม	๑๕๙	๑๘	๔	๒๔

ตารางสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการ

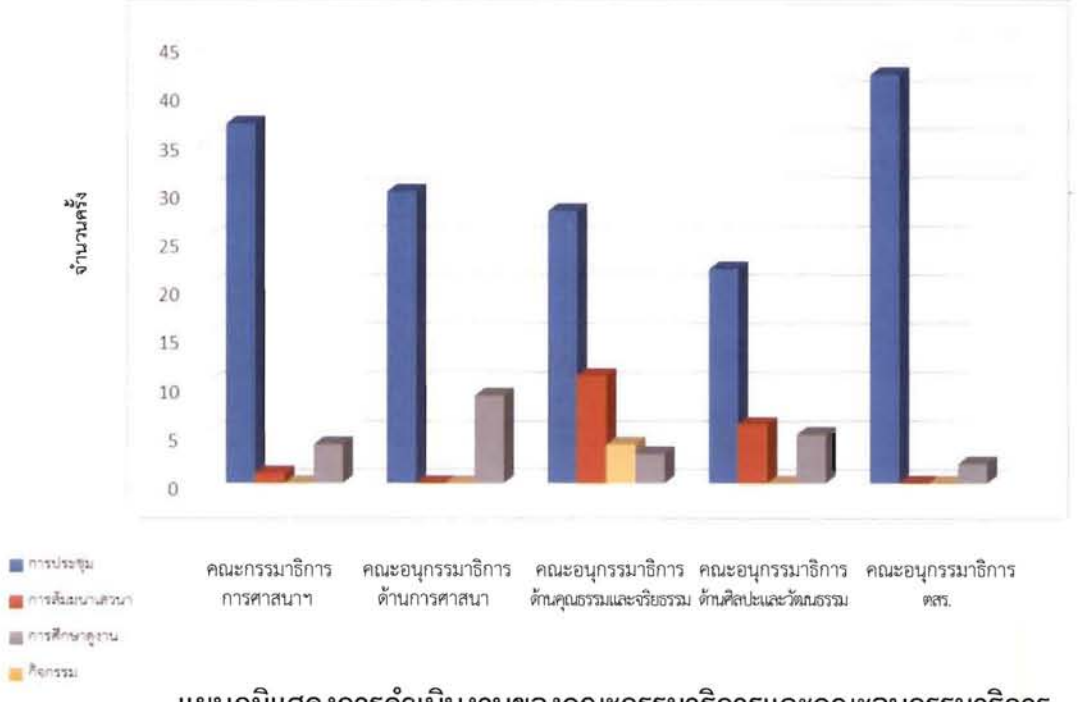

แผนภูมิแสดงการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการ

คณะทำงาน/คณะกรรมการ	การประชุม (ครั้ง)
๑. คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว	-
๒. คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน	๑๐
๓. คณะทำงานจัดรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม	๔
๔. คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคเหนือ	๒
๕. คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคกลาง	๒
๖. คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคอีสาน	๒
๗. คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคใต้	๒
๘. คณะทำงานองค์กรคนดี	๔
๙. คณะทำงานคนดี มีโอกาส	๕
๑๐. คณะทำงานคนดี สุขภาพดี	๙
๑๑. คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี	๒
๑๒. คณะทำงานคนดี รักษ์โลก	๙
๑๓. คณะทำงานคนดี เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา	๓
๑๔. คณะทำงานคนดี รู้รักสามัคคี	-
๑๕. คณะทำงานคนดีพลังบวก	-
๑๖. คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม	-
๑๗. คณะทำงานคนดี สังคมดี	๔
๑๘. คณะกรรมการพิจารณาตัดสินการประกวดคลิปวิดีโอ	๓
รวม	๖๑

ตารางสรุปผลการดำเนินงานของคณะทำงานและคณะกรรมการ

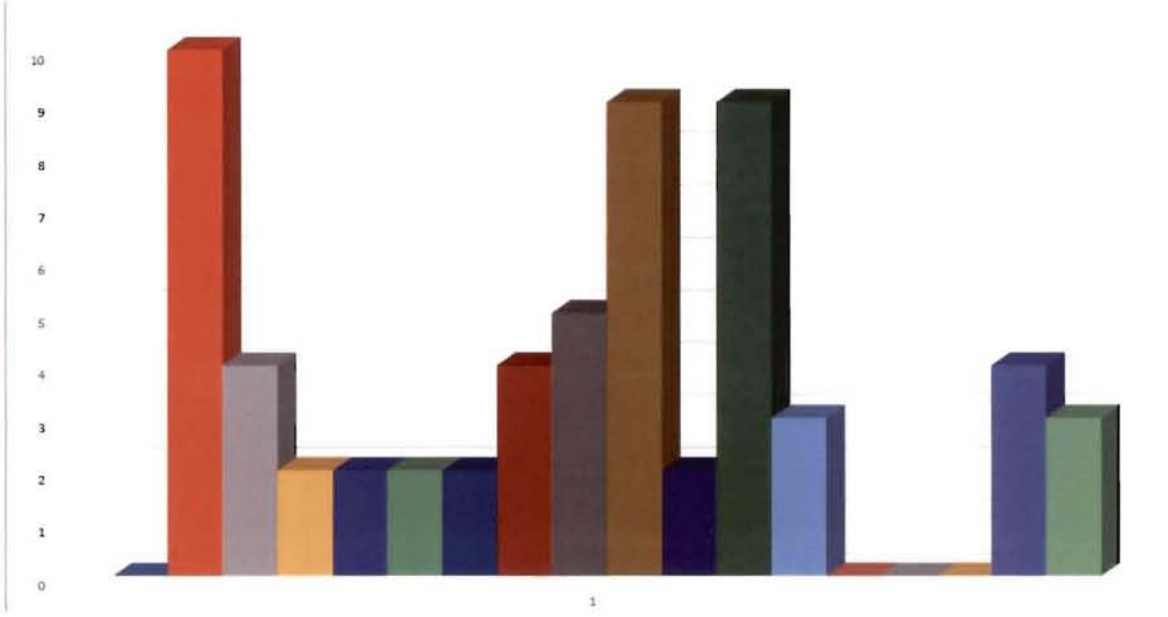

- คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว
- คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน
- คณะทำงานจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม
- คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคเหนือ
- คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคกลาง
- คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคอีสาน
- คณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคใต้
- คณะทำงานองค์กรคนดี
- คณะทำงานคนดี มีโอกาส
- คณะทำงานคนดี สุขภาพดี
- คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี
- คณะทำงานคนดี รักษ์โลก
- คณะทำงานคนดี เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
- คณะทำงานคนดี รู้รักสามัคคี
- คณะทำงานคนดี พลังบวก
- คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม
- คณะทำงานคนดี สังคมดี
- คณะกรรมการพิจารณาตัดสินการประกวดคลิปวิดีโอ

แผนภูมิแสดงการดำเนินงานของคณะทำงานและคณะกรรมการ

๖.๑ การจัดประชุมปรึกษาหารือ จำนวน ๒๒๐ ครั้ง ดังนี้

๑) การประชุมคณะกรรมาธิการ จำนวน ๓๗ ครั้ง

๒) การประชุมคณะอนุกรรมาธิการ จำนวน ๑๒๒ ครั้ง

๓) การประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการ จำนวน ๖๑ ครั้ง

๖.๒ การจัดสัมมนา/เสวนา และการจัดกิจกรรม จำนวน ๑๘ ครั้ง ดังนี้

๑) จัดสัมมนา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุม หมายเลข ๔๐๕ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

๒) จัดสัมมนา เรื่อง สื่อสร้างสรรค์องค์กรคนดี ครั้งที่ ๑ วันอังคารที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Cisco Webex Meetings)

๓) จัดสัมมนา เรื่อง สื่อสร้างสรรค์องค์กรคนดี ครั้งที่ ๒ วันอังคารที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Cisco Webex Meetings)

๔) จัดสัมมนา เรื่อง สื่อสร้างสรรค์องค์กรคนดี ครั้งที่ ๓ วันพุธที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Cisco Webex Meetings)

๕) จัดสัมมนา เรื่อง สื่อสร้างสรรค์องค์กรคนดี ครั้งที่ ๔ วันพุธที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Cisco Webex Meetings)

๖) จัดสัมมนา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) ภาคใต้ วันอาทิตย์ที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมบ้านซูซูกิ อาคารพาไล สถาบันทักษิณคดีศึกษา จังหวัดสงขลา

๗) จัดสัมมนา เรื่อง สื่อสร้างสรรค์องค์กรคนดี ครั้งที่ ๕ วันพุธที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม ZOOM Cloud Meetings)

๘) จัดสัมมนา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) ภาคอีสาน วันเสาร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ห้องอาคารพุทธศิลป์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๙) จัดสัมมนา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) ภาคเหนือตอนบน วันจันทร์ที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ หอปรัชญารัชกาลที่ ๙ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย

๑๐) จัดสัมมนา เรื่อง สื่อสร้างสรรค์ องค์กรคนดี ครั้งที่ ๖ วันอังคารที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

๑๑) จัดสัมมนา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) ภาคเหนือตอนล่าง วันเสาร์ที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม Slope Hu ๑๑๐๓ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

๑๒) จัดสัมมนา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) ภาคอีสานตอนล่าง วันเสาร์ที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมพิมานทิพย์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

๑๓) จัดสัมมนา เรื่อง คุณธรรมสร้างธุรกิจ วันอังคารที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

๑๔) จัดสัมมนา เรื่อง ชุมชนสุขภาพดี วันอาทิตย์ที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ อาคารจัสมินวิลลา โครงการฟอเรสท์ปาร์ค เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ

๑๕) จัดสัมมนา เรื่อง คนดี มีโอกาส วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

๑๖) จัดสัมมนา เรื่อง พฤกษาบูชา พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง วันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

๑๗) จัดสัมมนา เรื่อง คนดี สุขภาพดี วันศุกรที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ อาคารจัสมิน วิลล่า ถนนหทัยราษฎร์ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

๑๘) จัดสัมมนา เรื่อง กีฬาเพื่อสุขภาพ วันศุกรที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีธุรกิจแฟชั่นนานาชาติ เ ขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

๖.๓ การศึกษาดูงานภายในประเทศ จำนวน ๒๓ ครั้ง

๑) การเดินทางไปศึกษาดูงาน และประชุมกับคณะผู้บริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อประสานความร่วมมือการดำเนินงานในการส่งเสริม และเผยแพร่คุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย วันอังคารที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

๒) การเดินทางไปศึกษาดูงานการบริหารจัดการศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในวัด วันพุธที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ จังหวัดกาญจนบุรี

๓) การเดินทางไปศึกษาดูงานและประชุมร่วมกับผู้บริหาร อาจารย์ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีธุรกิจแฟชั่นนานาชาติ และผู้นำชุมชนในเขตคลองสามวา จำนวน ๓๕ ชุมชน โดยมีการปรึกษาหารือการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่ไปกับการส่งเสริมสุขภาพที่ดีให้กับประชาชนภายใต้แนวคิดชุมชนสุขภาพดี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามแผนงาน “คนดี สุขภาพดี” วันศุกร์ที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีธุรกิจแฟชั่นนานาชาติ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

๔) การเดินทางไปศึกษาดูงานการบริหารจัดการทรัพย์สินและศาสนสมบัติ วันอังคารที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดหงส์รัตนารามราชวรวิหาร ถนนวังเดิม แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร

๕) การเดินทางไปศึกษาดูงานและ มอบโล่เชิดชูเกียรติแด่ หม่อมราชวงศ์รุจีสมร สุขสวัสดิ์ ครูใหญ่โรงเรียนวรรณวิทย์และประชุมร่วมกับผู้บริหารและอาจารย์ของโรงเรียนวรรณวิทย์ ในวันเสาร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ โรงเรียนวรรณวิทย์ ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

๖) การเดินทางไปศึกษาดูงานการบริหารจัดการทรัพย์สินและศาสนสมบัติ วันศุกร์ที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดไร่ขิง พระอารามหลวง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๗) การเดินทางไปศึกษาดูงานด้านภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดินภาคใต้ ระหว่างวันที่ ๑๔ – ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดสงขลา

๘) การเดินทางไปศึกษาดูงานศิลปวัฒนธรรมภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคอีสานตอนบน ระหว่างวันที่ ๒๗ – ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดขอนแก่น

๙) การเดินทางไปศึกษาดูงานศิลปวัฒนธรรมภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคเหนือตอนบน ระหว่างวันที่ ๑๓ – ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดเชียงราย

๑๐) การเดินทางไปศึกษาดูงานแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ระหว่างวันที่ ๒๕ – ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดอุดรธานี

๑๑) การเดินทางไปศึกษาดูงานศิลปวัฒนธรรมภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคเหนือตอนล่าง ระหว่างวันที่ ๙ – ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดพิษณุโลก

๑๒) การเดินทางไปศึกษาดูงานศิลปวัฒนธรรมภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ภาคอีสาน ระหว่างวันที่ ๑๖ – ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดอุบลราชธานี

๑๓) การเดินทางไปศึกษาดูงานโครงการจัดตั้งมหาวชิราลงกรณบาลีเถรวาทราชวิทยาลัย และแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว วันศุกร์ที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ มหาวชิราลงกรณบาลีเถรวาทราชวิทยาลัย ตำบลรางพิกุล อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

๑๔) การเดินทางไปศึกษาดูงานและติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ระหว่างวันที่ ๒ – ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดเชียงราย

๑๕) การเดินทางไปศึกษาดูงานแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ในวันศุกร์ที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดสวนแก้ว ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

๑๖) การเดินทางไปศึกษาดูงานแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ระหว่างวันที่ ๒๗ – ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดลำพูน และจังหวัดเชียงใหม่

๑๗) การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีในสังคมไทย พร้อมทั้งมอบสารคดีสั้นจากโครงการซื่อสัตย์เพื่อชาติ และสารคดีสั้นพิธีแสดงมุทิตาจิตไหว้ครู จากสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ วันพุธที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

๑๘) การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีในสังคมไทย พร้อมทั้งมอบสารคดีสั้นจากโครงการซื่อสัตย์เพื่อชาติ และสารคดีสั้นพิธีแสดงมุทิตาจิตไหว้ครู จากสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ วันพุธที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ กรมประชาสัมพันธ์

๑๙) การเดินทางไปศึกษาดูงานแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ระหว่างวันที่ ๑๗ – ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดตรัง

๒๐) การเดินทางไปศึกษาดูงานแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ในวันจันทร์ที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดวชิรธรรมาราม ตำบลบ้านใหม่ อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒๑) การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการติดตามโครงการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วันพุธที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร

๒๒) การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีในสังคมไทย พร้อมทั้งมอบสารคดีสั้นจากโครงการซื่อสัตย์เพื่อชาติ และสารคดีสั้นพิธีแสดงมุทิตาจิตไหว้ครู จากสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ วันพุธที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

๒๓) การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีในสังคมไทย พร้อมทั้งมอบสารคดีสั้นจากโครงการซื่อสัตย์เพื่อชาติ และสารคดีสั้นพิธีแสดงมุทิตาจิตไหว้ครู จากสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

๖.๔ กิจกรรมอื่น ๆ จำนวน ๔ ครั้ง

๑) การจัดกิจกรรม รักแม่ เพื่อแม่ ไม่มีที่สิ้นสุด วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

๒) การจัดกิจกรรม NFT ศิลปะคุณธรรม วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๔ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

๓) การจัดงาน พลังสตรีสร้างคุณธรรม วันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

๔) การจัดงานมอบเกียรติบัตร คนดี Gen Z วันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

๖.๕ การพิจารณาเรื่องร้องเรียน จำนวน ๑๐ เรื่อง

๑) พิจารณาเรื่องร้องเรียน กรณีขอให้คณะกรรมาธิการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงเรื่องกระทรวงวัฒนธรรมไม่ปฏิบัติตามคำบัญชาของนายกรัฐมนตรี

ผลการพิจารณา ยุติการพิจารณา เนื่องจากคณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าวมีข้อพิจารณาเกี่ยวกับการบริหารจัดการและบูรณาการการดำเนินงานด้านศาสนาเรื่องการยึดมั่นศาสนาตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติตามคำบัญชาของนายกรัฐมนตรี อันเป็นเรื่องเชิงนโยบายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงวัฒนธรรม ได้มีหนังสือประสานไปยังกระทรวงวัฒนธรรมเพื่อขอให้พิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าว จึงเห็นสมควรยุติเรื่องและได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบแล้ว

๒) พิจารณาเรื่องร้องเรียน กรณีขอความคุ้มครองพุทธสถานจากคนนอกพระพุทธศาสนา

ผลการพิจารณา ยุติการพิจารณา เนื่องจากคณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่าพระสังฆาธิการในการปกครองเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหา และจัดระเบียบการปกครองที่พักสงฆ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยขอให้เจ้าคณะอำเภอและพระสงฆ์ยึดตามกฎหมาย ระเบียบทางการปกครองคณะสงฆ์โดยเคร่งครัด ซึ่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวได้รับการแก้ไขปัญหาในชั้นคณะสงฆ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงเห็นสมควรยุติเรื่องและได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบแล้ว

๓) พิจารณาเรื่องร้องเรียน กรณีการจัดการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินที่ได้รับการบริจาคเพื่อกิจการด้านพระพุทธศาสนา

ผลการพิจารณา ยุติการพิจารณา เนื่องจากคณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพย์สินและศาสนสมบัติของวัด จึงได้ประสานไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ถวายเรื่องดังกล่าวแก่ประธานสำนักงานกำกับดูแลพระธรรมทูตไปต่างประเทศ (ธรรมยุต) และประธานกรรมการบริหารคณะสงฆ์ธรรมยุต เอเชียตะวันออก เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงเห็นสมควรยุติเรื่องและได้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบแล้ว

๔) พิจารณาเรื่องร้องเรียน กรณีปัญหาสัญญาเช่าที่ดินวัดร้างที่ไม่เป็นธรรม

ผลการพิจารณา ยุติการพิจารณา เนื่องจากคณะกรรมาธิการได้เสนอเรื่องดังกล่าวให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พิจารณาแก้ไขปัญหาและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจโดยตรง ซึ่ง พศป. ได้มีมติในการแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวเป็นข้อยุติแล้ว

๕) พิจารณาเรื่องร้องเรียน กรณีพฤติกรรมไม่เหมาะสมของบุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่วัด

ผลการพิจารณา ยุติการพิจารณา เนื่องจากคณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่าสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ถวายเรื่องดังกล่าวแด่เจ้าคณะจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อโปรดพิจารณาแล้ว และขอความร่วมมือผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร พิจารณามอบสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรสาคร สนับสนุนการดำเนินการของคณะสงฆ์ ซึ่งสรุปได้ความว่า กรณีเป็นไปตามที่มี

การร้องเรียนจริงและได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเรียบร้อยแล้วโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรสาคร ได้ขนย้ายสัมภาระสิ่งของและนำตัวบุคคลทั้งสอง ไปควบคุมตัวที่สถานีตำรวจภูธรย่อยท่าฉลอม และประสานศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดสมุทรสาครรับตัวบุคคลทั้งสองเข้าพักพิงที่ศูนย์คนไร้ที่พึ่งฯ แล้ว จึงยุติการพิจารณาและได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ร้องเพื่อทราบด้วยแล้ว

๖) พิจารณาเรื่องร้องเรียน กรณีขอให้มีการอุปถัมภ์ และคุ้มครองวัด และพระภิกษุสามเณรภายในวัด

ผลการดำเนินการ ยุติการพิจารณา เนื่องจากเรื่องดังกล่าวได้รับการแก้ไขปัญหาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๗) พิจารณาเรื่องร้องเรียน กรณีขอให้พิจารณาผลักดันให้เสนอหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุและการบริหารจัดการทรัพย์สินของพระภิกษุที่ได้มาในระหว่างเวลาที่อยู่ในสมณเพศ

ผลการดำเนินการ ยุติการพิจารณา เนื่องจากคณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าวมีข้อพิจารณาเกี่ยวกับการอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนาให้เป็นไปตามความในมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงได้มีข้อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเรียบร้อยแล้ว จึงเห็นควรยุติการพิจารณาและได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ร้องเพื่อทราบด้วยแล้ว

๘) พิจารณาเรื่องร้องเรียน กรณีขอความช่วยเหลือติดตามและดำเนินการประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ซ่อมแซมบูรณะโบสถ์เก่าวัดโพธิ์ชัย บ้านสาวะถี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ผลการดำเนินการ ยุติการพิจารณา เนื่องจากคณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่าการบูรณะซ่อมแซมโบสถ์วัดโพธิ์ชัย บ้านสาวะถี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นแหล่งศิลปกรรมที่มีคุณค่าอันควรอนุรักษ์ อันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของกรมศิลปากร ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมาธิการจึงได้มีหนังสือไปยังกรมศิลปากร เพื่อขอให้พิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าวตามหน้าที่และอำนาจเรียบร้อยแล้ว จึงยุติการพิจารณาและได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ร้องเพื่อทราบด้วยแล้ว

๙) เรื่องร้องเรียน กรณีร้องขอความช่วยเหลือวัดถูกเทศบาลนำผู้ค้าหาบเร่แผงลอยเข้าไปจำหน่ายสินค้าในที่ธรณีสงฆ์

ผลการพิจารณา ยุติการพิจารณา เนื่องจากเรื่องดังกล่าวได้รับการแก้ไขปัญหาเรียบร้อยแล้ว ผู้ร้องมีความประสงค์ขอให้ยกเลิกการพิจารณา

๑๐) เรื่องร้องเรียน กรณีขอให้ยกเลิกพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

ผลการพิจารณา ยุติการพิจารณา เนื่องจากเรื่องร้องเรียนดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับสถาบันการเงิน ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายฉบับนี้ กรณีจึงไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการการศาสนาฯ ซึ่งคณะกรรมาธิการได้รับทราบและมีมติให้ยุติเรื่อง

๖.๖ การพิจารณาข้อคิดเห็นของประชาชน จำนวน ๑ เรื่อง

- ข้อคิดเห็นของประชาชน กรณีการแต่งกายที่ไม่เหมาะสมของผู้จำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์

ผลการพิจารณา คณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาเรียบร้อยแล้ว ซึ่งการป้องกันและการแก้ไขปัญหาในระยะยาวในเรื่องของการแต่งกายไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกกาลเทศะนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับประชาชนในสังคม ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการแต่งกายที่ดีเหมาะสมกับกาลเทศะเห็นถึงคุณค่าและมีความภูมิใจในการแต่งกายตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่ระบุความผิดเกี่ยวกับเรื่องการอนาจาร ร่วมทั้งมีหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในการกำกับดูแลเรื่องดังกล่าวเป็นการเฉพาะอยู่แล้ว ในชั้นนี้จึงยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

บทที่ ๒

วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนการดำเนินงาน ของคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

วิสัยทัศน์
คณะกรรมาธิการ การศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

๑

ด้านการศาสนา

"ส่งเสริมศาสนา พัฒนาจิตใจ นำพาสันติสุข สู่ความมั่นคงของชาติ"

๒

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

"การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ หัวใจของยุทธศาสตร์ชาติ"

๓

ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

"ปฏิรูปงานด้านศิลปวัฒนธรรมเชิงรุก เพื่อพัฒนาสังคมอย่างทั่วด้าน"

๔

ด้าน ตสร.

"นำพายุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม สู่เป้าหมาย ที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม"

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนการดำเนินงาน ของคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

การดำเนินงานของคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ดำเนินการผ่านกลไกของคณะอนุกรรมาธิการทั้ง ๔ คณะ มีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน คณะอนุกรรมาธิการทั้ง ๔ คณะ ได้จัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนการดำเนินการ โดยแบ่งเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการศาสนา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านศิลปะและวัฒนธรรม และด้านการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

ด้านการศาสนา

วิสัยทัศน์

"ส่งเสริมศาสนา พัฒนาจิตใจ นำพาสันติสุข สู่ความมั่นคงของชาติ"

พันธกิจ

๑. ศึกษาและพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนา

๒. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนา การทำนุบำรุง การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น

๓. เสริมสร้างความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนิกชนของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย

แผนการดำเนินงาน

๑. พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบด้านการศาสนา

๑) มาตรการป้องกันการละเมิดทางพระพุทธศาสนา

๒) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุ

๒. สนับสนุนข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการศาสนา

๑) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านศาสนาอันเป็นเท็จ (Fake News)

๒) การบริหารจัดการศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในวัด

๓) การอุปถัมภ์คุ้มครองวัดและพระภิกษุสามเณรภายในวัด

๓. สนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนา

๑) การแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ

๒) การจัดตั้งศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์

๓) ส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายให้กับพระภิกษุ

๔) ศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

วิสัยทัศน์

"การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ หัวใจของยุทธศาสตร์ชาติ"

พันธกิจ

๑. ขับเคลื่อนหลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ให้เป็นอัตลักษณ์ของคนไทย

๒. เผยแพร่หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา

๓. ประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายด้านคุณธรรมและจริยธรรมทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาสังคม

แผนการดำเนินงาน

- โครงการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations)

ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

วิสัยทัศน์

"ปฏิรูปงานด้านศิลปวัฒนธรรมเชิงรุก เพื่อพัฒนาสังคมอย่างทั่วด้าน"

พันธกิจ

๑. การขับเคลื่อนกฎหมายด้านศิลปวัฒนธรรม

๒. การเปิดพื้นที่เพื่อบูรณาการงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม

๓. การส่งเสริม สนับสนุนโครงการภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

๔. การแก้ไขปัญหาด้านศิลปะและวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ

แผนการดำเนินงาน

๑. การขับเคลื่อนกฎหมายด้านศิลปวัฒนธรรม

- การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายด้านศิลปะและวัฒนธรรมและการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ....

๒. การส่งเสริม สนับสนุน การบูรณาการเปิดภูมิพื้นที่ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม

- การส่งเสริม สนับสนุน การบูรณาการการเปิดภูมิพื้นที่ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม

๓. การส่งเสริม สนับสนุนโครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

- การส่งเสริม สนับสนุน โครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

๔. การแก้ไขปัญหางานด้านศิลปะและวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ

๑) การพัฒนาพื้นที่บริเวณพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

๒) การอนุรักษ์โบราณสถาน กรณี การประกาศแก้ไขเขตที่ดินโบราณสถานภาพเขียนสีเขายะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ออกจากการเป็นแหล่งโบราณคดี เพื่อทำเป็นแหล่งสัมปทานหิน

๕. เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

๑) การขอรับการอุดหนุนและส่งเสริมให้วัดกลางศรีเชียงใหม่ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี

๒) รายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ด้านการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

วิสัยทัศน์

"นำพายุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม สู่เป้าหมายที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม"

พันธกิจ

๑. ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ทั้งแผน

๒. ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ : การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อยการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก : การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย

๔. ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งแผน

๕. ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นปฏิรูปด้านการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม : ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น

๖. ศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

แผนการดำเนินงาน

๑. การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (ทั้งแผน)

- การศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

๒. การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ : การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- การศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาเรื่องการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามประเด็นการต่างประเทศแผนย่อยการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก : การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย

- การศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาเรื่องการส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย

๔. การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- การศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๕. การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นปฏิรูปด้านการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น

- การศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นปฏิรูปด้านการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น

๖. การให้ความเห็นต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

- การศึกษา (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๗. พิจารณาศึกษา เรื่อง "การพัฒนาโครงการชุมชนคุณธรรมให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน"

- การศึกษา เรื่อง "การพัฒนาโครงการชุมชนคุณธรรมให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน"

บทที่ ๓

ผลการดำเนินงาน
ด้านการศาสนา

วิสัยทัศน์ด้านการศาสนา

“ส่งเสริมศาสนา พัฒนาจิตใจ นำพาสันติสุข สู่ความมั่นคงของชาติ”

พันธกิจ

๑. ศึกษาและพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนา

๒. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนา การทำนุบำรุง การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น

๓. เสริมสร้างความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนิกชนของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย

แผนงาน

๑ พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบด้านการศาสนา

๒ สนับสนุนข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการศาสนา

๓ สนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนา

๔ เรื่องอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ผลการดำเนินงาน ด้านการศาสนา

การดำเนินงานด้านการศาสนา ได้ดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีการจัดประชุม พิจารณาเรื่องร้องเรียนและการเดินทางไปศึกษาดูงาน โดยสรุปได้ดังนี้

แผนงานที่ ๑ พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบด้านศาสนา

๑. มาตรการป้องกันการละเมิดทางพระพุทธศาสนา

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาพิจารณาปัญหาความประพฤติและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนา จำนวน ๒ ประเด็น ดังนี้

๑.๑) การล้อเลียนหรือดูหมิ่นศาสนา

ปัจจุบันพบว่ามีการกระทำที่ล้อเลียนหรือดูหมิ่นศาสนาอยู่บ่อยครั้ง อาทิ กรณีนักศึกษาวาดภาพพระพุทธรูปที่มีลักษณะคล้ายอุลตร้าแมน กรณีที่มีการนำพระพุทธรูปไปประดิษฐานไว้ในห้องน้ำของสถานบันเทิง กรณีการทำขนมอาลัว และขนมเค้กลักษณะคล้ายคลึงกับพิมพ์พระเครื่อง ส่งผลให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนาเป็นอย่างมาก ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๖ ฐานความผิดอันเป็นการเหยียดหยามศาสนา แม้ว่าจะกำหนดบทลงโทษบุคคลที่กระทำการเหยียดหยามศาสนา แต่ที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาเคยมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำบางอย่างไม่ถือเป็นการเหยียดหยามศาสนา แต่เป็น “การกระทำไม่สมควรอย่างยิ่ง” ดังนั้น จึงมีการกระทำใด ๆ ที่ส่งผลให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนา แต่ไม่เข้าองค์ประกอบของมาตรา ๒๐๖ จึงไม่สามารถป้องปรามการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวได้

๑.๒) การแต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ นักพรต หรือนักบวช

ปัจจุบันมีบุคคลหรือกลุ่มคนที่แต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ นักพรต หรือนักบวช เพื่อให้บุคคลเข้าใจผิด และส่วนใหญ่เป็นการกระทำโดยมีเจตนาให้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เงิน หรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นการฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๒ (๑) แต่เนื่องจากเป็นความผิดส่วนตน จะต้องมีผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ หากไม่มีก็ไม่สามารถดำเนินคดีในฐานความผิดนี้ได้ และหลายคดีไม่มีผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษจึงทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษเพียงกรณีการแต่งกายเลียนแบบพระภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช ตามมาตรา ๒๐๘ เท่านั้น ซึ่งมีบทลงโทษที่ไม่สูง ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย ประกอบกับผู้ที่กระทำการดังกล่าวมักมีพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนา อาทิ ค้ายาเสพติด เรี่ยไรทรัพย์สิน หากไม่มีมาตรการทางกฎหมายใด ๆ เพื่อป้องกันการเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว

๒) วิธีการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ประชุมระดมความคิดเห็นมาตรการป้องกันการละเมิดทางพระพุทธศาสนา และร่วมกับคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ และวัฒนธรรม (ตสร.) มีข้อเสนอให้คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา มีข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องไปยังกระทรวงวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ลักษณะ ๔ ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับศาสนา มาตรา ๒๐๖ (การล้อเลียนดูหมิ่นศาสนา) และมาตรา ๒๐๘ (การแต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ นักพรต หรือนักบวช) ดังนี้

๓.๑) การล้อเลียนหรือดูหมิ่นศาสนา

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๖ ฐานความผิดอันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้น ไม่ครอบคลุมการล้อเลียน ดูหมิ่น หรือการกระทำไม่สมควรอย่างยิ่งต่อวัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในศาสนา ดังนั้น จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๖ เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาต่าง ๆ ให้ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น และจะเป็นการช่วยให้ประชาชนมีความยับยั้งชั่งใจก่อนที่จะมีการกระทำอันเข้าข่ายความผิดและเป็นการปกป้องคุ้มครองศาสนา รวมทั้งปกป้องความรู้สึกของพระภิกษุ สามเณร อิหม่าม นักพรต นักบวช และประชาชนไม่ว่าในศาสนาใดและเป็นประโยชน์ต่อทุกศาสนาสืบไป โดยมีข้อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐๖ ดังนี้

"มาตรา ๒๐๖ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ แก่วัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการล้อเลียน ดูหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญหรือกระทำการอันไม่สมควรอย่างยิ่งต่อวัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการล้อเลียนดูหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญ หรือเหยียดหยามศาสนานั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ"

๓.๒) การแต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ นักพรต หรือนักบวช

บุคคลหรือกลุ่มคนที่แต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ นักพรต หรือนักบวช เพื่อให้บุคคลเข้าใจผิด และส่วนใหญ่เป็นการกระทำโดยมีเจตนาให้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เงิน หรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นการฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๒ (๑) แต่เนื่องจากเป็นความผิดส่วนตนจะต้องมีผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ หากไม่มีก็ไม่สามารถดำเนินคดีในฐานความผิดนี้ได้ และหลายคดีไม่มีผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ จึงทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษเพียงกรณีการแต่งกายเลียนแบบพระภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช ตามมาตรา ๒๐๘ เท่านั้น ซึ่งมีบทลงโทษไม่สูง ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย ประกอบกับผู้ที่กระทำการดังกล่าวมักมีพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนา อาทิ ค้ายาเสพติด เรี่ยไรทรัพย์สิน คณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อเป็นการป้องกันมิให้การเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น จึงเห็นสมควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๘ เพื่อเพิ่มบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดอาญาเหตุฉกรรจ์ในความผิดเกี่ยวกับศาสนา เพื่อให้ผู้แต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ นักพรต หรือนักบวช ซึ่งมีการกระทำอันเป็นการหลอกลวงเอาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนาได้รับโทษที่สูงขึ้น ดังนี้

"มาตรา ๒๐๘ ผู้ใดแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นพระภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวชในศาสนาใดโดยมิชอบ เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคลเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำผิดตามวรรคก่อน เป็นการกระทำเพื่อให้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดต่อตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการใดให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนา ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

คณะกรรมาธิการได้มีข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังกระทรวงวัฒนธรรม เพื่อพิจารณาโดยมอบหมายให้กรมการศาสนาผลักดันการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาในมาตราดังกล่าว และจัดทำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามข้อเสนอของคณะกรรมาธิการ พร้อมทั้ง รับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ นอกจากนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้นำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสนอต่อมหาเถรสมาคม ในการประชุมครั้งที่ ๑๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ และมีมติที่ ๕๐๔/๒๕๖๕ รับทราบและเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าว

๒. มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุ

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

สถานการณ์ทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาความประพฤติและพฤติกรรมไม่เหมาะสมของพระภิกษุที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อาทิ การอวดอุตริมนุสธรรม และการเสพเมถุน อันนำไปสู่การละเมิดพระธรรมวินัยอย่างร้ายแรงถึงขั้นปาราชิก ขาดจากความเป็นภิกษุ หากได้รับนิคหกรรมให้สึกจะต้องสึกภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงแต่ไม่ยอมสึก และไม่สามารถบวชเป็นพระภิกษุได้อีก แต่กลับมาบวชใหม่อันเป็นต้นเหตุในการเข้ามาทำลายพระพุทธศาสนาซ้ำแล้วซ้ำเล่า หากพิจารณาบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานกว่า ๖๐ ปี อาจไม่ทันต่อสภาวการณ์ปัจจุบันที่มีปัญหาด้านพระพุทธศาสนาเพิ่มมากขึ้น แต่อัตราโทษค่อนข้างเบา นอกจากนี้ กรณีการอวดอุตริมนุสธรรม และการเสพเมถุนมิได้มีบทลงโทษทางอาญาไว้เป็นการเฉพาะ จึงเป็นเหตุให้บุคคลไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและยังคงทำลายพระพุทธศาสนา ส่งผลให้ประชาชนเสื่อมศรัทธา

๒) วิธีการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาประชุมระดมความคิดเห็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุ และเสนอให้คณะกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ได้แก่ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร และผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาพิจารณาเห็นว่ารัฐจะต้องให้ความคุ้มครองพระภิกษุที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ รวมทั้งปกป้องและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมากกว่าร้อยละ ๙๐ อีกทั้งป้องปรามไม่ให้ผู้ใดล่วงละเมิดพระธรรมวินัย และไม่ให้มีอลัชชี

สร้างความมัวหมองต่อพระพุทธศาสนา จึงควรกำหนดให้การประพฤติผิดพระธรรมวินัยของพระภิกษุในข้อร้ายแรงในสายตาของพุทธศาสนิกชนนั้นเป็นความผิดและมีโทษทางอาญา และให้ถือว่าการกระทำความผิดอาญาขณะเป็นพระภิกษุเป็นเหตุเพิ่มโทษในบทบัญญัติแห่งความผิดต่าง ๆ เพราะได้กระทำผิดในขณะครองสมณะเพศอันเป็นสถานะที่ได้รับความเคารพและศรัทธาอย่างสูงในสังคมไทยและยิ่งไปกว่านั้นเพื่อให้เกิดผลในการปกป้องพระพุทธศาสนามากที่สุดควรจะมีการบัญญัติบทลงโทษสำหรับบุคคลผู้รู้เห็นเป็นใจหรือมีส่วนร่วมในการก่อให้พระภิกษุกระทำความผิดนั้นด้วย จึงมีข้อเสนอการแก้ไขกฎหมาย เพื่อเป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แก่ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ และร่างมาตราใหม่ ได้แก่ มาตรา ๔๔ จัตวา และมาตรา ๔๔ เบญจ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

มาตรา	เหตุผล
มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ จัตวา วรรคสอง มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	กรณีภิกษุทำผิดพระธรรมวินัยถึงต้องสึกแต่ไม่สึกภายใน ๒๔ ชั่วโมง หรือเคยบวชแต่ต้องปาราชิก กลับมาขอบวชใหม่ โดยกล่าวความเท็จหรือปิดบังต่อพระอุปัชฌาย์ พวกเหล่านี้มักมีข่าวอยู่เนือง ๆ มักไปทำความเสื่อมเสียต่อพุทธศาสนา แต่บทกำหนดโทษเดิม ซึ่งมีมากว่า ๖๐ ปี ค่อนข้างน้อย จึงจำเป็นต้องเพิ่มโทษให้สูงขึ้น
มาตรา ๔๔ ผู้ใดพ้นจากความเป็นพระภิกษุเพราะต้องปาราชิกมาแล้วไม่ว่าจะมีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๒๕ หรือไม่ก็ตาม แต่มารับบรรพชาอุปสมบทใหม่โดยกล่าวความเท็จหรือปิดบังความจริงต่อพระอุปัชฌาย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา ๔๔ จัตวา พระภิกษุใดกระทำการล่วงละเมิดพระธรรมวินัยโดยการอวดอุตริมนุสธรรมซึ่งมีในตนหรือไม่มีในตนก็ดี ก่อให้เกิดความเสียหาย แก่พระพุทธศาสนา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นบทบัญญัติทั่วไปไม่ได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้เป็นการเฉพาะจะมีใกล้เคียง คือ ๑. มาตรา ๓๔๑ การกระทำผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ๒. มาตรา ๓๔๒ (๑) แสดงตนเป็นคนอื่น หรือ (๒) อาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอก ซึ่งเป็นเด็กหรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ๓. มาตรา ๓๔๓ การกระทำผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา	เหตุผล
	การกระทำตามมาตรา ๓๔๓ ต้องด้วยลักษณะตามมาตรา ๓๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท แต่ความเป็นจริงข้อหาดังกล่าวค่อนข้างยากในทางปฏิบัติไม่ค่อยปรากฏว่ามีการดำเนินคดีในกรณีนี้ อาจเป็นเพราะบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาไม่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องบัญญัติความผิดไว้เป็นการเฉพาะเพื่อปกป้องคุ้มครองพระภิกษุที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ และเป็นการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา
มาตรา ๔๔ เบญจ พระภิกษุใดกระทำการล่วงละเมิดพระธรรมวินัยโดยการเสพเมถุน ก่อให้เกิดความเสียหายแก่พระพุทธศาสนา ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ บุคคลใดยินยอมร่วมเสพเมถุนกับพระภิกษุ ต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งเช่นเดียวกัน	เหตุผลเช่นเดียวกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๔ จัตวา กล่าวคือ กรณีเป็นผู้ใหญ่ถ้ายินยอมให้เสพเมถุน ประมวลกฎหมายอาญา ไม่ได้บัญญัติไว้เป็นความผิด แต่กรณีเด็กแม้จะยินยอมหรือไม่ก็ตามมีความผิด จึงควรบัญญัติกรณีนี้ไว้เป็นความผิดและกำหนดโทษให้สูงโดยเทียบเคียงกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๗ ซึ่งบัญญัติไว้เพื่อคุ้มครองเด็กไม่ให้ถูกกระทำชำเราแม้จะยินยอมหรือไม่ก็ตาม กล่าวคือ
	มาตรา ๒๗๗ วรรคหนึ่ง กระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท ส่วนวรรคสองกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกิน ๑๓ ปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต ดังนั้น กรณีพระภิกษุเสพเมถุนซึ่งถือเป็นเรื่องร้ายแรง การปกป้องคุ้มครอพระพุทธศาสนา ปกป้องพระภิกษุที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบเป็นการป้องปรามและกำจัดพวกอลัชชี พวกมารศาสนา ควรกำหนดโทษให้สูงเฉกเช่นเดียวกันกับคุ้มครองเด็กนั่นเอง

แผนงานที่ ๒ การสนับสนุนข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการศาสนา

๑. มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านศาสนาอันเป็นเท็จ (Fake News)

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

เนื่องจากปัจจุบันมีการส่งต่อข้อมูลที่เกี่ยวกับศาสนาเข้าสู่สังคมออนไลน์เป็นจำนวนมากทั้งข้อมูลเท็จและบิดเบือน ยกตัวอย่างกรณีการเผยแพร่คลิปวิดีโอในโซเชียลมีเดียที่อ้างว่าการจัดสร้างมัสยิดในจังหวัดเลยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากต่างประเทศ โดยผู้นำชุมชนและชาวบ้านในพื้นที่ไม่ทราบข้อมูล และกรณีการดำเนินโครงการก่อสร้างศูนย์บริหารกิจการศาสนาอิสลามเฉลิมพระเกียรติจังหวัดภูเก็ตที่ได้รับอนุมัติงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๒๕๐ ล้านบาท และอนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติดำเนินโครงการ นอกจากนี้สื่อสังคมออนไลน์ยังปรากฏข้อมูลการใช้งบประมาณของทางราชการในการสนับสนุนการก่อสร้างมัสยิดหลายแห่งทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับจำนวนประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามสร้างความสับสนและส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ทำให้เกิดความแตกแยกระหว่างศาสนิกชนในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนและอาจทำให้เกิดความแตกแยกในสังคมและเป็นปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศ

๒) วิธีการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาได้เชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์ (โปรแกรม Cisco Webex Meetings) ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมการศาสนา ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม และสำนักจุฬาราชมนตรี เพื่อปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านศาสนาอันเป็นเท็จ (Fake News) พร้อมทั้ง ได้มีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อมิให้มีการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวต่อไป

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนามีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๓.๑) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๑) ควรกำหนดมาตรการป้องกันตั้งแต่ต้นทางเมื่อพบการกระทำความผิดและกำหนดมาตรการป้องกันมิให้มีการส่งต่อข้อมูลที่เป็นเท็จ รวมทั้งทำความเข้าใจกับประชาชนในทุกช่องทาง เช่น ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ถูกต้องผ่านทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์ โดยการนำเสนออักษรวิ่งในระหว่างการออกอากาศละครหรือการถ่ายทอดสดกีฬาที่มีผู้ชมจำนวนมาก เพื่อให้เข้าถึงประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น ตลอดจนลบข้อมูลที่เป็นเท็จออกจากระบบให้เร็วที่สุด เพื่อให้วงจรเผยแพร่ข้อมูลเท็จหายไป เพราะหากปล่อยให้มีข้อมูลเท็จอยู่ในระบบจะยิ่งสะสมมากขึ้นจะเป็นการปลูกฝังข้อมูลให้เกิดความเข้าใจผิดในวงกว้าง ซึ่งส่งผลให้เกิดความแตกแยกทางศาสนาและกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

(๒) ควรมีการตรวจสอบข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้องว่าข้อมูลที่มีการเผยแพร่ในโซเชียลมีเดียนั้นเป็นข้อมูลเท็จหรือไม่ หากหน่วยงานที่ถูกอ้างอิงแจ้งว่าเป็นข้อมูลเท็จ และไม่มีผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ควรเป็นผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดีทางกฎหมาย เพราะข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้นอาจเป็นภัยต่อมั่นคงของชาติ สร้างความเสียหายและความแตกแยกทางสังคม รวมทั้งทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตระหนก

(๓) ควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ เนื่องจากยังไม่ครอบคลุมประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลตามมาตรา ๑๔ (๕) "ผู้ใดเผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่ว่า ..." การที่กฎหมายระบุไว้ว่าจะเป็นความผิดเมื่อ "โดยรู้อยู่ว่า" เท่านั้น ดังนั้น ถ้ามีการอ้างว่าไม่รู้ แต่ทั้งที่ควรจะรู้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยก็จะไม่ผิด ทำให้ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยากที่จะดำเนินคดีอาญากับผู้เผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูล ซึ่งมักอ้างว่าไม่รู้ และอาจตกเป็นเครื่องมือของผู้ไม่หวังดีในการสร้างความแตกแยกแตกสามัคคีได้ง่าย ดังนั้น จึงอาจแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๔ (๕) เพิ่มความว่า "หรือควรจะรู้" ซึ่งจะเป็นการป้องปรามก่อนการเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลอันเป็นเท็จ

(๔) ควรมีผู้แทนจากองค์กรทางศาสนาเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม เพื่อแก้ไขปัญหาข่าวปลอมด้านศาสนา เพื่อมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ร่วมชี้แจงแก้ไขข้อมูลที่ถูกต้องต่อสังคม พร้อมทั้งแจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนั้น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

๓.๒) กรมป่าไม้ ควรมีการตรวจสอบว่าการดำเนินโครงการก่อสร้างศูนย์บริหารกิจการศาสนาอิสลามเฉลิมพระเกียรติจังหวัดภูเก็ต เป็นไปตามวัตถุประสงค์ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตหรือไม่ เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและไม่ให้ประสบปัญหาขึ้นในอนาคต ซึ่งกรมป่าไม้ได้มอบหมายให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๒ สาขากระบี่ ประสานจังหวัดภูเก็ต และผู้รับอนุญาตร่วมดำเนินการตรวจสอบ

๓.๓) กรมการศาสนา ควรมีนโยบายเร่งด่วนในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนิกชนของแต่ละศาสนา และกำหนดให้คณะกรรมการศาสนิกสัมพันธ์ได้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง หรือมากกว่า เพื่อปรึกษาหารือและร่วมกันแก้ไขปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างศาสนิกชน

๓.๔) สำนักจุฬาราชมนตรี ควรแถลงข้อเท็จจริงให้สาธารณชนรับทราบ อาทิ กรณีการเพิ่มจำนวนมัสยิด และการจัดตั้งมัสยิดที่ถูกต้องตามกฎหมายในประเทศไทย พร้อมทั้งกำชับให้ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมขององค์กรศาสนาอิสลามดำเนินการเชิงรุกในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ ตลอดจนรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงแจ้งไปยังศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบโดยเร็ว และหากพบว่าเป็นข้อมูลเท็จจะต้องดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. การบริหารจัดการศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในวัด

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

สื่อสารมวลชนมีการนำเสนอข่าวกรณีผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดวัดท่าพุราษฎร์บำรุง อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี เข้าร้องทุกข์กับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ในข้อหาค้ามนุษย์ เนื่องจากมีขั้นตอนการบำบัดและรักษาไม่ถูกต้องตามหลักการไม่ถูกสุขลักษณะ มีการทำร้ายร่างกาย จิตใจ และการให้อดอาหาร นอกจากนี้ ยังมีการเรียกรับเงิน

ในการเข้ารับการบำบัดและเรียกเก็บค่าใช้จ่ายรายเดือน และได้รับงบประมาณต่าง ๆ อุดหนุนจากหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนมีความเกี่ยวข้องกับการจัดตั้งและดำเนินการโดยวัด ในการนี้ คณะกรรมาธิการมอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาศึกษารายละเอียดเรื่องดังกล่าว

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) ศึกษาวิเคราะห์ด้วยการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านระบบออนไลน์ (โปรแกรม Cisco Webex Meetings) ได้แก่ กรมการแพทย์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี และตำรวจภูธรมะขามเตี้ย

๒.๒) ศึกษาดูงานการบริหารจัดการศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในวัด วันพุธที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ วัดท่าพุราษฎร์บำรุง อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

๒.๓) ศึกษาเชิงเอกสารและข้อมูลทางด้านข้อกฎหมาย งานวิชาการ รายงานวิจัย และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนามีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๓.๑) กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

(๑) ควรมีแผนกบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด เพื่อทำหน้าที่บำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และลงตรวจสถานบำบัดอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งสนับสนุนให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดอย่างใกล้ชิด

(๒) ควรปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารจัดการศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในวัดให้มีประสิทธิภาพ อาทิ มีหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานที่ได้มาตรฐาน มีทีมงานร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในแต่ละศูนย์เพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่วัด การใช้ยา และวิธีการบำบัดฟื้นฟูต้องมีมาตรฐาน ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ และมีการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อความโปร่งใส รวมทั้งตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานประจำปี

๓.๒) ตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี และตำรวจภูธรมะขามเตี้ย ควรจัดเจ้าหน้าที่ตรวจตราความสงบเรียบร้อยภายในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดปัญหาการกระทำความผิดทางอาญา รวมทั้งดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม

๓.๓) กรมการแพทย์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ร่วมกันทบทวนบันทึกข้อตกลง ๓ ฝ่าย เรื่อง “การให้วัดเป็นศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด” เพื่อปรับปรุงให้มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ กำหนดบทบาทให้ชัดเจน ไม่สร้างภาระแก่พระภิกษุ (วัด) และมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักกำกับดูแลศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด (เป็นเจ้าภาพ)

การศึกษาดูงานศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดท่าพุราษฎร์บำรุง จังหวัดกาญจนบุรี
วันพุธที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๓. การอุปถัมภ์คุ้มครองวัดและพระภิกษุสามเณรภายในวัด

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

ตามที่ปรากฏเป็นข่าวในสื่อต่าง ๆ ประกอบกับข้อร้องเรียนกรณีที่มีกลุ่มบุคคลเข้าไปภายในวัด โดยนำสื่อมวลชนเข้าไปทำข่าวในการจับกุมหรือกล่าวโทษพระภิกษุ โดยไม่ผ่านกระบวนการพิจารณาตามธรรมวินัยและกฎหมายจากเจ้าอาวาสและเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ ซึ่งอาจเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพ ก้าวล่วง คุกคาม รวมทั้งเป็นการกระทำที่ไม่มีฎหมายรองรับ ทำให้เกิดผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาในวงกว้าง และไม่ใช่วิธีการส่งเสริมและคุ้มครองพระพุทธศาสนา จึงขอให้มีการอุปถัมภ์ คุ้มครองวัดและพระภิกษุสามเณรภายในวัด

๒) วิธีการดำเนินงาน

คณะกรรมาธิการมอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาพิจารณารวบรวมข้อมูลในเบื้องต้น แล้วเสนอต่อคณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณา จึงได้เชิญผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เข้าร่วมประชุม เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

๓) ผลการดำเนินงาน

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้กำหนดแนวทางการอุปถัมภ์คุ้มครองวัดและพระภิกษุสามเณรภายในวัด ดังนี้

๓.๑) การรับเรื่องร้องเรียนกรณีพระภิกษุสามเณรที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม หรือเหตุการณ์อื่นที่อาจเป็นภัยต่อพระพุทธศาสนาได้รับการดำเนินการและตอบสนองเรื่องร้องเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ในการบูรณาการงานร่วมกัน โดยใช้หมายเลขสายด่วน กอ.รมน. ๑๓๗๔ เพื่อจะได้แก้ไขเหตุการณ์ได้ทันท่วงทีไม่ให้ปรากฏเป็นเรื่องราวทางสื่อสังคมออนไลน์

๓.๒) การกระทำของกลุ่มบุคคลที่เข้าไปภายในวัด เพื่อดำเนินการจับกุมหรือกล่าวโทษพระภิกษุ และได้นำสื่อมวลชนเข้าไปทำข่าวด้วย พฤติการณ์ดังกล่าวอาจเข้าข่ายความผิดตามกฎหมาย ดังนั้น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครองและส่งเสริมพระพุทธศาสนา จึงได้ดำเนินการแจ้งเบาะแสการกระทำความผิดกับพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินการสืบสวนผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายต่อไป

๓.๓) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้สนองงานคณะสงฆ์ โดยให้คำปรึกษาคำแนะนำและการดำเนินการสำหรับพระภิกษุสามเณรและวัดที่ถูกกระทำจากกลุ่มบุคคลที่เข้าไปภายในวัดเพื่อดำเนินการจับกุมหรือกล่าวโทษพระภิกษุสามเณรนั้น โดยให้ความช่วยเหลือ ดูแลวัดและพระภิกษุสามเณรที่ได้รับผลกระทบหรือความเสียหายเกี่ยวกับความแพ่งหรือความอาญาให้ดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมาย และมีมติมหาเถรสมาคมแจ้งให้เจ้าคณะผู้ปกครองทุกระดับทราบ ตรวจตราพระภิกษุสามเณรผู้อยู่ในปกครองในแต่ละระดับให้มีความประพฤติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย หากพบเห็นหรือทราบข่าวเกี่ยวกับพฤติการณ์ของพระภิกษุสามเณรในปกครองที่ไม่เหมาะสม ให้ดำเนินการแก้ปัญหาให้ยุติโดยเร็ว

แผนงานที่ ๓ การสนับสนุนข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการศาสนา

๑. การแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

ปัจจุบันมีศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการหลายแห่ง เช่น ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และที่ดินสาธารณประโยชน์ เป็นต้น มีความกังวลว่าอาจถูกผลักดันให้ออกจากพื้นที่ ประกอบกับมีการจ่ายค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าในอัตราที่สูง คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาจึงได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ เพื่อให้ศาสนสถานอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นแนวทางการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อปรึกษาหารือและร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้ง ประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒.๒) ตั้งกระทู้ถามเรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าจากวัด สำนักสงฆ์ และศาสนสถาน ในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และตั้งกระทู้ถามด้วยวาจาเพื่อเร่งรัดและติดตามความคืบหน้าการดำเนินการดังกล่าว

๒.๓) จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การจัดตั้งและการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ โดยเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร สมาชิกวุฒิสภา รองประธานคณะกรรมาธิการคนที่สาม และประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ได้ตั้งกระทู้ถามเป็นหนังสือ เรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าจากวัด สำนักสงฆ์ และศาสนสถาน ในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อขอให้พิจารณาทบทวนแนวทางการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยการยกเว้นค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าให้แก่วัด สำนักสงฆ์ ที่พักสงฆ์ และศาสนสถานที่ตั้งหรือสร้างขึ้น โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ตอบชี้แจงความตอนหนึ่งว่า “ในการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้มีมติเห็นชอบให้โครงการสร้างศาสนสถานและสถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนาเป็นโครงการที่ไม่ต้องจัดสรรงบประมาณค่าปลูกป่าชดเชย ซึ่งอยู่ระหว่างการเสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบและหากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบวัดจะไม่ต้องจ่ายค่าปลูกป่าชดเชย” กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เรื่อง การดำเนินโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐที่มีความจำเป็นจะต้องเข้าใช้ประโยชน์

ในพื้นที่ป่าจากเดิม “ในกรณีที่การดำเนินโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นป่าและจะต้องมีการปลูกป่าทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ด้วย ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรร/อนุมัติงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทนให้กับหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ดำเนินการปลูกป่าตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดโดยถือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งของโครงการนั้น ๆ ด้วย” เป็น “ในกรณีการดำเนินโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าและจะต้องมีการปลูกป่าทดแทนเพื่อการอนุรักษ์หรือรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ด้วย ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรร/อนุมัติงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าทดแทนให้กับหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ดำเนินการปลูกป่าตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด โดยถือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งของโครงการนั้นด้วย โดยยกเว้นหน่วยงานของรัฐหรือโครงการบางประเภทที่ไม่ต้องจัดสรรงบประมาณค่าปลูกป่าทดแทน ดังนี้

(๑) โครงการเพื่อสร้างศาสนสถานและสถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา

(๒) โครงการที่มีวัตถุประสงค์เป็นไปเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๓) โครงการเพื่อการจัดที่ดินที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

(๔) โครงการที่เข้าใช้พื้นที่ป่าก่อนได้รับอนุญาตตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่อง การเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ และขอผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ในกรณีที่ปรากฏว่ายังมีส่วนราชการใดเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนได้รับอนุญาตและมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง ขอขยายเวลาในการยื่นคำขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓”

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา
ตั้งกระทู้ถาม เรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่า
จากวัด สำนักสงฆ์ และศาสนสถาน
ในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง)
วันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๓.๒) คณะอนุกรรมาธิการได้ศึกษาและจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดตั้งและการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ เสนอต่อวุฒิสภา ในการประชุม ครั้งที่ ๒๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ และมีมติให้ส่งรายงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

ข้อเสนอแนะระยะเร่งด่วน

๑. การใช้พื้นที่ของทางราชการเพื่อจัดตั้งศาสนสถาน อาทิ ขาดความรู้ความเข้าใจในการขออนุญาต ใช้พื้นที่ผิดวัตถุประสงค์ ก่อสร้างหรือใช้พื้นที่โดยไม่ได้รับอนุญาต หลักเกณฑ์การอนุญาตของแต่ละหน่วยงานต่างกัน และกระบวนการอนุญาตล่าช้า

๒. การเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่ของทางราชการ กล่าวคือ การประกาศที่ดินของทางราชการทับที่ตั้งศาสนสถาน

๓. ความล่าช้าในการขออนุญาตใช้พื้นที่ทางราชการ

๔. ความล่าช้าในการขออนุญาตสร้างวัดตั้งวัด

๕. ขาดคู่มือหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการขออนุญาต และการอนุญาต

๖. การตีความตามมติคณะรัฐมนตรี ๒๙ ม.ค. ๕๖ ซึ่งเป็นภาระในการจ่ายค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่า ในอัตราไร่ละ ๑๑,๓๖๐ บาท

๗. ศาสนสถานหลายแห่งอาจยื่นคำขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ไม่ทัน มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งสิ้นสุดการยื่นคำขอวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๔

๘. สถานภาพของวัดและสำนักสงฆ์ไม่เป็นนิติบุคคล และที่พักสงฆ์ไม่มีสถานภาพตามกฎหมาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. กำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาตใช้พื้นที่ของทางราชการเพื่อตั้งวัด สำนักสงฆ์ ที่พักสงฆ์ และศาสนสถาน หรือหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานอื่นใดที่จะอนุญาตได้ ให้ชัดเจน

๒. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรักษาสภาพป่า โดยเฉพาะการปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าให้ชัดเจน

๓. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการป้องกันไม่ให้นำพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตไปใช้ในการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

๔. สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาทรัพยากรการป่าไม้และป้องกันไฟป่าให้แก่วัด สำนักสงฆ์ ที่พักสงฆ์ และศาสนสถานที่ตั้งหรือสร้างขึ้นโดยถูกต้องตามกฎหมาย

๕. กำชับให้เจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ปฏิบัติหน้าที่เชิงรุกในการสำรวจเฝ้าระวัง และติดตามพระภิกษุที่เข้าไปอยู่ในเขตปกครอง โดยเฉพาะกรณีพระภิกษุที่ไม่มีสังกัดอาจเข้าไปบุกรุก แอบแฝงใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของทางราชการ และตัดไม้ทำลายป่า

๖. แก้ไขปรับปรุงและบูรณาการกฎหมายของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ของทางราชการให้สอดคล้องกัน และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้สามารถอาศัยอยู่ในพื้นที่ได้โดยชอบไม่ใช้ผิดวัตถุประสงค์ เชิงพาณิชย์ และห้ามตัดไม้ทำลายป่า หากไม่ปฏิบัติตามถือว่าผิดเงื่อนไข พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการฟื้นฟูและบำรุงรักษาผืนป่าให้มีความอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๗. แก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยยึดถือหลักการว่าสถานภาพความเป็นนิติบุคคลของวัดหรือสำนักสงฆ์เริ่มต้นเมื่อหน่วยงานของรัฐได้อนุญาตและรับรองการจัดตั้งว่าเป็นวัดหรือสำนักสงฆ์ที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่นำเอาเงื่อนไขการต้องได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา มาเป็นเกณฑ์การพิจารณาความเป็นนิติบุคคลขององค์กร รวมทั้งบัญญัติสถานะของที่พักสงฆ์ไว้ในกฎหมาย เพื่อความสะดวกในการกำกับดูแลของฝ่ายสงฆ์และฝ่ายบ้านเมือง

๘. ควรมีกฎหมายรับรองการจัดตั้งศาสนสถานให้ครอบคลุมครบทุกศาสนาที่ทางราชการให้การรับรอง เพื่อให้มีกฎเกณฑ์และเงื่อนไขในการจัดตั้งศาสนสถานที่ชัดเจน

๙. กำหนดให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นเจ้าภาพประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) เพื่อสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา

ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ

สว.พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร คลิปที่สอง อภิปรายรายงานฯ เรื่อง การจัดตั้งและการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ฯ

สว.วันชัย สอนศิริ อภิปรายรายงานฯ เรื่อง การจัดตั้งและการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ฯ

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนานำเสนอรายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง การจัดตั้งและการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ
ต่อที่ประชุมวุฒิสภา

๒. การจัดตั้งศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

เนื่องจากในปัจจุบันมีบุคคลและกลุ่มบุคคลได้กระทำการในลักษณะกลั่นแกล้ง เอารัดเอาเปรียบ แสวงหาผลประโยชน์จากวัดหรือพระภิกษุ รวมทั้งมีข้อพิพาทเกี่ยวกับที่วัดที่ธรณีสงฆ์ ศาสนสมบัติของวัด และอื่น ๆ ซึ่งมีการฟ้องร้องดำเนินคดีกับวัด พระสังฆาธิการ และพระภิกษุ ส่งผลให้วัดและพระภิกษุตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีปกครอง ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่วัดและพระภิกษุโดยทั่วไป แม้จะมีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติทำหน้าที่ในการสนองงานและช่วยบรรเทาปัญหาของทางวัดและพระภิกษุอยู่แล้ว แต่ก็มีข้อจำกัดบางประการ และอาจจะขาดแคลนบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้านอันเกี่ยวกับคดีความที่จะช่วยเหลือวัด พระสังฆาธิการ หรือพระภิกษุได้อย่างทั่วถึงและทันท่วงที เมื่อพิจารณาถึงภาคประชาชนที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน ซึ่งเป็นผู้ยากไร้และไม่ได้รับความเป็นธรรมจะมีศูนย์ช่วยเหลือประชาชนในส่วนราชการหลายหน่วยงาน แต่ในส่วนของคณะสงฆ์ไม่ปรากฏว่ามีศูนย์หรือหน่วยงานใดที่มีบทบาทหรือภารกิจในการช่วยเหลือวัดและพระภิกษุที่ยากไร้และไม่ได้รับความเป็นธรรมเป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องจัดตั้งศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์

๒) วิธีการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนามีข้อเสนอในการจัดตั้งศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นำเสนอต่อมหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณาและที่ประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๔ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔ และมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์ ในการนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนการจัดตั้งศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว คณะอนุกรรมาธิการจึงได้จัดทำร่างโครงสร้างศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์ และได้ประสานให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเป็นตัวอย่างประกอบการพิจารณาต่อไป

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาจัดทำร่างโครงสร้างศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์ โดยมีบทบาทและภารกิจสำคัญในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของวัดหรือพระภิกษุที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ประสบปัญหาเกี่ยวกับคดีความหรือข้อพิพาททางกฎหมาย รวมทั้งให้คำปรึกษาและประสานงานช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของวัดและพระภิกษุให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอันจะเป็นการสนองงานแก่คณะสงฆ์ให้ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงสืบไป และเพื่อให้การดำเนินการจัดตั้ง “ศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์” สามารถขับเคลื่อนและจัดการกับสภาพปัญหาและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นผล จึงเห็นควรจัดตั้งหน่วยปฏิบัติในลักษณะของการประสานบูรณาการของหน่วยงานที่มีภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

๓.๑) โครงสร้างศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์

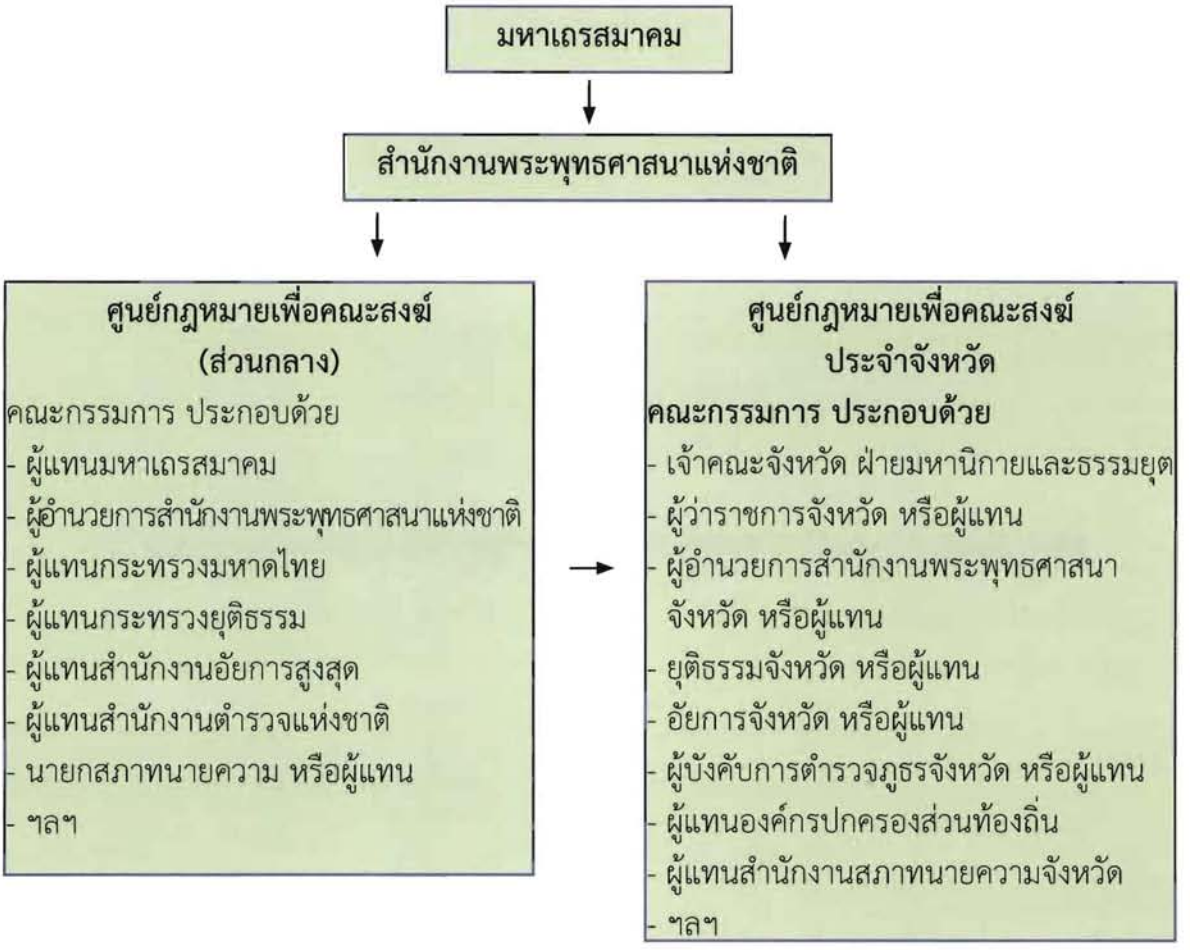

๓.๒) หน้าที่และอำนาจ

(๑) ส่งเสริม สนับสนุนและประสานการดำเนินงานของส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างการเข้าถึงความยุติธรรมของวัด และคณะสงฆ์

(๒) ดูแล ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขปัญหาแก่วัด และคณะสงฆ์ ตลอดจนประชาชนที่มีข้อพิพาทหรือได้รับความเดือดร้อนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัดและคณะสงฆ์ หรือผู้ที่ต้องการคำแนะนำทางด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

(๓) พิจารณาเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ปัญหาความไม่เป็นธรรม และรับแจ้งเบาะแสข้อมูลการกระทำผิดกฎหมายต่าง ๆ หรือพระธรรมวินัย หรือกฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องกับวัด และคณะสงฆ์

(๔) ไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทตามที่คู่กรณีร้องขอเกี่ยวกับความแพ่งหรือความอาญาที่เป็นความผิดอันยอมความได้ โดยให้ดำเนินการตามกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือจัดการความขัดแย้งตามระเบียบ กฎหมาย และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องและเหมาะสม

(๕) ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

(๖) ให้ความช่วยเหลือ ดูแลวัด และคณะสงฆ์ที่ได้รับผลกระทบหรือความเสียหายจากการกระทำผิด และประเด็นทางกฎหมาย ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ

(๗) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. ส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายให้กับพระภิกษุ

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

เนื่องจากพระภิกษุได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายและการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐหลายกรณี อาทิ กรณีเงินทอนวัดซึ่งทำให้พระภิกษุต้องได้รับโทษตามกฎหมาย รวมทั้งคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาได้รับเรื่องร้องเรียนจำนวนมากเกี่ยวกับพระภิกษุที่ได้รับผลกระทบจากข้อกฎหมายต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการที่ดินของวัด การใช้จ่ายเงินของวัด การบริหารจัดการวัดที่ตั้งอยู่ในเขตโบราณสถาน และการใช้พื้นที่ป่าไม้ เป็นต้น ซึ่งทำให้พระภิกษุถูกดำเนินคดีเป็นจำนวนมาก

๒) วิธีการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนามีข้อเสนอแนะให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายและการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐให้แด่พระภิกษุในโอกาสต่าง ๆ และคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา โดยพลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ได้ถวายความรู้แด่พระสังฆาธิการในการประชุมพระสังฆาธิการจังหวัดอุดรธานี (ธรรมยุต) ระดับเจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดโพธิสมภรณ์ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาเสนอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดทำเอกสารความรู้ด้านกฎหมายและการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐที่เกี่ยวข้อง และถวายความรู้แด่พระภิกษุในการประชุมพระสังฆาธิการ และที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นพระสังฆาธิการใหม่ เพื่อให้พระภิกษุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป กฎหมายคณะสงฆ์ และกฎหมายเฉพาะ เช่น กฎหมายที่ดิน กฎหมายโบราณสถาน และกฎหมายป่าไม้ เป็นต้น ในการประชุมพระสังฆาธิการจังหวัดอุดรธานี พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ได้ถวายความรู้แด่พระสังฆาธิการ ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอบรรพชาอุปสมบทและปลอมแปลงบวชในพระพุทธศาสนาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ การแก้ไขปัญหาค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่า การป้องกันการละเมิดทางพระพุทธศาสนา การแก้ไขปัญหาการบริการจัดการวัดและการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยการแต่งกายเลียนแบบ การเสพเมถุน การประพฤติปฏิบัติของพระภิกษุที่ไม่เหมาะสม รวมทั้ง การดำเนินโครงการวัดสีขาว เป็นต้น

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา
ถวายความรู้แด่พระสังฆาธิการในการประชุมพระสังฆาธิการจังหวัดอุดรธานี (ธรรมยุต)
วันอาทิตย์ที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕
ณ วัดโพธิสมภรณ์ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

๔. ศึกษาโครงการการดำเนินการวัดสีขาว

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

ปัจจุบันสังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก แต่ในทางกลับกันกับเกิดความเสื่อมถอยทางด้านศีลธรรมมากขึ้น สาเหตุสำคัญเกิดจากพุทธศาสนสนิกชนขาดความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากการที่พระภิกษุสงฆ์ที่เป็นเคยเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจและศีลธรรมอันดี มีความประพฤติและศีลาจารวัตรที่ไม่เหมาะสม ละเมิดพระธรรมวินัยไม่ครองตนอยู่ในวัตรปฏิบัติที่เหมาะสมแก่สมณสารูป และหลายครั้งพบว่ามีพระภิกษุ ที่กระทำผิดกฎหมายบ้านเมืองด้วย ทำให้พุทธศาสนิกชนส่วนหนึ่งขาดความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา มีแนวคิดและแนวทางการดำเนินชีวิตประจำวันที่ห่างไกลหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ประกอบกับสื่อมวลชนและคอนเทนต์ครีเอเตอร์ได้นำเสนอปัญหาและพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมของพระภิกษุสงฆ์มาตีแผ่อย่างแพร่หลาย ทั้งในสื่อกระแสหลักและสื่อโซเชียลมีเดีย ยิ่งทำให้ความเสื่อมศรัทธาในพระพุทธศาสนาเพิ่มมากขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่คณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และองค์กรที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน จึงควรแสวงหาแนวทางความร่วมมือระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อสร้างให้วัดกลับมาเป็น “วัดสีขาว” คือ วัดที่ปลอดจากสิ่งผิดกฎหมาย อบายมุข และพระภิกษุสงฆ์สหธรรมิกในเขตอาวาส ประพฤติตนตามครรลองของพระธรรมวินัย มีศีลาจารวัตรที่เหมาะสมแก่สมณสารูป และหาแนวทางป้องปรามมิให้เกิดปัญหาการละเมิดพระธรรมวินัย ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุสงฆ์ในอนาคต รวมทั้งร่วมกันพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน เพื่อกู้ศรัทธาให้พุทธศาสนิกชนกลับมาเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาอีกครั้ง อันจะส่งผลให้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองถาวรมั่นคงสามารถเป็นศูนย์กลางของชุมชน และเป็นที่พึ่งทางใจแก่พุทธศาสนิกชนได้อย่างแท้จริง

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) ประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่ออุปถัมภ์ คุ้มครอง และส่งเสริมพระพุทธศาสนา รวมทั้งให้วัดเป็นที่เลื่อมใสและศรัทธาของประชาชน และเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการวัดที่ดี

๒.๒) สัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ พระภิกษุ ผู้แทนหน่วยงานราชการ และประชาชนที่อยู่ในชุมชนบริเวณวัด โดยการเดินทางไปศึกษาดูงานแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ๔ ภูมิภาค ทั่วประเทศ

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนาพิจารณาเห็นว่า เพื่อให้วัดปลอดจากสิ่งผิดกฎหมาย อบายมุข และพระภิกษุสงฆ์ประพฤติตนตามครรลองของพระธรรมวินัย มีศีลาจารวัตรที่เหมาะสมแก่สมณสารูป และป้องปรามมิให้เกิดปัญหาการละเมิดพระธรรมวินัย ปัญหาอาชญากรรมและปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุสงฆ์ในอนาคต จึงมีการศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออุปถัมภ์ คุ้มครอง และส่งเสริมพระพุทธศาสนา และเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการวัดที่ดี รวมทั้งเพื่อให้วัดเป็นที่เลื่อมใสและศรัทธาของประชาชนอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งตั้งสมมุติฐานของนิยามคำว่า “วัดสีขาว” หมายถึง วัดที่มีการบริหารจัดการที่ดี มีพระภิกษุสามเณรที่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยบัญญัติ และเผยแผ่หลักธรรมอย่างถูกต้อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางรวมจิตใจของคนในชุมชนและเป็นที่ยอมรับเลื่อมใสศรัทธาของประชาชน และกำหนดประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเดินทางไปศึกษาดูงาน ๔ ภูมิภาค ดังนี้

(๑) วันอังคารที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดหงส์รัตนารามราชวรวิหาร แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร คณะอนุกรรมาธิการกราบนมัสการพระธรรมวชิรเมธี เจ้าคณะภาค ๑ และเจ้าอาวาสวัดหงส์รัตนารามราชวรวิหาร เพื่อขอคำแนะนำแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

การประชุมและรับฟังความคิดเห็นของพระธรรมวชิรเมธี เจ้าคณะภาค ๑
และเจ้าอาวาสวัดหงส์รัตนารามราชวรวิหาร
และศึกษาการดูงานภายในบริเวณวัดหงส์รัตนารามราชวรวิหาร

(๒) วันศุกร์ที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดไร่ขิง พระอารามหลวง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม คณะอนุกรรมาธิการกราบนมัสการพระเทพศาสนาภิบาล เจ้าคณะภาค ๑๔ และเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระอารามหลวง เพื่อขอคำแนะนำแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

การประชุมและรับฟังความคิดเห็นของพระเทพศาสนาภิบาล เจ้าคณะภาค ๑๔
และเจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระอารามหลวง
และศึกษาดูงานภายในบริเวณวัดไร่ขิง พระอารามหลวง

(๓) ระหว่างวันที่ ๒๕ – ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดอุดรธานี คณะอนุกรรมาธิการกราบนมัสการพระธรรมวิมลมุนี (สายพงศ์ อโนมปญฺโญ ป.ธ.๕) เจ้าคณะจังหวัดอุดรธานี และเจ้าอาวาส วัดมัชฌิมาวาส พระอารามหลวง พระราชสารโกศล (วงศ์ไทย สุภวโส ป.ธ.๔) เจ้าคณะจังหวัดอุดรธานี (ธ) และเจ้าอาวาสวัดโพธิสมภรณ์ และพระราชวชิรธรรมาจารย์ (สุธรรม สุธมฺโม) เจ้าอาวาสวัดเกสรศีลคุณ (วัดป่าบ้านตาด) เพื่อขอคำแนะนำแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

พระธรรมวิมลมุนี (สายพงศ์ อโนมปญฺโญ ป.ธ.๕) เจ้าคณะจังหวัดอุดรธานี และเจ้าอาวาสวัดมัชฌิมาวาส พระอารามหลวง

พระราชสารโกศล (วงศ์ไทย สุภวโส ป.ธ.๔) เจ้าคณะจังหวัดอุดรธานี (ธ) และเจ้าอาวาสวัดโพธิสมภรณ์

พระราชวชิรธรรมาจารย์ (สุธรรม สุธมฺโม) เจ้าอาวาสวัดเกสรศีลคุณ

(๔) วันศุกร์ที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ มหาวชิราลงกรณบาลีเถรวาทราชวิทยาลัย ตำบลรางพิกุล อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม คณะอนุกรรมาธิการกราบนมัสการพระธรรมวชิราจารย์ (สุชาติ กิตฺติปณฺโญ ป.ธ.๘, ดร.) เจ้าอาวาสวัดสุวรรณาราม ราชวรวิหาร ประธานดำเนินงานโครงการจัดตั้งมหาวชิราลงกรณบาลีเถรวาทราชวิทยาลัย เพื่อขอคำแนะนำแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

การประชุมและรับฟังความคิดเห็นของพระธรรมวชิราจารย์ (สุชาติ กิตฺติปณฺโญ ป.ธ.๘, ดร.) เจ้าอาวาสวัดสุวรรณาราม ราชวรวิหาร ประธานดำเนินงานโครงการจัดตั้งมหาวชิราลงกรณบาลีเถรวาทราชวิทยาลัย และศึกษาการดูงานภายในบริเวณมหาวชิราลงกรณบาลีเถรวาทราชวิทยาลัย

(๕) วันศุกร์ที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดสวนแก้ว ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี คณะอนุกรรมาธิการกราบนมัสการพระราชธรรมนิเทศ (พระพะยอม กลฺยาโณ) เจ้าอาวาสวัดสวนแก้ว เพื่อขอคำแนะนำแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

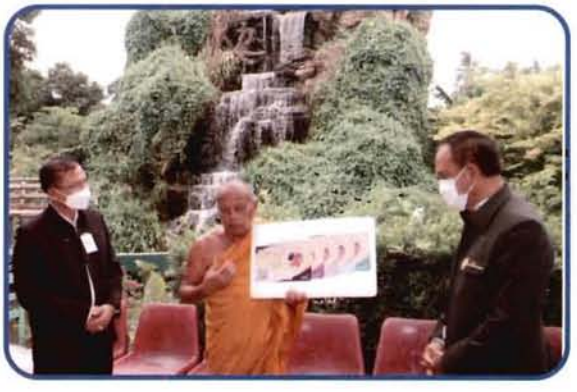

การประชุมและรับฟังความคิดเห็นของพระราชธรรมนิเทศ (พระพะยอม กลฺยาโณ) เจ้าอาวาสวัดสวนแก้ว และศึกษาการดูงานภายในบริเวณวัดสวนแก้ว

(๖) ระหว่างวันที่ ๒๗ – ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดลำพูน และจังหวัดเชียงใหม่ คณะอนุกรรมาธิการกราบนมัสการพระธรรมเสนาบดี (ธงชัย สุวณฺณสิริ ป.ธ.๗) รองเจ้าคณะภาค ๗ และเจ้าอาวาสวัดพระธาตุดอยสุเทพ ราชวรวิหาร พระเทพรัตนนายก (จำรัส ทตฺตสิริ ป.ธ.๗) เจ้าคณะจังหวัดลำพูน และเจ้าอาวาสวัดพระธาตุหริภุญชัย วรมหาวิหาร พระราชวิสุทธิญาณ (ฤทธิรงค์ ญาณวโร) เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน-แม่ฮ่องสอน (ธรรมยุต) และเจ้าอาวาสวัดป่าดาราภิรมย์ พระอารามหลวง พระครูสิริสุตานุยุต ผศ.ดร. รองเจ้าคณะอำเภอเมืองลำพูน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน และเจ้าอาวาสวัดป่าเห็ว และพระประกอบบุญ สิริญาโณ เจ้าอาวาสวัดมหาวัน เพื่อขอคำแนะนำแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

พระธรรมเสนาบดี (ธงชัย สุวณฺณสิริ ป.ธ.๗) รองเจ้าคณะภาค ๗ และเจ้าอาวาสวัดพระธาตุดอยสุเทพ ราชวรวิหาร

พระเทพรัตนนายก (จำรัส ทตฺตสิริ ป.ธ.๗) เจ้าคณะจังหวัดลำพูน และเจ้าอาวาสวัดพระธาตุหริภุญชัย วรมหาวิหาร

พระราชวิสุทธิญาณ (ฤทธิรงค์ ญาณวโร) เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน-แม่ฮ่องสอน (ธรรมยุต) และเจ้าอาวาสวัดป่าดาราภิรมย์ พระอารามหลวง

พระครูสิริสุตานุยุต ผศ.ดร. รองเจ้าคณะอำเภอเมืองลำพูน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน และเจ้าอาวาสวัดป่า

พระประกอบบุญ สิริญาโณ เจ้าอาวาสวัดมหาวัน

(๗) ระหว่างวันที่ ๑๗ – ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดตรัง คณะอนุกรรมาธิการ กราบนมัสการพระพรหมจริยาจารย์ (สงัด ปณฺญาวุโธ ป.ธ.๗) ที่ปรึกษามหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่หนใต้ และเจ้าอาวาสวัดกะพังสุรินทร์ พระอารามหลวง พระราชวรากร (สงบ วรเสวี ป.ธ.๗) เจ้าคณะจังหวัดตรัง และรองเจ้าอาวาสวัดกะพังสุรินทร์ พระอารามหลวง พระครูอดุลคุณาธาร (พ่อท่านหวน ขนฺติโก) ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดตรัง และเจ้าอาวาสวัดนิคมประทีป พระสมุห์กฎษดา ขนฺติกโร ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดห้วยยอดและเข้าพบนายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอคำแนะนำแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

พระพรหมจริยาจารย์ (สงัด ปณฺญาวุโธ ป.ธ.๗) ที่ปรึกษามหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่หนใต้ และเจ้าอาวาสวัดกะพังสุรินทร์ พระอารามหลวง

พระราชวรากร (สงบ วรเสวี ป.ธ.๗) เจ้าคณะจังหวัดตรัง และรองเจ้าอาวาสวัดกะพังสุรินทร์ พระอารามหลวง

พระครูอดุลคุณาธาร (พ่อท่านหวน ขนฺติโก) ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดตรัง และเจ้าอาวาสวัดนิคมประทีป

พระสมุห์กฎษดา ขนฺติกโร ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดห้วยยอด

นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร

(๘) วันจันทร์ที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คณะอนุกรรมาธิการรับฟังความคิดเห็นแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว จากพระครูปลัดสัมพิพัฒนสุตาจารย์ (สมชาย ป.ธ.๕) เจ้าอาวาสวัดวชิรธรรมาราม และนายวัชรพงศ์ ระดมสิทธิพัฒน์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ พร้อมทั้งศึกษาการบริหารจัดการวัดเพื่อเป็นต้นแบบการดำเนินโครงการวัดสีขาว

การประชุมรับฟังความคิดเห็นแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว จากพระครูปลัดสัมพิพัฒนสุตาจารย์ (สมชาย ป.ธ.๕) เจ้าอาวาสวัดวชิรธรรมาราม และนายวัชรพงศ์ ระดมสิทธิพัฒน์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่

ศึกษาการบริหารจัดการวัดเพื่อเป็นต้นแบบการดำเนินโครงการวัดสีขาว ณ พุทธอุทยานมหาราช วัดวชิรธรรมาราม ตำบลบ้านใหม่ อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการเดินทางไปศึกษาดูงานและรับฟังความคิดเห็นของพระเถรานุเถระในแต่ละภูมิภาคทั้งประเทศได้รับข้อคิดเห็นและข้อแนะนำแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว โดยสรุปประเด็นตามข้อคำถามได้ ดังนี้

(๑) ปัญหาที่ทำให้วัดเสื่อมเสีย และวิธีการทำให้วัดปราศจากอบายมุข สิ่งผิดกฎหมาย พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุสามเณร และฆราวาสที่อาศัยภายในวัด เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างศรัทธาให้กับประชาชน

(๑.๑) ปัญหาที่ทำให้วัดเสื่อมเสีย

(๑.๑.๑) ชาวพุทธไม่เข้าใจหลักศาสนาแท้จริง อาทิ พระธรรมวินัย หรือวัตรปฏิบัติของพระภิกษุ ไม่เข้าใจว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดสำหรับพระภิกษุ และสนับสนุนในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ทำให้ภาพลักษณ์ของวัดมีความเสื่อมลง

(๑.๑.๒) การเผยแผ่หลักธรรมคำสั่งสอนที่ผิดเป็นเหตุให้ประชาชนมองวัดในมุมมองที่ไม่ดีทำให้เข้าวัดทำบุญน้อยลง รวมทั้งการบรรพชาอุปสมบทเป็นสามเณรและพระภิกษุลดลงทำให้ศาสนทายาทมีจำนวนน้อยลงตามไปด้วย

(๑.๒) วิธีการที่จะทำให้วัดปราศจากอบายมุข

(๑.๒.๑) ต้องมีระเบียบปฏิบัติป้องกันไม่ให้มีพวกอลัชชีแฝงตัวเข้ามาในพระพุทธศาสนา เช่น การจัดทำทะเบียนประวัติพระภิกษุที่มีข้อมูลส่วนตัวครบทั้งหมด หมายรวมถึงข้อมูลการบรรพชาอุปสมบทและการลาสิกขาด้วยเหตุใด เพื่อให้พระอุปัชฌาย์ทราบหากมาบวชใหม่ รวมทั้งปรับปรุงระบบการจัดทำหนังสือสุทธิของพระภิกษุให้มีความทันสมัยที่มีลักษณะคล้ายกับบัตรประจำตัวประชาชน สามารถนำไปตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลในบัตรได้

(๑.๒.๒) ต้องคำนึงถึงปัจจัยรอบด้าน ประกอบด้วย ชุมชนที่อยู่ละแวกวัด ซึ่งวัดอาจเป็นพื้นที่เปิดทำให้มีคนเข้าไปในวัดได้ตลอดเวลา จึงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดอบายมุขภายในวัด รวมถึงมีการลักขโมยของภายในวัด จึงจำเป็นต้องประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ช่วยตรวจตราเป็นประจำ และวัดต้องกำหนดเปิด-ปิดประตูวัดเป็นเวลาเพื่อป้องกันไม่ให้คนที่ไม่หวังดีเข้ามาในวัด รวมทั้งกรณีการจัดงานศพภายในวัดต้องไม่มีการเล่นการพนันและดื่มสุรา หากวัดปลอดอบายมุขและพระภิกษุในวัดมีพฤติกรรมที่เหมาะสมก็เป็นวัดสีขาว สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาแก่ประชาชน

(๒) คุณสมบัติของวัดสีขาว และกฎหมาย ระเบียบ กฎ ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันเพียงพอต่อการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดวัดสีขาว หรือไม่ อย่างไร

(๒.๑) คุณสมบัติวัดสีขาว

(๒.๑.๑) การพัฒนากิจการงานคณะสงฆ์ ๖ ด้าน ดังนี้

• การปกครอง หมายถึง การควบคุมดูแลให้คณะสงฆ์ภายในวัดประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยเพื่อให้เกิดความเรียบร้อย

• การศาสนศึกษา หมายถึง การจัดให้มีการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ทั้งแผนกบาลีและแผนกธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ภิกษุสามเณรได้เรียนในสำนักเรียนที่วัดใกล้เคียงด้วย

• การศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลสถาบันการศึกษาหรือจัดสถานศึกษาภายในวัด เพื่อสงเคราะห์แก่เด็กเยาวชนให้ได้รับการศึกษา

เล่าเรียน โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย เช่น โรงเรียนการกุศลภายในวัด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เด็กยากจน ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หรือศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

• การเผยแผ่ หมายถึง การจัดการให้มีการฟังธรรมเทศนา การจัดอบรมสมถะและวิปัสสนากรรมฐาน จากการบรรยายหรือปาฐกถา หรือศาสนพิธีต่าง ๆ เพื่อรักษาพิธีกรรม และวัฒนธรรมอันดีงาม

• การสาธารณูปการ หมายถึง การก่อสร้าง และการบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสมบัติของวัดด้วยการรักษา ซ่อมแซม ปรับปรุง ตกแต่งศาสนสถานที่มีอยู่เดิมให้มั่นคงถาวร และการก่อสร้างเพิ่มเติมให้หมาะสมกับศาสนสมบัติที่จำเป็นต่อการดำรงพระพุทธศาสนาให้มั่นคง

• การสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง การดำเนินกิจการสาธารณประโยชน์เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลแก่คนในชุมชนและสังคม โดยการจัดกิจกรรมอันเป็นสาธารณสมบัติหรือสาธารณกุศล เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้

(๒.๑.๒) พระภิกษุในวัดนั้นมีพฤติกรรมที่ดีประกอบกิจวัตรไม่ให้ขาดและครอบคลุม ข้อปฏิบัติในระเบียบวินัยสงฆ์ อาทิ พระภิกษุในวัดปฏิบัติตนถูกต้องตามพระธรรมวินัย บิณฑบาต ทำวัตรเช้า – เย็น มีกิจกรรมทางพระศาสนาร่วมกับญาติโยม

(๒.๑.๓) วัดที่มีความสะอาดเรียบร้อย พระภิกษุสามเณรปฏิบัติตนตามพระธรรมวินัยให้เป็นที่ศรัทธาของประชาชน วัดมีความเหมาะสมเพียงพอต่อการดำรงสมณเพศ มีการปกครองวัดที่ดีและเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาให้พระภิกษุสามเณรทั้งทางโลกและทางธรรม ตลอดจนเป็นสถานที่ส่งเสริมให้พระภิกษุปฏิบัติได้อย่างสงบสะดวกรักษาตนตามข้อวัตรปฏิบัติ ไม่มีสิ่งใดมารบกวน เช่น ไม่มีผู้คนดื่มสุราเมาเหล้าร้องรำทำเพลงในวัด เป็นต้น หากพระภิกษุหนักแน่นมั่นคงอยู่ในกฎระเบียบของพระศาสนา สามารถปลุกศรัทธาขึ้นมาให้แก่วัดหากพระภิกษุไม่รักษากฎระเบียบทำตามใจญาติโยมมากจนเกิดพอดีก็ยากที่จะทำให้ประชาชนศรัทธาวัด

(๒.๒) กฎหมาย ระเบียบ และกฎ เพื่อให้เกิดวัดสีขาว

• ควรมีกฎหมายเพื่อเสริมอำนาจให้แก่เจ้าอาวาสในการกำกับดูแลปกครองวัด ถ้าเจ้าอาวาสไม่มีอำนาจก็ไม่สามารถปกครองวัดให้อยู่ในระเบียบได้ เจ้าอาวาสที่ปกครองวัดได้เพราะความเคารพศรัทธาของลูกศิษย์และชาวบ้านที่มีต่อเจ้าอาวาส เมื่อขาดความเคารพศรัทธาต่อเจ้าอาวาสก็ปกครองวัดได้ยากเช่นกัน

(๓) วัดสีขาวควรมีหลักเกณฑ์การประเมินผลอย่างไร และควรให้ผู้ใดหรือหน่วยงานใดเป็นผู้ทำการประเมิน

(๓.๑) หลักเกณฑ์การประเมินผล

(๓.๑.๑) การสร้างความพึงพอใจ ความเพียรพยายามและความอดทน มีจิตอาสาและประเมินผล และการวิเคราะห์เหตุและผล

(๓.๑.๒) การปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์

(๓.๑.๓) อาจารยะของพระภิกษุ และการปฏิบัติถูกต้องตามพระธรรมวินัย

(๓.๑.๔) วัดมีความสะอาดเรียบร้อย ไม่มีอบายมุขในวัด เหมาะสมต่อการดำรงสมณเพศ มีการปกครองวัดที่ดี และเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรทั้งทางโลกและทางธรรม

(๓.๒) คณะกรรมการประเมินผล

(๓.๒.๑) คณะกรรมการส่วนกลาง แต่งตั้งโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วยฝ่ายคฤหัสถ์และฝ่ายฆราวาส

(๓.๒.๑) คณะกรรมการระดับจังหวัด แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ประกอบด้วยฝ่ายคฤหัสถ์และฝ่ายฆราวาส อาทิ เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และภาคธุรกิจ ซึ่งเป็นที่ยอมรับเชื่อมั่นของชาวบ้าน

(๔) วัดที่ผ่านการประเมิน ควรมอบป้ายวัดสีขาวพร้อมสัญลักษณ์ และข้อความประกาศยกย่อง หรือไม่ และควรมีรูปแบบอย่างไร

(๔.๑) ควรมีป้ายวัดสีขาวมอบให้กับวัดที่ผ่านการประเมินเป็นวัดสีขาว เพื่อเป็นสัญลักษณ์ว่าวัดแห่งนั้นเข้าร่วมโครงการวัดสีขาว ไม่ควรให้วัดใดวัดหนึ่งเพราะอาจจะเกิดความเหลื่อมล้ำหรือไม่สมดุลกัน ถ้าใช้คำว่าวัดที่เข้าร่วมโครงการ โดยการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของโครงการจะเป็นแรงผลักดันให้พระภิกษุมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น

(๔.๒) การกำหนดสัญลักษณ์เพื่อเชิดชูยกย่องวัดสีขาวเป็นสิ่งที่ดี แต่ต้องพึงระวังไม่ให้เป็นการเปรียบเทียบในเชิงอคติ แต่ต้องให้แต่วัดมีแรงผลักดันส่งเสริมให้วัดของตนนั้นมีการพัฒนาในทิศทางที่ดีเพื่อเป็นวัดสีขาว และเป็นต้นแบบให้วัดอื่นเข้ามาศึกษาเป็นตัวอย่างว่าวัดแห่งนี้ได้รับการยกย่องเป็นวัดสีขาวเพราะเหตุใด และขยายผลไปยังวัดแห่งอื่น ๆ ต่อไป

(๕) เจ้าอาวาสมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการวัดสีขาวหรือไม่ อย่างไร และเจ้าอาวาสควรมีคุณสมบัติ

(๕.๑) บทบาทของเจ้าอาวาสในการขับเคลื่อนโครงการวัดสีขาว

(๕.๑.๑) เจ้าอาวาสมีบทบาทสำคัญในการบริหารปกครองวัดให้เป็นวัดที่ดีเพราะเป็นผู้กำหนดนโยบายของวัด ซึ่งหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและคุณสมบัติของเจ้าอาวาสตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ นอกจากนี้เจ้าอาวาสและพระอุปัชฌาย์ยังเป็นบุคคลสำคัญในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา เพราะเปรียบเสมือนผู้คัดกรองบุคคลที่จะเข้ามาเป็นศาสนทายาทในพระพุทธศาสนา แต่ไม่สามารถที่จะคาดการณ์ได้ว่าพระภิกษุรูปใดจะได้รับตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสในอนาคต จึงไม่ได้มีการอบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนเป็นเจ้าอาวาส แต่มีการจัดหลักสูตรพระสังฆาธิการ ซึ่งเป็นการถ่ายความรู้ด้านการบริหารจัดการวัดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส

(๕.๑.๒) เจ้าอาวาสมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนวัดสีขาว ดั่งคำกล่าวที่ว่า “จะดูบ้านให้ดูครัว” เพราะครัวสกปรกง่ายดูแลยาก ถ้าในครัวสะอาดส่วนอื่นไม่ต้องไปดูเพราะต้องสะอาด “ดูวัดให้ดูที่ฐาน (ส้วม)” ถ้าส้วมสะอาดไม่ต้องไปดูส่วนอื่น และ “ดูเจ้าอาวาสให้ดูเณรน้อย” ถ้าเณรน้อยมีความประฤติเรียบร้อยบ่งบอกถึงการได้รับการอบรมสั่งสอนที่ดีหรือมีต้นแบบที่ดีจากพระภิกษุหรือเจ้าอาวาส

(๕.๑.๓) เจ้าอาวาส พระภิกษุ สามเณร และประชาชนรอบวัดต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตาสอดส่องดูแลวัด เพื่อป้องกันไม่ให้มีอบายมุขเข้าไปในวัด

(๕.๒) คุณสมบัติเจ้าอาวาสเพิ่มเติม

(๕.๒.๑) จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่พระภิกษุสามเณรภายในวัด เช่น ปฏิบัติตามข้อวัตรปฏิบัติ ออกบิณฑบาต ทำความสะอาดลานวัด และขยันหมั่นเพียร เป็นต้น

(๕.๒.๒) มีความรู้ด้านการบริหารจัดการบัญชีและการเงินของวัด

(๕.๒.๓) มีเมตตาและบารมี กล่าวคือ เป็นที่ยอมรับและรักเคารพศรัทธาของคนทั่วไป มีเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สงเคราะห์แก่คนทั่วไป

(๖) ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนที่อยู่บริเวณรอบวัด ควรเข้ามามีส่วนร่วมโครงการวัดสีขาว หรือไม่ อย่างไร

(๖.๑) ภาครัฐควรเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการวัดสีขาว โดยแต่ละจังหวัดควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานดำเนินการ รวมทั้งควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมเพราะทราบถึงบริบทของแต่ละพื้นที่เป็นอย่างดี

(๖.๒) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนวัดที่ได้รับการยกย่องเป็นวัดสีขาว กล่าวคือ การสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนเพิ่มเติมเพื่อเป็นแรงจูงใจในการดำเนินโครงการวัดสีขาว เช่น สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น

(๗) ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการวัดสีขาว

(๗.๑) ส่งเสริมให้คนเข้าวัดทำบุญและบวชเรียนในพระพุทธศาสนามากขึ้น เพื่อให้ใกล้ชิดกับวัดและศาสนา ซึ่งจะช่วยขัดเกลาจิตใจให้เกิดความสงบสุข เช่น การส่งเสริมให้เด็กเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนวิถีพุทธ เรียนรู้พุทธประวัติ เบญจศีล เบญจธรรม เพื่อให้ซึมซับหลักธรรม รู้จักบุญคุณของพ่อของแม่ ครูบาอาจารย์มีความกตัญญูกตเวที รู้จักหน้าที่ของตนเองมากกว่าความต้องการทางด้านวัตถุ และส่งเสริมให้ข้าราชการสามารถลาบวชระยะยาวได้ เป็นต้น

(๗.๒) ควรมีอาสาสมัครที่เป็นฆราวาสเพื่อช่วยเหลืองานของพระวินยาธิการสำหรับ แจ้งเหตุให้เข้าไปแก้ไขปัญหาได้ทันสถานการณ์ โดยมีลักษณะคล้ายกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เนื่องจากพระวินยาธิการที่มีอยู่ในปัจจุบันมีจำนวนไม่มากและปฏิบัติหน้าที่ได้เพียงเฉพาะที่อยู่ภายในวัดหากเกิดเหตุนอกวัดไม่สามารถกระทำการได้ เช่น การพบพระภิกษุที่ยืนบิณฑบาตหน้าตลาดเกินกว่าเวลาอันควร หรือเดินเรี่ยไรในสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมาธิการจะได้รวบรวมข้อมูลจากการเดินทางไปศึกษาดูงาน ๔ ภูมิภาค และแบบสอบถามสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งพระภิกษุ หน่วยงานราชการ องค์กร และประชาชนเพื่อวิเคราะห์จัดทำเป็นรายงานการพิจารณาพร้อมข้อเสนอแนะนำเสนอต่อวุฒิสภา เพื่อส่งให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ ๔
ผลการดำเนินงาน
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

วิสัยทัศน์ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

“การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ หัวใจของยุทธศาสตร์ชาติ”

พันธกิจ

๑. ขับเคลื่อนหลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ให้เป็นอัตลักษณ์ของคนไทย

๒. เผยแพร่หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา

๓. ประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายด้านคุณธรรมและจริยธรรมทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาสังคม

แผนงาน

- โครงการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations)

ผลการดำเนินงาน ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

การดำเนินงานด้านคุณธรรมและจริยธรรม ได้ดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีการจัดประชุม พิจารณาเรื่องร้องเรียน การจัดสัมมนา และการจัดกิจกรรม โดยสรุปได้ดังนี้

แผนงานที่ ๑ พิจารณาโครงการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations)

คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรมได้เสนอให้คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา แต่งตั้งคณะทำงานขึ้น ๙ คณะ ได้แก่ ๑) คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม ๒) คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี ๓) คณะทำงานคนดี มีโอกาส ๔) คณะทำงานคนดี สุขภาพดี ๕) คณะทำงานคนดี เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ๖) คณะทำงานคนดี รักษ์โลก ๗) คณะทำงานคนดี พลังบวก ๘) คณะทำงานคนดี รู้รักสามัคคี และ ๙) คณะทำงานคนดี สังคมดี เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา โดยประสานความร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาสังคม ผ่านการจัดสัมมนาและกิจกรรมต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

๑. คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม : ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมเรื่อง "ความกตัญญู" ให้แก่เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นอัลฟ่า (Generation Alpha) ให้เติบโตเป็นคนไทยที่ดี มีคุณภาพ โดยคณะทำงานได้**จัดกิจกรรม "รักแม่" วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา** สรุปได้ดังนี้

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

สืบเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ (โซเชียลมีเดีย) ทำให้สภาพสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเฉพาะเรื่องความสัมพันธ์ที่มีในครอบครัว ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและบุตร มีความใกล้ชิดและทำกิจกรรมร่วมกันลดน้อยลง คณะทำงานจึงเห็นว่าการสร้างสายใยรักระหว่างสมาชิกในครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยเสริมสร้างและปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน และผู้เป็นบุตร-ธิดา โดยเฉพาะเรื่องราวของความกตัญญูรู้คุณมารดาหรือผู้ปกครอง และส่งเสริมให้เยาวชนแสดงออกถึงความรู้สึก นึกคิดให้ถูกวิธี กล้าที่จะแสดงออกถึงความรักที่มีต่อมารดา หรือผู้ปกครอง ได้ระลึกถึงความรัก ความผูกพัน พร้อมทั้ง ยังสนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวและเด็กใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกัน โดยมีการแสดงออกอย่างเหมาะสมและเป็นตัวอย่างแก่ผู้คนในสังคมไทย

ในการนี้ คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สมาคมรักแม่ สมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ได้กำหนดจัดกิจกรรม "รักแม่ เพื่อแม่ ไม่มีที่สิ้นสุด" เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) เชิญชวนให้เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นอัลฟ่า (Generation Alpha) เข้าร่วมส่งผลงานภายใต้กิจกรรม “รักแม่ เพื่อแม่ ไม่มีที่สิ้นสุด” ซึ่งเป็นคลิปวิดีโอที่แสดงออกถึงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ การบอกรักคุณแม่หรือผู้ปกครองผู้มีพระคุณ มีความยาวไม่เกิน ๓ นาที ระหว่างวันที่ ๙ - ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ จากนั้น ได้คัดเลือกผลงาน จำนวน ๑๐๐ คลิปวิดีโอ และได้นำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรมเรื่องความกตัญญู ในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๒.๒) จัดงานมอบประกาศเกียรติบัตรให้แก่โรงเรียนและนักเรียนที่ส่งผลงานคลิปวิดีโอ “รักแม่ เพื่อแม่ ไม่มีที่สิ้นสุด” วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา (ฝั่งวุฒิสภา)

๒.๓) การบรรยายหัวข้อ “คนดี มีคุณธรรม” จากผู้แทนจากสถานศึกษา ประกอบด้วย นางธิดา พิทักษ์สินสุข อุปนายกสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย นายเอกลักษณ์ เปลี่ยนแก้ว โรงเรียนวัดท้ายหาด และนางสาธินี ผ่องอักษร ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกอโยธยา พระนครศรีอยุธยา

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

๓.๒) เสริมสร้างและปลูกฝังทัศนคติที่ดีและคุณธรรมเรื่องความกตัญญูให้แก่เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นอัลฟ่า (Generation Alpha) และเจเนอเรชั่นซี (Generation Z)

๓.๓) สนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวและเด็กใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกันอันจะเป็นการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง

๓.๔) เผยแพร่คุณธรรมและจริยธรรม ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา เชื่อมโยงกับสถาบันหลักของชาติ ให้มีการแสดงออกอย่างเหมาะสมและเป็นแบบอย่างในสังคมไทย

๒. คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี : ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนเจเนอเรชั่นซี (Generation Z) ให้มีทัศนคติและความประพฤติที่ดีงามสอดคล้องกับหลักคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย กตัญญู พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา โดยคณะทำงานได้จัดกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

๒.๑ การจัดกิจกรรม “NFT ศิลปะคุณธรรม”

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ เชิญชวนให้เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นซี (Generation Z) เข้าร่วมส่งผลงานผลงานศิลปะภาพวาดที่แสดงออกถึงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ การบอกรักคุณแม่หรือผู้ปกครองผู้มีพระคุณ (แนวตั้งหรือแนวนอนขนาด A3) ระหว่างวันที่ ๒๖ กรกฎาคม - ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะดิจิทัล (NFT ART) พร้อมทั้งจัดแสดงนิทรรศการในกิจกรรม “NFT ศิลปะคุณธรรม” ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับเกียรติบัตรจากคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะ และวัฒนธรรม วุฒิสภา ในการจัดกิจกรรม “NFT ศิลปะคุณธรรม” วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุม ๔๐๔ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา จำนวน ๑๐๐ ผลงาน

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) การจัดแสดงนิทรรศการ "ศิลปะคุณธรรม" ภายในงานมีการจัดแสดงนิทรรศการ NFT ศิลปะคุณธรรม จำนวน ๑๑ โรงเรียน ได้แก่

(๑) โรงเรียนในเครือสารสาสน์
(๒) วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี
(๓) โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์
(๔) โรงเรียนบางชวดอนุสรณ์
(๕) โรงเรียนประถมนนทรี
(๖) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุวรรณภูมิ
(๗) โรงเรียนวรรัตน์ศึกษา
(๘) โรงเรียนดิลกศึกษา
(๙) โรงเรียนอัสสัมชัญ
(๑๐) วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี
(๑๑) โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา

๒.๒) การจัดแสดงผลงาน "NFT ศิลปะคุณธรรม"

นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา ประธานคณะอนุกรรมาธิการฯ ได้กล่าวว่า Non-Fungible Token หรือ NFT เป็นเรื่องใหม่แต่เป็นสิ่งที่จะนำไปสู่อนาคต หากเราสามารถนำเอาศิลปะทั้งหมดบันทึกไว้ใน NFT เป็นนิทรรศการศิลปะคุณธรรม ทำให้ทั่วโลกรู้จักประเทศไทยมากขึ้น นักเรียนและเยาวชนที่ทำงานศิลปะทุกชิ้นมีประโยชน์ทั้งสิ้น หากเรารู้จักนำผลงานไปทำประโยชน์เผยแพร่ให้คนรับรู้ ขอให้ทุกคนตั้งใจทำสิ่งที่ดี ๆ ให้กับตัวเอง ครอบครัว และประเทศชาติ ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา

นายสรโชติ อำพันวงษ์ ประธานคณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี กล่าวว่า กิจกรรมในวันนี้ ได้ประสานความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม สมาคมรักแม่ สมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และมูลนิธิอารีสุทธิพันธุ์ ได้จัดนิทรรศการ NFT ศิลปะคุณธรรม โดยมีเด็กและเยาวชนใน Generation Alpha และ Generation Z เข้าร่วมส่งผลงานผลงานศิลปะภาพวาดที่แสดงออกถึงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ การบอกรักคุณแม่หรือผู้ปกครองผู้มีพระคุณเพื่อนำไปสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะดิจิทัล (NFT ART) ซึ่งมีผู้เข้าร่วมส่งผลงาน จำนวน ๓๑๒ ผลงาน จาก ๙๒ โรงเรียน

ทั้งนี้ ประธานคณะอนุกรรมาธิการ พร้อมด้วยนางสาวนภาภรณ์ ใจสัจจะ เลขาธิการวุฒิสภา และคณะทำงานได้ร่วมเดินชมนิทรรศการภายในงาน ซึ่งจัดแสดงนิทรรศการ “NFT นิทรรศการศิลปะคุณธรรม” โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ได้นำเสนอผลงานที่แสดงออกถึงความรัก ความกตัญญูต่อบิดา มารดา ผ่านผลงานศิลปะคุณธรรมรูปแบบ NFT โดยนำไปแสดงบนเว็บไซต์ OPENSEA ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มสำหรับซื้อ-ขาย NFT สามารถรับชมได้จากทั่วโลก ซึ่งจะยกระดับและสร้างคุณค่าในผลงานศิลปะของเด็กและเยาวชนมากยิ่งขึ้น

๒.๒ การจัดงานมอบเกียรติบัตร “คนดี Gen Z”

การจัดงาน “คนดี Gen Z” ซึ่งจัดโดยคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม และคณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี โดยนางศิรินา ปวโรฬารวิทยา ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม มอบเกียรติบัตร “คนดี Gen Z” ให้แก่นางสาวมิณณ เหตระกูล อายุ ๑๗ ปี ซึ่งเป็นเด็ก Generation Z เพื่อยกย่อง เชิดชู เป็นแบบอย่างให้แก่บุคคลอื่นที่มีผลงานในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเป็นที่ประจักษ์ในสังคม

ในการจัดตั้งโครงการ “พี่สาวกับน้องสาว” เพื่อให้ความรู้และสร้างความตื่นตัวเกี่ยวกับภัยคุกคามของผู้หญิงที่มุ่งเน้นกลุ่มเด็กและเยาวชน และการจัดทำหนังสือสีชมพู The Pink Book และบริจาคไปแล้วประมาณ ๔๐๐ เล่ม มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “ชีวิต ความสัมพันธ์ สุขภาพ และร่างกาย ความงาม เสื้อผ้า การป้องกันตนเอง เหตุฉุกเฉิน และความกตัญญู” เพื่อจัดการกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงไปสู่กลุ่มเป้าหมายทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด พร้อมร่วมร้องเพลงพระราชนิพนธ์ “แผ่นดินของเรา” ด้วย

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

๓.๒) เสริมสร้างและปลูกฝังทัศนคติที่ดีและคุณธรรมเรื่องความกตัญญูให้แก่เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นซี (Generation Z)

๓.๓) สนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวและเด็กใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกันอันจะเป็นการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง

๓.๔) เผยแพร่คุณธรรมและจริยธรรม ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา เชื่อมโยงกับสถาบันหลักของชาติ ให้มีการแสดงออกอย่างเหมาะสมและเป็นแบบอย่างในสังคมไทย

๓. คณะทำงานคนดี มีโอกาส : ทำหน้าที่พิจารณาส่งเสริมให้กลุ่มคนเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) ที่มีอายุระหว่าง ๒๓ - ๔๐ปี จำนวน ๑๗,๔๐๓,๓๙๔ คน ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ให้ได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการทำงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นคนดี เก่ง กล้า มีชื่อเสียง และมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมไทย โดยคณะทำงานได้**จัดสัมมนา "คนดี มีโอกาส" วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา** สรุปได้ดังนี้

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะกรรมาธิการ โดยคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม และคณะทำงานคนดี มีโอกาส ได้ตระหนักและให้ความสำคัญยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔ และขยายครอบคลุมตามมติคณะรัฐมนตรีจนถึง พ.ศ. ๒๕๖๕) โดยมีเป้าหมายหลักในการขับเคลื่อนและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่คนไทยให้เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา เชื่อมโยงกับสถาบันหลักของชาติ ได้แก่ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปลูกฝังอยู่ในจิตสำนึกของคนไทยให้เกิดความรัก มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ร่วมกับคณะทำงานคนดี มีโอกาส ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับประเทศ โดยการส่งเสริมให้กลุ่มคนเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) ที่มีอายุระหว่าง ๒๓ - ๔๐ปี จำนวน ๑๗,๔๐๓,๓๙๔ คน ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ให้ได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการทำงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นคนดี เก่ง กล้า มีชื่อเสียง และมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมไทย จึงได้จัดสัมมนา "คนดี มีโอกาส" ขึ้น ในวันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

๒) วิธีการดำเนินงาน

จัดเสวนาศาสนิกสัมพันธ์ “**คนดี มีโอกาส**” โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

(๑) พระราชวัชรบัณฑิต (ประนอม ธมฺมาลงฺกาโร) เจ้าอาวาสวัดจากแดง จังหวัดสมุทรปราการ พระคุณท่านได้กล่าวถึง คำว่า “โอกาส” ไว้ว่า การที่คนบางคนได้รับโอกาสมากกว่าคนอื่นนั้น เกิดจากอดีตเหตุ ปัจจุบันผล ปัจจุบันเหตุ อนาคตผล กล่าวคือ ปัจจุบันเหตุของเขา เขาอาจทำความดีน้อย แต่อดีตเหตุในอดีตกาลได้ทำความดีไว้มาก เพราะฉะนั้น “ความดี” หรือที่เราเรียกว่า “บารมี” เมื่อเราสะสมมาหลายภพหลายชาติ เพราะฉะนั้นเหตุปัจจัยเหล่านี้ทั้งหมด ซึ่งในมงคลสูตรเรียกว่า “ปุพฺเพกตปุญฺญตา” เมื่อเขาเคยทำบุญไว้ในชาติปางก่อน พอมาถึงชาตินี้เขาจะมีโอกาส คือ โอกาสจะเปิดกับเขาเสมอ

(๒) มูฮัมหมัดเฟาซี แยนา กรรมการและเลขานุการสถาบันวะสะฏียะฮ์เพื่อสันติภาพและการพัฒนา สำนักจุฬาราชมนตรี กล่าวถึง การทำความดีที่จะทำเมื่อไรก็ได้กับการเสียโอกาสที่ไม่ได้มาบ่อย คุณจะเลือกทำอะไรไว้ว่า คนที่มีโอกาสอยู่ข้างหน้าจะถูกบ่มเพาะจากศาสนาที่เขานับถือ เช่น เวลาที่เราไปพบเงินจำนวนหนึ่ง เราเก็บเงินนั้นเพื่ออะไร เพื่อจะบอกว่าเราเป็นคนเก่งใช่ไหม หรือเพื่อที่จะหาคนที่เป็นเจ้าของเงินหรือเปล่า ซึ่งความดีเหล่านั้นเป็นความดีที่ศาสนาของเขาให้คำตอบเขาเรียบร้อยแล้ว ฉะนั้น ถ้าเป็นโอกาสที่เราเห็นว่าเป็นความดีที่อยู่ข้างหน้าแล้วเรากลัวที่เสียโอกาสบางอย่าง เราก็สมควรที่จะคว้าให้เป็นโอกาส แต่เราควรที่จะศึกษาเพิ่มเติมอีกว่า ต้องมีสติและต้องตระหนักรู้ในสิ่งนั้นว่า ถึงแม้ว่าโอกาสที่อยู่ข้างหน้านั้นคนอื่นจะมองว่าเราไม่ได้เป็นคนดีแต่โอกาสนั้นจะเป็นโอกาสของการศึกษาความดีที่จะตามมาหลังจากที่เราได้คว้าโอกาสนั้นไว้

(๓) บาทหลวงไพศาล เต็มอรุณรุ่ง กรรมการอำนวยการศาสนสัมพันธ์ สภาประมุขบาทหลวงคาทอลิกแห่งประเทศไทย กล่าวถึง ทำไมคนดีบางคนเป็นคนไร้โอกาส ไว้ว่า ทำไมเราต้องเปรียบเทียบกับคนอื่น ทำไมต้องหาโอกาส ในเมื่อโอกาสของเราคือ ลมหายใจ เมื่อเรามีลมหายใจเราสามาถทำความดีได้เสมอ ซึ่งตามหลักศาสนาเราจะเห็นว่า “คนดีมีธรรมะ ไม่ต้องหาโอกาส เราสร้างโอกาสเองไม่ต้องให้ใครหามาให้” ฉะนั้น ยุคสมัยปัจจุบันนี้เรามักเรียกร้องโอกาส เรียกร้องให้คนอื่นทำความดี แต่คนที่จะทำความดีคนแรก คือตัวเราเองไม่ว่าจะเป็นความดีในครอบครัวและในสังคม ไม่ต้องรอให้ใครให้โอกาสเรา เพราะโอกาสนั้นมีให้กับทุกคนที่ยังมีลมหายใจ

(๔) ผศ.สุรัตน์ โหราชัยกุล อาจารย์ประจำภาควิชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวถึง คนดีต้องมีคุณสมบัติและมีทัศนคติอย่างไรไว้ว่าประเทศไทยเรามีความหลากหลายทางศาสนา ซึ่งความหลากหลายดังกล่าวไม่ใช่ภัยคุกคาม แต่เป็นความแข็งแกร่งของประเทศไทยเพราะเราเคารพซึ่งกันและกัน และที่สำคัญความหลากหลายดังกล่าวก็จะมีคำจำกัดความถึงความดีด้วย ซึ่งความดีเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ทุกศาสนามีร่วมกัน เพราะฉะนั้นคุณสมบัติของความดี ตามสุภาษิตของไทยที่ว่า “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” และท่านมหาตมา คานธี ได้กล่าวไว้ว่าสิ่งที่จะยับยั้งความดี คือ “ปีศาจในตัวของเรา” ฉะนั้นสิ่งเดียวที่เราจะต้องทำอยู่ตลอดเวลาคือ เราได้ประเมินตัวเองแล้วหรือยังว่า กระทำใด ๆ ที่ก่อให้เกิดกรรมไม่ดีย่อมต้องไม่ทำ โดยถามตัวเองว่า การกระทำดังกล่าวเราได้ไปสร้างผลร้ายให้ใครหรือเปล่า และผลร้ายนั้นคืออะไร นั้นคือคุณสมบัติและมีทัศนคติของคนดี

(๕) ดร.กิตติพันธ์ ใจดี ที่ปรึกษาสมาคมนามธารีสังคัตแห่งประเทศไทย กล่าวถึง เราจะให้โอกาสกับคนดีอย่างไร ไว้ว่า ความดีและโอกาส หากเราหาคำจำกัดความย่อมเป็นสิ่งที่ยาก แต่มันเป็นความรู้สึกของแต่ละคนว่าเรามีความรู้สึกอย่างไร เพราะบางครั้งเราอาจจะมองคนดีไม่เหมือนกัน ซึ่งโสกราตีส นักปราชญ์ของกรีกโบราณได้กล่าวไว้ว่า “ชีวิตที่ปราศจากการตรวจสอบเป็นชีวิตที่ไม่ควรค่าแก่การดำรงอยู่” หมายถึง ตรวจสอบตนเอง ไม่ใช่เราไปตรวจสอบคนอื่น ซึ่งโสกราตีส ยังกล่าวอีกว่าโลกขาดความยุติธรรม โดยคำว่า “ยุติธรรม” นั้นแปลว่า “จบด้วยดี” ซึ่งคนดีนั้นย่อมเป็นคนที่จะให้ความยุติธรรมแก่ทุกคน ให้ความเคารพให้ความรักแก่ทุกคน ส่วนการสร้างโอกาสเป็นสิ่งที่น่าคิดเราจะสร้างโอกาสอย่างไร ถ้าเราขาดความมุ่งมั่น เมื่อเราล้มเหลวแล้ว เราเริ่มใหม่ได้ไหม เราต้องตอบตัวเองตลอดเวลาว่าอย่าไปคิดว่าเราหมดโอกาสแล้ว เราต้องคิดว่าโอกาสรอเราอยู่ เพียงแต่เราต้องทำความดี เมื่อเราทำความดีแล้วโอกาสต้องมีมาหาเรา เพราะฉะนั้น ให้คิดว่าเรามีโอกาสแน่นอน และสิ่งที่ขาดไม่ได้คือการทำความดี

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ได้ส่งเสริมให้ให้คนเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) ที่มีอายุ ๒๓ - ๔๐ ปี เป็นคนดี เก่ง กล้า มีคุณธรรมจริยธรรมมีชื่อเสียง มีโอกาส และประสบความสำเร็จในชีวิต

๓.๒) ทำให้กลุ่มคนเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) ได้พัฒนาศักยภาพและมีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการทำงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

๓.๓) สามารถประสานความร่วมมือองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มคนเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) เป็นคนดี เก่ง กล้า มีคุณธรรมจริยธรรม มีชื่อเสียง มีโอกาส และประสบความสำเร็จในชีวิต

๔. คณะทำงานคนดี เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา : ทำหน้าที่ส่งเสริมคนในเจเนอรชั่นเอ็กซ์ (Generation X) ซึ่งเป็นผู้บริหารหรือผู้นำองค์กร น้อมนำศาสตร์พระราชาตามหลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และหลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา นำมาถ่ายทอดให้กับคนไทยให้มีความรู้คู่คุณธรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๑ การจัดสัมมนา “คุณธรรมสร้างธุรกิจ”

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม และคณะทำงานคนดีเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา พิจารณาเห็นว่ากระบวนการสร้างคุณธรรมให้แก่คนไทยสามารถดำเนินการได้ในหลากหลายช่องทาง โดยช่องทางที่สำคัญประการหนึ่งคือผ่านการดำเนินงานของภาคธุรกิจที่มีคุณธรรม และมีบทบาทช่วยเหลือสังคม ซึ่งปัจจุบันมีหลายบริษัทที่ยึดมั่นตามแนวทางการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว และประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน เนื่องจากมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม มีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค มีการช่วยเหลือพัฒนาชุมชนและสังคม การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง มีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม จากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งหากภาคธุรกิจต่าง ๆ สามารถดำเนินธุรกิจภายใต้หลักคุณธรรมเหล่านี้ได้ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมในระยะยาวแล้ว ยังจะได้รับความชื่นชมและเชื่อมั่นจากลูกค้า คู่ค้า พนักงาน นักลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ลงทุนสถาบันขนาดใหญ่ทั้งในและต่างประเทศที่ได้ให้ความสำคัญกับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถส่งผลด้านบวกที่เป็นรูปธรรมกลับมาสู่ภาคธุรกิจนั้น ๆ ได้ในที่สุด แต่การเริ่มต้นที่จะดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้นั้นก็ต้องอาศัยนโยบายของผู้บริหาร รวมถึงพนักงานของบริษัทหรือองค์กรต่าง ๆ ร่วมมือกันเพื่อจะทำให้สิ่งที่ดีต่าง ๆ เกิดขึ้นได้

ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคุณธรรมของภาคธุรกิจ ให้มีการขยายผลต่อไปยังกลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่ ให้ดำเนินธุรกิจด้วยการมีคุณธรรม และช่วยเหลือสังคม เพื่อทำให้ธุรกิจเจริญเติบโตอย่างเข้มแข็งและประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน ภายใต้สถานการณ์การแข่งขันขั้นรุนแรงและภาวะผันผวนของเศรษฐกิจโลกที่กระทบต่อเศรษฐกิจไทย คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม และคณะทำงานคนดี เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา จึงได้ประสาน

ความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน จัดการสัมมนา เรื่อง "คุณธรรมสร้างธุรกิจ" ขึ้น วันอังคารที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม หมายเลข ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา เพื่อส่งเสริมให้ภาคธุรกิจที่ประสบความสำเร็จและเป็นต้นแบบด้านคุณธรรมมาร่วมถ่ายทอดประสบการณ์ในเรื่อง การดำเนินธุรกิจที่มีคุณธรรมให้กับกลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่ เพื่อบ่มเพาะให้เกิดกลุ่มนักธุรกิจที่เก่งและดีเพื่อสังคม รวมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านคุณธรรมจริยธรรมต่อไป

๒) วิธีการดำเนินงาน

(๑) **บรรยายพิเศษ "คุณธรรม สร้างธุรกิจ" โดย คุณบุญชัย โชควัฒนา ประธานกรรมการ บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด (มหาชน)** ได้ร่วมถ่ายทอดประสบการณ์ว่าหลายองค์กรไม่ว่าจะเป็นการเมือง หน่วยงานและภาคธุรกิจ มองความไม่ถูกต้องเป็นเรื่องปกติ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง ดังนั้น การทำธุรกิจให้มีคุณธรรม ต้องปลูกฝังความซื่อสัตย์ เนื่องจากความซื่อสัตย์ เป็นพื้นฐานของทุกอย่างหากมีการส่งเสริมความซื่อสัตย์ในคนรุ่นใหม่จะทำให้การทำธุรกิจไม่เอาเปรียบประชาชน จะเกิดเป็นกลุ่มนักธุรกิจที่เก่งและดี เพื่อสังคมต่อไป

(๒) **บรรยายพิเศษ "คุณธรรม ฝ่าวิกฤติ" โดย คุณอรอุมา ฤกษ์พัฒนาพิพัฒน์ ผู้อำนวยการอาวุโส สายงานสื่อสารองค์กรและความยั่งยืน บริษัท โทเทิ่ล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)** ได้ร่วมถ่ายทอดประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ที่เน้นเรื่องการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบ และได้นำเสนอโครงการ "ดีแทคเน็ตทำกิน" เพื่อช่วยเหลือผู้ค้ารายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตโควิด โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการทำธุรกิจยุคดิจิทัล ปรับวิกฤตสู่โอกาส สร้างตัวตนบนโลกออนไลน์ และเปลี่ยนผ่านโอกาสค้าขายจากตลาดสดสู่ตลาดออนไลน์ บนหลักคิด "ลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล เพื่อสร้างสังคมออนไลน์ที่ทุกคนเข้าถึงโอกาสเท่าเทียมกัน"

(๓) อภิปราย "คุณธรรมคือทางรอด" โดย คุณสีหนาท ล่ำซำ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท เพอร์เพิล เวนเจอร์ส จำกัด และคุณวสุพล ธารกกาญจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มผลิตภัณฑ์บริษัท ไมโครซอฟท์ (ประเทศไทย) จำกัด ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม โดยบริษัท เพอร์เพิล เวนเจอร์ส จำกัด ได้จัดทำแพลตฟอร์ม Food Delivery ใช้ชื่อว่า "โรบินฮู้ด" เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการร้านอาหารในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาโดยไม่เก็บค่าธรรมเนียม เพื่อให้ร้านอาหารที่เผชิญพิษเศรษฐกิจสามารถมีช่องทางในการค้าขายออนไลน์ได้โดยไม่ถูกเอาเปรียบจากแพลตฟอร์มต่างชาติที่คิดค่าธรรมเนียมการใช้แพลตฟอร์ม ในส่วนของบริษัท ไมโครซอฟท์ (ประเทศไทย) จำกัด จัดทำโครงการที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำงานด้านดิจิทัล (Upskills Reskills) ให้กับคนในประเทศไทย โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ

(๔) บรรยาย "ธุรกิจคุณธรรม..ทำได้.." โดยมีบริษัท ร่วมถ่ายทอดประสบการณ์การดำเนินธุรกิจ โดยใช้หลักคุณธรรม ดังนี้

(๔.๑) ดร. วินน์ วรวุฒิคุณชัย ประธานกรรมการบริหาร บริษัท บอทน้อย คอนซัลติ้ง จำกัด ได้นำเสนอระบบ AI แชทบอท ที่พัฒนาขึ้นโดยคนไทย มาช่วยเหลือคนในสังคม เช่น การเปิดช่องทางให้ประชาชนทั่วไปเข้ามาเล่าปัญหาในแชทบอท โดยมีเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญจากหลายด้านมาร่วมทำงานและพัฒนาแชทบอท ให้ออกมาเป็นข้อความ เพื่อให้คำปรึกษากับประชาชนทั่วไป การใช้ระบบ AI เพื่อคัดกรองอาการของคนไข้ เพื่อส่งต่อไปยังห้องตรวจโรคที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นการลดขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล และจะทำให้คนไข้ได้รับการรักษาที่รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นต้น

(๔.๒) คุณเมธาวี ทัศนาเสถียรกิจ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท วัลแคน โคอะลิชั่น จำกัด ได้นำเสนอโครงการเพื่อสังคม โดยการขับเคลื่อนเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สำหรับผู้พิการ ให้สามารถทำงานได้ เพื่อส่งเสริมทักษะด้านดิจิทัลให้กับคนพิการ และเป็นการยกระดับการจ้างงานกลุ่มคนพิการให้มีอาชีพมีรายได้ ปัจจุบันมีการจ้างงานคนพิการแล้ว ๖๐๐ คน ทั่วประเทศ

(๔.๓) คุณเสาวณี วิเลปะนะ กรรมการผู้จัดการ บริษัท คิง ฟรุทส์ จำกัด ได้นำเสนอระบบการทำงานของบริษัท ที่เน้นเรื่อง ยึดถือคุณธรรมและความจริงใจให้กับลูกค้า เกษตรกร และพนักงาน มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านคุณภาพและความปลอดภัย ของมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อผู้บริโภค สร้างจิตสำนึกต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามัคคีและความซื่อสัตย์ สุจริตโปร่งใสตรวจสอบได้

(๔.๔) คุณอัมรินทร์ บุรินทร์กุล กรรมการผู้จัดการ ประเทศไทย บริษัท อีคลาวด์วัลเล่ย์ (ประเทศไทย) ได้นำเสนอระบบการทำงานของบริษัท ที่เน้นเรื่องจริยธรรมและไม่ยอมรับการทุจริต และติดสินบน เน้นการแข่งขันอย่างเป็นธรรม และให้ความสำคัญ กับการเก็บข้อมูลของลูกค้าและการทำธุรกิจผ่านช่องทางอินเตอร์เน็ต มีระบบการป้องกันที่ดี เพื่อป้องกันการโจมตีที่อาจมีผลเสียต่อลูกค้า และธุรกิจขององค์กรได้

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ภาคธุรกิจที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรมในสังคมได้มาร่วมถ่ายทอดประสบการณ์ ในเรื่องการดำเนินธุรกิจที่มีคุณธรรมให้กับกลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่

๓.๒) นักธุรกิจรุ่นใหม่ได้รับแรงบันดาลในการดำเนินธุรกิจด้วยคุณธรรม เพื่อเกิด ธรรมาภิบาลในองค์กรและดำเนินธุรกิจเพื่อช่วยเหลือสังคม

๓.๓) สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านคุณธรรมจริยธรรมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

๔.๒ การจัดงาน “พลังสตรีสร้างคุณธรรม”

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ได้ตระหนักและให้ความสำคัญ กับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายหลัก ในการขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรมให้แก่คนไทยในทุกช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา เพื่อปลูกฝังอยู่ในจิตสำนึกของคนไทย ให้เกิดความรัก (สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์) และมีความภาคภูมิใจ ในความเป็นคนไทย ด้วยเหตุนี้ คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ร่วมกับสมาคมสตรีไทย แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ จึงได้กำหนดจัดงาน “พลังสตรีสร้างคุณธรรม” เฉลิมพระเกียรติ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา เพื่อรวบรวมสมาคม มูลนิธิและองค์กรสตรีในประเทศไทยมาส่งเสริมหลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ให้เป็นที่ประจักษ์ในสังคม ให้สตรีไทยได้พัฒนาศักยภาพและบทบาทของสตรีไทยให้เป็นผู้มีความสามารถในการสร้างคุณธรรมให้กับสังคมไทยเพื่อให้ประเทศไทยมีคนดี มีคุณธรรม

๒) วิธีการดำเนินงาน

การมอบเกียรติบัตร

ในโอกาสนี้ **นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม** กล่าวว่า การจัดกิจกรรม “พลังสตรีสร้างคุณธรรม” มีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ ซึ่งการจัดงานในวันนี้ เป็นวันประวัติศาสตร์ที่มีองค์กรสตรีของประเทศไทย จำนวน ๙๑ องค์กร มาร่วมกันเพื่อถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา โดยการมารวมกันเป็น “พลังสตรีสร้างคุณธรรม” เพื่อให้คนไทยเป็นคนดีมีคุณธรรม ๕ ประการ คือ กตัญญู มีวินัย ซื่อสัตย์ พอเพียง จิตอาสา ปัจจุบันประเทศไทยมีพลเมือง ๖๖ ล้านคน เป็นผู้ชาย ๓๒ ล้านคน ผู้หญิง ๓๔ ล้านคน ซึ่งมีผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ๒ ล้านคน ดังนั้น พลังสตรีจึงมีความสำคัญมากในการร่วมกันสร้างคนไทยให้เป็นคนดี เก่ง ที่จะช่วยกันสร้างประเทศไทยให้ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

จากนั้น **นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม** ได้มอบเกียรติบัตรให้แก่สมาคม มูลนิธิ และองค์กรสตรีในประเทศไทย จำนวน ๙๑ องค์กร พร้อมร่วมกันประกาศเจตนารมณ์ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของเครือข่าย “พลังสตรีสร้างคุณธรรม” ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ให้เป็นที่ประจักษ์ในสังคม ให้สตรีไทยได้พัฒนาศักยภาพและบทบาทในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับสังคมไทย

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) สามารถรวบรวมสมาคม มูลนิธิและองค์กรสตรีในประเทศไทย ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมบทบาทของสตรีไทยในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ประชาชนไทย

๓.๒) พัฒนาศักยภาพและบทบาทของสตรีไทยให้เป็นผู้มีความสามารถตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับจากวุฒิสภาด้านคุณธรรมและจริยธรรม

๓.๓) เผยแพร่คุณธรรมและจริยธรรมภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ให้มีการแสดงออกอย่างเหมาะสมและเป็นแบบอย่างในสังคมไทย

๕. คณะทำงานคนดี สุขภาพดี : ทำหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ควบคู่ไปกับการสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับประชาชนไทยในทุกช่วงวัย และส่งเสริมให้ประชาชนไทยมีความรู้ด้านสุขภาพและมีความสามารถพึ่งพาตนเองได้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า โดยคณะทำงานได้จัดสัมมนา จำนวน ๒ ครั้ง สรุปได้ดังนี้

๕.๑ การจัดสัมมนา “คนดี สุขภาพดี”

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) เป็นการระบาดที่ทั่วโลกต้องเผชิญอยู่กับโรคระบาดที่เกิดขึ้น โดยไวรัสชนิดนี้ถูกพบครั้งแรกในปี ๑๙๖๐ แต่ยังไม่ทราบแหล่งที่มาอย่างชัดเจน ปัจจุบันมีการค้นพบไวรัสสายพันธุ์นี้แล้วทั้งหมด ๖ สายพันธุ์ ส่วนสายพันธุ์ที่กำลังแพร่ระบาดหนักทั่วโลกตอนนี้ คือ สายพันธุ์ที่ ๗ เรียกว่า “ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่” และในภายหลังถูกตั้งชื่ออย่างเป็นทางการว่า “โควิด - ๑๙” (COVID-๑๙) ในเวลาต่อมาองค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดนี้เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ

ในปัจจุบันภาครัฐได้ผลิตและนำเข้าวัคซีนเพื่อให้บริการประชาชนเพื่อลดจำนวนผู้ติดเชื้อและจำนวนผู้เสียชีวิตจากการติดเชื้อ ยอดผู้ได้รับการฉีดวัคซีนจำนวน ๕๐.๑ ล้านคน หรือจำนวน ๑๒๙ ล้านโดส คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๘ ของจำนวนประชากรในประเทศ แม้จะฉีดวัคซีนแล้ว แต่ทุกคนควรปฏิบัติตัวตามมาตรการป้องกันอย่างเคร่งครัด แม้ว่ารัฐบาลจะออกมาตรการเข้มข้นขึ้นทุกขณะ แต่ผู้ป่วยก็ยังคงเพิ่มจำนวนขึ้น ไม่ใช่เฉพาะประเทศไทย แต่ในหลายประเทศทั่วโลก มาตรการใด ๆ ก็ไม่อาจเกิดผลได้หากคนในสังคมไม่เข้าใจ ไม่ตระหนัก และไม่ให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง เช่นนี้แล้วประชาชน ‘ทุกคน’ จึงเป็นส่วนสำคัญที่สุด ที่จะทำให้มาตรการของรัฐสัมฤทธิ์ผล รวมถึงหนุนเสริมส่วนที่ตนเองทำได้เพื่อร่วมกันต่อสู้ภัยโควิด ๑๙ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกันการระบาดของโควิด - ๑๙ ซึ่งการส่งเสริมให้ชุมชนสุขภาพดี ประชาชนในหมู่บ้าน ประชาชนในชุมชน จะต้องร่วมทำและร่วมตัดสินใจ ภายใต้กฎเกณฑ์หรือระเบียบที่ได้ร่วมคิด โดยเฉพาะการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมในอันที่จะช่วยให้สามารถคลี่คลายสถานการณ์วิกฤตของโควิด - ๑๙ ไปได้ ชุมชนเขตคลองสามวา จึงเป็นพื้นที่เป้าหมายแห่งแรกในการนำร่องกิจกรรม ซึ่งชุมชนเขตคลองสามวาเป็นหนึ่งในห้าสิบเขตของกรุงเทพมหานคร

สภาพทั่วไปเป็นท้องทุ่ง มีคลองสามวาผ่านกลางพื้นที่และมีคลองซอยเชื่อมระหว่างคลองหลักเป็นก้างปลา ประชาชนดั้งเดิมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพกสิกรรม ปัจจุบันเขตคลองสามวาเป็นเขตที่มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับที่ ๒ รองจากเขตสายไหม การส่งเสริมการดูแลสุขภาพไม่เพียงแต่เป็นการให้ความรู้เรื่องโรคระบาดที่เกี่ยวข้องไม่เพียงแต่ดูแลด้วยตนเองเท่านั้น จำเป็นต้องส่งเสริมการดูแลทั้งชุมชน แนวคิด “ชุมชนดี สุขภาพดี” ควบคู่กับการเป็นสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นที่มาของการจัดกิจกรรมนี้

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) การบรรยายแนะนำข้อมูลพื้นฐานชุมชนคลองสามวา โดย นายพันธ์ศักดิ์ เจริญสุข ผู้อำนวยการเขตคลองสามวา ซึ่งเขตคลองสามวามีชุมชนต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมแต่มีความสามัคคีและความร่วมมือภายในชุมชนต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง จึงมีความพร้อมในการร่วมมือกับองค์กรภาคส่วนต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการสาธารณประโยชน์ ในการจัดกิจกรรมของคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา และคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรมในครั้งนี้ ถือเป็นประโยชน์ต่อชาวชุมชนคลองสามวาเป็นอย่างยิ่งที่จะได้สร้างพลังความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคชุมชน และภาคประชาสังคมในการระวังป้องกันโรคโควิด-๑๙ รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพ การสร้างสุขภาวะที่ดี ควบคู่กับการเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีความพร้อมในอันที่จะช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกในชุมชน เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มั่นคงและยั่งยืน

๒.๒) การบรรยายหัวข้อ "คุณธรรม จริยธรรม คุณสมบัติของคนไทย" โดย หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล สมาชิกวุฒิสภา และที่ปรึกษากิตติมศักดิ์คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยเน้นการสร้างความรู้รักสามัคคีในชุมชน การประสานความร่วมมือร่วมใจและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เยาวชนคนรุ่นใหม่มีความเข้าใจในรากเหง้าของความเป็นคนไทย รักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความภาคภูมิในใจความเป็นคนไทย โดยศึกษาเรียนรู้จากประวัติศาสตร์ชาติไทยที่ไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของชาติตะวันตก

๒.๓) การบรรยายหัวข้อ "การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคระบาดเมื่อ COVID - 19 เป็นโรคประจำถิ่น" โดย นายแพทย์ฆนัท ครุธกูล ประธานคณะทำงานคนดีสุขภาพดี โดยเน้นย้ำถึงการดูแลสุขภาพและการระมัดระวังป้องกันโควิด - ๑๙ เมื่อกลายเป็นโรคประจำถิ่น การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์สารอาหารครบถ้วน การออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ

๒.๔) กิจกรรมฐานให้ความรู้ด้านสุขภาพ ๕ ฐาน ประกอบด้วย

(๑) ฐานความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย สมุนไพรไทย โดยมีการสาธิตการนวดแผนไทย องค์ความรู้ด้านสมุนไพรไทยฟ้าทะลายโจร และผลิตภัณฑ์สมุนไพรอื่น ๆ เช่น ยาหม่องลูกประคบสมุนไพรแก้ปวดเมื่อย เป็นต้น

(๒) ฐานความรู้ด้านการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการออกกำลังกายที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะที่ดี

(๓) ฐานความรู้ด้านโภชนาการเพื่อสุขภาพ เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย ความรู้เกี่ยวกับสารอาหาร

(๔) ฐานความรู้ด้านการใช้ยาและเภสัชกรรมชุมชน เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาอย่างถูกต้องเหมาะสม

(๕) ฐานความรู้เกี่ยวกับการ CPR หรือ Cardiopulmonary resuscitation เป็นการช่วยเหลือผู้ป่วยที่กำลังจะหยุดหายใจ หรือหัวใจกำลังจะหยุดเต้น ให้กลับมาหายใจ หรือลมหายใจไหลเวียนได้ตามปกติ

๒.๕) การจัดบูทหน่วยตรวจสุขภาพชุมชนเคลื่อนที่ โดยโรงพยาบาลนวเวช เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยให้บริการวัดความดัน ตรวจวัดน้ำตาลปลายนิ้ว พร้อมให้คำปรึกษาสุขภาพ

๒.๖) การบรรยายพิเศษ โดยพันเอกนายแพทย์พงษ์ศักดิ์ ตั้งคณา กล่าวถึงความรู้ในการสร้างเทคนิคอย่างไร ให้ชุมชน มีคุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นการสร้างกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์และการสานพลังความสามัคคีในชุมชน การสร้างแรงบันดาลใจและกำลังใจให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง

๒.๗) กิจกรรมสานพลังสุขภาพดี โดย นายอนันตชัย อินทร์ธิราช อนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนสร้างเครือข่ายคุณธรรม หรือองค์กรคนดีร่วมกับองค์กรภาครัฐ และภาคประชาสังคมในการเสริมสร้างชุมชนสุขภาพดี มีคุณธรรม ขยายเครือข่ายไปยังชุมชนต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร และในระดับประเทศในอนาคต

๒.๘) การมอบอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้แก่โรงพยาบาลชุมชน มูลนิธิ ดร.เทียม โชควัฒนา มอบอุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อโรงพยาบาลต่าง ๆ ในชุมชน ประกอบด้วย โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี โรงพยาบาลบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โรงพยาบาลหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี และโรงพยาบาลนวเวช กรุงเทพมหานคร

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ทำให้ประชาชนในชุมชนเขตคลองสามวา เป็นชุมชนที่มีคุณธรรมจริยธรรมภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ควบคู่ไปกับการสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับประชาชนไทยในทุกช่วงวัย

๓.๒) ทำให้ประชาชนในชุมชน มีองค์ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและการป้องกันโรคโควิด - ๑๙ ให้ประชาชนไทยมีความรู้ด้านสุขภาพและมีความสามารถพึ่งพาตนเองได้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

๓.๓) สามารถประสานความร่วมมือด้านคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาสังคม

๖. คณะทำงานคนดี รักษ์โลก : ทำหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย ภายใต้คุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ให้เป็นที่ประจักษ์ในสังคม พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาสังคม เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของคณะทำงานให้มีประสิทธิผลและมีความต่อเนื่อง โดยคณะทำงานได้จัดสัมมนาและกิจกรรม จำนวน ๒ ครั้ง สรุปได้ดังนี้

๖.๑ การจัดสัมมนา "พฤกษาบูชา พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง"

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรมได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายหลักในการขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรมให้แก่คนไทยในทุกช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา เพื่อปลูกฝังอยู่ในจิตสำนึกของคนไทย ให้เกิดความรัก (สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์) และมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย

ในการนี้ คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ร่วมกับคณะกรรมาธิการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเครือข่ายพลังสตรีสร้างคุณธรรม กำหนดจัดโครงการ "พฤกษาบูชา พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง" ในวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๔๐๒ - ๔๐๓ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา เพื่อสืบสานพระราชปณิธานตามพระราชดำรัสสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ ณ บ้านถ้ำคิ้ว อำเภอล่องดาว จังหวัดสกลนคร **"พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันจะเป็นป่า ป่าที่ถวายความจงรักภักดีต่อน้ำ พระเจ้าอยู่หัวสร้างอ่างเก็บน้ำ ฉันจะสร้างป่า"** และปลูกจิตสำนึกให้องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ได้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ป่าไม้ภายใต้คุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ให้เป็นที่ประจักษ์ในสังคม

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) **พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ ประธานคณะกรรมาธิการทรัพยากรธรรมชาติฯ** กล่าวถึง ทรัพยากรป่าไม้เป็นมรดกอันล้ำค่าของแผ่นดินที่บรรพบุรุษไทยรักษาไว้เพื่อให้คนรุ่นหลัง จึงเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่ต้องช่วยกันดูแลให้ป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ส่งต่อให้แก่ลูกหลานไทยในอนาคต พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูพื้นที่ป่าและทรงมีพระราชดำรัสปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง เพื่อให้คนที่อยู่กับป่าได้ใช้ประโยชน์จากป่าควบคู่กับการอนุรักษ์ดูแลรักษาป่าให้มีความสมบูรณ์อย่างยั่งยืน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้พระราชทานโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ เพื่อให้ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ป่าอยู่อย่างมีความสุข และมีความสมดุลทั้งการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ควบคู่กัน รวมทั้ง พระราชทานธง “พิทักษ์ป่า เพื่อชีวิต” ให้แก่ราษฎรเพื่อช่วยกันอนุรักษ์ป่าดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในหมู่บ้านหรือชุมชนของตนเอง โอกาสนี้ คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรมและคณะทำงานคนดีรักษ์โลก ในคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ได้ร่วมกับคณะกรรมาธิการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา จัดโครงการครั้งนี้ขึ้นเนื่องจากตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ และถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้คนไทยเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ต่อไป

๒.๒) **การเสวนา “ยุทธศาสตร์ต้นไม้เพื่อแผ่นดิน”** โดย**นายอำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะประธานคณะทำงานสมัชชาต้นไม้เพื่อแผ่นดินตามรอยพ่อ ในคณะกรรมาธิการทรัพยากรธรรมชาติฯ** กล่าวว่า ในอดีตประเทศไทยเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ แต่ปัจจุบันมีการใช้พื้นที่ไปเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจจำนวนมากส่งผลให้พื้นที่ป่าและต้นไม้ลดลง ดังนั้น จึงต้องหันกลับมาช่วยกันปลูกต้นไม้ เพื่อสร้างป่าคืนอากาศที่ดีให้กับโลก ขอให้ทุกคนเห็นความสำคัญของป่าและเป็นแรงบัลดาลใจส่งต่อคนอื่น “ป่าสร้างได้ด้วยมือทุกคน”

๒.๓) **การมอบกล้าไม้ให้ประชาชนนำไปปลูกบริเวณบ้านของตนเอง** เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของการอนุรักษ์ป่าไม้ ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ซึ่งในโอกาสนี้ได้รับเกียรติจาก **นายสุรชัย อจลบุญ อธิบดีกรมป่าไม้** กล่าวถึง

คุณค่าของป่าไม้ซึ่งเปรียบเสมือน “ค่าของแผ่นดิน” พร้อมทั้งนำกล้าไม้มอบให้แก่ผู้เข้าร่วมงาน นำไปปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อให้องค์กรภาครัฐ เอกชน และประชาชน ได้มีส่วนร่วมตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการอนุรักษ์ป่าไม้

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

๓.๒) ทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมด้วยการนำกล้าไม้ไปปลูกทำให้เกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๓.๓) เป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเผยแพร่คุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา

๖.๒ การจัดโครงการ “กีฬาเพื่อสุขภาพ”

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ได้ตระหนักและให้ความสำคัญยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายหลักในการขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรมให้แก่คนไทยในทุกช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา เพื่อปลูกฝังอยู่ในจิตสำนึกของคนไทยให้เกิดความรัก (สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์) และมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย “...การกีฬานั้นนับเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการกล่อมเกลาให้เด็กมีจิตใจอดทน กล้าหาญ รู้แพ้ รู้ชนะ ปลูกฝังพลานามัยให้แข็งแรง เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้มีสมรรถภาพ ทั้งในทางจิตใจและร่างกาย เป็นผลสืบเนื่องไปถึงการเป็นพลเมืองของชาติอันเป็นยอดแห่งความปรารถนา...” พระบรมราโชวาท ในวันเปิดการแข่งขันกรีฑานักเรียนประจำปี วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๔ แสดงให้เห็นถึงพระราชปณิธานในเรื่องการส่งเสริมการกีฬาว่า เป็นสิ่งจำเป็น และเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคลและประเทศชาติ จึงทรงส่งเสริมกีฬาทุกประเภท พร้อมทั้งทรงกีฬามากมายหลายประเภทเช่นกัน

คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม คณะทำงานคนดี รักษ์โลก ร่วมกับมูลนิธิ ดร.เทียม โชควัฒนา เล็งเห็นถึงความสำคัญของ “คุณธรรมจริยธรรมทางการกีฬา” ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งในด้านสุขภาพ พลานามัย และด้านจิตใจ ทำให้ประชาชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับกีฬาได้รับการนำไปใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว และชุมชนในประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลก โดยอาศัยกระบวนการของกีฬาสร้างการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายภายในชุมชน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกในการดำรงชีวิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่นเป็นรากฐานที่ดีของสังคม

ด้วยเหตุนี้ จึงได้จัดโครงการ “กีฬาเพื่อสุขภาพ” ขึ้น ในวันศุกร์ที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีธุรกิจแฟชั่นนานาชาติ กรุงเทพมหานคร เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการใช้กีฬาสำหรับการออกกำลังกาย และนันทนาการ เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคมอันจะนำไปสู่การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อันเป็นหัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) การบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ และประโยชน์ของกีฬาแต่ละประเภท โดยวิทยากรดังนี้

(๑) นายไกรสีห์ กรรณสูต ประธานมูลนิธิเพื่อพัฒนากีฬาเปตอง กล่าวว่า ปัจจุบันกีฬาเปตองเป็นที่นิยมเล่นกันอย่างแพร่หลายเกือบทุกประเทศในทวีปยุโรป อเมริกา และเอเชีย สำหรับในประเทศในทวีปเอเชีย ประเทศไทยนับเป็นประเทศหนึ่งที่มีผู้นิยมเล่นกันอย่างแพร่หลายและกว้างขวางมากในปัจจุบัน กีฬาเปตองได้เริ่มเข้ามาในประเทศไทย เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยการริเริ่มของนายจันทร์ โพยหาญ นำกีฬาเปตองเข้ามาเผยแพร่ให้คนรู้จัก

อย่างเป็นทางการคนแรก นายจันทร์ โพยหาญ ได้ร่วมกับนายศรีภูมิ สุขเนตร ซึ่งเป็นอดีตนักเรียนเก่าฝรั่งเศส ซึ่งมีความรู้ความสามารถในด้านกีฬาเปตองเป็นอย่างดี ได้ร่วมกันจัดตั้งสมาคมเปตองและโรปวังซาล แห่งประเทศไทย ขึ้น ต่อมาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชนนีทรงช่วยส่งเสริม และเผยแพร่ให้อีกทางหนึ่ง สำหรับประโยชน์ของเปตอง มีผลทำให้พัฒนาทางด้านร่างกายช่วยให้เกิดการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างสายตาและมือ พัฒนาทางด้านสติปัญญาเนื่องจากกีฬาเปตอง เป็นเกมการเล่นที่จำเป็นต้องอาศัยการคิด การคาดคะเน การคำนวณ การอ่านเกม ขณะเดียวกันนอกจากการคิดหาวิธีการเล่น “เกมรุก” เพื่อเป็นการบังคับคู่ต่อสู้ที่เหนือกว่าเพื่อ “พลิกเกม” การเล่นไม่ให้เป็นฝ่ายที่เสียเปรียบคู่ต่อสู้ พัฒนาทางด้านจิตใจโดยต้องร่วมเล่น “เป็นทีม” ฉะนั้นวิธีการเล่นจะต้องเข้าถึงจิตใจผู้ร่วมทีมนอกจากนี้ยังช่วยให้ได้รู้จักเป็นบุคคลที่ยอมรับฟังความคิดเห็น และเหตุผลของผู้ร่วมทีมในกรณีที่ต้องการปรึกษาวางแผนร่วมกันในระหว่างการแข่งขัน เพื่อเอาชนะคู่ต่อสู้ นอกจากนี้ยังส่งเสริมพัฒนาทางด้านสมาธิฝึกการวางเฉยให้ได้ ต้องไม่วิตกกังวลมากเกินไป ไม่ท้อถอย ไม่ตั้งความหวังมากเกินไปและที่สำคัญต้องไม่ใส่ใจเสียงของผู้ชมรอบข้างสนาม ไม่ว่าจะเป็นเสียงเชียร์ เสียงข่มขวัญ หรือแม้แต่เสียงสอนเกมการเล่น เพราะจะทำให้เกิดความสับสน อันจะมีผลโดยตรงต่อฝีมือของตนเองในการเล่นเปตอง

(๒) นายวิฑูรย์ สนุกแสน กล่าวถึง การออกกำลังกายและกิจกรรมการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของสรีระหรือร่างกายของผู้เล่นด้วยว่ามีความเหมาะสมกับกีฬาชนิดนั้น รวมถึงทักษะความถนัดความชอบของแต่ละบุคคล แต่สำหรับการเล่นกีฬาเพื่อออกกำลังกายหรือเพื่อสุขภาพนั้น ก็อาจจะคำนึงถึงแค่เพียงความชอบและความถนัดเท่านั้นอาจจะไม่ต้องมีทักษะหรือความถนัดอะไรมากมายก็สามารถเล่นกีฬาเพื่อเสริมสร้างสุขภาพให้แข็งแรงได้ สิ่งสำคัญของการเล่นกีฬานั้น เป็นประโยชน์ด้านจิตใจและอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย การเป็นผู้เสียสละให้ส่วนรวม การช่วยให้เป็นบุคคลที่มีจิตใจหนักแน่น มีความมั่นใจในตนเอง และกล้าตัดสินใจ การยอมรับในตัวผู้อื่นการทำให้จิตใจและอารมณ์สุขุมเยือกเย็น และมีความรอบคอบดียิ่งขึ้นด้วย

(๓) นายอาคม สิงห์ผาสุก กล่าวว่า การเล่นกีฬาเป็นการออกกำลังกายชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าการออกกำลังกายเป็นยาขนานวิเศษ วันนี้จะขอกล่าวถึงกีฬาที่เป็นที่นิยมในประเทศไทยอย่างยิ่ง กล่าวคือ วอลเลย์บอล เป็นกีฬาที่ฝึกหัดเล่นให้เป็นได้ง่ายและเล่นได้ทุกเพศทุกวัย และเนื่องจากวอลเลย์บอลเป็นกีฬาประเภททีม จึงต้องมีการฝึกซ้อมเพื่อให้การเล่นในทีมมีความสัมพันธ์และรักใคร่ปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รวมทั้งต้องมีไหวพริบที่ดีสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่าง ๆ ได้จึงจะทำให้มีชัยชนะในการเล่น ทั้งยังช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้เล่นอย่างหนึ่ง เพราะผู้เล่นจะต้องถูกฝึกให้มีระเบียบมีวินัย มีเหตุ มีผล รู้จักการเป็นผู้นำผู้ตาม และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นการปลูกฝังนิสัยอันมีผลที่จะนำมาใช้ในชีวิตประจำวันด้วย นอกจากนี้ กีฬาวอลเลย์บอลเหมือนกับกีฬาประเภทอื่น ๆ ที่สร้างความมีน้ำใจนักกีฬา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การรู้จักแพ้ ชนะ และอภัย

(๔) นายวัจน์จรณ มณีแสง กล่าวว่า คุณประโยชน์ของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายที่มีจุดประสงค์แน่นอนในการพัฒนาสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งอาจหมายถึงการดำรงรักษาสุขภาพที่ดีอยู่แล้วมิให้ลดถอยลง ปรับปรุงสุขภาพที่ทรุดโทรมให้ดีขึ้น ป้องกันโรคที่เกี่ยวเนื่องกับการขาดออกกำลังกาย ตลอดจนช่วยแก้ไขหรือฟื้นฟูสภาพร่างกายจากโรคบางอย่าง กีฬาเพื่อสุขภาพ จึงมีลักษณะที่แตกต่างจากกีฬาแข่งขันอยู่มากเพราะมิได้เกี่ยวข้องกับชัยชนะหรือชื่อเสียงเช่นกีฬาแข่งขัน นอกจากนี้ กีฬายังช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เล่นกีฬาไปในตัวด้วย ไม่ว่าจะเป็นความมีน้ำใจนักกีฬา ความซื่อสัตย์สุจริตในการแข่งขันกีฬา

๒.๒) พิธีเปิดการแข่งขัน "กีฬาเพื่อสุขภาพ" จำนวน ๓ ประเภท ได้แก่

(๑) วอลเลย์บอล (สำหรับ Gen Z)

(๒) เปตอง (สำหรับ Gen Z)

(๓) กรีฑา (สำหรับ Gen Z Gen Y Gen X และ Baby Bloomer)

จากนั้น ดร.ศิรินา ปวโรฬาวิทยา ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ได้มอบถ้วยรางวัลให้แก่ผู้ชนะ “กีฬาเพื่อสุขภาพ”

๓) ผลสรุปการดำเนินงาน

๓.๑) สามารถเสริมสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา โดยเฉพาะเรื่อง "ความมีวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต"

๓.๒) ทำให้คนในชุมชนได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้คนในชุมชนทุกช่วงวัยได้เล่นกีฬาและออกกำลังกาย เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคม

๓.๓) สามารถประสานความร่วมมือด้านคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาสังคม

๗. คณะทำงานคนดี สังคมดี ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับประเทศ ให้มีการยกย่องเชิดชูองค์กรคนดีเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม อันจะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้คนในสังคมที่จะประพฤติและปฏิบัติตนเป็นคนดีมีศีลธรรมอันจะส่งผลให้สังคมโดยรวมเกิดความสงบสุข พร้อมทั้งการส่งเสริมให้จัดทำสื่อคุณธรรมสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่คุณธรรมและจริยธรรมให้เป็นที่ประจักษ์ในสังคม โดยคณะทำงานได้จัดสัมมนาและกิจกรรม จำนวน ๗ ครั้ง สรุปได้ดังนี้

๗.๑ การจัดสัมมนา เรื่อง "สื่อสร้างสรรค์ องค์กรดี"

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม และคณะทำงานคนดี สังคมดี ได้ตระหนักเป็นอย่างดีว่า การสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับคนไทยโดยผ่านหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จำเป็นต้องใช้เครื่องมือ รูปแบบและวิธีการสื่อสารที่ตรงไปตรงมา มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ กระชับ ไม่ซับซ้อน และเข้าใจง่าย รูปแบบการนำเสนอแบบคลิปภาพยนตร์สั้นหรือคลิปวิดีโอสั้น จึงเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของประชาชนในสังคม จึงได้ประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จัดการสัมมนาหัวข้อ "สื่อสร้างสรรค์ องค์กรคนดี" ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเป็นต้นแบบองค์กรคนดีในสังคมได้พัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรและบุคลากรภายในองค์กรให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งในการเสวนาจะมีการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการทำสื่อคุณธรรมสร้างสรรค์ การพัฒนาเนื้อหาการเล่าเรื่องและการถ่ายทอดอย่างสร้างสรรค์ ให้ผู้เข้าร่วมเสวนาได้รับความรู้และพัฒนาทักษะในการผลิตสื่อคลิปวิดีโอ เพื่อเผยแพร่คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมองค์กรต่อสาธารณชนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสืบไป

๒) วิธีการดำเนินงาน

การจัดสัมมนาซึ่งเป็นการบรรยายโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการและวิธีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมภายในองค์กร การฝึกอบรมในการจัดทำคลิปวิดีโอสั้นนำเสนอคุณธรรมและจริยธรรม และการแสดงนิทรรศการการกระบวนการสร้างองค์กรคุณธรรมต้นแบบ จำนวน ๖ ครั้ง สรุปได้ดังนี้

๒.๑) การจัดสัมมนา "สื่อสร้างสรรค์ องค์กรคนดี" ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom Cloud Meetings) ครั้งที่ ๑ วันอังคารที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นการบรรยายทางวิชาการ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

(๑) การบรรยาย หัวข้อ "วุฒิสภา ส่งเสริมคนดี องค์กรคนดี สังคมดี" โดยพลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ ประธานคณะทำงานคนดี สังคมดี มีเนื้อหาโดยสรุปเกี่ยวกับการสร้างสื่อ เพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคมพร้อมเปิดวิดีทัศน์แบบอย่างที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอน พร้อมทั้งถ่ายทอดหลักการสำคัญ ๓ อย่างคือ (๑) หลักคนดี คือ การ "คิด" และ "กระทำ" เพื่อผู้อื่นหรือสังคม และการ "คิดดี พูดดี ทำดี" รักษากายกรรม วจีกรรม มโนกรรม รวมทั้งการควบคุมตนเองเพื่อดำรงไว้ซึ่งมนุษยธรรม (๒) หลักของการประพฤติตนที่ดี ประกอบด้วย ความดี คือ การกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ความถูกต้อง ตามกฎหมาย วินัย จริยธรรม ศีลธรรมของศาสนา วัฒนธรรมของสังคม และความเป็นธรรม คือ มีความเท่าเทียมกันและยุติธรรม และ (๓) หลักคุณธรรม – จริยธรรม คือ "คุณธรรม" คือ ควบคุมจิตใจตนเองได้ โดยไม่ต้องมีผู้ใดตักเตือน "จริยธรรม" คือ ควบคุมได้แต่พฤติกรรม โดยมีการแนะนำ ตักเตือน ดังนั้น คุณธรรม – จริยธรรม จึงเป็นสภาพคุณงามความดีของบุคคลในสังคมที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น เป็นสิ่งที่เกิดจากเนื้อในตน ซึ่งสร้างสมมาตั้งแต่เยาว์วัย ผ่านแบบอย่างที่ดีและการกล่อมเกลาทางสังคม

(๒) การบรรยาย หัวข้อ "การสร้างเนื้อหาสื่อ..ให้โดนใจ" โดยนายนิวัฒน์ ประสิทธิวรวิทย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีเนื้อหาโดยสรุปเกี่ยวกับการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการทำคลิปวิดีโอในการเผยแพร่คุณธรรมความดีงามต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ การนำเทคนิคต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ เช่น หลักการเล่าเรื่อง (Content) ให้น่าสนใจ ผ่านตัวละครต่าง ๆ การสร้างเรื่องราวหรือเหตุการณ์ให้เชื่อมโยงกับความคิด ความเชื่อ หรืออุดมการณ์ สามารถส่งสารไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้ตรงตามความต้องการของผู้ส่งสาร ทั้งนี้ การบรรยายให้ความรู้ดังกล่าวนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เข้าร่วมการเสวนา ซึ่งจะได้นำความรู้และทักษะที่ได้รับนำไปพัฒนาต่อยอดในการสร้างสื่อคุณธรรมในรูปแบบคลิปวิดีโอสั้นเพื่อเผยแพร่คุณธรรมจริยธรรมให้แพร่หลายในสังคมต่อไป

๒.๒) การจัดสัมมนา "สื่อสร้างสรรค์ องค์กรคนดี" ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom Cloud Meetings) ครั้งที่ ๒ วันอังคารที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการบรรยายทางวิชาการ หัวข้อ "การสร้างเนื้อหาสื่อ..ให้โดนใจ" โดยนายนิวัฒน์ ประสิทธิวรวิทย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีเนื้อหาโดยสรุปเกี่ยวกับแนวทางการในการสร้างบทหรือสตอรี่บอร์ด ตามหลักการในการเขียนโครงบทสื่อ ซึ่งเป็นการถอดบทเรียนอย่างง่าย โดยมีกระบวนการ ดังนี้

(๑) ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมซึ่งอาจมีการแสดงภาพกิจกรรม โครงการ วิถีชีวิตกิจวัตร สถิติ หรือ ปัญหาที่นำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงซึ่งอาจแสดงภาพปัญหาก่อนแก้ไขคือเรื่องอะไร แก้ปัญหาแล้วชุมชนหรือหน่วยงานมีความเปลี่ยนไปอย่างไร

(๒) ความสำเร็จนั้นหรือการแก้ปัญหานั้นเกิดจากคุณธรรม ความดี คุณลักษณะที่ดีอะไรบ้าง โดยระบุคุณธรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จนั้น พยายามเลือกเพียงข้อเดียว หรือทิศทางเดียวไม่กว้างเกินไป

(๓) ผู้นำของท่านมีแนวคิดอย่างไรในการสนับสนุนคุณธรรมข้อนี้ให้เกิดขึ้น อาจจะเป็นบทสัมภาษณ์ผู้นำ/ผู้บริหารองค์กร

(๔) ผู้ปฏิบัติงานของท่าน มีแนวคิดสอดคล้อง/ไอเดียอะไรสนับสนุนแนวคิดคุณธรรม โดยมีการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงาน

(๕) สรุปประเด็นเป็นภาพกิจกรรมหรือ บรรยากาศที่ดีในชุมชน/หน่วยงาน

๒.๓) การจัดสัมมนา "สื่อสร้างสรรค์ องค์กรคนดี" ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom Cloud Meetings) ครั้งที่ ๓ วันพุธที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการบรรยายทางวิชาการ หัวข้อ "การสร้างเนื้อหาสื่อให้โดนใจ เพื่อเผยแพร่คุณธรรมสู่สังคมไทยอย่างยั่งยืน" อาจารย์เอกรง คุ้มพร้อมบุญ อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และวิทยากรประจำบริษัท แอด ทีม เอช อาร์ พลัส จำกัด มีเนื้อหาโดยสรุปเกี่ยวกับการรับ - ส่งข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีความสำคัญสำคัญและมีอิทธิพลด้านข้อมูลข่าวสารอย่างยิ่งต่อหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงประชาชนทั่วไป และการชี้ให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสียของการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความสามารถในการนำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ ที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม (การนำเสนอผลงานของภาคเอกชน)

๒.๔) การจัดสัมมนา "สื่อสร้างสรรค์ องค์กรคนดี" ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom Cloud Meetings) ครั้งที่ ๔ วันพุธที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสื่อคุณธรรม โดยนายนิวัฒน์ ประสิทธิวรวิทย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีเนื้อหาโดยสรุปเกี่ยวกับการถอดองค์ความรู้

กระบวนการและวิธีการพัฒนาคุณธรรม จุดเปลี่ยนสำคัญ รูปธรรม ความสำเร็จและความภาคภูมิใจ รวมถึงแนวทางการในการสร้างบทหรือสตอรี่บอร์ด พร้อมทั้งการนำเสนอผลงานของภาครัฐและภาคประชาสังคม

๒.๕) การจัดสัมมนา "สื่อสร้างสรรค์ องค์กรคนดี" ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Zoom Cloud Meetings) ครั้งที่ ๕ วันอังคารที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการบรรยายและอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสื่อคุณธรรม โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

(๑) การอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสื่อคุณธรรม โดย นายระวี ตะวันธรงค์ นายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการทำ "สื่อคุณธรรมสร้างสรรค์" พัฒนาเนื้อหาการเล่าเรื่องด้านคุณธรรมและจริยธรรม การถ่ายทอดอย่างสร้างสรรค์ให้กับผู้เข้าร่วมเสวนา ตลอดจนให้ผู้เข้าร่วมการเสวนาได้นำเสนอผลงานและเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชนต่อไป

(๒) การอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างสื่อคุณธรรม โดย นายนิวัฒน์ ประสิทธิวรวิทย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีเนื้อหาโดยสรุปเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะในการผลิตคลิปวิดีโอการเลือกสรรเนื้อหาที่จะนำเสนอ การตัดต่อภาพและเสียง การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะเสนอ ตลอดจนเรียนรู้จริยธรรมของการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ สาธารณะด้วย รวมถึงแนวทางการในการสร้างบทหรือสตอรี่บอร์ด และข้อเสนอแนะแนวทางการผลิตสื่อคุณธรรมอย่างสร้างสรรค์

๒.๖) การจัดสัมมนา “สื่อสร้างสรรค์ องค์กรคนดี” ครั้งที่ ๖

ในการจัดสัมมนาครั้งนี้ ได้รับเกียรติเป็นอย่างสูงจาก **ศาสตราจารย์พิเศษ พรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา** เป็นประธานในพิธีเปิดงาน ซึ่งท่านได้กล่าวว่า เป็นที่ทราบกันดีว่า การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยิ่งใหญ่ในกระบวนการเรียนรู้ของผู้คนในสังคม เกิดสื่อรูปแบบใหม่ ๆ ที่กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ กระตุ้นการรับรู้ และดึงดูดความสนใจ ตลอดจนสร้างแรงผลักดันในสังคมทั้งด้านบวกและด้านลบ การพัฒนาทางเทคโนโลยีที่ไม่หยุดยั้งนี้จึงเหมือนดาบสองคม เมื่อเกิดคุณประโยชน์ในด้านหนึ่งก็ย่อมมีภัยอีกด้านหนึ่งอยู่เสมอ ฉะนั้น การมุ่งพัฒนาให้เกิดนวัตกรรม และสื่อสร้างสรรค์ จึงมีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและทักษะชีวิตให้ประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ให้เกิดการตระหนักรู้และเข้าใจถึงผลกระทบจากการเสนอข่าวหรือเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ และมีวิจารณญาณที่ดีในการผลิตสื่อ การรับชม และการเลือกบริโภคสื่อ สอดแทรกเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทย

ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสื่ออย่างสร้างสรรค์ เพื่อผลักดันให้เกิดการผลิตสื่อที่ดีและขยายไปยังวงกว้าง ก่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและเพื่อให้ดำเนินการสอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์ และแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ตลอดจนเชื่อมโยงกับสถาบันหลักของชาติ นำไปสู่การผลิตสื่อหรือสื่อสร้างสรรค์คุณธรรมที่เป็นการกระตุ้นจิตสำนึกด้านคุณธรรมของผู้รับสื่อ ในการเผยแพร่ขยายผลสื่อสร้างสรรค์คุณธรรมในรูปแบบต่าง ๆ ให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับรู้ เข้าใจ และเกิดแรงบันดาลใจในการทำความดีด้านต่าง ๆ

(๑) การบรรยาย หัวข้อ "กระบวนการสร้างองค์กรคุณธรรมต้นแบบ" โดยพลอากาศเอกวีรวิท คงศักดิ์ ประธานคณะทำงานคนดี สังคมดี มีเนื้อหาเกี่ยวกับคำว่า "คุณธรรม" (moral) คือ ความดีที่อยู่ภายในจิตใจของตัวเรา ซึ่งเป็นธรรมชาติของความเป็นมนุษย์และเป็นสิ่งที่ทำให้สามารถควบคุมจิตใจของตนเองได้ อีกทั้ง เครื่องมือในการควบคุมจิตใจ คือ ความดี หมายถึงสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์กับผู้อื่นหรือสังคม ส่วนคำว่า "จริยธรรม" (ethics) หมายถึง พฤติกรรมความประพฤติที่เกิดจากคุณธรรมหรือความดีที่อยู่ในจิตใจ หากเป็นคนดีก็จะสะท้อนสิ่งที่ดีงามออกมา หากทุกคนมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐานในจิตใจแล้วจะทำให้สังคมสงบและทำให้สังคมพัฒนาก้าวหน้าไปได้โดยไม่มีอุปสรรค โดยผู้แทนแต่ละองค์กรที่เข้าร่วมการสัมมนาในวันนี้ได้ตระหนักถึงสิ่งเหล่านั้นภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ซึ่งจะต้องมีการถ่ายทอดกระบวนการสร้างคุณธรรมภายในองค์กรซึ่งจะเป็นการอธิบายถึงกระบวนการสร้างองค์กรคุณธรรมต้นแบบและวิธีการเสริมสร้างบุคลากรภายในองค์กรให้เป็นคนดี ผ่านสื่อคุณธรรมสร้างสรรค์ที่มีความน่าสนใจและดึงดูดใจให้ผู้ที่รับชมรับฟังเพื่อให้องค์กรอื่นสามารถขยายผลเพื่อไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม

(๒) การบรรยายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หัวข้อ "สื่อสร้างสรรค์องค์กรคนดี" โดยกลุ่มที่ ๑ นายนิวัฒน์ ประสิทธิวรวิทย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และกลุ่มที่ ๒ นายพัศรวินทน์ กุลสมบูรณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านมัลติมีเดีย วิทยากรแต่ละกลุ่มได้บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์สื่อคุณธรรม และให้ผู้แทนองค์กรนำเสนอผลงาน "สื่อคุณธรรม สร้างสรรค์" ในรูปแบบคลิปวิดีโอสั้นหรือเรื่องราวที่จะถ่ายทำ (Story Board) การบอกเล่าเรื่องความดีหรือวิธีการสร้างคนดีภายในองค์กรและให้วิทยากรเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงคลิปวิดีโอให้มีความน่าสนใจและสามารถดึงดูดให้ผู้อื่นรับชมรับฟังอย่างแพร่หลายในวงกว้าง

(๓) **การจัดนิทรรศการ จัดแสดงนิทรรศการในหัวข้อ "กระบวนการสร้างองค์กรคุณธรรมต้นแบบ"** จากหน่วยงานที่เป็นองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จำนวน ๙ องค์กร ถือเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรมและจริยธรรมในระดับประเทศ ให้มีการยกย่องเชิดชูองค์กรคนดีเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม ส่งเสริมให้คนไทยทุกช่วงวัยประพฤติและปฏิบัติตนเป็นคนดี มีศีลธรรม ส่งผลให้สังคมโดยรวมเกิดความสงบสุข และทำให้ประเทศชาติพัฒนายั่งยืนสืบไป ดังนี้

- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- สำนักงาน ก.พ.
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
- กรมการปกครอง
- กรมพัฒนาที่ดิน
- กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด

๓) ผลการดำเนินงาน

๓.๑) ได้ส่งเสริมให้เกิดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านคุณธรรมจริยธรรม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงาน ก.พ. ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) กรมการปกครอง กรมพัฒนาที่ดิน กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด

๓.๒) สามารถกำหนดแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้เป็นต้นแบบในสังคมผ่านสื่อออนไลน์และเพื่อเผยแพร่ขยายผลการดำเนินงานองค์กรคนดี

๓.๓) ผู้เข้าร่วมอบรมมีทักษะในการพัฒนาสื่อคุณธรรมสร้างสรรค์และสามารถที่จะกลับไปพัฒนาสื่อคุณธรรมที่มีเนื้อหาที่ดีงามนำเสนอเรื่องราวที่ดีงามของสังคมไทยและอัตลักษณ์ความเป็นคนดีของคนไทยให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคมโดยทั่วไป

๓.๔) สามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้นำและบุคลากร ภายในองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้นแบบให้สกัดความรู้ จุดเด่นของตนเองมาสื่อสารสร้างแรงบันดาลใจให้กับองค์กรอื่นในสังคมได้ ในรูปแบบคลิปวีดิโอผลงานสื่อคุณธรรมสร้างสรรค์จำนวน ๔๘ ผลงาน สำหรับเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ต่อสาธารณชน

๗.๒ การจัดงานมอบโล่เกียรติยศ “องค์กรคนดี”

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม และคณะทำงานคนดี สังคมดี ได้ตระหนักและให้ความสำคัญยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔ และขยายครอบคลุม ตามมติคณะรัฐมนตรีจนถึง พ.ศ. ๒๕๖๕) โดยมีเป้าหมายหลักในการขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรม ให้แก่คนไทยในทุกช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา เชื่อมโยงกับสถาบันหลักของชาติ ได้แก่ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปลูกฝังอยู่ในจิตสำนึกของคนไทยให้เกิดความรัก มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย

ด้วยเหตุนี้ คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรมและคณะทำงานคนดีสังคมดี ได้ประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม ได้กำหนดงานมอบโล่เกียรติยศ “องค์กรคนดี” ขึ้น เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่บริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล เป็นที่ประจักษ์ในสังคม ซึ่งเป็นต้นแบบองค์กรคนดีสามารถพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรและบุคลากรภายในองค์กรให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์ขึ้นภายในองค์กรสามารถขยายผลไปสู่องค์กรอื่นของประเทศผ่านการถ่ายทอดกระบวนการสร้างคนดีขององค์กรหรือวิธีการสร้างคนดีภายในองค์กร เผยแพร่คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมองค์กรต่อสาธารณชนให้สามารถนำไปขยายผลสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) การพิจารณาสรรหาและคัดเลือกองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่บริหารงานยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล เป็นที่ประจักษ์ในสังคม เพื่อมอบโล่เกียรติยศองค์กรคนดี คณะอนุกรรมาธิการและคณะทำงานได้พิจารณาสรรหาและคัดเลือกองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่บริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล เป็นที่ประจักษ์ในสังคม จำนวน ๖๕ องค์กร แบ่งเป็น ภาครัฐ จำนวน ๒๘ องค์กร ภาคเอกชน จำนวน ๒๓ องค์กร ภาคชุมชน จำนวน ๕ องค์กร ภาคประชาสังคม จำนวน ๘ องค์กร ซึ่งเป็นต้นแบบองค์กรคนดีสามารถพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรและบุคลากรภายในองค์กรให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์ขึ้นภายในองค์กรสามารถขยายผลไปสู่องค์กรอื่นของประเทศ

๒.๒) การจัดพิธีมอบโล่เกียรติยศ “องค์กรคนดี” ในวันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการประกาศยกย่อง เชิดชู องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาสังคม ซึ่งสามารถสกัดความรู้จุดเด่นของตนเองนำมาสื่อสารสร้างแรงบันดาลใจกับองค์กรอื่นในสังคมได้ และร่วมกันถ่ายทอดกระบวนการสร้างคนดีขององค์กรหรือวิธีการสร้างคนดีภายในองค์กร เพื่อขยายผลสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรและบุคลากรภายในองค์กรให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์ขึ้นภายในองค์กร และสามารถขยายผลไปสู่องค์กรอื่นของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม

ในโอกาสนี้ **ศาสตราจารย์พิเศษ พรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา** กล่าวชื่นชมและแสดงความยินดีกับหน่วยงานที่ได้รับโล่เกียรติยศ โดยกล่าวว่าทุกคนในองค์กรถือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และองค์กรที่ได้รับโลในวันนี้มีส่วนสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจกับองค์กรอื่น ๆ ในสังคมให้หันมาสร้างคนดีภายในองค์กร และยังจะสามารถขยายผลไปสู่องค์กรอื่นของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้องค์กรนั้น ๆ ก้าวหน้าไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้รับคัดเลือกจากคณะกรรมการฯ ให้เป็นหนึ่งในองค์กรภาครัฐ เข้ารับโล่เกียรติยศ “องค์กรคนดี” โดยมีนางสาวนภาภรณ์ ใจสัจจะ เลขาธิการวุฒิสภา เข้ารับโล่เกียรติยศจากประธานวุฒิสภาพร้อมกับหน่วยงานที่ได้รับการคัดเลือกด้วย

๒.๓) การบรรยายพิเศษ โดยพลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ ประธานคณะทำงานคนดี สังคมดี หัวข้อ “องค์กรคนดี คือ หัวใจของยุทธศาสตร์ชาติ” ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ประกอบด้วย ๖ ด้าน คือ ๑) ความมั่นคง ๒) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ๕) การสร้างการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ ที่กำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องปฏิบัติตาม

ความหมายของยุทธศาสตร์ชาติ หมายถึง ศาสตร์ (หลักวิชาการ) และศิลป์ในการพัฒนาและใช้ศักยภาพขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทยที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ซึ่งหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็น “คนดี คนเก่ง และคนมีคุณภาพ” จึงได้แต่งตั้งคณะทำงาน ๙ คณะ เพื่อแสวงหา “องค์กรคนดี” เปรียบเสมือน “เพชร” ที่มุ่งเน้นการสร้างบุคลากรในองค์กรหรือชุมชนให้เป็น “คนดี” ที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีคุณธรรม กตัญญู วินัย สุจริต พอเพียง และจิตอาสา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาประเทศ

๓) ผลสรุปการดำเนินงาน

(๑) ทำให้องค์กรภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม ที่บริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นองค์กรต้นแบบที่ดีในสังคมไทย

(๒) ทำให้องค์กรภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นองค์กรต้นแบบสามารถสกัดความรู้ จุดเด่นของตนเองมาสื่อสารสร้างแรงบันดาลใจกับองค์กรอื่นในสังคม และได้ถ่ายทอดกระบวนการสร้างคนดีขององค์กรหรือวิธีการสร้างคนดีภายในองค์กรขยายผลไปสู่การปฏิบัติขององค์กรอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

(๓) ได้พัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรและบุคลากรภายในองค์กรให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์ให้เกิดขึ้นภายในองค์กรและสามารถขยายผลไปสู่องค์กรอื่นของประเทศได้

(๔) สามารถประสานความร่วมมือด้านคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

บทที่ ๕

ผลการดำเนินงาน
ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

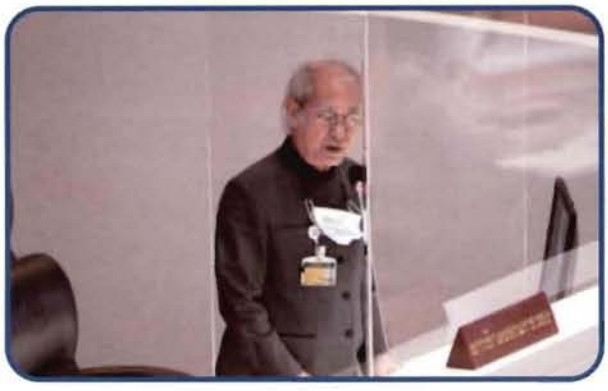

วิสัยทัศน์ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

“ปฏิรูปงานด้านศิลปวัฒนธรรมเชิงรุก เพื่อพัฒนาสังคมอย่างทั่วด้าน”

พันธกิจ

๑) การขับเคลื่อนกฎหมายด้านศิลปวัฒนธรรม

๒) การเปิดพื้นที่เพื่อบูรณาการงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม

๓) การส่งเสริม สนับสนุนโครงการภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

๔) การแก้ไขปัญหางานด้านศิลปะและวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ

แผนงาน

๑ การขับเคลื่อนกฎหมายด้านศิลปวัฒนธรรม

๒ การส่งเสริม สนับสนุน การบูรณาการการเปิดภูมิพื้นที่ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม

๓ การส่งเสริม สนับสนุนโครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

๔ การแก้ไขปัญหางานด้านศิลปะและวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ

๕ เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

ผลการดำเนินงาน ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

การดำเนินงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้ดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงานของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีการจัดประชุม พิจารณาเรื่องร้องเรียน การจัดสัมมนา และการเดินทางไปศึกษาดูงาน โดยสรุปได้ดังนี้

แผนงานที่ ๑ การขับเคลื่อนกฎหมายด้านศิลปวัฒนธรรม

- การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายด้านศิลปะและวัฒนธรรมและการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ....

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมพิจารณาติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายด้านศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และพิจารณาติดตามความคืบหน้าในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ....

๒) วิธีการดำเนินงาน

ขอข้อมูลความคืบหน้าการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายด้านศิลปะและวัฒนธรรมและการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... จากกระทรวงวัฒนธรรม

๓) ผลการดำเนินงาน

กระทรวงวัฒนธรรมรายงานความคืบหน้าการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายด้านศิลปะและวัฒนธรรมและการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... ดังนี้

๑) ร่างพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จะได้นำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติต่อไป

๒) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... เสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้ดำเนินการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรด้านชาติพันธุ์ และประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๘ ครั้ง เพื่อปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งประกอบด้วยหลักการ “คุ้มครองสิทธิทางวัฒนธรรม” หลักการ “ส่งเสริมศักยภาพกลุ่มชาติพันธุ์” และหลักการ “สร้างความเสมอภาคบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และขณะนี้ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบของกฎหมายและเจตนารมณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นจากกฎหมาย

แผนงานที่ ๒ การส่งเสริม สนับสนุน การบูรณาการการเปิดภูมิพื้นที่ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม

- การส่งเสริม สนับสนุน การบูรณาการการเปิดภูมิพื้นที่ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้พิจารณา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมภายใต้รูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมผ่านการเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมแบบบูรณาการดังแนวคิดการดำเนินงาน “ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม”

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลและพัฒนางานวิชาการภายใต้การจัดการองค์ความรู้และแนวคิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งรวบรวมข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นและศึกษาแนวทางและการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมไตรภาคีภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการทุนทางวัฒนธรรมพื้นที่ต้นแบบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และยุทธศาสตร์ชาติ และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรมต่อหน่วยงานด้านนโยบายการปฏิรูปประเทศด้านศิลปวัฒนธรรม

๒.๒) จัดสัมมนา เรื่อง “การเปิดภูมิพื้นที่ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม ๔ ภูมิภาค” เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะที่ภาครัฐควรสนับสนุนให้ทุกพื้นที่สามารถบริหารจัดการงานศิลปวัฒนธรรมได้ง่ายขึ้น และเอื้อต่อการทำงานของพื้นที่ เพื่อยกระดับทุนทางวัฒนธรรมให้เกิดมูลค่า ส่งเสริมให้เกิดแผนการดำเนินงาน (แผนแม่บท) และนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

๒.๓) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ อาคารรัฐสภา โดยเชิญหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การเปิดพื้นที่ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบาย การเปิดพื้นที่ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม และจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์สังเคราะห์พัฒนาเป็นข้อเสนอแนวทางทางนโยบายในการผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรมต่อหน่วยงานด้านนโยบายการปฏิรูปประเทศด้านศิลปวัฒนธรรมต่อไป

การจัดสัมมนา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม

การจัดสัมมนา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม (ต่อ)

๓) ผลการดำเนินงาน

รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม พร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเสนอไปยังรัฐบาล เพื่อผลักดันแนวคิดการดำเนินงานแบบไตรภาคีให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การปฏิรูปงานด้านศิลปวัฒนธรรมให้เกิดความสำเร็จ และเมื่อวันจันทร์ที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ และมีมติส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม นำเสนอรายงาน การพิจารณาศึกษา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม ต่อที่ประชุมวุฒิสภา

แผนงานที่ ๓ การส่งเสริม สนับสนุน โครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

- **การส่งเสริม สนับสนุน โครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน**

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้พิจารณาเห็นว่าคนไทยควรตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมที่บรรพชนสร้างไว้ ทั้งจากโบราณสถาน แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิรู้ศิลปวัฒนธรรมจากปราชญ์ชาวบ้าน ภาษาและวรรณกรรม รวมถึงเพลงพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม จึงเห็นควรส่งเสริม สนับสนุน โครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาให้มีบทบาทในการสร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมชาติและท้องถิ่น โดยได้กำหนดเป็นประเด็นการปฏิรูป ตามแนวทางของรัฐบาล ภายใต้ข้อเสนอโครงการ/กิจกรรมสำคัญที่ควรเร่งรัด (Big Rock) ประเด็นที่ ๑ : ประเด็นภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดินและคณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ๔ ภูมิภาค โดยกำหนดกรอบในการพิจารณาศึกษาการส่งเสริม สนับสนุนโครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ดังนี้

(๑) พิจารณาศึกษากฎหมายและการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และข้อเสนอการเพิ่มเติมเรื่องจริยสิทธิ์ รวมทั้งศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุน ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน

(๒) พิจารณาศึกษาฐานข้อมูลทางดิจิทัลในการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมจากศิลปินศิลปวัฒนธรรมทุกแขนงทุกระดับที่เป็นภูมิรู้ภูมิปัญญาแผ่นดิน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการเสนอแนะเชิงนโยบายแก่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคุณค่าและความยั่งยืนทางด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

(๓) พิจารณาศึกษา รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านปัจจัยเงื่อนไของค์ประกอบและทิศทางในการขับเคลื่อนสู่การเป็นสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) ที่จะเป็นองค์กรที่บริหารจัดการระบบหนังสือทั้งระบบ ตั้งแต่นักเขียนหนังสือ ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และดิจิทัลกระบวนการผลิต เพื่อให้ผู้อ่านเข้าถึงหนังสือได้ การแปลวรรณกรรม ทั้งจากต่างประเทศและแปลวรรณกรรมไทยสู่สากล การจัดทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของทั้งด้านภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น การเปิดพื้นที่ทางวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมสร้างการรับรู้ การสร้างสุนทรียะในเรื่องศิลปวัฒนธรรมให้แก่ประชาชนทุกช่วงวัย ผ่านรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านสื่อสารมวลชน และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในทุกช่องทางการเปิดมิติในการทำงาน เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและสื่อสารมวลชนให้มีบทบาทในการรณรงค์สร้างความภาคภูมิใจด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งที่ประชุมคณะทำงานมีแผนงานจะจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวจาก ๔ ภูมิภาค โดยจะพิจารณามอบหมายคณะทำงานรับผิดชอบในแต่ละภูมิภาคต่อไป ทั้งนี้ จะได้พิจารณากำหนดรายละเอียดการจัดสัมมนาอีกครั้งหนึ่ง

(๔) พิจารณาศึกษารูปแบบกระบวนการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรมภูมิบ้านภูมิเมือง ภูมิรู้ศิลปวัฒนธรรมจากปราชญ์ชาวบ้าน ภาษาและวรรณกรรม รวมถึงเพลงพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม เพื่อผลักดันให้เกิดกิจกรรมและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมให้ทุกภาคส่วนในสังคม เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสังคม สถาบันการศึกษา พื้นที่เอกชนได้จัดพื้นที่กิจกรรมแสดงออกและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติ

๒.๒) ศึกษาดูงานและจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสู่การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) ๔ ภูมิภาค

๒.๓) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาต้นแบบการดำเนินงานด้านสถาบันภาษาและวรรณกรรม กรณีศึกษาสถาบันเดวันบาฮาซา ประเทศมาเลเซียและสภาศิลปะแห่งจาการ์ตาประเทศอินโดนีเซีย เพื่อให้เกิดการบูรณาการการขับเคลื่อนงานด้านสถาบันภาษาและวรรณกรรมให้เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคโดยเน้นความร่วมมือในทุกระดับ

การสัมมนา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) ภาคใต้ วันอาทิตย์ที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมบ้านซูซูกิ อาคารพาไล สถาบันทักษิณคดีศึกษา จังหวัดสงขลา

การสัมมนา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) ภาคอีสาน วันเสาร์ที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องอาคารพุทธศิลป์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การสัมมนา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) ภาคเหนือตอนบน วันจันทร์ที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ หอปรัชญารัชกาลที่ ๙ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย

การสัมมนา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน
(องค์การมหาชน) ภาคเหนือตอนล่าง วันเสาร์ที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
ณ ห้องประชุม Slope Hu ๑๑๐๓ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

การสัมมนา เรื่อง แนวทางการพัฒนาสู่การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน
(องค์การมหาชน) ภาคอีสานตอนล่าง วันเสาร์ที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
ณ ห้องประชุมพิมานทิพย์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

๓) ผลการดำเนินงาน

จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาวิจัยแนวคิดและนโยบายการขับเคลื่อนการจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างจัดทำรายงาน

แผนงานที่ ๔ การแก้ไขปัญหางานด้านศิลปะและวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ

๑. พิจารณาการพัฒนาพื้นที่บริเวณพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้พิจารณาเห็นความสำคัญของการพัฒนาพื้นที่บริเวณพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลกเนื่องจากคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ อนุมัติในหลักการให้พัฒนาพื้นที่บริเวณพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก ตามข้อเสนอของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และเห็นชอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานกับคณะสงฆ์ องค์กร หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำกรอบการดำเนินการด้านต่าง ๆ รายละเอียดแผนงานและโครงการ ตลอดจนงบประมาณ ซึ่งจากการประชุมชาวพุทธนานาชาติ มีมติเห็นชอบให้ประเทศไทยใช้พุทธมณฑลเป็นที่ตั้งศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลกในการให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติและจัดอบรมวิชาการในการส่งเสริมเผยแผ่ แลกเปลี่ยน ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา โดยไม่จำกัดนิกายและให้จัดสถานที่ให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ กระตุ้นให้ประชาชนมาเยี่ยมชมศึกษาพระพุทธศาสนา และจัดทำสถานที่ให้มีความสงบ ร่มเย็น เป็นแหล่งพักผ่อนทางจิตใจของประชาชนและเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยให้เอกชนร่วมดำเนินการ ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการอนุรักษ์และพัฒนาพุทธมณฑลฝ่ายสงฆ์และฝ่ายฆราวาสได้เห็นชอบแผนแม่บทการพัฒนา พุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก ตั้งแต่วันศุกร์ที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวได้ล่วงเลยระยะเวลามานานแล้วแต่ยังไม่มีความคืบหน้าประการใด

๒) วิธีการดำเนินงาน

เชิญผู้แทนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมศิลปากร และสถาบันอาศรมศิลป์เข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความคืบหน้าแผนพัฒนาและผังแม่บทการพัฒนาพุทธมณฑลให้สอดคล้องกับหลักศาสนา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ภูมิสถาปัตย์ วิถีชุมชน ศิลปะและวัฒนธรรมในการเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการได้มีข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาแผนแม่บท ทั้งด้านสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตย์ การวางแผนพัฒนาด้านกายภาพการปรับปรุงภูมิทัศน์ และโครงสร้างพื้นฐานของพุทธมณฑล รวมทั้งการจัดระเบียบกิจกรรมการใช้พื้นที่ภายในพุทธมณฑล ให้คำนึงถึงมิติเรื่องศิลปะและวัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิตของชุมชนร่วมด้วย ทั้งนี้ ผู้แทนหน่วยงานข้างต้น ได้รับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการไปเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการต่อไปแล้ว

๒. พิจารณาการอนุรักษ์โบราณสถาน กรณี การประกาศแก้ไขเขตที่ดินโบราณสถานภาพเขียนสีเขายะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ออกจากการเป็นแหล่งโบราณคดี เพื่อทำเป็นแหล่งสัมปทานหิน

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้รับทราบข้อมูลข่าวสารประเด็นเรื่อง การปรับลดพื้นที่ที่ขึ้นทะเบียนโบราณสถานภาพเขียนสีเขายะลา ตำบลลิดล – ตำบลยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยการประกาศแก้ไขเขตที่ดินโบราณสถานออกจากการเป็นแหล่งโบราณคดี เพื่อทำเป็นแหล่งสัมปทานหิน ซึ่งสถานที่ดังกล่าวเป็นโบราณสถานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อการศึกษาทางโบราณคดีในพื้นที่ภาคใต้ เนื่องจากมีการค้นพบภาพเขียนสีและโบราณวัตถุ พร้อมทั้งเศษภาชนะดินเผา เปลือกหอยและกระดูกสัตว์บริเวณเขายะลา ซึ่งจากการพบหลักฐานคงเป็นที่พำนักอาศัยของคนในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่มีการดำรงชีพด้วยการหาของป่าล่าสัตว์ เมื่อประมาณ ๒,๐๐๐ – ๓,๐๐๐ ปีมาแล้ว

๒) วิธีการดำเนินงาน

เชิญผู้แทนสำนักศิลปากรที่ ๑๑ สงขลา เข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมาธิการ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

๓) ผลการดำเนินงาน

ได้รับทราบประเด็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นในการออกประกาศแก้ไขเขตที่ดินโบราณสถานในขอบเขตที่ดินโบราณสถานภาพเขียนสีเขายะลาและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้มีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะให้กรมศิลปากรเน้นดำเนินการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบขั้นตอนการดำเนินงานของกรมศิลปากรที่เป็นการอนุรักษ์ทำนุบำรุงและฟื้นฟูโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุให้คงอยู่สืบไป

ภาพเขียนสีเขายะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

แผนงานที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

๑. พิจารณากรณีการขอรับการอุดหนุนและส่งเสริมให้วัดกลางศรีเชียงใหม่ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว วุฒิสภา ได้รับหนังสือ เรื่อง ขอรับการอุดหนุนและส่งเสริมให้วัดกลางศรีเชียงใหม่ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดีและเทิดพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี จากพระอธิการไกรทอง พุทธญาโณ เจ้าอาวาสวัดกลางศรีเชียงใหม่ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการปรับปรุงอาคาร และสภาพภูมิทัศน์ของพิพิธภัณฑ์ของวัดกลางศรีเชียงใหม่ที่มีความเสื่อมโทรมจากสภาพอากาศและภัยธรรมชาติและขอความช่วยเหลือเพื่อยกวัดแห่งนี้ เป็นสถานที่ควรค่าแก่การรักษาด้านศิลปวัฒนธรรมของแผ่นดิน ในการนี้ คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยวเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญด้านการอนุรักษ์การสืบสาน และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้านของจังหวัดสกลนคร จึงขอส่งเรื่องดังกล่าวมายังคณะกรรมาธิการการศาสนาฯ ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาแล้วเห็นควรมอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมเป็นผู้พิจารณารวบรวมข้อมูลในเบื้องต้น แล้วเสนอต่อคณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณาต่อไป

๒) วิธีการดำเนินงาน

เชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมศิลปากร สำนักงานศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร และพระอธิการไกรทอง พุทธญาโณ เจ้าอาวาสวัดกลางศรีเชียงใหม่ เข้าร่วมประชุม

๓) ผลการดำเนินงาน

ประสานงานกับสำนักศิลปากรที่ ๘ ขอแก่น และหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้วัดกลางศรีเชียงใหม่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี พร้อมทั้งมอบหมายให้อนุกรรมาธิการเข้าร่วมประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานให้มีความเป็นรูปธรรมต่อไป

วัดกลางศรีเชียงใหม่ จังหวัดสกลนคร

๒. การพิจารณารายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

ด้วยสำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ได้มีหนังสือที่ พปส ๐๐๐๒.๓/๓๖๑ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๕ เรียนเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อเสนอรายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อพิจารณาตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งประธานวุฒิสภา มีดำริมอบหมายให้คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา พิจารณาศึกษารายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาต่อไป

๒) วิธีการดำเนินการ

คณะกรรมาธิการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการ ๔ คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม และคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม พิจารณารายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยให้คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม เป็นคณะหลักในการพิจารณา และรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการแต่ละคณะ เพื่อนำมาประมวลผล สำหรับจัดทำรายงานการพิจารณาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และนำเสนอต่อคณะกรรมาธิการพิจารณา

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ ทั้ง ๔ คณะ และจัดทำเป็นรายงานการพิจารณารายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมาธิการ คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาและเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมวุฒิสภา โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑) ประเด็นการใช้งบประมาณของกองทุนและผลลัพธ์ที่ได้

กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ รายงานผลการสนับสนุนทุนในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีโครงการที่ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนใน ๕ ประเภท คือ (๑) ประเภทเปิดรับทั่วไป (Open Grant) คือ โครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจจากทั่วประเทศ ๕๐ โครงการ (๒) ประเภทเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Grant) คือ โครงการที่สำนักงานกองทุนขับเคลื่อนร่วมกับภาคียุทธศาสตร์ ๔๐ โครงการ (๓) ประเภทความร่วมมือ (Collaborative Grant) คือ โครงการที่สำนักงานกองทุนพัฒนาความร่วมมือกับภาครัฐ สถานศึกษา บริษัทเอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชน ๕ โครงการ (๔) ประเภทผู้รับทุนเดิม (Continuous/Repeat Grant) คือ โครงการที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนต่อเนื่อง ๑๒ โครงการ และ (๕) ประเภทเด็กและเยาวชน (Youth and Child Grant) คือ โครงการที่สำนักงานกองทุนสนับสนุน ๓๙ โครงการ รวมทั้งสิ้น ๑๔๖ โครงการ จำนวนงบประมาณสนับสนุน จำนวน ๒๙๐.๓๑ ล้านบาท ภายใต้ ๔ ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริม และพัฒนาการผลิตและเผยแพร่สื่อปลอดภัย

และสร้างสรรค์ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ในการพัฒนาสื่อ และนิเวศสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดกลไกและกระบวนการ คัดกรองเฝ้าระวังและรู้เท่าทันสื่อ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมและพัฒนาช่องทางการสื่อสารเพื่อสังคมให้เกิดการรับรู้และมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีจากการดำเนินงานโครงการสนับสนุนทุนดังกล่าว ทำให้เกิดสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในรูปแบบและช่องทางที่หลากหลายสามารถเข้าถึงได้จากทุกช่องทางการสื่อสาร เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ สถานที่จัดฉายภาพยนตร์ เวทีประชุมอบรม การแสดงศิลปวัฒนธรรม นิทรรศการ ฯลฯ รวมถึงช่องทางออนไลน์

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ :

(๑) ควรรายงานผลความก้าวหน้าเทียบกับผลการดำเนินปีที่ผ่านมาโดยใช้ ๑๙ ตัวชี้วัดและเป้าหมายในเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วางแผนไว้ นำเสนอผลการดำเนินงานในลักษณะของแผนภูมิ ผลลัพธ์ ผลกระทบ ความคุ้มค่า ผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในเอกสารแผนและยุทธศาสตร์กองทุน พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ทั้ง ๔ ด้าน ทั้งความก้าวหน้าความครบถ้วน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเพิ่มเติมจากการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานแบบปีต่อปีที่มีเพียงกระบวนการและผลงาน (Process and Output) ตามเสนอ

(๒) ในรายงานผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ปรากฏผลการดำเนินงานของโครงการ พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓ หลายโครงการมีการใช้งบประมาณผูกพันจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๔๔.๙๐ ล้านบาท และงบประมาณผูกพันจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๓๔๐.๑๖ ล้านบาท (หน้าที่ ๒๓, หน้าที่ ๓๙ - ๔๙) ซึ่งมีข้อสังเกตว่าการบริหารจัดการงบประมาณในแต่ละปียังขาดประสิทธิภาพในการพัฒนาผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย ควรแยกแยะรายงานผลการดำเนินงานที่ได้ตามปีงบประมาณจริงของแต่ละปี แต่หากต้องการใช้ผลงานจากปีก่อนควรทำในเชิงเปรียบเทียบแบบเดียวกันกับที่เสนอแนะไว้ในเรื่องแผนและยุทธศาสตร์ของกองทุน

(๓) กองทุนควรมีคลังข้อมูลของชุดสื่อ ชุดกิจกรรม ชุดองค์ความรู้ ชุดงานวิจัย คู่มือหลักสูตรต่าง ๆ ในรูปแบบของห้องสมุดสื่อออนไลน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน ผู้ปกครอง ครู และสถานศึกษาทุกระดับ รวมทั้งสร้างภาคีเครือข่ายทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในการนำไปใช้และขยายผลอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรมต่อไป

๓.๒) ประเด็นการพัฒนานิยามสื่อในมิติด้านศิลปะและวัฒนธรรม

สื่อศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นมีส่วนช่วยสร้างเสริมทุนวัฒนธรรมชุมชน เนื่องจากทุนชุมชนเป็นทุนสำคัญที่มีส่วนเสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีของคนในสังคม สร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น ความสามัคคี รวมพลังมีศิลปวัฒนธรรม มีจุดรวมใจ มีศีลธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานในท้องถิ่นและชุมชนให้มีการพัฒนาที่เข้มแข็งและยั่งยืนแต่ผลการสนับสนุนโครงการและกิจกรรมภายใต้กองทุนพบว่า การให้ทุนประเภทเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Grant) ยังไม่มีโครงการที่สนับสนุนการเปิดพื้นที่สร้างสรรค์ด้วยทุนวัฒนธรรม เนื่องจากการเปิดพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมจากทุนวัฒนธรรมและเป็นการเปิดพื้นที่สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์อย่างหนึ่ง การส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนนำทุนทางวัฒนธรรมหรือมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมมาเปิดพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรม เช่น ตลาดวัฒนธรรม ย่านวัฒนธรรมถนนคนเดินที่เป็นอัตลักษณ์จากทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น จะช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันเป็นอย่างดีของพื้นที่สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

(๑) ควรทบทวนนิยามของสื่อและนิยามของสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในมิติของสื่อศิลปวัฒนธรรมทุนวัฒนธรรมให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมของการสนับสนุนในเชิงรุก ให้เกิดเป็นโครงการต้นแบบเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Grant) โดยบูรณาการเชิงรุกกับท้องถิ่น ชุมชน เทศบาล สถานศึกษา ในลักษณะทุนสมทบร่วม ทั้งในเชิงต้นแบบพื้นที่ทางกายภาพ ในลักษณะพื้นที่ทางวัฒนธรรม (Cultural Space) ที่คำนึงถึงอัตลักษณ์ ทุนทางวัฒนธรรมและความหลากหลายของพหุวัฒนธรรม

(๒) ควรพิจารณาทบทวนการสนับสนุนทุนทางศิลปวัฒนธรรมในเชิงพื้นที่สื่อทั้งสื่อสารมวลชน สื่อภาพยนตร์ สื่อวรรณกรรม สื่อดนตรี และสื่อออนไลน์ ควรพัฒนาโครงการต้นแบบเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Grant) ให้เกิดกระแสในกลุ่มคนไทยได้ภาคภูมิใจในทุนวัฒนธรรมของชาติและของท้องถิ่น เพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันของคนไทยในด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่ดีในระยะยาว รวมทั้งสนับสนุนทุนทางศิลปวัฒนธรรมที่ให้เด็ก เยาวชน คนรุ่นใหม่ ได้มีโอกาสเสนอโครงการแบบมีส่วนร่วมในการออกแบบโครงการที่เป็นอัตลักษณ์ทุนทางวัฒนธรรม ทั้งในเวทีวัฒนธรรม เวทีชุมชน และในเชิงสื่อสารมวลชน สื่อร่วมสมัยและสื่อออนไลน์เพื่อเสริมพลังทางบวกของคนรุ่นใหม่ในการเปิดพื้นที่สร้างสรรค์ด้วยทุนวัฒนธรรมในสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่ดีในระยะยาวต่อไป

๓.๓) ประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสื่อในมิติด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม

๓.๓.๑) การส่งเสริม สนับสนุนทุนการผลิต พัฒนาและเผยแพร่สื่อด้านศาสนา ปัญหาสังคมในปัจจุบันมีอยู่หลากหลาย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาความรุนแรง และปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น และนับวันยิ่งจะทวีความรุนแรงมากขึ้น หากนำหลักคำสอนของศาสนา หลักคุณธรรม จริยธรรม มาใช้ขัดเกลาจิตใจของคนในสังคมจะเป็นส่วนสำคัญในการลดปัญหาดังกล่าวได้

ข้อสังเกตและเสนอแนะ

(๑) ควรสนับสนุนทุนสำหรับการผลิต พัฒนา และเผยแพร่สื่อด้านศาสนา เพื่อให้คนในสังคมมีคุณธรรมจริยธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งความปกติสุขของคนในสังคม

(๒) ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึง เข้าใจ และใช้ประโยชน์จากสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับคนในแต่ละช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย กตัญญู พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา เช่น รายการ “ลายกนก ยกสยามสัญจร” เป็นการต่อยอดรายการเดิมที่ผลิตสารคดีท่องเที่ยวชุมชน สอดแทรกเกร็ดความรู้ประเด็นประวัติศาสตร์มานำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่าย สนุกสนาน มีฐานผู้ชมจำนวนมากเป็นประโยชน์ต่อผู้รับชมทุกเพศทุกวัย ทั้งยังช่วยลดปัญหาช่องว่างระหว่างวัยสร้างความเข้าใจ ปลูกจิตสำนึกให้เกิดความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์กับคนรุ่นใหม่

๓.๓.๒) การสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้ครอบคลุมกับประชากรทุกกลุ่ม

ประชาชนส่วนใหญ่มักเสพสื่อที่เป็นสื่อโทรทัศน์เป็นหลัก รองลงมาคือสื่อวิทยุและหนังสือพิมพ์ เพราะสามารถเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัยในทุกครัวเรือน แต่การนำเสนอโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับทุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเสนอในช่องทางออนไลน์

ผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น YouTube Facebook TikTok และอื่น ๆ ซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสารพิเศษที่เหมาะสมกับคนบางกลุ่ม บางช่วงวัยเท่านั้น ยังไม่ครอบคลุมถึงประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ

ข้อสังเกตและเสนอแนะ

(๑) ควรสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ในช่องทางต่าง ๆ ทั้งสื่อกระแสหลักและสื่อออนไลน์อย่างสมดุลและเหมาะสมตามกลุ่มเป้าหมายของผู้รับชม

(๒) ช่องทางในการเผยแพร่สื่อควรสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อของคนในแต่ละช่วงวัย ยกตัวอย่างเช่น Generation Baby Boomer คนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ.๒๔๘๙ – ๒๕๐๗ เป็นกลุ่มคนที่รับข้อมูลข่าวสารผ่านทางโทรทัศน์ และใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media) ผ่านแอปพลิเคชันไลน์เป็นหลักส่วน Generation Z คนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้นไป กลุ่มนี้จะมีความเข้าใจในการใช้สื่อแทบทุกรูปแบบใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media) ผ่าน YouTube Tiktok เป็นหลัก

๓.๓.๓) การสนับสนุนทุนสำหรับผลิตสื่อที่เกี่ยวข้องกับด้านความมั่นคงและด้านสังคม

โครงการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนใต้ มีเพียงหนึ่งโครงการในยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดกลไกและกระบวนการคัดกรอง เฝ้าระวัง และรู้เท่าทันสื่อ คือโครงการเสริมความรู้ เพิ่มทักษะเด็กนักเรียนตาดีกา ผู้ปกครอง ครู และชุมชนในการใช้สื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์และรู้เท่าทัน รวมทั้งโครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการทั้งด้านการได้ยินและการมองเห็นรวมทั้งผู้สูงวัย ซึ่งปัจจุบันเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ของประชากรภายในประเทศยังมีอยู่น้อย

ข้อสังเกตและเสนอแนะ

(๑) ส่งเสริมให้มีโครงการหลากหลายมากขึ้น เช่น โครงการเกี่ยวกับการปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นจุดเด่นของประเทศไทย เพื่อปลูกฝัง บ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ความรักความผูกพันระหว่างเด็กและเยาวชนกับสถาบันหลักของชาติ หากสามารถปลูกฝังความคิดความรู้ที่ดีที่ถูกต้องให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้จะเป็นการช่วยลดปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๒) ควรสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้ครอบคลุมกับประชากรทุกกลุ่ม ทุกอาชีพ ทุกวัย ทุกเพศ และกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ที่มีอยู่ในสังคมไทย ไม่ควรเน้นไปที่ประชากรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น และในขณะเดียวกันเด็กที่อยู่ห่างไกลสังคมของประเทศไม่ว่าจะเป็นเด็กที่อยู่บนภูเขาสูงถิ่นทุรกันดารจะต้องไม่ทอดทิ้งคนกลุ่มนี้เพราะเป็นคนไทยด้วยกันทั้งสิ้นเพียงแต่ไม่มีโอกาสที่ดีเหมือนเด็กที่อาศัยอยู่ในเมือง จึงต้องนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ได้รับรู้รับทราบเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดในสังคม

๓.๓.๔) การสนับสนุนการผลิตสื่อเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการบริโภคสื่อสังคมออนไลน์

ปัจจุบันในโซเชียลมีเดียมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารอันเป็นเท็จ (Fake News) และมีการหลอกลวงผ่านทางโทรศัพท์หรือแก๊งคอลเซ็นเตอร์ในหลายรูปแบบทำให้มีผู้เสียหายและสูญเสียเงินเป็นจำนวนมาก ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้แก่คนในสังคม

ข้อสังเกตและเสนอแนะ

- สนับสนุนการผลิตสื่อที่สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการบริโภคสื่อสังคมออนไลน์ในทุกกลุ่มอายุหรือในสถานศึกษา เริ่มตั้งแต่วัยเรียน เพื่อสร้างทักษะความคิดแยกแยะข้อมูลการตรวจสอบข้อมูล เพื่อป้องกันการถูกล่อลวง หรือปลูกฝังค่านิยมและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

๓.๔) การติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมในส่วนของแผนย่อยที่ ๓ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม และแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ๒ กิจกรรม ได้แก่ (๑) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงและการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน และ (๒) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการโดยพิจารณาโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ดำเนินการ จำนวน ๔ โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการพัฒนาการผลิตและเผยแพร่สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (๒) โครงการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ในการพัฒนาสื่อ และนิเวศสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ (๓) โครงการสื่อสารเสริมสร้างสังคมคุณธรรมอย่างยั่งยืนในยุค Thailand ๔.๐ "MORAL Digital Team" และ (๔) โครงการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดกลไก และกระบวนการคัดกรองเฝ้าระวัง และการรู้เท่าทันสื่อ

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

คณะกรรมาธิการมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะรายโครงการ ดังนี้

(๑) โครงการพัฒนาการผลิตและเผยแพร่สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ควรมีการผลักดันงบประมาณสนับสนุนการขับเคลื่อนสื่อที่มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์กับสังคม สะท้อนค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคมอย่างแท้จริง

(๒) โครงการส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ในการพัฒนาสื่อ และนิเวศสื่อที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์ ควรมีระบบประเมินผลที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(๓) โครงการสื่อสารเสริมสร้างสังคมคุณธรรมอย่างยั่งยืนในยุค Thailand ๔.๐ "MORAL Digital Team" (๑) ควรเน้นผลกระทบที่เกิดจากการใช้สื่อเผยแพร่ให้มากยิ่งขึ้น (๒) ควรมีเนื้อหาสาระที่สนุก สร้างสรรค์และแฝงแง่คิด เพื่อดึงดูดคนในทุกช่วงวัยให้มารับชมได้ และ (๓) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้แนวทางของการดำเนินการที่ผ่านมาให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

(๔) โครงการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดกลไก และกระบวนการคัดกรอง เฝ้าระวัง และการรู้เท่าทันสื่อ (๑) ควรเน้นการผลิตสื่อที่มุ่งเผยแพร่ค่านิยมที่ดีงามให้แก่สังคมอย่างต่อเนื่อง และ (๒) ควรมีรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลที่หลากหลายทั้งรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์

รายงานดังกล่าวได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติรับทราบรายงานดังกล่าว และมีสมาชิกวุฒิสภาได้ตั้งข้อสังเกต แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ เพื่อเสนอแนะให้หน่วยงานนำไปปรับปรุงและดำเนินการในการจัดทำรายงานในปีถัดไป

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
อภิปรายรายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔
ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัย
และสร้างสรรค์ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา

นายธนกร ศรีสุขใส
ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัย
และสร้างสรรค์ ให้ข้อมูลรายงานประจำปี
พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัย
และสร้างสรรค์ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา

บทที่ ๖

ผลการดำเนินงาน ด้านการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด การปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการ ตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

วิสัยทัศน์

“นำพายุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม สู่เป้าหมายที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม”

พันธกิจ

๑. ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ทั้งแผน

๒. ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ : การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อยการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก : การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย

๔. ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งแผน

๕. ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นปฏิรูปด้านการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม : ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น

๖. ศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

แผนงาน

๑ การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ทั้งแผน

๒ การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ : การเสริมสร้าง ความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓ การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อยการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก : การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย

๔ การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งแผน

๕ การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นปฏิรูปด้านการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม : ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น

๖ การให้ความเห็นต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๗ พิจารณาศึกษา เรื่อง “การพัฒนาโครงการชุมชนคุณธรรมให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน”

ผลการดำเนินงาน ด้านการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

การดำเนินการด้านการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม (ตสร.) ได้ดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนงานของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีการจัดประชุมการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล การเดินทางไปศึกษาดูงาน โดยสรุปได้ ดังนี้

แผนงานที่ ๑ การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (ทั้งแผน)

- พิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (ทั้งแผน)

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

ด้วยคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา รับผิดชอบหลักในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (สัญลักษณ์ วงกลมสีแดง) ซึ่งประกอบด้วย ๓ แผนย่อย ได้แก่ แผนย่อยที่ ๑ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี (มี ๕ แนวทางการพัฒนา) แผนย่อยที่ ๒ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ (มี ๒ แนวทางการพัฒนา) และแผนย่อยที่ ๓ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม (มี ๓ แนวทางการพัฒนา)

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) ข้อมูลที่ใช้ในการติดตามการดำเนินการ

คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม โดยมีช่องทางการติดตาม ดังนี้

(๑) การประชุมคณะอนุกรรมาธิการเพื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บท

(๒) ติดตามแผนปฏิบัติราชการและแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

(๓) การเชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมาธิการ คือ กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และกรมประชาสัมพันธ์

(๔) ข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

เป้าหมาย : คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตสังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น

แผนย่อยที่ ๑
การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี

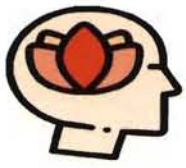

เป้าหมาย
คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุล ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น(ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ : เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านครอบครัว

๒. การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์วินัย คุณธรรม จริยธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม

๓. การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางศาสนา เพื่อเผยแพร่หลักคำสอนที่ดี

๔. ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

๕. การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

แผนย่อยที่ ๒
การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ

เป้าหมาย
ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น (ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ : จำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม ๕๐ บริษัท)

แนวทางการพัฒนา

๑. เสริมสร้างและพัฒนากลไก เพื่อให้ภาคธุรกิจส่งเสริม สนับสนุนและสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี

๒. ยกระดับการบริหารจัดการรวมถึงมาตรการของภาครัฐเพื่อให้ภาคธุรกิจร่วมรับผิดชอบในการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดี

แผนย่อยที่ ๓
การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

เป้าหมาย
สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชน ในสังคมทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น (ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ : ระดับความสำเร็จของการสร้างการรับรู้ความตระหนักและการใช้สื่ออย่าง ปลอดภัยและสร้างสรรค์ของประชาชน กลุ่มเป้าหมาย (ร้อยละ ๗๐)

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาสื่อสร้างสรรค์

๒. พัฒนาสื่อเผยแพร่

๓. พัฒนาระบบโครงสร้างเครือข่ายด้านข้อมูล

เป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

๒.๒) การติดตามจากรายงานผลการดำเนินโครงการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

คณะอนุกรรมาธิการติดตามโครงการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ซึ่งมีโครงการทั้งหมด ๑,๔๑๒ โครงการ ได้พิจารณาเลือกโครงการที่สำคัญนำมาติดตามและวิเคราะห์ จำนวน ๘๖ โครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ และเป็นโครงการที่ก่อให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า โครงการที่หน่วยงานดำเนินการอยู่ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บท สะท้อนให้เห็นว่า ถ้าหน่วยงานดำเนินการต่อเนื่องและมีผลลัพธ์ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ก็จะทำให้แผนแม่บทมีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายได้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยแนวทาง ๖ มิติ ๕Cs

๒.๓) การติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดเชียงราย

คณะอนุกรรมาธิการได้เดินทางไปศึกษาดูงานเพื่อติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ระหว่างวันที่ ๒ – ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดเชียงราย โดยมีการติดตามภาพรวมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติของจังหวัดเชียงรายในประเด็น ดังนี้

(๑) ติดตามภาพรวมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติของจังหวัดเชียงราย โดยประชุมร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสักการะพระเจ้าล้านทอง (พระพุทธรูปประจำพระอุโบสถวัดพระแก้ว) และกราบนมัสการพระครูสุธีสุตสุนทร ดร. (สมพงษ์ สิริมงฺคโล) เจ้าอาวาสวัดพระแก้ว เมื่อวันศุกร์ที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดพระแก้ว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

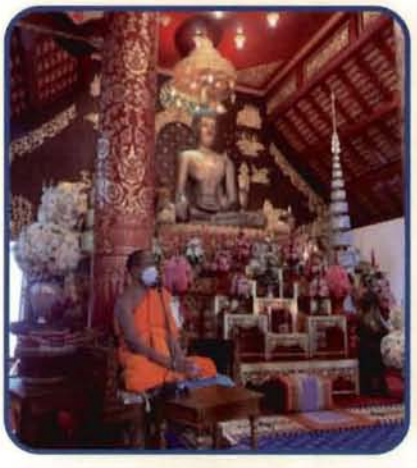

(๒) สักการะพระธาตุดอยตุง และกราบนมัสการพระพุทธิวงศ์วิวัฒน์ (บุญมา มานิโต) เจ้าอาวาสวัดพระธาตุดอยตุง และพระพรหมวชิรคุณ (ไพบูลย์ สุมงฺคโล) เจ้าอาวาสวัดเทพนิมิตสุดเขตสยาม เมื่อวันเสาร์ที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดพระธาตุดอยตุง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

(๓) การศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมเทศกาลศิลปะ (Thailand Biennale, Chiangrai 2023) เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ขัวศิลปะ อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

๓) ผลการดำเนินงาน

จากการติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม พบว่าผลการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยการวิเคราะห์ ๖ มิติ มีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑) มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในระดับมาก

๓.๒) มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพในระดับปานกลาง

๓.๓) มีประสิทธิผลในระดับปานกลางถึงมาก

๓.๔) มีการบูรณาการกับหน่วยงาน/ภาคส่วนอื่น/การมีส่วนร่วม ในระดับปานกลาง

๓.๕) โครงการที่มีก่อให้เกิดผลกระทบที่ดีต่อเป้าหมายประเด็นปฏิรูปประเทศ (แผนย่อย) ในระดับมาก

๓.๖) ผลการดำเนินงานส่งผลที่ดีอย่างยั่งยืนระยะยาว ในระดับมาก

ตารางที่ ๑ สรุปภาพรวม ผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

การวิเคราะห์ ๖ มิติ	จำนวนโครงการ			รวม
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	มาก	ปานกลาง	น้อย	
๑. ผลการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด (Relevancy)	๖๖ (๗๖.๗๔%)	๒๐ (๒๓.๒๖%)	๐ (๐%)	๘๖ (๑๐๐%)
๒. ผลการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency)	๓๗ (๔๓.๐๒%)	๔๖ (๕๓.๔๙%)	๓ (๓.๔๙%)	๘๖ (๑๐๐%)
๓. ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานมีประสิทธิผล (Effectiveness)	๔๐ (๔๖.๕๑%)	๔๑ (๔๗.๖๗%)	๕ (๕.๘๑%)	๘๖ (๑๐๐%)
๔. การบูรณาการ/ การมีส่วนร่วม (Partnerships & Cooperation)	๒๒ (๒๕.๕๘%)	๔๔ (๕๑.๑๖%)	๒๐ (๒๓.๒๖%)	๘๖ (๑๐๐%)
๕. ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย (Impact)	๗๐ (๘๑.๓๙%)	๑๒ (๑๓.๙๕%)	๔ (๔.๖๕%)	๘๖ (๑๐๐%)
๖. ผลการดำเนินงานส่งผลที่ดีอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Sustainability)	๖๓ (๗๓.๒๖%)	๑๙ (๒๒.๐๙%)	๔ (๔.๖๕%)	๘๖ (๑๐๐%)

การพิจารณาสถานะโครงการ/ กิจกรรม (๕ Cs)						
จำนวนโครงการ/ กิจกรรม	Cut	Combine	Change	Continue	Create	รวม
	-	-	**๕ (๕.๘๑ %)**	**๘๑ (๙๔.๑๙ %)**	-	**๘๖ (๑๐๐%)**

จากผลการติดตามดังกล่าว คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะและการเร่งรัดเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑) ประเด็นความท้าทายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

การพัฒนาดัชนีคุณธรรมคนไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง และกตัญญูนั้น ยังมีความแตกต่างกันระหว่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติกับแผนการปฏิรูปประเทศ จึงอาจส่งผลต่อการประเมินผลการบรรลุเป้าหมายเรื่อง “คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น” ในภาพรวมได้

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการที่ผ่านมาทำให้มีวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และภาคส่วนต่าง ๆ เกิดความตื่นตัวในการยกระดับมาตรฐานในการประกอบธุรกิจมากขึ้น แต่ผู้ประกอบการวิสาหกิจเพื่อสังคมส่วนใหญ่ยังคงประสบปัญหาการเข้าถึงแหล่งทุน และการขาดความตระหนักของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมในการบริโภคสินค้าและบริการของวิสาหกิจเพื่อสังคม

สำหรับเรื่อง “สื่อ” นั้น แม้ว่าสถานการณ์การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศของประเทศไทยอยู่ในระดับที่ดีขึ้น และมีความเป็นไปได้ในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ทว่าเรื่องความสามารถในการรับมือกับ Fake News และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาดของเด็กอายุ ๑๕ ปีที่เด็กไทยมีศักยภาพต่ำมาก ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญต่อไป

๒) ข้อเสนอแนะ เร่งรัดในภาพรวม

๒.๑) ข้อเสนอแนะ

คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนย่อยที่ ๑ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดี

ข้อเสนอแนะด้านศาสนา

(๑) ควรกำหนดรูปแบบการดำเนินโครงการทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ โดยอาจจะจัดเป็นกิจกรรมเส้นทางท่องเที่ยวแสวงบุญในมิติศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีการนำชมศาสนสถานที่สำคัญในพื้นที่ต่าง ๆ ในรูปแบบที่สร้างสรรค์ พร้อมกับการนำเสนอหลักธรรมข้อคิด รวมทั้งวิถีชีวิตของผู้คนโดยรอบของศาสนสถานนั้น ๆ

(๒) ควรมีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมพระภิกษุในพระพุทธศาสนาที่มีการปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ให้มีบทบาทในการเผยแผ่หลักคำสอนที่ดีงามออกสู่สังคมในวงกว้างยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้มีพระภิกษุที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบให้มีโอกาสเติบโตในกิจการคณะสงฆ์มากยิ่งขึ้น

(๓) ควรมีการจัดทำแผนบูรณาการหรือแผนปฏิบัติการด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนาในรูปแบบที่สร้างสรรค์ อาทิ การส่งเสริมการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนที่ถูกต้อง เพื่อให้คนทุกศาสนาสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

(๔) ควรมีการขยายกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมทางศาสนา (เช่น การสวดมนต์ การฟังธรรม การปฏิบัติธรรม เป็นต้น) และการเรียนการสอนทางศาสนา ไปยังกลุ่มนักโทษในเรือนจำ เพื่อให้นักโทษได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และนักโทษที่เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ก็สามารถใช้เป็นเหตุผลในการขอลดหย่อนโทษได้

(๕) ควรมีการติดตามกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ เช่น การสวดมนต์ข้ามปี กิจกรรมศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น เพื่อรับทราบว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดิมหรือกลุ่มใหม่มากน้อยเพียงใด

(๖) ควรเน้นการประชาสัมพันธ์สื่อที่เผยแผ่หลักธรรมคำสอนของศาสนา เช่น การสวดมนต์ทำนองสรภัญญะ การบรรยายธรรม นิทานชาดก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะด้านค่านิยมและวัฒนธรรม

(๑) ควรส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมในฐานะเครือข่ายการทำงานในเชิงบวกมากกว่าเป็นเพียงผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาชน

(๒) ควรใช้สื่อออนไลน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

(๓) ควรส่งเสริมการใช้กลไก “บวร” ในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการทำงานแบบบูรณาการผ่านเครือข่ายชุมชน และสามารถนำวัฒนธรรมมานำเสนอเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวในชุมชนได้อีกช่องทางหนึ่ง

(๔) ควรมีกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมเรื่องการมีจิตสาธารณะและความพอเพียงในสถานศึกษาทุกช่วงชั้น และส่งเสริมให้มีการประยุกต์ค่านิยมเรื่องการมีจิตสาธารณะและความพอเพียงเป็นกิจกรรมเพื่อสังคมในองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

แผนย่อยที่ ๒ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ

(๑) ควรมีการนำเสนอว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการ สอดคล้องและบรรลุค่าเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

(๒) ควรส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมในฐานะเครือข่ายการทำงานมากกว่าเป็นเพียงผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

(๓) ควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้นำข้อมูลที่ได้จัดทำไปปฏิบัติและเผยแพร่ รวมทั้งสร้างการเรียนรู้ในทุกโอกาสอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและนำวัฒนธรรมไปต่อยอดเป็นสินค้าเพื่อสร้างมูลค่าทางธุรกิจ

(๔) ควรมีการวางแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับทุกสถานการณ์

แผนย่อยที่ ๓ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

(๑) ควรใช้สื่อออนไลน์ เป็นเครื่องมือในการนำเสนอเรื่องราวที่ดีงามขององค์กรชุมชน และบุคคล ที่สามารถสร้างผลกระทบที่ดีต่อสังคม

(๒) ควรส่งเสริมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมในฐานะเครือข่ายการทำงานมากกว่าเป็นเพียงผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน

(๓) ควรกำหนดค่าเป้าหมายตั้งแต่ระดับโครงการ ระดับแผนย่อย และระดับแผนแม่บทให้มีความชัดเจน และให้ใช้ค่าเป้าหมายดังกล่าวในการประเมินผลในแต่ละช่วงเวลาการประเมินที่ชัดเจน

(๔) ควรมีการผลักดันงบประมาณสนับสุนนการขับเคลื่อนสื่อที่มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์กับสังคม สะท้อนค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคมอย่างแท้จริง

(๕) ควรผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่มีเนื้อหาสาระที่สนุก สร้างสรรค์ และแฝงแง่คิด เพื่อดึงดูดคนในทุกช่วงวัยให้มารับชมได้

(๖) ควรเน้นกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการบริโภคสื่อสังคมออนไลน์ในทุกกลุ่มอายุ หรือในสถานศึกษา เริ่มตั้งแต่วัยเรียน เพื่อสร้างทักษะความคิดแยกแยะข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล เพื่อป้องกันการถูกล่อลวง หรือปลูกฝังค่านิยมและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

๒.๒) การเร่งรัด

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ควรมีการดำเนินการติดตามต่อเนื่องและเพิ่มเติมในประเด็น ดังนี้

แผนย่อยที่ ๑ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดี ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาให้ “คนไทย” มีการพัฒนาทักษะในการใช้ชีวิตในรูปแบบใหม่ ๆ ผ่านกระบวนการสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งมีการพัฒนาในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุล ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของสังคมและโลกในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง

แผนย่อยที่ ๒ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ การกำหนดตัวชี้วัดนอกจากกำหนดเชิงปริมาณ (จำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคม) ควรมีการชี้วัดในเชิงคุณภาพว่าวิสาหกิจเพื่อสังคม มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมอย่างไรบ้าง และช่วยเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีงามให้แก่สังคมได้อย่างไร ควรขยายค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ในภาคธุรกิจโดยการนำ แนวความคิด “การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน” (Environmental Social Governance หรือ ESG) ให้เป็นกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อให้การดำเนินธุรกิจให้สามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม สังคม ชุมชน ส่วนรวม สำหรับในสถานศึกษาที่ผลิตผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ควรเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคมให้มีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกให้กับสังคมในมิติต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการลงทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน เพิ่มสมรรถนะของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมให้มีความพร้อมสำหรับการขับเคลื่อนภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ภาคธุรกิจสร้างประโยชน์แก่สังคมและชุมชน โดยเน้นการบูรณาการในลักษณะภาคีเครือข่าย ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำ กำหนดมาตรการในการกระตุ้นให้ภาคเอกชนเล็งเห็นความสำคัญในการแบ่งปันผลประโยชน์บางประการเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี เพิ่มบรรยากาศแห่งการลงทุนที่สร้างสรรค์

สำหรับช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป จะเป็นช่วงการฟื้นฟูประเทศหลังจากที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ดังนั้น วิสาหกิจเพื่อสังคมที่มีความเข้มแข็งตามเป้าหมายของแผนย่อยดังกล่าว จะช่วยสร้างโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socio – economic Structure) ที่จะเป็นฐานสำคัญในการสร้างค่านิยมที่ดีงามให้งอกเงยในสังคมต่อไป

แผนย่อยที่ ๓ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม โครงการที่สร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชน เพื่อให้มีทักษะ “คิด-วิเคราะห์-แยกแยะ” และตรวจสอบข่าวปลอม อันเป็นการจัดการตั้งแต่ต้นทางก็เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งอาจจะบรรจุเป็นหลักสูตรในสถานศึกษาเพื่อให้เยาวชนได้มีทักษะเรื่องการรู้เท่าทันสื่อเพิ่มมากขึ้น ควรมีประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รู้จักวิธีการตรวจสอบข่าวปลอม อาทิ การตรวจสอบจาก Website ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงช่องทางการตรวจสอบข้อมูลที่ถูกต้อง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ Fake News อย่างเคร่งครัด และมีประสิทธิภาพมีความสำคัญเพื่อเป็นการป้องปรามการผลิตสื่อ หรือการให้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง และควรมีการพัฒนาบุคลากรผลิตสื่อ และสนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้กับสถานีโทรทัศน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐ สำหรับผลิตรายการที่ใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่น่าสนใจ มีความทันสมัย รวดเร็ว และสามารถสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจและเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งอาจจะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันกับสื่ออื่น ๆ ที่มีการแข่งขันที่สูงมากในปัจจุบัน

พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ
อภิปรายผลการติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา

แผนงานที่ ๒ พิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ : การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- พิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ : การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

ด้วยคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา รับผิดชอบสนับสนุน (สัญลักษณ์ สามเหลี่ยมสีดำ) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ : แนวทางการพัฒนา เรื่อง การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) ข้อมูลที่ใช้ในการติดตามการดำเนินการ

คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง โดยมีช่องทางการติดตาม ดังนี้

(๑) การประชุมคณะอนุกรรมาธิการ เพื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมาธิการรับผิดชอบ

(๒) การเชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการ คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

(๓) ข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

๒.๒) การติดตามจากรายงานผลการดำเนินโครงการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

คณะอนุกรรมาธิการติดตามโครงการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ : การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จำนวน ๑๔ โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการเงินอุดหนุนกิจกรรมส่งเสริมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง (๒) โครงการพลังบวร : ชุมชนคุณธรรม ลานธรรม ลานวิถีไทย (๓) โครงการจาริกเส้นทางบุญในมิติทางศาสนา (๔) โครงการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (๕) โครงการปราชญ์ร่วมใจ สรรค์สร้างไทยเป็นหนึ่ง (๖) โครงการชุมชนสัมพันธ์ (๗) โครงการ “บวร” ร่วมใจสร้างชุมชนคุณธรรม (๘) โครงการเทิดทูนสถาบันหลักของชาติ (๙) โครงการสร้างจิตสำนึกรักชาติและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ (๑๐) โครงการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์และการเสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ (กิจกรรมจิตอาสา ศาสตร์พระราชา กับความมั่นคงของชาติ) (๑๑) โครงการปลูกฝังจิตสำนึกรักสามัคคีและส่งเสริมความปรองดองของคนในชาติ (๑๒) โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ตามแนวพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๑๓) โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ของสถานศึกษาเอกชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (๑๔) โครงการสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๒.๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนา เรื่อง การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ได้แก่

(๑) ควรมีการขยายการจัดกิจกรรมศาสนิกสัมพันธ์เพิ่มขึ้นในทุกพื้นที่ โดยเน้นส่งเสริมการแลกเปลี่ยนรู้ระหว่างศาสนาต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น

(๒) ควรพิจารณาว่าโครงการที่ดำเนินการนั้น มีความทับซ้อนกับโครงการของหน่วยงานอื่นหรือไม่

(๓) ควรมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการให้มากยิ่งขึ้น

(๔) ควรมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่หลักคำสอนทางศาสนาไว้เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทางศาสนาแสวงบุญของแต่ละพื้นที่

(๕) ควรมีการดำเนินโครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องทุกปี และขยายให้มีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการเพิ่มมากขึ้น

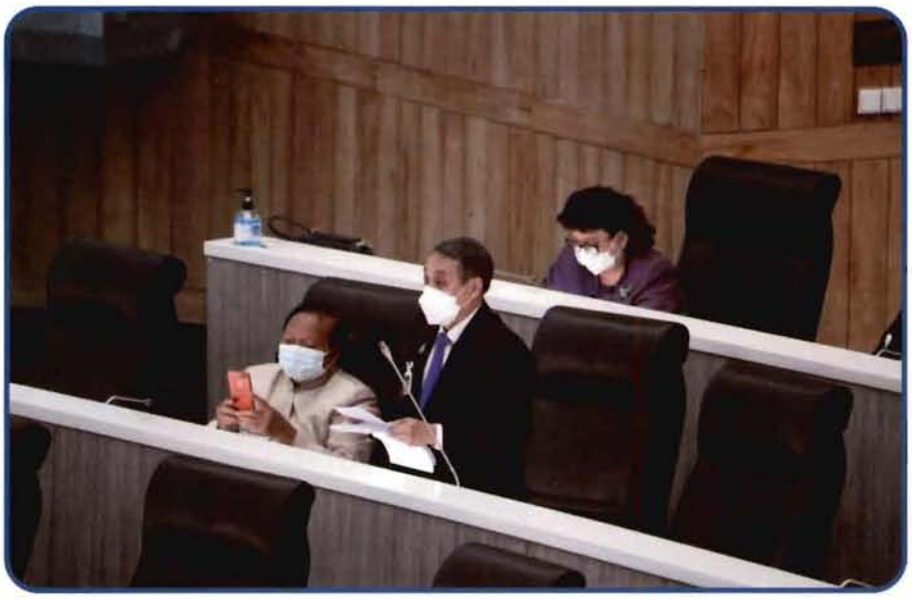

พลเอก อักษรา เกิดผล

อภิปรายผลการติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา

แผนงานที่ ๓ พิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อยการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก : การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย

- พิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อยการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก : การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

ด้วยคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา รับผิดชอบสนับสนุน (สัญลักษณ์ สามเหลี่ยมสีดำ) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อยการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก : การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) ข้อมูลที่ใช้ในการติดตามการดำเนินการ

คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ โดยมีช่องทางการติดตาม ดังนี้

(๑) การประชุมคณะอนุกรรมาธิการเพื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมาธิการรับผิดชอบ

(๒) การเชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมการ คือ กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

(๓) ข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

๒.๒) การติดตามจากรายงานผลการดำเนินโครงการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

คณะอนุกรรมาธิการติดตามโครงการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อยการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก : การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย จำนวน ๘ โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านพระพุทธศาสนากับต่างประเทศ (๒) กลุ่มโครงการภายใต้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินภารกิจทีมประเทศไทย (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) (๓) โครงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ (หนังสือ The Coronation of King Rama X : The Royal Barge Procession) (๔) โครงการจัดส่งสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้สถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ เพื่อใช้ในการส่งเสริมภาพลักษณ์และสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง (๕) การเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อประเทศไทย : โครงการด้านการทูตวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างความนิยมไทยในต่างประเทศ (๖) การเสนอกลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นมรดกโลกกับ UNESCO (๗) การจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมความนิยมไทยในต่างประเทศภายใต้งบค่าใช้จ่ายในการดำเนินภารกิจตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านการต่างประเทศ และ (๘) โครงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ศาสนาอิสลามและมุสลิมวิถีผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนา เรื่อง การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย ได้แก่

๓.๑) ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในหลากหลายรูปแบบ และหลายช่องทาง โดยเฉพาะเรื่องการอยู่ร่วมกันหลากหลายศาสนา โดยการดำเนินการควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรจัดทำเป็นรูปแบบหนังสือเพื่อแจกจ่ายให้กับห้องสมุดแห่งชาติในต่างประเทศ

๓.๒) ควรบูรณาการระหว่างส่วนราชการไทยเพื่อขับเคลื่อนการต่างประเทศ เพื่อให้การดำเนินนโยบายด้านการต่างประเทศมีเอกภาพ

๓.๓) ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการจัดกิจกรรม ให้สามารถดำเนินการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) โดยเน้นกิจกรรมในรูปแบบทางออนไลน์เพิ่มมากขึ้น

๓.๔) ควรติดตามและผลักดันสถานที่อันทรงคุณค่าของไทยที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) เพื่อเตรียมรอพิจารณาเป็นมรดกโลกในอนาคต จำนวน ๖ แห่ง ประกอบด้วย (๑) อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท" จังหวัดอุดรธานี (๒) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช (๓) อนุสรณ์สถานแหล่งต่าง ๆ และภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเชียงใหม่ นครหลวงล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ (๔) พระธาตุพนม และสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์และภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้อง จังหวัดนครพนม (๕) กลุ่มเทวสถานปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ และปราสาทปลายบัด จังหวัดบุรีรัมย์ และ (๖) เมืองโบราณศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

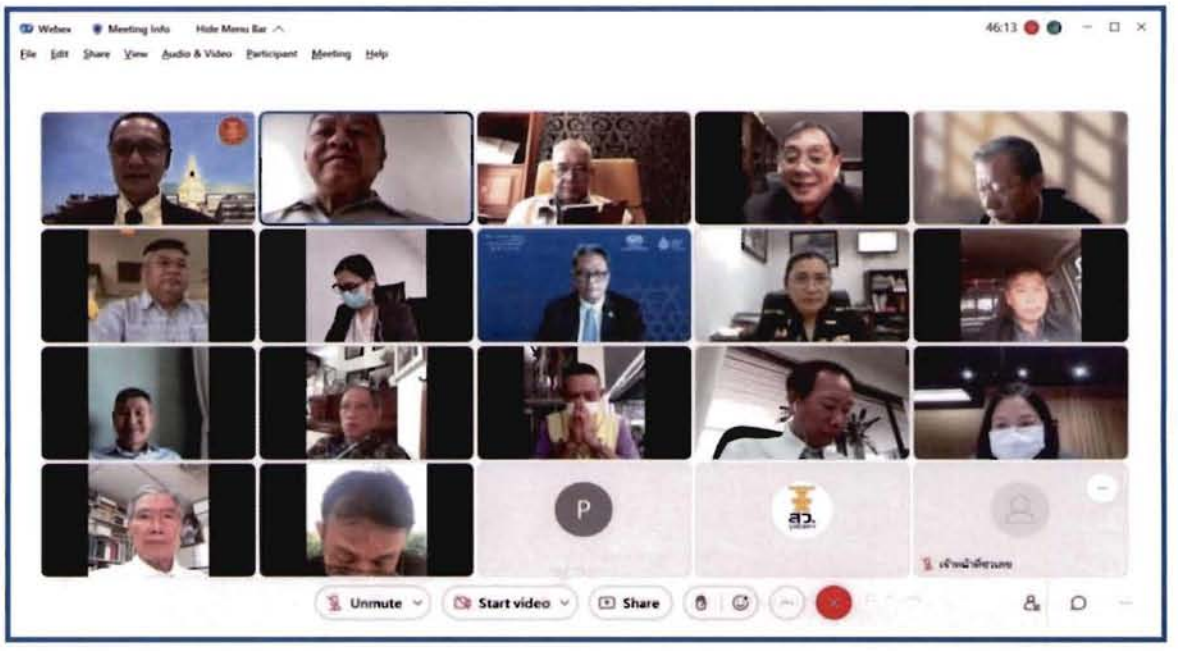

การประชุมระหว่างคณะอนุกรรมาธิการกับผู้แทนกรมสารนิเทศ

แผนงานที่ ๔ พิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- พิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

ด้วยคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา รับผิดชอบหลักในแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (สัญลักษณ์วงกลมสีแดง) ซึ่งมีการจัดทำขึ้นมาใหม่ โดยแผนการปฏิรูปประเทศด้านดังกล่าว มีทั้งสิ้น ๕ กิจกรรมปฏิรูป (Big Rock) คือ (๑) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงและการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน (๒) การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ (๓) การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาอาชีพ (๔) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ และ (๕) การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม 	**ตัวชี้วัด** ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย วินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง และกตัญญู	**ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๔** พัฒนาและประเมินดัชนีชี้วัดคุณธรรมคนไทย
		ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ดัชนีชี้วัดคุณธรรมคนไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ จาก ค่าตั้งต้น (Baseline)
เป้าหมายที่ ๒ เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม 	**ตัวชี้วัด** มูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมของประเทศ	**ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๔** ไม่ลดลงจากปีก่อนหน้า
		ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ จากปีก่อนหน้า
เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อ พัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ 	**ตัวชี้วัด** อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย)	**ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๔** เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า
		ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่น้อยกว่า ๖๘ ปี
	ตัวชี้วัด นักกีฬาหน้าใหม่ที่มีความสามารถมีอัตราการได้รับคัดเลือกเข้าสู่การเป็นนักกีฬาระดับชาติเพิ่มขึ้น	**ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๔** ร้อยละ ๕
		ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ร้อยละ ๑๐
เป้าหมายที่ ๔ กำลังคนของประเทศมีทักษะที่เอื้อต่อการสร้างผลิตภาพแรงงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 	**ตัวชี้วัด** ดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อชั่วโมงทำงาน	**ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๔** เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากปีก่อนหน้า
		ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากปีก่อนหน้า
	ตัวชี้วัด อัตราการจ้างงานสูงขึ้นในทุกภูมิภาคของประเทศ การเพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการรายย่อย (Micro SME, SME)	**ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๔** อัตราการว่างงานลดลงจากปีก่อนหน้า
		ค่าเป้าหมายปี พ.ศ. ๒๕๖๔ อัตราการว่างงานลดลงจากปีก่อนหน้า

๒) วิธีการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการมีการพิจารณารายละเอียดโดยสรุปของแผนการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของคณะกรรมาธิการการศาสนาฯ คือ การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งแผนการปฏิรูปประเทศในด้านดังกล่าวมีเป้าหมาย ค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัดในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรมฯ ดังนี้

๒.๑) กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการการศาสนาฯ ตามที่มีการแบ่งมอบจากคณะกรรมาธิการ ตสร. จำนวน ๒ กิจกรรมปฏิรูป (Big Rock) คือ

(๑) **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑** การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงและการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน โดยมีเป้าหมาย คือ คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ซึ่งประกอบด้วย ๔ เป้าหมายย่อย ได้แก่ (๑) ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรม (๒) บุคคล หน่วยงาน องค์กร และสื่อส่งเสริมคุณธรรมตามเกณฑ์และมาตรฐานด้านคุณธรรมที่กำหนด (๓) เกิดกลไกระบบเครดิตสังคม (Social Credit) ระดับพื้นที่ ๑๐ หมู่บ้าน/ชุมชน/องค์กร (๔) ปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิงด้วย Soft Power ให้เกิดการผลิตสื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

(๒) **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒** การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ โดยมีเป้าหมาย คือ (๑) พัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมต้นแบบทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีสถานที่เผยแพร่องค์ความรู้ ดังต้นแบบของ Museum Siam และ TK Park และ (๒) ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย ๔ เป้าหมายย่อย ได้แก่ (๑) การพัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมต้นแบบในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (๒) สร้างความตระหนักและจูงใจให้เด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญ และสืบสานรักษาและต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ของตนและพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ (๓) ต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่กลับมาสร้างรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีให้กับท้องถิ่นผ่านการทำงานแบบบูรณาการ ที่มีการปฏิรูปกระบวนการนำโครงการทางวัฒนธรรมลงสู่พื้นที่เป็นหลัก (๔) ปลดล็อคเพื่อให้เกิดการใช้อาคาร สถานที่ เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ขององค์การภาครัฐในด้านวัฒนธรรม โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ กระทรวงวัฒนธรรม

๒.๒) ข้อมูลที่ใช้ในการติดตามการดำเนินการ

คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีช่องทางการติดตาม ดังนี้

(๑) การประชุมคณะอนุกรรมาธิการ เพื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ

(๒) แผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ ที่ระบุโครงการที่รองรับเอาไว้

(๓) รายงานผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่

(๓.๑) รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ครั้งที่ ๑๒ (เดือนเมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๔)

(๓.๒) รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ครั้งที่ ๑๓ (เดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔)

(๓.๓) รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ครั้งที่ ๑๔ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔)

(๓.๔) รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ครั้งที่ ๑๕ (เดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๕)

(๔) การเชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมาธิการ คือ กระทรวงวัฒนธรรม ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) กรมศิลปากร กรมส่งเสริมวัฒนธรรม สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

(๕) ข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

(๖) การเดินทางไปราชการติดตามการพัฒนางานพิพิธภัณฑ์ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เมื่อวันพุธที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณาติดตามการดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูป (Big Rock) ของแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งคณะอนุกรรมาธิการได้มีข้อคิดเห็นต่อแนวโน้มการบรรลุผลสำเร็จ และได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๓.๑) การติดตามจากรายงานผลการดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

คณะอนุกรรมาธิการติดตามโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีโครงการทั้งหมด ๕๐ โครงการ ได้พิจารณาเลือกโครงการที่สำคัญนำมาติดตามและวิเคราะห์จำนวน ๔๐ โครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ และเป็นโครงการที่ก่อให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า โครงการที่หน่วยงานดำเนินการอยู่ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศ สะท้อนให้เห็นว่า ถ้าหน่วยงานดำเนินการต่อเนื่องและมีผลลัพธ์ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ก็จะทำให้แผนการปฏิรูปประเทศมีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมายได้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยแนวทาง ๖ มิติ ๕Cs

๓.๒) จากการติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พบว่า ผลการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยการวิเคราะห์ ๖ มิติ มีรายละเอียดดังนี้

(๑) มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในระดับมาก
(๒) มีผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพในระดับน้อย
(๓) มีประสิทธิผลในระดับน้อย
(๔) มีการบูรณาการกับหน่วยงาน/ภาคส่วนอื่น/การมีส่วนร่วม ในระดับน้อย
(๕) โครงการที่มีก่อให้เกิดผลกระทบที่ดีต่อเป้าหมายประเด็นปฏิรูปประเทศ ในระดับมาก
(๖) ผลการดำเนินงานส่งผลที่ดีอย่างยั่งยืนระยะยาว ในระดับมาก

ตารางที่ ๒ สรุปภาพรวม ผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การวิเคราะห์ ๖ มิติ	จำนวนโครงการ			รวม
แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	มาก	ปานกลาง	น้อย	
๑. ผลการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด (Relevancy)	๓๕ (๘๗.๕%)	๕ (๑๒.๕%)	๐ (๐%)	๔๐ (๑๐๐%)
๒. ผลการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency)	๑๔ (๓๕%)	๙ (๒๒.๕%)	๑๗ (๔๒.๕%)	๔๐ (๑๐๐%)
๓. ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานมีประสิทธิผล (Effectiveness)	๑๖ (๔๐%)	๗ (๑๗.๕%)	๑๗ (๔๒.๕%)	๔๐ (๑๐๐%)
๔. การบูรณาการ/ การมีส่วนร่วม (Partnerships & Cooperation)	๘ (๒๐%)	๖ (๑๕%)	๒๖ (๖๕%)	๔๐ (๑๐๐%)
๕. ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย (Impact)	๓๓ (๘๒.๕%)	๗ (๑๗.๕%)	๐ (๐%)	๔๐ (๑๐๐%)
๖. ผลการดำเนินงานส่งผลที่ดีอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Sustainability)	๓๔ (๘๕%)	๖ (๑๕%)	๐ (๐%)	๔๐ (๑๐๐%)

การพิจารณาสถานะโครงการ/ กิจกรรม (๕ Cs)						
จำนวนโครงการ/ กิจกรรม	Cut	Combine	Change	Continue	Create	รวม
	-	-	-	๔๐ (๑๐๐%)	-	๔๐ (๑๐๐%)

จากผลการติดตามดังกล่าว คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะและการเร่งรัดเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑) ประเด็นความท้าทายของแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงและการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน การพัฒนาดัชนีคุณธรรมคนไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง และกตัญญูนั้น ยังมีความแตกต่างกันระหว่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติกับแผนการปฏิรูปประเทศ จึงอาจส่งผลต่อการประเมินผลการบรรลุเป้าหมายเรื่อง “ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม” ในภาพรวมได้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ ค่าตั้งต้น (Baseline) ยังไม่ชัดเจน ส่งผลให้การวัดผลการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาแนวโน้มในการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ ทำได้ยาก ประกอบกับการจัดโครงการที่ผ่านมามุ่งเน้นไปที่การจัดนิทรรศการ การจัดแสดง และการฝึกอบรม เป็นหลัก ส่งผลให้ผลลัพธ์ที่ปรากฏออกมายังไม่ชัดนัก จึงทำให้หน่วยงานอาจไม่สามารถประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ การปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน/กิจกรรมในการส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬาของประชาชนให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน และต้องรู้เท่าทันเกี่ยวกับกฎระเบียบขององค์กรทางด้านกีฬาระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีสมาชิกที่มีการอนุมัติใช้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้พัฒนาการกีฬาของประเทศไทยไปสู่ระดับสากลอย่างมีประสิทธิภาพ ปราศจากการถูกตัดสิทธิ์การเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ฯลฯ ที่มีการประกาศใช้

๒) ข้อเสนอแนะ เร่งรัดในภาพรวม

๒.๑) ข้อเสนอแนะ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน

(๑) ควรนำหลักเกณฑ์ด้านคุณธรรมที่สามารถใช้ประเมินดัชนีคุณธรรม ๕ ประการในระดับบุคคล องค์กร และสื่อ ไปใช้ในวงกว้างยิ่งขึ้น อาทิ ใช้กับบุคคลในช่วงวัยต่าง ๆ ในทุกจังหวัด ใช้กับองค์กรภาครัฐที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรมทั้งหน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนให้เพิ่มจำนวนขึ้น

(๒) ควรมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้เกิดสื่อรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งภาพยนตร์และวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดแทรกด้านวัฒนธรรมและการเสริมสร้างคุณธรรม โดยมีรูปแบบการนำเสนอที่สร้างสรรค์ น่าสนใจ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ

- ควรต่อยอดการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมผ่านการจัดตลาดวัฒนธรรมที่มีสินค้า ผลิตภัณฑ์ เทศกาลประเพณี อาหาร การท่องเที่ยวชุมชน และศิลปะการแสดงมาเป็นพื้นที่ในการนำเสนอผลงานดังกล่าว โดยใช้พื้นที่กลางของชุมชนที่สามารถจัดทำเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนได้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาอาชีพ

(๑) ควรสร้างกระบวนการทำงานให้เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนตั้งแต่การกระบวนการวางแผน การจัดทำโครงการเพื่อรับงบประมาณ การแก้ไขปัญหา ตลอดจนแนวทางในการพัฒนา โดยการประชาสัมพันธ์ในลักษณะ ๒ ช่องทาง คือ ระดับบริหารสู่ระดับปฏิบัติ และระดับปฏิบัติสู่ระดับบริหาร รวมถึงการสร้างเครือข่ายการติดต่อสื่อสารในช่องทางต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ เรียนรู้ และเข้าใจไปพร้อม ๆ กันอย่างต่อเนื่องและเนื่องจากยังถือภารกิจของหน่วยงานของตนเป็นหลัก ทำให้การบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมาไม่เกิดขึ้นเท่าที่ควร

(๒) ควรสร้างการตื่นตัวและความตระหนักรู้ให้กับหน่วยงานระดับปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่า : หน่วยงานระดับปฏิบัติส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ทำให้แม้ที่ผ่านมาหน่วยงานระดับบริหารจะให้ความสำคัญและมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติดำเนินการ แต่ก็ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์หรือบรรลุเป้าหมายอย่างที่ควรจะเป็น

(๓) ควรปรับปรุงแนวความคิด/วิธีการการจัดทำคำของบประมาณ เนื่องจากการดำเนินการที่ผ่านมาหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการกีฬามักจะไม่ค่อยได้รับการจัดสรรงบประมาณหรือเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณก็มักจะได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยกว่าที่ได้เสนอของบประมาณ ทำให้หลาย ๆ โครงการที่สำคัญในการขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมด้านการกีฬาไม่สามารถดำเนินการได้ หรือหากดำเนินการได้แต่ผลลัพธ์ที่ได้ก็ไม่เพียงพอที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการกีฬาได้อย่างแท้จริง ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากขั้นตอนการเขียนงบประมาณ และการที่ไม่สามารถอธิบายให้สำนักงบประมาณได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการกีฬานั้น ดังนั้น ในการเขียนเสนอของบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเชิญผู้แทนจากสำนักงบประมาณเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรก รวมถึงการจัดทำโครงการเพื่อขอรับงบประมาณควรที่จะมีความชัดเจน และสามารถชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปประเทศได้อย่างแท้จริง โดยอาจนำโครงการที่มีความโดดเด่นในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เช่น โครงการแคลอรี่เครดิต มาปรับปรุงพัฒนาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และผู้ที่จะชี้แจงงบประมาณจะต้องสามารถชี้แจงให้สำนักงบประมาณเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของโครงการได้เกี่ยวกับประเด็นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ระดับบริหาร

ควรที่จะได้มีการอธิบายให้ระดับปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปประเทศได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้แล้วควรนำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงบประมาณไปเป็นแนวทางการจัดทำคำของบประมาณที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (โครงการที่ต้องดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๗) ต่อไป

(๔) ควรมีการทบทวนประเด็นของกฎหมายที่มีอยู่ปัจจุบันว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาฉบับใดที่ล้าสมัยและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากีฬาของประเทศและในระดับสากล

(๕) ควรปรับปรุง/พัฒนาโปรแกรมระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ให้สามารถประมวลผล/วิเคราะห์การดำเนินโครงการ/กิจกรรมให้ครอบคลุมทุกมิติ (Relevancy, Efficiency, Effectiveness, Partnerships & Cooperation, Impact, Sustainability) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการย้ำเตือนให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการลงข้อมูลได้ตระหนักถึงความสำคัญในการลงข้อมูลอย่างถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

๒.๒) การเร่งรัด

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน

- ควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิงด้วย Soft Power ให้เกิดการผลิตสื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัยให้มากยิ่งขึ้น

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ

(๑) ควรกำหนดเป้าหมายโดยระบุเป็นเป้าหมายเชิงคุณภาพและเป้าหมายเชิงปริมาณ รวมทั้งกำหนดค่าตั้งต้น (Baseline) ให้ชัดเจน เพื่อให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

(๒) ควรมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome) ที่สำคัญของการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม เช่น การมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นของประชาชนในพื้นที่ตลาดวัฒนธรรม การมีประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมตลาดวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เป็นต้น

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ

(๑) โอกาสที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาอาชีพ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) รวมถึงการปรับลดและการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้ง ๆ ที่หลายโครงการถึงแม้ว่าจะถูกกำหนดให้เป็นโครงการที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) อาจต้องมีการทบทวนการพัฒนานักกีฬาให้มีความเป็นเลิศด้านการกีฬาและหลักสูตรการศึกษาให้มีความเหมาะสมเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน หรือช่วยส่งเสริมในการพัฒนาศักยภาพทางการกีฬา

(๒) การกำหนดกิจกรรมการปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ด้านกีฬา ถือได้ว่ามีความเหมาะสมและมีความครอบคลุมทุกด้าน แต่สิ่งสำคัญที่ฝ่ายบริหารต้องดำเนินการให้เป็นรูปธรรมคือการติดตามและผลักดันให้เกิดผลการปฏิบัติที่คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวกับด้านกีฬาที่มีความล้าสมัยไม่เป็นปัจจุบันทั้งในระดับประเทศและระดับสากล ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรการกีฬา โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่พลศึกษา (จพล.) และอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) ที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพให้มีความมั่งคงและยั่งยืน

พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ
อภิปรายผลการติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ
ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา

แผนงานที่ ๕ พิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นปฏิรูปด้านการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม : ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น

- พิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นปฏิรูปด้านการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม : ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

ด้วยคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา รับผิดชอบสนับสนุน (สัญลักษณ์ สามเหลี่ยมสีดำ) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นปฏิรูปด้านการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม : กิจกรรมที่ ๗ ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น

๒) วิธีการดำเนินงาน

๒.๑) ข้อมูลที่ใช้ในการติดตามการดำเนินการ

คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรมติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม โดยมีช่องทางการติดตาม ดังนี้

(๑) การประชุมคณะอนุกรรมาธิการ เพื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามพันธกิจ/กิจกรรมที่คณะกรรมาธิการรับผิดชอบ

(๒) ข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

๒.๒) พิจารณาติดตามรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑) รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ (เดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๒) มีผลการดำเนินการ ดังนี้

(๑.๑) มหาเถรสมาคม (มส.) ประกาศธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้วัดมีส่วนร่วมในกิจกรรมช่วยเหลือทางสังคมด้านสาธารณสงเคราะห์ตามแนวทางของธรรมนูญพระสงฆ์แห่งชาติ

(๑.๒) มหาเถรสมาคมได้มีคำสั่งมหาเถรสมาคม ที่ ๒/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม เพื่อให้การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา โดยคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประกอบด้วย (๑) ฝ่ายปกครอง (๒) ฝ่ายศาสนศึกษา (๓) ฝ่ายศึกษาสงเคราะห์ (๔) ฝ่ายเผยแผ่ (๕) ฝ่ายสาธารณูปการ (๖) ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์

(๑.๓) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ กำลังดำเนินการขยายผลและร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่ายพัฒนาให้วัดมีส่วนร่วมในกิจกรรมช่วยเหลือทางสังคมด้านสาธารณสงเคราะห์ตามแนวทางของธรรมนูญพระสงฆ์แห่งชาติ

(๑.๔) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ร่วมกับ สปสช. พัฒนาให้วัดเป็นวัดส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งปัจจุบันมีวัดส่งเสริมสุขภาพแล้ว จำนวน ๔,๐๐๗ แห่ง และมีพระคิลานุปัฏฐากแล้ว จำนวน ๓,๗๙๖ รูป

(๒) รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๒) ไม่ปรากฏผลการดำเนินงานในกิจกรรมที่คณะกรรมาธิการรับผิดชอบ เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศแล้ว ซึ่งคณะกรรมาธิการมีข้อพิจารณาเพิ่มเติม คือ ควรเพิ่มอนุบัญญัติเปิดโอกาสให้วัดและชุมชน/สังคมใกล้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมในส่วนของการออมสวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคมให้ชัดเจน พร้อมกับกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงมหาดไทย (กรมการพัฒนาชุมชน) กองทุนการออมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมในการให้การสนับสนุนองค์ความรู้ วิธีการบริหารจัดการที่ถูกต้องตามหลักการบัญชีและการเงิน และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องแก่วัดและชุมชน/สังคมใกล้วัดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งกำหนดระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพต่อไป

(๓) รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ (เดือนมกราคม – มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓) ไม่ปรากฏผลการดำเนินงานในกิจกรรมที่คณะกรรมาธิการรับผิดชอบ เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศแล้ว ซึ่งคณะกรรมาธิการมีข้อพิจารณาเพิ่มเติม คือ ควรเปิดโอกาสให้วัดและชุมชน/สังคมใกล้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมในส่วนของการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคมให้ชัดเจน ซึ่งในปัจจุบัน ทราบว่า วัดหลายแห่งและชุมชนในหลายพื้นที่ได้ก่อตั้ง กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์ และกองทุนสัจจะ โดยมีกองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบเป็นที่ปรึกษาและนำเสนอองค์ความรู้ต่อชุมชนที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้น หากมีการควบคุมและกำกับดูแลด้วยกฎระเบียบที่ชัดเจนก็จะช่วยให้กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์และกองทุนสัจจะ หรือกลุ่ม/กองทุนที่มีการดำเนินการในลักษณะใกล้เคียงกัน มีรูปแบบการทำงานที่เป็นมาตรฐานและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

(๔) รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ (เดือนเมษายน – มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓) เป็นต้นมา ไม่ปรากฏผลการดำเนินงานในกิจกรรมที่คณะกรรมาธิการรับผิดชอบ เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าว เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศแล้ว

นอกจากนี้ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้มีมติเห็นชอบให้มีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ และคณะรัฐมนตรีได้มติแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเพิ่มเติม เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ และมีการจัดทำเป็นแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน โดยในแต่ละด้านจะประกอบด้วยกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) โดยแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประกอบด้วย ๕ กิจกรรมปฏิรูป หรือ ๕ Big Rock ได้แก่ (๑) การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ (๒) ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย (๓) การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง (๔) การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง และ (๕) การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน ส่งผลให้กิจกรรมที่ ๗ ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น ซึ่งเดิมอยู่ในประเด็นปฏิรูปด้านการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมนั้น มีการปรับเปลี่ยนเป็นโครงการปกติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการขับเคลื่อนต่อไป

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะต่อกิจกรรมที่ ๗ ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น คือ โครงการอุดหนุนการดำเนินงานหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นการต่อยอดธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐ หรือต่อยอดผลการดำเนินการที่บรรลุเป้าหมายแล้วให้เกิดความยั่งยืนยิ่งขึ้น ปรากฏผลชัดเจนในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กล่าวคือ เกิดเป็นกิจกรรมให้วัดตั้งโรงทานช่วยเหลือประชาชนในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) โดยวัดต่าง ๆ มีการแจกจ่ายอาหารให้กับประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงกับวัดหรือในชุมชนโดยรอบของวัด และมีการจัดตั้ง “ตู้พระธรรม

นำสุข" ที่พระภิกษุและประชาชนที่มีกำลังศรัทธานำเอาสิ่งของอุปโภคบริโภคมาใส่ไว้ในตู้บริจาค เพื่อให้ผู้ที่เดือดร้อนจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) ได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ทั้งนี้ กิจกรรมเหล่านี้ได้ปรากฏขึ้นตามวัดหลายแห่งทั่วประเทศ

แผนงานที่ ๖ พิจารณาให้ความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

- พิจารณา ให้ความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการพิจารณาให้ความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ในประเด็นที่คณะกรรมาธิการ ตสร. กำหนด เพื่อเสนอไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะกรรมาธิการ ตสร. ต่อไป

๒) วิธีการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการได้มีการพิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา ซึ่งประกอบด้วย

๒.๑) สรุปสาระสำคัญของ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๒.๒) ความเชื่อมโยงของหมุดหมายการพัฒนากับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา

๓) ผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการมีการจัดทำความเห็นต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ดังนี้

๓.๑) ข้อคิดเห็น

(๑) ข้อคิดเห็นด้านศาสนา : ข้อมูลการดำเนินการตาม (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านศาสนายังไม่ปรากฏรายละเอียดที่ชัดเจนมากนัก

(๒) ข้อคิดเห็นด้านคุณธรรมและจริยธรรม : ข้อมูลการดำเนินการตาม (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านคุณธรรมและจริยธรรมนั้น พบว่า รายละเอียดส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการที่ต่อยอดมาจากแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในห้วงที่ผ่านมา รวมทั้งมีความสอดคล้องกับการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมในห้วงเวลาปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ค่อนข้างมาก เช่น การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง การพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคม เป็นต้น

(๓) ข้อคิดเห็นด้านศิลปะและวัฒนธรรม : ข้อมูลการดำเนินการตาม (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านศิลปะและวัฒนธรรมนั้น พบว่า มีกิจกรรมด้านวัฒนธรรมจำนวนมาก เช่น การใช้ Soft Power การใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาช่วยในการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้ชุมชนมีความอยู่ดีกินดี เป็นต้น

๓.๒) ข้อเสนอแนะ

(๑) ข้อเสนอแนะด้านศาสนา :

- ควรมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันทางศาสนาเพิ่มมากขึ้น เช่น การสร้างให้องค์ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนของแต่ละศาสนาให้แก่ศาสนิกชนของแต่ละศาสนา หรือการส่งเสริมนักบวชที่ปฏิบัติตามหลักคำสอนที่ถูกต้องได้มีบทบาทในการเผยแผ่หลักคำสอนที่ดี เป็นต้น

(๒) ข้อคิดเห็นด้านคุณธรรมและจริยธรรม :

(๒.๑) ควรต่อยอดการดำเนินการในเรื่องวิสาหกิจเพื่อสังคมให้เกิดความยั่งยืนเพื่อเป็นการสร้างวัฒนธรรมการแบ่งปันและจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมทางสังคมอย่างแท้จริง

(๒.๒) ควรส่งเสริมการใช้สื่อในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยในทุกช่วงวัย

(๓) ข้อคิดเห็นด้านศิลปะและวัฒนธรรม :

(๓.๑) ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมถนนสายวัฒนธรรมและตลาดวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ทั่วประเทศ โดยพิจารณาให้ความเร่งด่วนกับถนนสายวัฒนธรรมและตลาดวัฒนธรรมที่มีความพร้อม

(๓.๒) ควรส่งเสริมสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมที่มีความทันสมัย และสามารถสะท้อนอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งสามารถสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับชุมชนอย่างยั่งยืน

(๓.๓) ควรมีการสร้างพื้นที่เรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กระจายทั่วประเทศ

การประชุมเพื่อพิจารณาให้ความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

แผนงานที่ ๗ พิจารณาติดตามการพัฒนาโครงการชุมชนคุณธรรมให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

- พิจารณาติดตามการพัฒนาโครงการชุมชคุณธรรมให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

๑) ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

ด้วยคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา รับผิดชอบหลักในการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น และมีการกำหนดตัวชี้วัดไว้ว่า ดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง การกระทำอย่างรับผิดชอบ และความเป็นธรรมทางสังคม จะต้องเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐ (จากปีฐาน) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ควบคู่กับแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีเจตนารมณ์ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อสนองนโยบายประเทศที่ต้องการพัฒนาประเทศให้สมดุลทั้งทางวัตถุและจิตใจควบคู่กันไป ให้คุณธรรมนำการพัฒนาและสร้างสังคมคุณธรรม ตามยุทธศาสตร์ชาติต่อไป ซึ่งแผนการปฏิรูปประเทศฉบับดังกล่าวให้ความสำคัญกับ ๔ กลไกหลัก ได้แก่ (๑) การเสริมความเข้มแข็งให้ท้องถิ่นในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม (๒) การยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลหน่วยงาน องค์กร และสื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม (๓) การพัฒนากลไกใหม่ ๆ อาทิ ระบบเครดิตสังคม (Social credit) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนคุณธรรม จริยธรรม ในระดับพื้นที่และระดับบุคคล และ (๔) การปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง เพื่อใช้พลังบวก (Soft power) ให้เกิดการผลิตสื่อที่เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย นอกจากนี้ ยังมีแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) ถือเป็นแผนระดับที่สามในการขับเคลื่อนงานดังกล่าว โดยมีกระทรวงวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนแผนดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันกระทรวงวัฒนธรรมมีการขับเคลื่อนตามแผนด้วยการดำเนิน “โครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร” โดยมีชุมชนคุณธรรมทั่วประเทศ จำนวน ๒๒,๐๐๐ ชุมชน ในจำนวนนี้เป็นชุมชนคุณธรรมต้นแบบ ประมาณ ๓,๐๐๐ ชุมชน

ทั้งนี้ จากการพิจารณาติดตามของการดำเนินโครงการดังกล่าวของคณะอนุกรรมาธิการพบว่า โครงการดังกล่าวสามารถต่อยอดให้แต่ละชุมชนมีกิจกรรมที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นไปที่การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องทั้งเรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และระบบความคิดของสังคมมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุมชนที่มีความเข้มแข็งในด้านอัตลักษณ์และสร้างสังคมที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมพร้อมสู่การเป็นสังคมที่มีค่านิยมที่ดีงาม มีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยอย่างแท้จริง

ดังนั้น คณะอนุกรรมาธิการจึงเห็นสมควรที่จะพิจารณาศึกษาการดำเนินโครงการชุมชนคุณธรรมเพื่อให้ทราบถึงการจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการดังกล่าว เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมกันในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในวัฒนธรรม และสามารถส่งต่อแก่นของภูมิปัญญาดังกล่าวไปยังคนรุ่นต่อ ๆ ไป เพื่อให้รากทางวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมไทยมีความยั่งยืนสืบไป

๒) วิธีการดำเนินงาน

การพิจารณาศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีการศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative method) และเชิงปริมาณ (Quantitative method) โดยใช้ชุดข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร และจะวิเคราะห์การดำเนินโครงการดังกล่าว เพื่อนำเสนอข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อไป โดยมีวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

(๑) ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวกับการดำเนินโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม และแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรมฯ (แผนระดับ ๒) แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) (แผนระดับ ๓) และแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังกล่าว

(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร อาทิ ข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ข้อมูลจากยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังกล่าว

(๓) การเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังกล่าวมาร่วมประชุมกับคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

(๔) การศึกษาดูงานจากชุมชนคุณธรรมต้นแบบ ที่มีอยู่ทั่วประเทศประมาณ ๓,๐๐๐ ชุมชน

(๕) การศึกษาและวิเคราะห์จากแบบสอบถามของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร

๓) ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะอนุกรรมาธิการได้เดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ ๒ – ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีการศึกษาดูงานชุมชนคุณธรรมต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ชุมชนคุณธรรมบ้านสันทางหลวง และชุมชนคุณธรรมบ้านเมืองรวง ซึ่งคณะอนุกรรมาธิการได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของชุมชนคุณธรรมแต่ละแห่ง สรุปได้ดังนี้

(๑) ชุมชนคุณธรรมบ้านสันทางหลวง

บ้านสันทางหลวง เดิมเป็นที่ดินว่างเปล่า ในอดีตยังใช้เป็นเส้นทางของกองทัพหลวง และยังสันนิษฐานได้ว่า เคยเป็นที่ตั้งเมืองโบราณในยุคสมัยเชียงแสน จากหลักฐานที่ได้ขุดพบซากเศษเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เป็นดินเผาลวดลายโบราณในบริเวณวัดสันทางหลวง หมู่บ้านสันทางหลวงเดิมมีผู้คนย้ายมาตั้งถิ่นฐาน อยู่บริเวณนี้ ๗ หลังคาเรือน และต่อมามีคนอพยพมาจากต่างถิ่น ส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดลำพูน จากบ้านป่างิ้ว บ้านสันคายี บ้านเหมืองลึก บ้านป่าตัน เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้ ในปีพุทธศักราช ๒๔๖๘ ได้มีการแต่งตั้ง ผู้นำขึ้นมาปกครองหมู่บ้าน คือ นายอูน วิเตกาศ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก และต่อมาอีก ๗ คน ต่อมา นายอูน วิเตกาศ ได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านสันทางหลวง” ต่อมามีผู้คนย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่มากขึ้นเรื่อย ๆ ได้มีการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่จากที่มีลักษณะเป็นป่ารกร้างให้กลายเป็นพื้นที่อยู่อาศัย ครัวเรือน และไร่นา เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จึงได้มีการสร้างวัดและโรงเรียนขึ้นมาภายในหมู่บ้าน โดยมีชื่อว่า “วัดสันทางหลวง” เพื่อเป็นเครื่อง

ยึดเหนี่ยวจิตใจให้แก่ชาวบ้าน และโรงเรียนบ้านสันทางหลวง เพื่อให้ลูกหลานได้ศึกษาเหล่าเรียน ประชากรบ้านสันทางหลวงส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๐ ใช้ภาษาพูด คือ ภาษายอง โดยมีเชื้อชาติ ตระกูลดั่งเดิมเป็นชาวไทยอง

ความเป็นมาดั้งเดิมคนยอง คนยองเป็นกลุ่มคนที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ใน “เมืองยอง” ซึ่งตั้งอยู่ปลายสุดของรัฐฉานด้านตะวันออก ห่างจากดินแดนแม่สายไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือราว ๑๕๗ กิโลเมตร ปัจจุบันเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงตุง ประเทศเมียนมา คนในเมืองยองมีเชื้อสายทางชาติพันธุ์ไทลื้อที่มาจากเมืองเชียงรุ่ง สิบสองปันนา หากแต่เรียกตัวเองว่า “ไตเมิงยอง” ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการจัดจำแนกตัวตนในถิ่นฐานบ้านเกิด ประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนับถือศาสนาต่างยึดมั่นในพระพุทธศาสนาแบบจารีตล้านนา หรือพุทธศาสนานิกายเถรวาท เป็นสายใยที่ทำให้ไทลื้อและไทยวน ครอบคลุมทั่วทั้งบริเวณแม่น้ำคงคา แม่น้ำโขงตอนกลาง แม่น้ำกก และแม่น้ำปิงตอนบน สำหรับเมืองยองสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นราว ๆ พุทธศตวรรษที่ ๑๙ สมัยพระเจ้าสุนันทะ การสถาปนาอำนาจของไทลื้อเชียงรุ่งในเมืองยอง ในอดีตเป็นอิสระปกครองตนเองมีเจ้าหลวงเมืองยองเป็นผู้ปกครอง แต่ด้วยสภาพภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่ราบ ล้อมรอบด้วยภูเขาคล้ายเมืองเชียงใหม่ แต่ไม่ได้ตั้งอยู่ในเส้นทางการค้าทั้งทางบกและทางน้ำจึงไม่สามารถขยายตัวและพัฒนาเป็นเมืองที่เข้มแข็งและมั่นคงพอที่จะสถาปนาตนเองเป็นศูนย์กลางอำนาจได้ ต่อมาเกิดจุดเปลี่ยนที่สำคัญจากการเสื่อมอำนาจของพม่า ดินแดนล้านนาเกิดการฟื้นฟูหัวเมือง ช่วงเวลานั้นเต็มไปด้วยสงครามการกวาดต้อนผู้คน โดยเฉพาะการรื้อฟื้นเมืองเชียงใหม่และลำพูนของพระเจ้ากาวิละที่กำหนดนโยบาย ที่นำไปสู่การอพยพชาวยองจากเมืองยองมาเมืองลำพูน ในปี พ.ศ. ๒๓๔๘

จุดเด่น ชุมชนบ้านสันทางหลวงมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกิดเป็นการสร้างอาชีพมีรายได้ถึง ๑๘ กลุ่ม อาทิ การนำทุนทางวัฒนธรรมมาพัฒนาต่อยอดเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เปิดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เที่ยววิถีไท วิถียอง ผ่านโฮมสเตย์ อาหาร งานปักผ้า การทอตุงล้านนา ตุ๊กตาคนยองของที่ระลึก เครื่องจักสานไม้ไผ่ การฟ้อนรำสไตล์ยอง และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีนักท่องเที่ยวและผู้ที่มาศึกษาเรียนรู้ดูงาน เฉลี่ยปีละกว่า ๓,๐๐๐ คน สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนตลอดทั้งปี

รายชื่อผู้นำชุมชน

(๑) นายดุสิต ต๊ะต้องใจ ผู้ใหญ่บ้าน
(๒) นางสังเวียน ปรารมภ์ ผู้นำชุมชน
(๓) พระอธิการจำลอง สุเมโธ เจ้าอาวาสวัดสันทางหลวง
(๔) นายเกียรติชัย ยานะรังสี ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๘๖ (บ้านป่าสักหลวง)

การศึกษาดูงานชุมชนคุณธรรมบ้านสันทางหลวง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
วันศุกร์ที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) ชุมชนคุณธรรมบ้านเมืองรวง

เริ่มก่อตั้งหมู่บ้านเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๓๙๗ ผู้ที่ริเริ่มก่อสร้างหมู่บ้านครั้งแรกนั้นเป็นชาวลวงซึ่งเดินทางมาจากจังหวัดเชียงใหม่ ได้มาก่อตั้งหมู่บ้าน โดยให้ชื่อหมู่บ้านว่าบ้าน "เมืองลวง" และในปี พ.ศ. ๒๓๙๙ ได้มีการจัดตั้งวัดขึ้นโดยได้ใช้ชื่อว่า "วัดท่าไคร้" ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้มีการเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านจาก เมืองลวง เป็น "เมืองรวง" โดยได้ใช้ชื่อนี้ตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน ปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นคนไทยวน ใช้ภาษาไทยวนในการสื่อสารกัน การแต่งกายด้วยผ้าทอไทยวน นอกจากนี้ยังมีชาติพันธุ์อาข่าที่อพยพมาอยู่ในชุมชนบ้านเมืองรวง โดยสามารถอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทรและสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกัน

การบริหารจัดการชุมชน มีผู้นำชุมชนเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการชุมชนที่ดี ร่วมกับคนในชุมชนในการพัฒนาชุมชน โดยมีการติดตามรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์และข้อมูลข่าวสารการจัดกิจกรรมร่วมกันของชุมชน ผ่านกลุ่มไลน์ "บ้านเมืองรวง" และเสียงตามสายทุกเช้าในเวลา ๐๗.๐๐ นาฬิกา ที่ครอบคลุมพื้นที่ ๑๓๒ ครัวเรือน (ประชากร ๓๔๒ คน) และการประชุมประจำเดือนคณะทำงานชุมชนที่จัดขึ้นวันถัดไปการประชุมรับนโยบายประจำเดือนจากส่วนราชการระดับอำเภอ เพื่อติดตามผล ทบทวน รับฟังปัญหาถ้าเกิดขึ้นพร้อมร่วมกันหาทางแก้ไข สอบถามทุกข์สุข ความต้องการความช่วยเหลือ ฯลฯ และทุกคนในชุมชนมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลในบ้านและหน้าบ้านของตนเอง

ชุมชนมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินการจัดกิจกรรมของชุมชนได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด และสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เป็นชุมชนต้นแบบในเรื่องการบริหารจัดการขยะ และได้สร้างนวัตกรรมดินบ้านเมืองรวงจากขยะ นอกจากนี้ ชุมชนยังได้จัดกิจกรรมส่งต่อกำลังใจ ผ่านกิจกรรม "ตู้ปันสุข" ซึ่งเป็นการแสดงถึงความเอื้ออาทร ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันภายในชุมชนและใกล้เคียงอีกด้วย

จุดเด่น ชุมชนคุณธรรมบ้านเมืองรวง มีการธำรงรักษาอัตลักษณ์ที่ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมคนไทยวน และวัฒนธรรมชาติพันธุ์อาข่า เพื่อแสดงในงานวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญของชุมชน และเพื่อแสดงต้อนรับแขกผู้มาเยือนในชุมชน เช่น การแสดงฟ้อนเล็บ ของกลุ่มสตรีบ้านเมืองรวง การแสดงฟ้อนประกอบเพลงพื้นเมือง การแสดงชาติพันธุ์อาข่า เป็นต้น

และยังมีเทศกาลประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ เช่น พิธีสงเคราะห์ ทำบุญสืบชะตาหมู่บ้านเนื่องในประเพณีปีใหม่เมือง เป็นการเลี้ยงผีหมู่บ้านและทำบุญหมู่บ้าน การฮ้องขวัญหรือเรียกขวัญประเพณีตานก๋วยสลาก และยังมีภูมิปัญญาด้านอื่น ๆ เช่น น้ำพริกปูลู่ ลาบพื้นเมือง น้ำพริกปลาผักลวกปลอดภัย จอผักกาด นอกจากนี้ ชุมชนบ้านเมืองรวงยังมีตลาดวัฒนธรรม "สุดสายยายกอง" เปิดขายพืชผักเกษตรอินทรีย์ปลอดภัย ผลิตภัณฑ์และสินค้าชุมชน อีกทั้งยังมีลานวัฒนธรรมสร้างสุข ภายในข่วงลานกลางชุมชนอีกด้วย โดยหมู่บ้านนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดกิจกรรมส่งเสริมให้แก่นักท่องเที่ยวได้การเรียนรู้ และร่วมกิจกรรม Workshop อาทิ ฐานการเรียนรู้พืชผักสวนครัวและผักปลอดภัย ฐานการเรียนรู้การเลี้ยงไก่ไข่ และไก่พื้นเมือง แต่ละบ้านมีการจัดทำเสวียน เพื่อเก็บขยะทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี ฐานสาธิตการดริปกาแฟ ซึ่งสามารถเป็นตัวอย่างแนวทางในการขับเคลื่อนกิจกรรมให้แก่ชุมชนต่าง ๆ ต่อไป

รายชื่อผู้นำชุมชน - นายสมาน เทพสุภา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๕ บ้านเมืองรวง

การศึกษาดูงานชุมชนคุณธรรมบ้านเมืองรวง อำเภอเมืองเชียงราย
จังหวัดเชียงราย วันเสาร์ที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๕

การศึกษาดูงานชุมชนคุณธรรมบ้านเมืองรวง อำเภอเมืองเชียงราย

สถิติการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

การประชุม — จำนวน ๔๒ ครั้ง — ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Cisco Webex Meetings)

การเดินทางไปศึกษาดูงาน — จำนวน ๒ ครั้ง

- ๑. การเดินทางไปศึกษาดูงานและติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ระหว่างวันที่ ๒ – ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ จังหวัดเชียงราย
- ๒. การเดินทางไปศึกษาดูงานและติดตามการพัฒนางานพิพิธภัณฑ์ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในวันพุธที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

การอภิปรายในที่ประชุมวุฒิสภา

จำนวน ๔ ครั้ง

๑. การอภิปรายผลการติดตามความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ครั้งที่ ๑๒ (เดือนเมษายน – มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔) เมื่อวันอังคารที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยพลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

๒. การอภิปรายติดตามความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยพลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ ประธานคณะอนุกรรมาธิการ และนายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๓. การอภิปรายผลการติดตามการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ระหว่างวันที่ ๒๗ – ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยพลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ ประธานคณะอนุกรรมาธิการ พลเอก อักษรา เกิดผล รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง และพลเรือโท สนธยา น้อยฉายา รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สาม

๔. การอภิปรายติดตามความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อวันจันทร์ที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยพลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ ประธานคณะอนุกรรมาธิการ และนายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

ออกอากาศทางสื่อวิทยุ

จำนวน ๑ ครั้ง

รายการ “เกาะติดวุฒิสภา” โดยพลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ ประธานคณะอนุกรรมาธิการ ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการในประเด็น “ภาพรวมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศของคณะกรรมาธิการการศาสนาฯ” โดยได้ออกอากาศเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

คณะอนุกรรมาธิการเชิญหน่วยงานมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น จำนวน ๑๔ หน่วยงาน

๑. เชิญผู้แทน**สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ และวันพุธที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนางสาวเพชรรัตน์ สายทอง ผู้ช่วยปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

๒. เชิญผู้แทน**สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมีนางนภา เศรษฐกร ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

๓. เชิญผู้แทน**กรมประชาสัมพันธ์** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนางสุดฤทัย เลิศเกษม รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

๔. เชิญผู้แทน**ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีรองศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุริยเดว ทรีปาตี ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

๕. เชิญผู้แทน**กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีร้อยโท ธนกฤษฎ์ เอกโยคยะ รองผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และนายชำนาญ งามมณีอุดม รองผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

๖. เชิญผู้แทน**สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนายอภิชาติ ประเสริฐ รองผู้อำนวยการสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

๗. เชิญผู้แทน**สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนางนิภา โสภาสัมฤทธิ์ อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

๘. เชิญผู้แทน**กรมสารนิเทศ** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนายธนวัต ศิริกุล รองอธิบดีกรมสารนิเทศ เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

๙. เชิญผู้แทน**สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนายพิชญเดช โอสถานนท์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

คณะอนุกรรมาธิการเชิญหน่วยงานมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น จำนวน ๑๔ หน่วยงาน (ต่อ)

๑๐. เชิญผู้แทน**สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนายสิทธา มูลหงษ์ ผู้ตรวจราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

๑๑. เชิญผู้แทน**กรมศิลปากร** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนางสาวมาลีภรณ์ คุ้มเกษม ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล และเมื่อวันพุธที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนายบพิตร วิทยาวิโรจน์ รองอธิบดีกรมศิลปากร เข้าร่วมประชุม

๑๒. เชิญผู้แทน**สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน)** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนางสาวมณฑิณี ยงวิกุล ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และนางสาวเพียงกมล โลหิตหาญ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

๑๓. เชิญผู้แทน**สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนางสาวแสงทิวา นราพิชญ์ นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ และนายเถลิงศักดิ์ ริมทอง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

๑๔. เชิญผู้แทน**กรมส่งเสริมวัฒนธรรม** เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑ ครั้ง เมื่อวันพุธที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีนางสาวลิปิการ์ กำลังชัย รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม เข้าร่วมประชุมให้ข้อมูล

บทที่ ๗

งานด้านวิชาการ

การประชาสัมพันธ์และกิจกรรมพิเศษ

รายงานคณะกรรมาธิการ

บทความคณะกรรมาธิการ

การอภิปราย
ต่อที่ประชุมวุฒิสภา

การประชาสัมพันธ์ผลงาน
ผ่านสื่อต่าง ๆ

กิจกรรมอื่น ๆ

งานด้านวิชาการ
และการประชาสัมพันธ์

คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา ได้ดำเนินการตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนการดำเนินงาน โดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการศาสนา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านศิลปะและวัฒนธรรม และด้านติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม โดยการขับเคลื่อนงานของคณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการดังที่กล่าวมาแล้ว ปรากฏผลงานตามเอกสารทางวิชาการและการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

การจัดทำรายงาน

๑. รายงานการพิจารณารายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

๒. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม

๓. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดตั้งและการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ

๔. รายงานการศึกษาดูงาน เรื่อง การบริหารจัดการศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในวัด ณ จังหวัดกาญจนบุรี

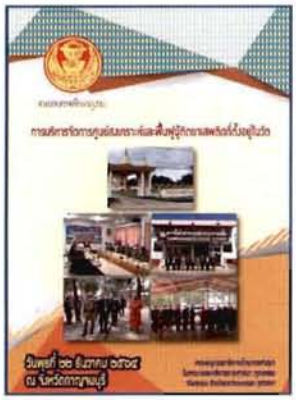

๕. รายงานการศึกษาดูงาน เรื่อง การบริหารจัดการทรัพย์สินและศาสนสมบัติของวัด ณ วัดหงส์รัตนารามราชวรวิหาร

๖. รายงานการศึกษาดูงาน เรื่อง การบริหารจัดการทรัพย์สินและศาสนสมบัติของวัด รวมทั้งแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ณ วัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม

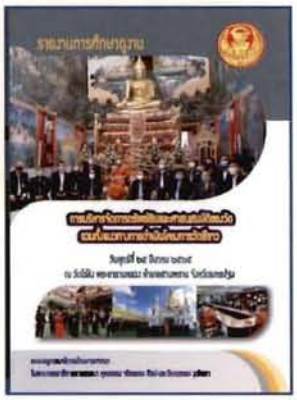

๗. รายงานการศึกษาดูงาน เรื่อง แนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ณ จังหวัดอุดรธานี

๘. รายงานการศึกษาดูงาน เรื่อง โครงการจัดตั้งมหาวชิราลงกรณบาลีเถรวาทราชวิทยาลัย และแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ณ มหาวชิราลงกรณบาลีเถรวาทราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม

๙. รายงานการศึกษาดูงาน เรื่อง แนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ณ วัดสวนแก้ว จังหวัดนนทบุรี

๑๐. รายงานการศึกษาดูงาน เรื่อง แนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ณ จังหวัดลำพูน และจังหวัดเชียงใหม่

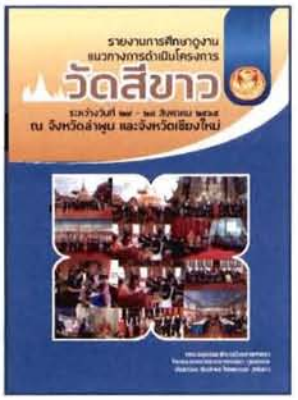

๑๑. รายงานการศึกษาดูงาน เรื่อง แนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว ณ พุทธอุทยานมหาราช วัดวชิรธรรมาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๒. รายงานการศึกษาดูงานและติดตามการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ณ จังหวัดเชียงราย

๑๓. รายงานการศึกษาดูงานเพื่อติดตามการพัฒนางานพิพิธภัณฑ์ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

การจัดทำบทความ

- บทความ เรื่อง “พิพิธภัณฑ์และอุทยานประวัติศาสตร์เสมือนจริง : ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศ

ในช่วงต้นปี ๒๕๖๔ รัฐบาลได้ประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๑๓ ด้าน โดยในด้านที่ ๑๓ ซึ่งเป็นด้านที่จัดทำขึ้นมาใหม่ มีชื่อว่า “แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม สุขภาพร่างกาย และทักษะในการประกอบอาชีพ ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาในหลากหลายมิติ ดังนั้น ในเนื้อหาสาระของแผนการปฏิรูปประเทศในด้านดังกล่าว ได้แบ่งออกเป็นประเด็นต่าง ๆ เรียกว่า “กิจกรรมปฏิรูปประเทศ (Big Rock)” จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป ได้แก่ (๑) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงและการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน (๒) การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ (๓) การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาอาชีพ (๔) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ และ (๕) การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ

จากสาระสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศในด้านวัฒนธรรมฯ ที่กล่าวถึงไปในข้างต้นนั้น คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา รับผิดชอบภารกิจในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะในส่วนของกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงและการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว “คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม” หรือ “คณะอนุกรรมาธิการ ตสร. ด้านศาสนาฯ” รับผิดชอบในการศึกษาวิเคราะห์ในการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ในช่วง

บทความ เรื่อง "พิพิธภัณฑ์และอุทยานประวัติศาสตร์เสมือนจริง : ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศ (ต่อ)

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า การดำเนินการของแต่ละหน่วยงานก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกัน แต่ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมค่อนข้างมาก นั่นคือ "โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม" ดำเนินการโดยกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เป็นโครงการที่มุ่งตอบสนองต่อเป้าหมายย่อยที่ ๒.๒ ของกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรมฯ กล่าวคือ มุ่งให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม รวมถึงการใช้สื่อที่เหมาะสมกับทุกช่วงอายุ เพื่อให้การเผยแพร่มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น และเข้าถึงคนได้ดีในวงกว้าง ซึ่งจะใช้วิธีหารือและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเทคโนโลยี AR (Augment Reality) มาใช้ในการถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์ ในแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานต่าง ๆ และให้เกิดพื้นที่นำร่องไม่น้อยกว่า ๒ แห่ง โดยมีระยะเวลาที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ และจากการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า กรมศิลปากรมีการจัดทำและพัฒนาระบบนำเสนอข้อมูลของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และห้องจัดแสดงในรูปแบบการแสดงผลผ่านเว็บไซต์ ระบบ QR และระบบ AR รวมทั้งมีการจัดทำและพัฒนาระบบการจัดแสดงของพื้นที่ห้องจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแบบเสมือนจริง (Virtual Reality) โดยนำเข้าข้อมูลในระบบการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบแอปพลิเคชันบนระบบปฏิบัติการ Android และ iOS

การดำเนินการตามโครงการดังกล่าวของกรมศิลปากรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ เกิดระบบการท่องเที่ยวเสมือนจริง (Virtual Tour) ใน "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ" และ "อุทยานประวัติศาสตร์" ซึ่งแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเสมือนจริง (Virtual Museum) ซึ่งพัฒนาขึ้นมาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยการสร้างภาพเสมือนพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ในมุมมอง ๓๖๐ องศา และมีสื่อมัลติมีเดียแบบปฏิสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑ์ รวมทั้งจัดแสดงโบราณวัตถุและศิลปวัตถุในมุมมอง ๓๖๐ องศา พร้อมทั้งระบบคำบรรยายภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยนำเสนอข้อมูลผ่านระบบเว็บไซต์ http://www.virtualmuseum.finearts.go.th

อุทยานประวัติศาสตร์เสมือนจริง (Virtual Historical Park) พัฒนาขึ้นมาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ โดยสร้างภาพเสมือนจริงในมุมมอง ๓๖๐ องศา ของอุทยานประวัติศาสตร์ จำนวน ๑๒ แห่งทั่วประเทศ ได้แก่ (๑) อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (๒) อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย (๓) อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย (๔) อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร (๕) อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ จังหวัดกาญจนบุรี (๖) อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี จังหวัดเพชรบุรี (๗) อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ (๘) อุทยานประวัติศาสตร์สด๊กก๊อกธม จังหวัดสระแก้ว (๙) อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จังหวัดนครราชสีมา (๑๐) อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ (๑๑) ปราสาทเมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์ และ (๑๒) อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัดอุดรธานี ซึ่งในระบบอุทยานประวัติศาสตร์เสมือนจริง (Virtual Historical Park) ประกอบด้วย ข้อมูลประวัติความเป็นมา โบราณสถาน และโบราณวัตถุในพื้นที่ดังกล่าว และมีสื่อมัลติมีเดียแบบปฏิสัมพันธ์ของอุทยานประวัติศาสตร์ พร้อมทั้งระบบคำบรรยาย ๔ ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น โดยนำเสนอข้อมูลผ่านระบบเว็บไซต์ http://virtualhistoricalpark.finearts.go.th

จากการติดตามการดำเนินการของคณะอนุกรรมาธิการ ตสร. ด้านศาสนาฯ เห็นว่า "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ" และ "อุทยานประวัติศาสตร์" ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาระบบข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัลด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรมฯ อย่างชัดเจน และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกช่วงวัย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวมีความยั่งยืนในระยะยาว คณะอนุกรรมาธิการ ตสร. ด้านศาสนาฯ มีข้อเสนอแนะว่าควรพัฒนาจุดเด่นที่กรมศิลปากรดำเนินการอยู่ นั่นคือ ระบบการท่องเที่ยวเสมือนจริง (Virtual Tour) ใน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติและอุทยานประวัติศาสตร์ ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ และควรเผยแพร่การใช้งานระบบนำเสนอข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มมากยิ่งขึ้น ■

การอภิปรายในการประชุมวุฒิสภา

๑. อภิปรายรายงานสรุปผลการวิเคราะห์รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ (เดือนเมษายน - มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔) ต่อที่ประชุมวุฒิสภา เมื่อวันอังคารที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง

๒. การปรึกษาหารือ เรื่อง "การใช้ภาษาไทย การแต่งกายในการขายสินค้า" ต่อที่ประชุมวุฒิสภา เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

นายวันชัย สอนศิริ
รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
และโฆษกคณะกรรมาธิการ

๓. การอภิปรายความคืบหน้าในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ มาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง

การอภิปรายความคืบหน้าในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ มาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ (ต่อ)

นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า

๔. การอภิปรายรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี ๒๕๖๔ พร้อมรายงานของคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะและ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง

การอภิปรายรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พร้อมรายงานของคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะและ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ (ต่อ)

พลเอก อักษรา เกิดผล
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

๕. การอภิปรายรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี ๒๕๖๔ เมื่อวันอังคารที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง

๖. การอภิปรายความคืบหน้าในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันจันทร์ที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง

การอภิปรายความคืบหน้าในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันจันทร์ที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ (ต่อ)

นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า

๗. การอภิปรายรายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า

๘. การอภิปราย รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม ต่อที่ประชุมวุฒิสภา เมื่อวันจันทร์ที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า

๙. การอภิปราย รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “การจัดตั้งและการแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ” ต่อที่ประชุมวุฒิสภา เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม

นายวันชัย สอนศิริ
รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
และโฆษกคณะกรรมาธิการ

การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์

๑. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์

ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน ๑ ปี ที่ผ่านมา คณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการได้มีการจัดประชุม รวมทั้งสิ้น ๑๕๙ ครั้ง แบ่งเป็นคณะกรรมาธิการ จำนวน ๓๗ ครั้ง และคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา จำนวน ๓๐ ครั้ง คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม จำนวน ๒๘ ครั้ง คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน ๒๒ ครั้ง และคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน ๔๓ ครั้ง ทั้งนี้ ได้จัดทำเอกสารสรุปผลการประชุมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์มาอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถสืบค้นและติดตามได้ดังช่องทาง ดังนี้

๑) คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

๒) คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา

๓) คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม

๔) คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

๕) คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

๒. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์และวิทยุ

คณะกรรมาธิการได้มอบหมายผู้แทนคณะกรรมาธิการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) วันจันทร์ที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง ให้สัมภาษณ์ ในรายการทันข่าววุฒิสภา ในประเด็น "เครดิตทางสังคม (Social Credit) สร้างคนดีได้จริงหรือ ?" ออกอากาศทางสื่อดิจิทัลวุฒิสภาไทย

๒) วันอาทิตย์ที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ พลอากาศเอก สุจินต์ แช่มช้อย ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ ในฐานะรองประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม คนที่สอง ออกรายการ "วุฒิสภารายสัปดาห์" ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ช่อง ๑๐ TPTV ในประเด็น "การเปิดภูมิพื้นที่วัฒนธรรมเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน"

๓) วันจันทร์ที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ออกรายการ "กรรมาธิการพบประชาชน" ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ช่อง ๑๐ TPTV ในประเด็น "การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม"

๔) วันศุกร์ที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม ในฐานะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ออกรายการ “LAW TALK กับสว.” ทาง Senate Podcast ในประเด็น “ประเทศไทยกับการเปิดเสรีหนังโป๊”

๕) วันพฤหัสบดีที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ นายวันชัย สอนศิริ รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการและโฆษกคณะกรรมาธิการ ออกรายการ “มองรัฐสภา” ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ช่อง ๑๐ TPTV ในประเด็น “ห่วงศาสนาขาดศรัทธาวุฒิแนะเร่งทำความเข้าใจหลักที่แท้จริง”

๖) วันศุกร์ที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ออกรายการ “เกาะติดวุฒิสภา” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา FM87.50MHz และ ๑๔ เครือข่ายทั่วประเทศ และช่องทางสื่อออนไลน์วุฒิสภา ในประเด็น “การดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม คณะทำงานองค์กรคนดี และคณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี”

๗) วันศุกร์ที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ออกรายการ "มองรัฐสภา" ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ช่อง ๑๐ TPTV ในประเด็น "วุฒิฯ ห่วงวิกฤตภาษาไทย จี้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมการอ่าน – เขียน"

๘) วันพุธที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง และพลอากาศเอก สุจินต์ แช่มช้อย ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ ออกรายการ "เคลียร์คัดชัดเจน" ทางสถานีโทรทัศน์ NBT ในประเด็น "คนรุ่นใหม่กับประเพณีสงกรานต์"

๙) วันศุกร์ที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ นายวันชัย สอนศิริ รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการและโฆษกคณะกรรมาธิการ ออกรายการเรื่องเล่าเช้านี้ ทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๓ ในประเด็น "เสนอแก้ไขพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕"

๑๐) วันเสาร์ที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ออกรายการ คลื่นข่าว MCOT NEWS ทางสถานีวิทยุ FM 100.5 MHz ในประเด็น “การปรับปรุงพระราชบัญญัติคณะสงฆ์”

๑๑) วันอาทิตย์ที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ นายวันชัย สอนศิริ รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการและโฆษกคณะกรรมาธิการ “The key ไขการเมือง เรื่องใกล้ตัว” ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา PPTV ช่อง ๑๐ ในประเด็น วิกฤตศรัทธาวงการสงฆ์ไทยภาพสะท้อนความอ่อนแอระบบการปกครองคณะสงฆ์การแก้กฎหมายเพิ่มโทษผู้กระทำผิด ช่วยปลดล็อกปัญหาได้จริงหรือไม่

๑๒) วันศุกร์ที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ออกรายการ “เกาะติดวุฒิสภา” ในประเด็นภาพรวมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศของคณะกรรมาธิการการศาสนาฯ

๑๓) วันจันทร์ที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ออกรายการสภาความคิด ทาง ๑๐๕ SMILE THAILAND ในประเด็น “การจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน”

๑๔) วันศุกร์ที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ออกรายการรายการเกาะติดวุฒิสภา ในประเด็น “ภาพรวมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ปี พ.ศ. ๒๕๖๕”

๑๕) วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ออกรายการมองรัฐสภา ณ โทรทัศน์รัฐสภา ในประเด็น “ดันทุก Gen ยึด ๕ คุณธรรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์”

กิจกรรมพิเศษ

๑) วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง และพลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นผู้แทนคณะกรรมาธิการเข้าร่วมพิธีเปิดงานภูษาศิลป์ จากท้องถิ่นสู่สากล ณ รอยัล พารากอนฮอลล์ ชั้น ๕ สยามพารากอน จัดโดยกระทรวงวัฒนธรรม โดยการจัดงานดังกล่าวเป็นการดำเนินกิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมและแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๒) วันพุธที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ นายมหรรณพ เดชวิทักษ์ ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม และดร. ธิติมา หล่อพิพัฒน์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ ในฐานะนายกสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า เดินทางเข้าพบพลเอก วิสันติ สระศรีดา กรรมการผู้อำนวยการใหญ่สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก เพื่อมอบสารคดีสั้นในรูปแบบบริการสาธารณะจากโครงการซื่อสัตย์เพื่อชาติ และมอบวีดิทัศน์พิธีมุทิตาจิตไหว้ครู ของสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก และช่องทางสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓) วันพุธที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ นายมหรรณพ เดชวิทักษ์ ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม และดร. ธิติมา หล่อพิพัฒน์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ ในฐานะนายกสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า เดินทางไปกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อมอบสารคดีสั้นในรูปแบบบริการสาธารณะจากโครงการซื่อสัตย์เพื่อชาติ และมอบวีดิทัศน์พิธีมุทิตาจิตไหว้ครูของสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า ผ่านนางสาวสุภาพร คุรุสารพิศิฐ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิชาการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเครือข่ายกรมประชาสัมพันธ์ทั้งสถานีวิทยุและโทรทัศน์ทั่วประเทศ

๔) วันพุธที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ นายมหรรณพ เดชวิทักษ์ ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม และดร. ธิติมา หล่อพิพัฒน์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ ในฐานะนายกสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า เดินทางไปศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร (ดินแดง) เพื่อมอบสารคดีสั้นในรูปแบบบริการสาธารณะจากโครงการซื่อสัตย์เพื่อชาติ และมอบวีดิทัศน์พิธีมุทิตาจิตไหว้ครูของสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า ผ่านนายชวินทร์ ศิรินาค รองปลัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ๔๓๗ แห่ง รวมทั้งช่องทางของสำนักประชาสัมพันธ์ กทม. ให้นักเรียนที่อยู่นอกระบบการศึกษาได้รับรู้ และให้เครือข่ายประชาสัมพันธ์ได้นำไปประชาสัมพันธ์ต่อไป

๕) วันพฤหัสบดีที่๒๒กันยายนพ.ศ.๒๕๖๕นายมหรรณพ เดชวิทักษ์ ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม และดร. ธิติมา หล่อพิพัฒน์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาธิการ ในฐานะนายกสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า เดินทางไปกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อมอบสารคดีสั้นในรูปแบบบริการสาธารณะจากโครงการซื่อสัตย์เพื่อชาติ และมอบวีดิทัศน์พิธีมุทิตาจิตไหว้ครู ของสมาคมแห่งสถาบันพระปกเกล้า ผ่านดร. ธนกร ศรีสุขใส ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเครือข่ายกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

สารคดีสั้นจากโครงการซื่อสัตย์เพื่อชาติ

สารคดีสั้นพิธีมุทิตาจิตไหว้ครู

ภาคผนวก

สรุปผลการดำเนินงานคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และแผนการดำเนินงานคณะอนุกรรมาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

สรุปผลการสัมมนาการดำเนินงาน คณะกรรมาธิการ การศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และแผนการดำเนินงาน คณะอนุกรรมาธิการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา ได้จัดสัมมนา เรื่อง "สรุปและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕" ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ โรงแรมอัศวิน แกรนด์ คอนเวนชั่น ถนนวิภาวดีรังสิต เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และแผนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีสาระสำคัญ ดังนี้

นายมหรรณพ เดชวิทักษ์ ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม กล่าวว่า ตลอดระยะเวลา ๑ ปีที่ผ่านมา ทุกท่านได้ช่วยปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมาธิการการศาสนาฯ ตามรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาฯ ด้วยความตั้งใจอย่างเต็มกำลังความสามารถ ซึ่งการจัดสัมมนาในครั้งนี้จะเป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ โดยมีผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ ดังนี้

๑) การจัดประชุมปรึกษาหารือ	จำนวน ๒๒๐ ครั้ง
(๑) การประชุมคณะกรรมาธิการ	จำนวน ๓๗ ครั้ง
(๒) การประชุมคณะอนุกรรมาธิการ	จำนวน ๑๒๒ ครั้ง
(๓) การประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการ	จำนวน ๖๑ ครั้ง
๒) การจัดสัมมนาและเสวนา	จำนวน ๑๘ ครั้ง
๓) การจัดกิจกรรม	จำนวน ๔ ครั้ง
๔) การเดินทางไปศึกษาดูงาน	จำนวน ๒๔ ครั้ง
๕) การพิจารณาเรื่องร้องเรียน	จำนวน ๑๐ เรื่อง
๖) การพิจารณาข้อคิดเห็นของประชาชน	จำนวน ๑ เรื่อง
๗) การจัดทำเอกสารทางวิชาการ	จำนวน ๑๔ เรื่อง
(๑) รายงานการพิจารณาศึกษา รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน	จำนวน ๑๓ เรื่อง
(๒) บทความทางวิชาการเผยแพร่ใน "สารวุฒิสภา"	จำนวน ๑ เรื่อง
๘) การอภิปรายในที่ประชุมวุฒิสภา	จำนวน ๙ เรื่อง
๙) การเผยแพร่เอกสารข่าวผ่านสื่อออนไลน์ ทุกครั้งที่มีการประชุม	จำนวน ๑๕๙ เรื่อง

๑๐) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์ จำนวน ๑๕ เรื่อง

การสัมมนาครั้งนี้จะได้รับฟังรายละเอียดการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และแผนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามลำดับดังนี้

๑. คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา

๑.๑ การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

พลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และแผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายใต้วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน และคติพจน์การทำงาน ดังนี้

๑) วิสัยทัศน์

"ส่งเสริมศาสนา พัฒนาจิตใจ นำพาสันติสุข สู่ความมั่นคงของชาติ"

๒) พันธกิจ

(๑) ศึกษาและพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๒) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนา การทำนุบำรุง อุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น

(๓) เสริมสร้างความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนิกชนของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย

๓) แผนงาน

(๑) แผนงานที่ ๑ พัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบด้านการศาสนา

(๒) แผนงานที่ ๒ สนับสนุนข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการศาสนา

(๓) แผนงานที่ ๓ สนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนา

๔) คติพจน์การทำงาน "ทำดี ทำได้ ทำทันที" (Do it good - Do it immediately) โดยให้ความสำคัญและส่งเสริมความร่วมมือของทุกศาสนา เพื่อทำนุบำรุง อุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น โดยมีภารกิจหลักในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องทางศาสนา การส่งเสริมและแก้ไขปัญหาด้านการศาสนา การส่งเสริมศาสนิกสัมพันธ์และดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมาธิการ อาทิ การพิจารณาเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ

คณะอนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงาน ๙ โครงการ ดังนี้

๑) แผนงานพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบด้านการศาสนา จำนวน ๒ โครงการ

๑.๑) มาตรการป้องกันการละเมิดทางพระพุทธศาสนา คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๐๖ เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาล้อเลียน ดูหมิ่น ทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญหรือกระทำการอันไม่สมควรอย่างยิ่งต่อวัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา และมาตรา ๒๐๘ เพื่อเพิ่ม

บทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดอาญาเหตุฉกรรจ์ในความผิดเกี่ยวกับศาสนาเพื่อให้ผู้แต่งกายเลียนแบบพระสงฆ์ นักพรต หรือนักบวช ซึ่งมีการกระทำอันเป็นการหลอกลวงเอาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อศาสนาได้รับโทษที่สูงขึ้น

๑.๒) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุ

คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันมิให้พระภิกษุประพฤติและปฏิบัติตนละเมิดพระธรรมวินัยอย่างร้ายแรงถึงขั้นอาบัติปาราชิก ซึ่งจะมีการเพิ่มโทษผู้ฝ่าฝืนคำสั่งให้สึกแล้วไม่สึกตามกำหนด และผู้ต้องพ้นจากความเป็นพระภิกษุแต่มารับบรรพชาอุปสมบทใหม่ โดยกล่าวความเท็จหรือปิดบังความจริงต่อพระอุปัชฌาย์ รวมทั้งการอวดอุตริมนุสธรรม และการเสพเมถุน

๒) แผนงานสนับสนุนข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการศาสนา จำนวน ๓ โครงการ

๒.๑) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านศาสนาอันเป็นเท็จ (Fake News)

คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านศาสนาอันเป็นเท็จ (Fake News) อาทิ กำหนดมาตรการป้องกันมิให้มีการส่งต่อข้อมูลที่เป็นเท็จตั้งแต่ต้นทาง และประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ถูกต้องผ่านทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และอื่น ๆ รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ (๕) “ผู้ใดเผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่ว่า ...” เนื่องจากมาตราดังกล่าวระบุไว้ว่าจะเป็นความผิดเมื่อ “โดยรู้อยู่ว่า” เท่านั้น ดังนั้น ถ้ามีการอ้างว่าไม่รู้ แต่ทั้งที่ควรจะรู้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยก็จะไม่มีความผิดทำให้ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยากที่จะดำเนินคดีอาญากับผู้เผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลซึ่งมักอ้างว่าไม่รู้และอาจตกเป็นเครื่องมือของผู้ไม่หวังดีในการสร้างความแตกแยกแตกสามัคคีได้ง่าย ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องปรามก่อนการเผยแพร่หรือส่งต่อ จึงอาจแก้ไขเพิ่มเติมความใน มาตรา ๑๔ (๕) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒.๒) การบริหารจัดการศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในวัด

คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในวัด อาทิ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานให้ชัดเจนและมาตรฐานตัวชี้วัด มีคณะทำงานร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในแต่ละศูนย์เพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่วัด รวมทั้งติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณและประเมินผลการดำเนินงานประจำปี เพื่อความโปร่งใส และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้ จะต้องมีการทบทวนบันทึกข้อตกลง ๓ ฝ่าย เรื่อง “การให้วัดเป็นศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด” เพื่อปรับปรุงให้มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ กำหนดบทบาทให้ชัดเจน ไม่สร้างภาระแก่พระภิกษุ (วัด) และมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักกำกับดูแลศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด (เป็นเจ้าภาพ)

๒.๓) การอุปถัมภ์คุ้มครองวัดและพระภิกษุสามเณรภายในวัด

คณะอนุกรรมาธิการได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีที่มีกลุ่มบุคคลเข้าไปภายในวัดโดยนำสื่อมวลชนเข้าไปทำข่าวในการจับกุมหรือกล่าวโทษพระภิกษุ ซึ่งไม่ผ่านกระบวนการพิจารณาตามธรรมวินัยและกฎหมายจากเจ้าอาวาสและเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์อาจเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพก้าวล่วง คุกคาม ทำให้เกิดผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาในวงกว้าง จึงเชิญผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนา

เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ โดยได้กำหนดแนวทางการอุปถัมภ์คุ้มครองวัดและพระภิกษุสามเณรภายในวัด อาทิ กำหนดให้มีสายด่วน กอ.รมน. ๑๓๗๔ เพื่อรับเรื่องร้องเรียนกรณีพระภิกษุสามเณรที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นภัยต่อพระพุทธศาสนาและสามารถแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันท่วงที ไม่ให้ปรากฏเป็นเรื่องราวทางสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติยังได้แจ้งเบาะแสการกระทำความผิดดังกล่าวกับพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินการสืบสวนผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายต่อไป

๓) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนา จำนวน ๔ โครงการ

๓.๑) การแก้ไขปัญหาศาสนสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการ

คณะอนุกรรมาธิการได้รับเรื่องร้องเรียนจากศาสนสถานหลายแห่งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของทางราชการมีความกังวลว่าอาจถูกผลักดันให้ออกจากพื้นที่ประกอบกับมีการจ่ายค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าในอัตราที่สูง จึงได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งพลตำรวจโท ศานิตย์ มหถาวร ประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา ได้ตั้งกระทู้ถามเป็นหนังสือเรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าจากวัด สำนักสงฆ์ และศาสนสถาน ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อขอให้พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยการยกเว้นค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าให้แก่วัด สำนักสงฆ์ ที่พักสงฆ์ และศาสนสถานที่ตั้งหรือสร้างขึ้นโดยถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ได้ศึกษาและจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเสนอต่อวุฒิสภา ในการประชุมครั้งที่ ๒๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ และมีมติส่งรายงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ปัญหาค่าปลูกป่าชดเชยและบำรุงรักษาป่าได้รับการแก้ไขแล้ว กล่าวคือ การประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบยกเว้นโครงการเพื่อสร้างศาสนสถานและสถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนาไม่ต้องจัดสรรงบประมาณค่าปลูกป่าทดแทน

๓.๒) การจัดตั้งศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์

คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอร่างโครงการศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พิจารณาดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฯ เพื่อรับเรื่องร้องทุกข์จากวัดหรือพระภิกษุที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือประสบปัญหาเกี่ยวกับคดีความหรือข้อพิพาททางกฎหมาย รวมทั้งให้คำปรึกษาและประสานงานช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

๓.๓) การส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายให้กับพระภิกษุ

คณะอนุกรรมาธิการมีข้อเสนอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติให้ความสำคัญในการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายและการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐให้แด่พระภิกษุ เพื่อมิให้พระภิกษุประสบปัญหาต้องรับโทษจากการบังคับใช้กฎหมายและการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐเพราะขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง อาทิ กรณีเงินทอนวัด การบุกรุกที่ป่าไม้ และเขตโบราณสถาน เป็นต้น

๓.๔) การศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว

คณะอนุกรรมาธิการพิจารณาเห็นว่า เพื่อให้วัดปลอดจากสิ่งผิดกฎหมาย อบายมุขและพระภิกษุสงฆ์ประพฤติตนตามครรลองของพระธรรมวินัยมีพฤติกรรมที่เหมาะสม แก่สมณสารูปและป้องปรามมิให้เกิดปัญหาการละเมิดพระธรรมวินัย ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาพฤติกรรม

ที่ไม่เหมาะสมของพระภิกษุสงฆ์ในอนาคต จึงศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว เพื่ออุปถัมภ์คุ้มครองและส่งเสริมพระพุทธศาสนาและเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการวัดที่ดี รวมทั้งเพื่อให้วัดเป็นที่เลื่อมใสและศรัทธาของประชาชนอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งเดินทางไปศึกษาดูงาน ๔ ภูมิภาคทั่วประเทศ เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกและรับฟังความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิทั้งพระภิกษุ หน่วยงานราชการ องค์กร และประชาชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดทำเป็นรายงานการพิจารณาศึกษาพร้อมข้อเสนอแนะนำเสนอต่อวุฒิสภา เพื่อส่งให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ แผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คณะอนุกรรมาธิการยังคงมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานเชิงรุกเพื่อแก้ปัญหาและปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาให้มั่นคง โดยจะพยายามบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อสานต่อและต่อยอดการดำเนินงานจากปีงบประมาณที่ผ่านมาให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงต่อไป โดยกำหนดแผนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

๑) ระหว่างตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ – มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบด้วย การกำหนดแผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ การดำเนินโครงการวัดสีขาว การบริหารจัดการทรัพย์สินและศาสนสมบัติ และติดตามการจัดตั้งศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์

๒) ระหว่างเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖ – กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบด้วย การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาและศูนย์กลางฝึกสมาธิโลก การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างศีลธรรมและคำสอนทางศาสนาให้เกิดความสันติสุขของคนในชาติ การบริหารจัดการกิจการฮัจย์ภายหลังการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศซาอุดีอาระเบีย การศึกษาดูงานชุมชนศาสนสัมพันธ์ และส่งเสริมชุมชนหลายศาสนาที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และจัดทำสรุปผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

การดำเนินงาน เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ – มีนาคม ๒๕๖๖

เดือน/ปี	ต.ค.๖๕				พ.ย.๖๕				ธ.ค.๖๕				ม.ค.๖๖				ก.พ.๖๖				มี.ค.๖๖			
สัปดาห์ที่	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๑. พิจารณากำหนดแผนงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖																								
๒. พิจารณาแนวทางการดำเนินโครงการวัดสีขาว																								
๓. พิจารณาศึกษาการบริหารจัดการทรัพย์สินและศาสนสมบัติ																								
๔. พิจารณาติดตามการจัดตั้งศูนย์กฎหมายเพื่อคณะสงฆ์																								

การดำเนินงาน เดือนเมษายน ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๖

เดือน/ปี	เม.ย.๖๖				พ.ค.๖๖				มิ.ย.๖๖				ก.ค.๖๖				ส.ค.๖๖				ก.ย.๖๖			
สัปดาห์ที่	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๕. พิจารณาศึกษาส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาและศูนย์กลางฝึกสมาธิโลก																								
๖. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างศีลธรรมและคำสอนทางศาสนา เพื่อให้เกิดความสันติสุขให้คนในชาติ																								
๗. การบริหารจัดการกิจการฮัจย์ภายหลังการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย กับประเทศซาอุดีอาระเบีย																								
๘. ศึกษาดูงานชุมชนศาสนสัมพันธ์ และส่งเสริมชุมชนหลายศาสนาที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข																								
๙. จัดทำสรุปผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖																								

หมายเหตุ : ปฏิทินการทำงานสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ และยังไม่รวมเรื่องร้องเรียนหรือเรื่องที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

๒. คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม

๒.๑ การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

"การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คือ หัวใจของยุทธศาสตร์ชาติ" คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรมได้พิจารณาถึงความสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่คนไทยให้เป็นสังคมแห่งความดีและเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของคนไทย จึงได้กำหนดแผนการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ และได้เสนอให้คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา แต่งตั้งคณะทำงานขึ้น ๙ คณะ ได้แก่ คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี คณะทำงานคนดี มีโอกาส คณะทำงานคนดี สุขภาพดี คณะทำงานคนดี เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา คณะทำงานคนดี รักษ์โลก คณะทำงานคนดี พลังบวก คณะทำงานคนดี รู้รักสามัคคี และคณะทำงานคนดี สังคมดี

ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา คณะอนุกรรมาธิการจึงได้พิจารณาดำเนินโครงการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) ในรูปแบบของการจัดงาน กิจกรรมและการจัดสัมมนา จำนวนทั้งสิ้น ๑๘ ครั้ง โดยการดำเนินงานของคณะทำงานทั้ง ๗ คณะ สรุปได้ดังนี้

๑) คณะทำงานคนดี มีคุณธรรม มีนายภพ เอครพานิช เป็นประธานคณะทำงาน ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรม เรื่อง "ความกตัญญู" ให้แก่เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นอัลฟ่า (Generation Alpha) ให้เติบโตเป็นคนไทยที่ดี มีคุณภาพ

คณะทำงานได้จัดกิจกรรม "รักแม่" วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีและคุณธรรมเรื่องความกตัญญูให้แก่เด็กและเยาวชนในเจเนอเรชั่นอัลฟ่า (Generation Alpha) และสนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวและเด็กใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกันอันจะเป็นการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง

๒) คณะทำงานคนดี คิดดี ทำดี มีนายสรโชติ อำพันวงษ์ เป็นประธานคณะทำงาน ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนเจเนอเรชั่นซี (Generation Z) ให้มีทัศนคติและความประพฤติที่ดีงาม

คณะทำงานได้จัดกิจกรรมเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีและคุณธรรมเรื่องความกตัญญูให้แก่เด็กและเยาวชนใน Generation Z และสนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวและเด็กใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ร่วมกันเป็นการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็ง จำนวน ๒ งาน ได้แก่ ๑) "NFT ศิลปะคุณธรรม" วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และ ๒) งานมอบเกียรติบัตร "คนดี Gen Z" วันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) คณะทำงานคนดี มีโอกาส มีนายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา เป็นประธานคณะทำงาน ทำหน้าที่พิจารณาส่งเสริมให้กลุ่มคนเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) เป็นคนรุ่นใหม่ให้ได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการทำงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นคนดี เก่ง กล้า มีชื่อเสียง และมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิต ให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมไทย

คณะทำงานได้จัดสัมมนา "คนดี มีโอกาส" วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดสัมมนาดังกล่าว ส่งเสริมให้กลุ่มคนเจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) เป็นคนดี เก่ง กล้า มีคุณธรรมจริยธรรม มีชื่อเสียง มีโอกาส และประสบความสำเร็จในชีวิต

๔. คณะทำงานคนดีเข้าใจเข้าถึงพัฒนามีนายเลิศรัตน์ ติยะรัตนาชัยเป็นประธานคณะทำงาน โดยมุ่งเน้นให้คนในเจเนอรชั่นเอ็กซ์ (Generation X) ซึ่งเป็นผู้บริหารหรือผู้นำองค์กร น้อมนำศาสตร์พระราชาตามหลักการ "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" นำมาถ่ายทอดให้กับคนไทยให้มีความรู้คู่คุณธรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

คณะทำงานจึงได้จัดสัมมนา "คุณธรรมสร้างธุรกิจ" วันอังคารที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำให้นักธุรกิจรุ่นใหม่ได้รับแรงบันดาลในการดำเนินธุรกิจด้วยคุณธรรม เพื่อเกิดธรรมาภิบาลในองค์กรและดำเนินธุรกิจเพื่อช่วยเหลือสังคมและการจัดงาน "พลังสตรีสร้างคุณธรรม" วันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการส่งเสริมบทบาทของสตรีไทยและสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านคุณธรรมจริยธรรมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอีกด้วย

๕. คณะทำงานคนดี รักษ์โลก มีนายสุรพงษ์ รงศิริกุล เป็นประธานคณะทำงาน ทำหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย ภายใต้คุณธรรม ๕ ประการ ให้เป็นที่ประจักษ์ในสังคม พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน ภาคประชาสังคมเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของคณะทำงานให้มีประสิทธิผลและมีความต่อเนื่อง

คณะทำงานได้จัดสัมมนา เรื่อง "พฤกษาบูชา พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง" วันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดสัมมนาและกิจกรรมดังกล่าวทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมด้วยการนำกล้าไม้ไปปลูกทำให้เกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และจะจัดกิจกรรม "กีฬาเพื่อสุขภาพ" ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดงานดังกล่าวสามารถเสริมสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ โดยเฉพาะเรื่อง "ความมีวินัยและความซื่อสัตย์สุจริต" ทำให้คนในชุมชนได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้คนในชุมชนทุกช่วงวัยได้เล่นกีฬาและออกกำลังกาย เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคม

๖. คณะทำงานคนดีสุขภาพดี มีนายแพทย์ฆนัท ครุฑกูลเป็นประธานคณะทำงาน ทำหน้าที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ควบคู่ไปกับการสร้างสุขภาวะที่ดีให้กับประชาชนไทยในทุกช่วงวัยและส่งเสริมให้ประชาชนไทยมีความรู้ด้านสุขภาพและมีความสามารถพึ่งพาตนเองได้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

คณะทำงานได้จัดสัมมนา "คนดี สุขภาพดี" ในวันศุกร์ที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ วันอาทิตย์ที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และจะจัดสัมมนา "คนดี สุขภาพดี" ขึ้น ในวันศุกร์ที่ ๓๐ กันยายนพ.ศ.๒๕๖๕ ซึ่งการจัดงานดังกล่าวทำให้เกิดศูนย์กลางเครือข่ายการให้ข้อมูลการดูแลและส่งเสริมสุขภาพ พร้อมทั้ง ป้องกันโรคระบาดโควิด - ๑๙ ในชุมชน ให้ได้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริงและความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการระบาดของโรค และทำให้เกิดเครือข่ายคุณธรรมจริยธรรมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน

๗. คณะทำงานคนดี สังคมดี มีพลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ เป็นประธานคณะทำงาน ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับประเทศ ให้มีการยกย่องเชิดชูองค์กรคนดีเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคมเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้คนในสังคมที่จะประพฤติและปฏิบัติตนเป็นคนดีมีศีลธรรมส่งผลให้สังคมโดยรวมเกิดความสงบสุข โดยได้จัดงานสัมมนา เรื่อง “สื่อสร้างสรรค์ องค์กรดี” ซึ่งทำให้สามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้นำและบุคลากร ภายในองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้นแบบให้สกัดความรู้จุดเด่นของตนเองมาสื่อสารสร้างแรงบันดาลใจให้กับองค์กรอื่นในสังคมได้ในรูปแบบคลิปวิดีโอ ผลงานสื่อคุณธรรมสร้างสรรค์ จำนวน ๔๘ ผลงาน สำหรับเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ต่อสาธารณชน และการจัดงานมอบโล่เกียรติยศ “องค์กรคนดี” วันอังคารที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำให้องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคชุมชน และภาคประชาสังคมที่บริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมและหลักธรรมาภิบาลได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นองค์กรต้นแบบที่ดีในสังคมไทย และได้ถ่ายทอดกระบวนการสร้างคนดีขององค์กรหรือวิธีการสร้างคนดีภายในองค์กรขยายผลไปสู่การปฏิบัติขององค์กรอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม จำนวน ๖๕ องค์กร ประกอบด้วยภาครัฐ จำนวน ๒๘ องค์กร ภาคเอกชน จำนวน ๒๓ องค์กร ภาคชุมชน จำนวน ๕ องค์กร และภาคประชาสังคม จำนวน ๘ องค์กร

๒.๒ แผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะอนุกรรมาธิการได้กำหนดแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป ในการพิจารณาโครงการขับเคลื่อนคุณธรรมและจริยธรรมตามช่วงวัย (Generations) ภายใต้หลักคุณธรรม ๕ ประการ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ในการพัฒนาประเทศไทยให้มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สืบไป

๓. คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม

๓.๑ การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และแผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ได้ดำเนินงานในเรื่องสำคัญตามหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑) การติดตามปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่แล้วของกระทรวงวัฒนธรรม จำนวน ๒ ฉบับ และกฎหมายที่กำลังเข้าสู่การพิจารณาของสภา คณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมได้ติดตามกฎหมายการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายด้านศิลปะ และวัฒนธรรม จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และพิจารณาติดตามความคืบหน้าในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... โดยประสานความร่วมมือกับกระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากร และศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและการเสนอกฎหมายใหม่ต่อไป

๒) การส่งเสริมสนับสนุนการบูรณาการการเปิดภูมิพื้นที่ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรมคณะอนุกรรมาธิการเห็นความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการเปิดภูมิพื้นที่

ศิลปวัฒนธรรมภายใต้รูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมผ่านการเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมแบบบูรณาการ ดังแนวคิดการดำเนินงาน “ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม” จึงได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและพัฒนางานวิชาการภายใต้การจัดการองค์ความรู้และแนวคิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม มีการจัดสัมมนา เรื่อง “การเปิดภูมิพื้นที่ไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม ๔ ภูมิภาค” เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะที่ภาครัฐควรสนับสนุนให้ทุกพื้นที่สามารถบริหารจัดการงานศิลปวัฒนธรรมได้ง่ายขึ้น และเอื้อต่อการทำงานของพื้นที่ เพื่อยกระดับทุนทางวัฒนธรรมให้เกิดมูลค่าส่งเสริมให้เกิดแผนการดำเนินงาน (แผนแม่บท) และนำแผนไปสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การเปิดภูมิพื้นที่ศิลปวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิดไตรภาคี เสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา และเมื่อวันจันทร์ที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ รายงานดังกล่าวได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมวุฒิสภาแล้วที่ประชุมวุฒิสภาให้ความเห็นชอบและมีมติเสนอรายงานดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๓) การส่งเสริม สนับสนุน โครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน คณะอนุกรรมาธิการเห็นความสำคัญในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมที่บรรพชนสร้างไว้ทั้งจากโบราณสถาน แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิรู้ศิลปวัฒนธรรมจากปราชญ์ชาวบ้าน ภาษาและวรรณกรรม รวมถึงเพลงพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงาม จึงเห็นควรส่งเสริมสนับสนุนโครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาให้มีบทบาทในการสร้างความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมชาติและท้องถิ่น โดยได้กำหนดเป็นประเด็นการปฏิรูปตามแนวทางของรัฐบาล ภายใต้ข้อเสนอโครงการ/กิจกรรมสำคัญที่ควรเร่งรัด (Big Rock) ประเด็นที่ ๑ : ประเด็นภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน จึงมีการแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน และคณะทำงานพิจารณาศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ๔ ภูมิภาค เพื่อศึกษากฎหมาย รวบรวมข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นด้านปัจจัยเงื่อนไข องค์ประกอบและทิศทางในการขับเคลื่อนสู่การเป็นสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน (องค์การมหาชน) พร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาต้นแบบการดำเนินงานด้านสถาบันภาษาและวรรณกรรม กรณีศึกษาสถาบันเดวันบาฮาซา ประเทศมาเลเซียและสภาศิลปะแห่งจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซียให้เกิดการบูรณาการการขับเคลื่อนงานด้านสถาบันภาษาและวรรณกรรมให้เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคและจัดทำเป็นรายงานพิจารณาศึกษาต่อไป ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานพิจารณาศึกษา

๔) การพิจารณาการพัฒนาพื้นที่บริเวณพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก คณะอนุกรรมาธิการเห็นความสำคัญของการพัฒนาพื้นที่บริเวณพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลกเนื่องจากการประชุมชาวพุทธนานาชาติมีมติเห็นชอบให้ประเทศไทยใช้พุทธมณฑลเป็นที่ตั้งศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลกในการให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติและจัดอบรมวิชาการในการส่งเสริมเผยแผ่แลกเปลี่ยนความรู้ด้านพระพุทธศาสนาโดยไม่จำกัดนิกายและให้จัดสถานที่ให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ กระตุ้นให้ประชาชนมาเยี่ยมชมศึกษาพระพุทธศาสนา และจัดทำสถานที่ให้มีความสงบ ร่มเย็น เป็นแหล่งพักผ่อนทางจิตใจของประชาชนและเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยให้เอกชนร่วมดำเนินการ ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการอนุรักษ์และพัฒนาพุทธมณฑลฝ่ายสงฆ์และฝ่ายฆราวาส ได้เห็นชอบแผนแม่บทการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก ตั้งแต่วันศุกร์ที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ การดำเนินงานดังกล่าวได้ล่วงเลยระยะเวลา

มานานแล้ว แต่ยังไม่มีความคืบหน้าประการใด จึงได้เชิญผู้แทนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมศิลปากร และสถาบันอาศรมศิลป์เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความคืบหน้าแผนพัฒนาและผังแม่บทการพัฒนาพุทธมณฑล ทั้งนี้ คณะอนุกรรมาธิการจะได้ประสานติดตามเรื่องดังกล่าวต่อไป

๕) พิจารณาการอนุรักษ์โบราณสถาน กรณี การประกาศแก้ไขเขตที่ดินโบราณสถานภาพเขียนสีเขายะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ออกจากการเป็นแหล่งโบราณคดี เพื่อทำเป็นแหล่งสัมปทานหินคณะอนุกรรมาธิการได้รับทราบประเด็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุผลและความจำเป็นในการออกประกาศแก้ไขเขตที่ดินโบราณสถานในขอบเขตที่ดินโบราณสถานภาพเขียนสีเขายะลาและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้มีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะให้กรมศิลปากรเน้นการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบขั้นตอนการดำเนินงานของกรมศิลปากรที่เป็นการอนุรักษ์ ทำนุงบำรุงและฟื้นฟูโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุให้คงอยู่สืบไป

๖) การพิจารณากรณีการขอรับการอุดหนุนและส่งเสริมให้วัดกลางศรีเชียงใหม่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี คณะอนุกรรมาธิการได้ประสานงานกับสำนักศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่น และหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้วัดกลางศรีเชียงใหม่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านโบราณคดี พร้อมทั้งมอบหมายให้อนุกรรมาธิการเข้าร่วมประชุมเพื่อติดตามการดำเนินงานให้มีความเป็นรูปธรรมต่อไป ทราบว่าขณะนี้สำนักศิลปากรที่ ๘ ขอนแก่น ได้บรรจุเรื่องดังกล่าวไว้ในแผนงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ เรียบร้อยแล้ว

๗) การพิจารณารายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ คณะกรรมาธิการได้มอบหมายให้ คณะอนุกรรมาธิการ ๔ คณะ ประกอบด้วย คณะอนุกรรมาธิการด้านการศาสนา คณะอนุกรรมาธิการด้านคุณธรรมและจริยธรรม คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม และคณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม พิจารณาจัดทำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อรายงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยให้คณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรมเป็นคณะหลักในการพิจารณารวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการแต่ละคณะเสนอไปยังคณะกรรมาธิการและคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ รายงานดังกล่าว ได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

๘) การพิจารณากรณี ขอให้ช่วยผลักดันการก่อสร้างโครงการพิพิธภัณฑ์บัลเล่ต์มโนราห์ และหอเกียรติยศประวัติศาสตร์ศิลปะพื้นบ้าน จังหวัดพัทลุง คณะอนุกรรมาธิการได้มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ โดยเสนอให้คณะกรรมาธิการมีหนังสือไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงเพื่อผลักดันโครงการดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ ในระยะต่อไปคณะอนุกรรมาธิการจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการก่อสร้างโครงการพิพิธภัณฑ์มโนราห์จังหวัดพัทลุงให้มีความเป็นรูปธรรมต่อไป

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ซ่อมแซมบูรณะโบสถ์เก่าวัดโพธิ์ชัย จังหวัดขอนแก่น คณะอนุกรรมาธิการเสนอให้คณะกรรมาธิการมีหนังสือไปยังกรมศิลปากรเพื่อขอให้พิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าวตามควรแก่กรณี พร้อมทั้งแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ร้องโดยตรง และจะได้ติดตามเรื่องดังกล่าวเพื่อหาข้อยุติต่อไป

๓.๒ แผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการด้านศิลปะและวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีดังนี้

๑) การติดตาม เร่งรัด เสนอแนะการขับเคลื่อนกฎหมายด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ การติดตามการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม การติดตามความคืบหน้าการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... การแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ....

๒) การส่งเสริม สนับสนุน การบูรณาการการเปิดภูมิพื้นที่ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ การนำเสนอผลรายงานการพิจารณาศึกษาวิจัย การเปิดภูมิพื้นที่ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรมต่อที่ประชุมวุฒิสภา การจัดทำร่างพระราชบัญญัติไตรภาคีศิลปวัฒนธรรม พ.ศ. .... การส่งเสริมและขยายผล เพื่อการรับรู้และการมีส่วนร่วม การเปิดภูมิพื้นที่ภายใต้แนวคิดไตรภาคีศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่ต้นแบบทั่วประเทศ การส่งเสริมจัดโครงการศิลปวัฒนธรรมสัญจรในสถานศึกษาทั่วประเทศทุกระดับ งานแสดงสำคัญของจังหวัด เวทีสาธารณะ

๓) การส่งเสริม สนับสนุน โครงการภายใต้แนวคิดภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน โดยการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วมกับเครือข่ายศิลปิน นักวิชาการ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเร่งรัดเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนและการจัดตั้งสถาบันภูมิภาษาและปัญญาแผ่นดิน ให้เป็นรูปธรรมและการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเพื่อการรณรงค์ ต่อผลงานศิลปะและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ผ่านช่องทางการสื่อสารออนไลน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์

๔) การส่งเสริม สนับสนุน โครงการภายใต้แนวคิดภูมิศิลปวัฒนธรรมสัมพันธ์นานาชาติ ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนงานศิลปวัฒนธรรมระหว่าง ๑๐ ชาติตามกฎบัตรของอาเซียนที่กำหนดไว้แล้ว การนำเสนอประสานความร่วมมือต่อยอดและขยายผลกับกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนครูผู้สอนด้านภาษาไทย ครูดนตรีไทย ครูนาฏศิลป์ในสถานศึกษานานาชาติ การแลกเปลี่ยนดนตรีไทย นาฏศิลป์ในสถานศึกษาในระดับนานาชาติ

๕) การติดตาม เร่งรัด เสนอแนะการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ลงพื้นที่เชิงรุก เพื่อติดตามกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปัญหาข้อเสนอแนะของผู้รับผิดชอบและสรุปผลงานเป็นเอกสาร

๖) การแก้ไขปัญหางานด้านศิลปะและวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ได้แก่ การติดตามความคืบหน้าการดำเนินการกรณีการรื้อถอนอาคารไม้โบราณ ภายใต้โครงการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียนรู้ป่าไม้ สวนรุกขชาติ เชตุวัน อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

๔. คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

๔.๑ การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการ ตสร. รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการ ตสร. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และแผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง โครงสร้างของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ แบ่งได้เป็น “แผน ๓ ระดับ” ดังนี้

แผนระดับที่หนึ่ง คือ “ยุทธศาสตร์ชาติ” ซึ่งถือเป็นแผนยุทธศาสตร์หลักของประเทศ เป็นการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของการพัฒนาประเทศ โดยแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ จำนวน ๖ ด้าน และมีระยะเวลา ๒๐ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ โดยแบ่งออกเป็น ๔ ช่วง คือ ช่วงที่หนึ่ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ช่วงที่สอง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ช่วงที่สาม ปี พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕ และช่วงที่สี่ ปี พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ ซึ่งขณะนี้เรากำลังจะครบกำหนดเวลาของช่วงที่หนึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่จะถึงนี้

แผนระดับที่สอง เป็นการกำหนดแนวทางขับเคลื่อนด้านต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติ โดยจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ย่อย ประกอบด้วย (๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๒๓ ประเด็น (๒) แผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๓ ด้าน (๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ (๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงของชาติ

แผนระดับที่สามเป็นการเน้นการปฏิบัติการเพื่อให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เรียกว่า “แผนปฏิบัติการด้าน....” และมีระยะเวลาสอดคล้องกับ ๔ ช่วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ คือ ฉบับละ ๕ ปี

จากนั้น จึงเป็นการดำเนิน “โครงการ” ที่แต่ละหน่วยงานต้องดำเนินการ โครงการจึงเป็นเสมือนเครื่องมือที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งการเชื่อมโยงเป้าหมายกับการปฏิบัตินั้น จะเน้นไปที่ “Ends – Ways - Means” กล่าวคือ เป้าหมายใหญ่ของยุทธศาสตร์ชาติ คือ Ends ที่ทุกภาคส่วนต้องช่วยกันขับเคลื่อนให้บรรลุผล ขณะที่แผนระดับสอง แผนระดับสาม และโครงการต่าง ๆ ที่กำหนด คือ Ways ที่เปรียบเสมือนหนทางที่จะไปถึงเป้าหมายนั้น และการดำเนินโครงการผ่านการใช้ทรัพยากร งบประมาณ และกลไกต่าง ๆ คือ Means ที่เป็นกลไกขับเคลื่อนการเดินทางไปสู่เป้าหมาย

ส่วนที่สอง กรอบการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการ โดยคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา มีภารกิจในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

ในส่วนของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมาธิการการศาสนาฯ รับผิดชอบหลักในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม และรับผิดชอบในระดับแนวทางการพัฒนา ในอีก ๒ ประเด็น ได้แก่ (๑) แนวทางการพัฒนา เรื่อง การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และ

(๒) แนวทางการพัฒนา เรื่อง การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ

สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมาธิการการศาสนาฯ รับผิดชอบหลักในแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และรับผิดชอบในระดับพันธกิจ/กิจกรรม คือ กิจกรรมให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมในส่วนคณะอนุกรรมาธิการ ตสร. ด้านศาสนาฯ ซึ่งรับผิดชอบในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมาธิการการศาสนาฯ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “นำพายุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม สู่เป้าหมายที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม” โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา คณะอนุกรรมาธิการมีผลการดำเนินการตามกรอบดังกล่าว ในเชิงสถิติ ดังนี้

๑) มีการประชุม	๔๒ ครั้ง
๒) มีการเดินทางไปศึกษาดูงาน	๒ ครั้ง
๓) มีการอภิปรายในที่ประชุมวุฒิสภา	๔ ครั้ง
๔) มีการออกอากาศในสื่อวิทยุและโทรทัศน์	๑ ครั้ง
๕) มีการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๔ หน่วยงาน

และ**ส่วนที่สาม** ผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งจากสถิติการดำเนินการที่ได้กล่าวไปนั้น คณะอนุกรรมาธิการมีผลลัพธ์ที่ได้จากการพิจารณาประเด็นที่สำคัญ ๗ ประเด็น โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

๑) พิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม คณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณาเลือกโครงการที่สำคัญนำมาติดตามและวิเคราะห์ จำนวน ๘๖ โครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งได้มีการเดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และได้จัดทำข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้

แผนย่อยที่ ๑ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี มีข้อเสนอแนะแบ่งเป็น (๑) ข้อเสนอแนะด้านศาสนา อาทิ ควรมีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ที่มีการปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ให้มีบทบาทในการเผยแผ่หลักคำสอนที่ดีงามออกสู่สังคมในวงกว้างยิ่งขึ้นและควรมีการขยายกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรมทางศาสนาไปยังกลุ่มที่ขาดโอกาส (๒) ข้อเสนอแนะด้านค่านิยมและวัฒนธรรม อาทิ ควรใช้สื่อออนไลน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนให้แพร่หลายยิ่งขึ้น ควรส่งเสริมการใช้กลไก “บวร” ในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

แผนย่อยที่ ๒ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ มีข้อเสนอแนะ อาทิ ควรมีการนำเสนอว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการ สอดคล้องและบรรลุ

ค่าเป้าหมายมากน้อยเพียงใด และควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้นำวัฒนธรรมไปต่อยอดเป็นสินค้าเพื่อสร้างมูลค่าทางธุรกิจ

แผนย่อยที่ ๓ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม มีข้อเสนอแนะ อาทิ ควรใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือในการนำเสนอเรื่องราวที่ดีงามที่สามารถสร้างผลกระทบที่ดีต่อสังคม และควรมีการผลักดันงบประมาณสนับสนุนการขับเคลื่อนสื่อที่มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์กับสังคมสะท้อนค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคมอย่างแท้จริง และควรผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่มีเนื้อหาสาระที่สนุก สร้างสรรค์ และแฝงแง่คิด เพื่อดึงดูดคนในทุกช่วงวัยให้มารับชมได้

๒) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ : การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีข้อเสนอแนะจากการพิจารณาว่า ควรขยายการจัดกิจกรรมศาสนิกสัมพันธ์ให้เพิ่มขึ้นในทุกพื้นที่ โดยเน้นส่งเสริมการแลกเปลี่ยนรู้อย่างสร้างสรรค์ระหว่างศาสนาต่าง ๆ และส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่หลักคำสอนทางศาสนาไว้เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวในเส้นทางศาสนาแสวงบุญของแต่ละพื้นที่

๓) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ แผนย่อย การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก : การส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงองค์ความรู้และงานสร้างสรรค์ของไทย มีข้อเสนอแนะจากการพิจารณาว่า ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในหลากหลายรูปแบบ และหลายช่องทาง โดยการดำเนินการควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรจัดทำเป็นรูปแบบหนังสือเพื่อแจกจ่ายให้กับห้องสมุดแห่งชาติในต่างประเทศและเร่งติดตามและผลักดันสถานที่อันทรงคุณค่าของไทยที่เตรียมรอพิจารณาเป็นมรดกโลกในอนาคต

๔) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณาและมีข้อเสนอแนะในกิจกรรมปฏิรูปประเทศ จำนวน ๒ กิจกรรม ที่คณะกรรมาธิการการศาสนาฯ รับผิดชอบ ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน มีข้อเสนอแนะว่าควรนำหลักเกณฑ์ด้านคุณธรรมที่สามารถใช้ประเมินดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ในระดับบุคคล องค์กร และสื่อ ไปใช้ในวงกว้างยิ่งขึ้น รวมทั้งควรมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้เกิดสื่อรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งภาพยนตร์และวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดแทรกด้านวัฒนธรรมและการเสริมสร้างคุณธรรม โดยมีรูปแบบการนำเสนอที่สร้างสรรค์ น่าสนใจ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ มีข้อเสนอแนะว่า ควรต่อยอดการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมผ่านการจัด

ตลาดวัฒนธรรมที่มีสินค้า ผลิตภัณฑ์ เทศกาลประเพณี อาหาร การท่องเที่ยวชุมชน และศิลปะการแสดง มาเป็นพื้นที่ในการนำเสนอผลงานดังกล่าว โดยใช้พื้นที่ส่วนกลางของชุมชนที่สามารถจัดทำเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนได้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

๕) การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นปฏิรูปด้านการออม สวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม : ให้วัดช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมมากยิ่งขึ้น คณะอนุกรรมาธิการมีการจัดทำข้อคิดเห็นในประเด็นการต่อยอดธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่บรรลุเป้าหมายแล้วให้เกิดความยั่งยืนยิ่งขึ้น ปรากฏผลชัดเจนในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ คือ เกิดเป็นกิจกรรมให้วัดตั้งโรงทาน การจัดตั้ง “ตู้พระธรรมนำสุข” และในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่มีการใช้พื้นที่ของวัดเป็น “ศูนย์พักคอย” ซึ่งทำให้ประชาชนที่เดือดร้อนจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ได้รับประโยชน์การการดำเนินการของวัดอย่างมีนัยสำคัญ

๖) พิจารณาให้ความคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ คณะอนุกรรมาธิการมีการจัดทำข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ สรุปได้ว่า (๑) ควรมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันทางศาสนาเพิ่มมากขึ้น (๒) ควรต่อยอดการดำเนินการในเรื่องวิสาหกิจเพื่อสังคมให้เกิดความยั่งยืน (๓) ควรส่งเสริมการใช้สื่อในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยในทุกช่วงวัย (๔) ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมถนนสายวัฒนธรรมและตลาดวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ทั่วประเทศ (๕) ควรส่งเสริมสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมที่มีความทันสมัยและสามารถสะท้อนอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งสามารถสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับชุมชนอย่างยั่งยืน และ (๖) ควรมีการสร้างพื้นที่เรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กระจายทั่วประเทศ

๗) พิจารณาติดตามการพัฒนาโครงการชุมชนคุณธรรมให้เกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน คณะอนุกรรมาธิการได้เดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยติดตามการดำเนินการชุมชนคุณธรรม จำนวน ๒ แห่ง ดังนี้

(๑) ชุมชนคุณธรรมบ้านสันทางหลวง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกิดเป็นการสร้างอาชีพมีรายได้ถึง ๑๘ กลุ่ม อาทิ การนำทุนทางวัฒนธรรมมาพัฒนาต่อยอดเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เปิดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เที่ยววิถีไท วิถียอง ผ่านโฮมสเตย์ อาหาร งานปักผ้า การทอตุงล้านนา ตุ๊กตาคนยองของที่ระลึก เครื่องจักสานไม้ไผ่ การฟ้อนรำสไตล์ยอง และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีนักท่องเที่ยวและผู้ที่มาศึกษาเรียนรู้ดูงาน เฉลี่ยปีละกว่า ๓,๐๐๐ คน สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนตลอดทั้งปี

(๒) ชุมชนคุณธรรมบ้านเมืองรวง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย มีการธำรงรักษาอัตลักษณ์ที่ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมคนไทยวน และวัฒนธรรมชาติพันธุ์อาข่า เพื่อแสดงในงานวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญของชุมชน และเพื่อแสดงต้อนรับแขกผู้มาเยือนในชุมชน เช่น การแสดงฟ้อนเล็บ ของกลุ่มสตรีบ้านเมืองรวง การแสดงฟ้อนประกอบเพลงพื้นเมือง การแสดงชาติพันธุ์อาข่า เป็นต้น

๔.๒ แผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ คณะอนุกรรมาธิการจะพัฒนาการดำเนินงานในการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด ให้เข้มข้นยิ่งขึ้น ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

ประเด็นแรก ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นช่วงเวลาที่ต้องประมวลผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมของแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะดำเนินการเสร็จสิ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ นี้ และคาดว่าจะรายงานมายังวุฒิสภา จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ประเด็นที่สอง คณะอนุกรรมาธิการจะติดตามโครงการที่จะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีการดำเนินการต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยเฉพาะการดำเนินงานตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ซึ่งคณะกรรมาธิการรับผิดชอบหลัก โดยคณะอนุกรรมาธิการได้ติดตามโครงการสำคัญดังกล่าว เช่น โครงการชุมชนคุณธรรม เป็นต้น และประเด็นที่สาม แนวทางการติดตามการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ของคณะอนุกรรมาธิการนั้น ในปีต่อไปจะเพิ่มความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น โดยอาจจะมีการลงพื้นที่เพื่อติดตามการดำเนินโครงการสำคัญโดยตรง และการเชิญหน่วยงานมาให้ข้อมูล ซึ่งเป็นแนวทางที่คณะอนุกรรมาธิการดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

หนังสือ สรุปผลการดำเนินงานคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ถึง กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ผู้แต่ง คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๖

ออกแบบและจัดทำโดย ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

นางสาวอนรรฆวี คำภูมี	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
นางสาวสุภารัตน์ ลาทำ	นิติกรชำนาญการ
นายเจษฎา ลุประสงค์	นิติกรชำนาญการ
นายเนติ พันธ์ชาญสง่า	วิทยากรชำนาญการ
นางกุลนิธี อัศวโกวิท	นิติกรปฏิบัติการ
นายวรศักดิ์ จันทร์ภักดี	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสาววรัญญา อยู่จรรยา	นักวิชาการสนับสนุนงานวิชาการ
นางสาวอุษา ปะกะตัง	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวจุฑารัตน์ เชยล้อมขำ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวสุภาพรรณ บุนนาค	พนักงานสนับสนุนการประชุม

ที่อยู่ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ๑๑๑๑ ถนนสามเสน
แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๗ - ๘
E-mail : sadsana2559@hotmail.com
www.senate.go.th

ค้นคว้ารายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการการศาสนาฯ
(ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)

ISO 9001:2015 QUALITY MANAGEMENT SYSTEM

ออกแบบและพิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๕, ๐ ๒๘๓๑ ๙๕๖๖,
๐ ๒๘๓๑ ๙๕๗๐, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๖